

JOURNALISTIK
2013

VIDENSKABSJOURNALISTIK
PÅ NETTET
JOURNALISTIK MELLEM TO STOLE?

ET SPECIALE AF

MALENE BREUSCH HANSEN
& THOMAS JØRGEN SEERUP

VEJLEDER: HANNE JØRNDRUP

Indholdsfortegnelse

1 Indledning	Side 4
1.1 Problemfelt	Side 4
1.2 Vi undrer os	Side 5
1.3 Hvorfor overhovedet videnskabsjournalistik?	Side 5
1.4 Problemformulering	Side 6
1.5 Uddybende problemformulering	Side 6
2 Metode	Side 8
2.1 Valg af empiri	Side 8
2.1.1 Kvalitative forskningsinterview	Side 8
2.1.2 Analyse af videnskabsartikler	Side 9
2.2 To positioner	Side 10
2.3 Valg af teori	Side 11
2.4 Projektdesign og analysemodel	Side 13
3 Videnskabsjournalistikens rolle i samfundet	Side 15
3.1 Journalistikens primære formål	Side 15
3.2 Viden i det moderne samfund – tilstanden er 'modus 2'	Side 16
4 De to positioner	Side 19
4.1 Den klassiske journalistiske position – avisdyderne	Side 19
4.1.1 De videnskabsjournalistiske idealer	Side 21
4.1.2 Et magtperspektiv	Side 22
4.2 Den netjournalistiske position – netdyderne	Side 24
4.2.1 Bureautof og citathistorier	Side 24
4.2.2 Nye arbejdsbetingelser, ny journalistik	Side 26
4.2.3 En ny form for eksklusivitet	Side 26
4.2.4 En ny gatekeeperrolle	Side 27
4.3 Opsummering af de to positioner	Side 30
5 Analyse af interview	Side 31
5.1 Interviewmetode	Side 31
5.1.1 Mødet mellem det journalistiske og det videnskabelige felt	Side 31
5.1.2 Udarbejdelse af interviewspørgsmål	Side 32
5.2 Mediernes positionering	Side 33
5.2.1 Politiken	Side 34

5.2.2 Jyllands-Posten	Side 37
5.2.3 Berlingske	Side 40
6 Analyse af artikler	Side 43
6.1 Metode til artikelanalyse	Side 43
6.1.1 Indholdsanalysemetode	Side 43
6.1.2 Udvikling af kodningsskema	Side 43
6.1.3 Tekstanalyse og ophavsanalyse	Side 44
6.1.4 Kategorier til analyse	Side 45
6.2 Artikelanalyse	Side 52
6.2.1 Politiken	Side 52
6.2.2 Jyllands-Posten	Side 60
6.2.3 Berlingske	Side 67
7 Diskussion	Side 77
7.1 De to positioner og idealer for videnskabsjournalistikken	Side 77
7.2 Mediernes videnskabsjournalistik og idealerne	Side 78
7.3 Konsekvenser	Side 80
7.4 Potentiale?	Side 82
7.5 Udfordringer og barrierer	Side 83
7.6 Afslutning	Side 84
8 Konklusion	Side 86
9 Litteratur	Side 89
10 Formidlende artikel	Side 92
11 Bilagsoversigt	Side 94

1 Indledning

1.1 Problemfelt

I mediebilledet i dag er videnskabsjournalistik ikke kun forbeholdt små specialmedier, der har dedikeret sig til at dække stofområdet videnskab. Også de store dagblade følger med i, hvad der sker på de mange forskellige forskningsfronter, og formidler nye videnskabelige resultater til deres brede målgrupper.

I videnskabsjournalistikken møder den tunge, komplicerede og ofte komplekse videnskab den 'lettere', forenkende og skarpt vinklede journalistik, og videnskabsjournalistikken kan på denne måde ses som et møde eller et spændingsfelt mellem to fundamentalt forskellige paradigmer. Men hvad sker der, når videnskaben formidles på journalistikkens præmisser? Bliver der gået på kompromis med forskningens dybde, nuancer, forbehold og perspektiver, når videnskab formidles hurtigt, enkelt og læservenligt, som det er journalistikkens natur?

Et eksempel på én, der har registreret nogle problemstillinger omkring journalistikkens formidling af videnskab, er freelancejournalist og madskribent David Wedege, der i en kommentar på bagsiden af Journalisten (Journalisten 2012) lægger ud med i rubrikken at spørge, "hvor mange æg tør jeg spise i dag?". Han henviser til, at journalistikken gør sit bedste for at besvare dette spørgsmål, men desværre uden at give klarhed for sine læsere. Artiklerne omkring dette i de forskellige medier lægger sig op ad forskellige nye undersøgelser, som er foretaget af forskellige forskergrupper, og som også viser vidt forskellige resultater - uden at disse i øvrigt bliver sat op mod hinanden. "Og fordi journalisterne plukker lidt fra den ene skole og lidt fra den anden, bringes de modstridende råd som et uskønt fletværk i nyhedsstrømmen," skriver David Wedege (Journalisten 2012). Med denne ensidige formidling, hvor den nyeste undersøgelse præsenteres som den endegyldige sandhed, får historien et kæmpe ansvar for læsernes sundhed, som formidleren af budskabet ikke kan leve op til med det, som David Wedege kalder sin "halvt fordøjede tredjehåndsviden" (Journalisten 2012). Ifølge ham er resultatet af mediernes svar på hans indledende spørgsmål, at man skal spise et sted mellem 2 og 80 æg om dagen for at få det bedste sundhedsmæssige resultat.

Denne problemstilling finder vi interessant, specielt i lyset af, at videnskabsjournalistik ikke kun formidles til læserne på papiravisernes sider, men også er at finde på mediernes netaviser, hvor flere dagblade har dedikeret hele undersider til artikler om videnskab under 'faneblade' med titler som 'Ny viden' og 'Videnskab'.

For hvad sker der med videnskabsjournalistikken og det i forvejen modsætningsfyldte forhold mellem de to paradigmer, videnskaben og journalistikken, når videnskaben bliver formidlet

på en platform, hvor nyhedsstrømmen bliver speedet op (Karlsson 2006: 157), og som vi som tidligere journalistpraktikanter hovedsageligt kender som endnu hurtigere, endnu skarpere vinklet, og med endnu kortere, 'lettere' formidlede og mere entydige historier?

1.2 Vi undrer os

Buttede mennesker lever længere (Web1), religiøse mennesker lever længere (Web2) og kloge mennesker lever længere (Web3). Umiddelbart kan man via danske netaviser finde eksempler på videnskabsjournalistik om ny forskning, der kan understøtte enhver påstand, hvis man søger længe og ihærdigt nok. Som tidligere journalistpraktikanter på henholdsvis Jyllands-Postens og fagbladet Ingeniørens netaviser har vi selv skrevet en del af disse historier, hvor 'ny undersøgelse viser', og det har skabt en undren hos os begge.

Arbejdet som netjournalist er generelt mere tempofyldt (Hartley 2012: 165), og vores erfaring er, at artikler i højere grad produceres uden meget tid til baggrundsresearch og forsøg på at få en ekstern kilde til at af- eller bekræfte sandhedsværdien i en historie (Hartley 2012: 214f). I mange tilfælde synes det heller ikke at være nødvendigt - når en hund for eksempel finder en sort sæk med våben, giver det ikke ret megen mening at sætte himmel og jord i bevægelse for at slå fast, om netop denne hunderace er særligt egnet til at opsnuse håndvåben, rifler eller sprængstof, eller for at indhente en kommentar fra en ekstra kilde, der kan bekræfte historien. Vores erfaring peger imidlertid på, at indstillingen til det journalistiske arbejde umiddelbart synes at være den samme, når danske netjournalister formidler videnskabelige undersøgelser eller resultater til læserne.

Men hvad er historier om ny forskning så, og hvad kan læserne bruge informationerne i artiklerne til? Er det meningen, at man skal kunne handle på informationerne og gennem vægtøgning, bibellæsning og hjerne-gymnastik forlænge livet en anelse? Bliver man klogere, og lever man i så fald længere? I tilfældet med, hvor mange æg, man skal spise om dagen (Journalisten 2012), synes resultatet i så fald at være et budskab til læserne, der nærmest kan beskrives som vildledning frem for vejledning. Men skal historierne så ses som ren underholdning, eller hvad er deres funktion?

1.3 Hvorfor overhovedet videnskabsjournalistik?

Befolkningen er i stigende grad kritiske over for medierne og stiller øgede krav til kvaliteten. Det er derfor vigtigt at fastholde en kritisk bevidsthed om, hvilke ideelle krav, der må stilles til medierne og den journalistiske metode, hvis der skal sikres en troværdig og dækkende information, som befolkningen kan bruge. Ikke kun til at blive underholdt af, men til at holde sig informeret om det samfund, de lever i (Kramhøft 2001: 10).

En af de mest kendte påstande om, hvad journalistikken skal kunne i et demokrati, er i forlængelse af ovenstående citat, at den skal informere offentligheden (Schudson 2008: 13) og give samfundets borgere de oplysninger, de behøver for at kunne være frie og selvstyrende (Strömbäck 2004: 82). På

denne måde har journalistikken en uddannende rolle, når den blandt andet informerer offentligheden om, hvilke farer der lurder i horisonten. Det er tanken, at disse informationer og denne uddannende funktion skal sætte offentligheden i stand til at deltage i den demokratiske debat og træffe nogle fornuftige og oplyste valg (Schudson 2008: 12f).

Medierne lader til på den ene side at være sig ansvaret bevidst i forhold til at informere deres læsere om de nyeste forskningsresultater ved, at de opretter undersider på deres netaviser dedikeret til området og i nogle tilfælde også tildeler videnskabsområdet selvstændig arbejdskraft. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan medierne egentligt klarer denne opgave, for på den anden side synes resultatet af anstrengelserne snarere at kunne skabe mere tvivl, end det giver svar.

En hurtig søgning på internettet viser, at det efterhånden flyder over med historier, hvor 'ny forskning viser', og ovenstående paradoks giver anledning til, at vi finder det interessant at undersøge, hvordan videnskabsjournalistikken rent faktisk tager sig ud på internettet. Har vi ret i vores forforståelser om, at videnskabsjournalistikken umiddelbart ser ud til at følge i fodsporene på de øvrige historier, der bringes på nettet? Eller lægger den sig i højere grad op ad de klassiske journalistiske dyder, man kender fra papiravisen? Eller måske lander den som en hybrid et sted midt imellem, mellem to stole?

Derfor ønsker vi i dette speciale at rette blikket mod netjournalistikkens forhold til videnskaben og spørge: Hvad sker der, når videnskabsjournalistikken kommer under netjournalistikkens radikaliserede arbejdsmæssige vilkår og formidles af journalister, som skal arbejde endnu hurtigere – er der så tid til at sætte sig ind i og formidle videnskabsstof, som det traditionelt forstået netop kræver tid at forstå og formidle? Tager vi fejl i vores umiddelbare opfattelse af nettets videnskabsjournalistik, og bidrager denne platform med noget specielt til videnskabsjournalistikken i forhold til at informere og oplyse læserne?

1.4 Problemformulering

Hvordan kan den videnskabsjournalistik, der bliver publiceret på de danske dagblades netaviser, karakteriseres, og hvordan opfatter medierne selv deres netbaserede videnskabsjournalistik? Hvordan sætter denne videnskabsjournalistik medierne i stand til at opfylde idealer for videnskabsjournalistikkens rolle i samfundet?

1.5 Uddybende problemformulering

Vi ønsker at undersøge videnskabsjournalistikken på nettet hos tre danske dagblade: Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske. Dette valg skyldes, at disse tre er de eneste af de store, danske dagblade, som har en underside på deres netaviser specifikt dedikeret til at publicere videnskabsjournalistik. Ved at vælge medier, der har specifikke undersider dedikeret til

videnskabsstof, opnår vi et meget velafgrænset genstandsfelt, hvor vi ikke selv skal vurdere, hvilke artikler på mediernes netaviser der kan klassificeres som videnskabsjournalistik.

Desuden mener vi, at det er vigtigt, at vores empiri stammer fra medier, som ikke er smalle specialmedier inden for videnskab, men som når bredt ud til den 'almindelige befolkning', idet dette giver vores problemstilling en større samfundsmæssig relevans i forhold til, hvordan mediernes videnskabsjournalistik sætter dem i stand til at opfylde idealer for videnskabsjournalistikkens rolle i samfundet.

Analysen af den videnskabsjournalistik, medierne publicerer på deres netaviser, og af mediernes opfattelse af deres egen videnskabsjournalistik vil vi udføre ud fra en skitsering af to forskellige journalistiske positioner, vi mener, eksisterer inden for det videnskabsjournalistiske område - en klassisk journalistisk position og en netjournalistisk position (Se afsnit 2.2).

2 Metode

2.1 Valg af empiri

Vi har valgt at benytte os af to overordnede metoder til at belyse specialets problemstilling: kvalitative forskningsinterview med repræsentanter fra de medier, vi undersøger videnskabsjournalistikken hos, og analyse af videnskabsartikler fra de pågældende medier.

2.1.1 Kvalitative forskningsinterview

Som udgangspunkt ville vi gerne gennemføre kvalitative forskningsinterview med de personer fra Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske, som har ansvaret for indholdet på videnskabsundersiderne på mediernes netaviser. Interviewene bruger vi til at belyse den del af specialets problemformulering, der omhandler, hvordan medierne selv opfatter deres netbaserede videnskabsjournalistik.

Vi har gennemført interview med Christian Lindhardt, som er redaktionschef på Politiken.dk, og med Jonas Stenbæk Christoffersen, der er souschef på Berlingskes indlandsredaktion, men det har imidlertid ikke vist sig muligt for os at få lov til at gennemføre et interview med Jørgen Schultz-Nielsen, som er internetredaktør på Jyllands-Posten. Han begrundede dette med, at Jyllands-Posten ikke prioriterer videnskabsstoffet internt, og vi har i stedet modtaget et kort e-mail-svar fra ham. Heri står blandt andet, at Jyllands-Posten har valgt at lægge en del af videnskabsdækningen over til Videnskab.dk, som de har indgået en aftale med omkring levering af artikler til undersiden 'Ny Viden' på Jyllands-Posten.dk.

Denne e-mail benytter vi i stedet for interview med Jyllands-Posten til at analysere, hvordan Jyllands-Posten selv opfatter sin videnskabsjournalistik på nettet. Grundet det meget korte skriftlige svar har vi valgt også at inddrage en praktikantmappe fra Jyllands-Posten fra 2011 (Se bilag 2), som beskriver, hvordan man generelt skriver nyheder til nettet hos Jyllands-Posten. Dette, mener vi, er relevant at gøre, idet det fremgår af mailen fra Jørgen Schultz-Nielsen, at der ikke er specifikke retningslinjer for netop videnskabsjournalistikken på Jyllands-Posten.dk, og der må derfor tænkes at gælde de samme retningslinjer for den som for den øvrige netjournalistik.

Vi har desuden fundet ud af, at Politiken og Jyllands-Posten gør brug af Ritzau-historier på deres videnskabsundersider, og at både Jyllands-Posten og Berlingske har en aftale med Videnskab.dk omkring levering af videnskabsartikler til nettet. Derfor har vi valgt også at interviewe Anders T. Damgaard, der er leder af Ritzaus Nu-redaktion, og Vibeke Hjortlund, der er chefredaktør på Videnskab.dk, for at få et nærmere indblik i, hvad disse leveringsforhold går ud på, og hvordan Ritzau og Videnskab.dk ser på videnskabsjournalistik. Disse interview bliver dog ikke brugt eksplicit i specialets analysedele, idet vi i vores undersøgelse betragter deres videnskabsjournalistik

som en integreret del af Politikens, Jyllands-Postens og Berlingskes og dermed ikke er interesseret i at undersøge, hvordan Ritzau og Videnskab.dk opfatter deres egen netbaserede videnskabsjournalistik.

Vi har foretaget analysen af artiklerne fra mediernes videnskabsundersider, inden vi har foretaget interviewene, hvilket har gjort, at vi har været opmærksomme på nogle forhold omkring deres videnskabsjournalistik, som vi har kunnet spørge ind til i interviewene. Dermed har vi måske fået nogle aspekter med, som vi ikke ville have fået, hvis vi havde foretaget indholdsanalysen efterfølgende.

Gennem interviewene opnår vi et indblik i, hvilke forestillinger der eksisterer på de pågældende medier om deres eget videnskabsstof på nettet, og hvordan deres ambitioner for området er. Vi får dermed ikke indblik i, hvordan deres videnskabsjournalistiske produkter rent faktisk er.

Nærmere metodiske overvejelser omkring interviewene er at finde i starten af kapitel 5, hvor vi behandler empirien fra interviewene (Se afsnit 5.1).

2.1.2 Analyse af videnskabsartikler

Hvordan det rent faktisk forholder sig med mediernes videnskabsjournalistiske produkter, artiklerne, får vi indsigt i ved at foretage en analyse af de artikler, som medierne publicerer på deres videnskabsundersider.

Vi har foretaget analyse af artikler fra en udvalgt to-ugers periode, uge 40 og 41 i 2012. Vi ville gerne i gang med at indsamle empiri så hurtigt som muligt, idet analysen af artiklerne danner noget af udgangspunktet for spørgeguiderne til de kvalitative forskningsinterview, dog uden at empiriindsamlingen kom i karambolage med skolernes efterårsferie i uge 42. Her kunne det tænkes, at vi ville få nogle data, som produktionsmæssigt var meget atypiske i forhold til, hvordan billedet ellers tegner sig af mediernes videnskabsdækning resten af året, idet den kunne være påvirket af ferie og en mindre bemanding.

Helt 'typisk' kan vores empiri i form af artikler dog ikke siges at være. I netop denne to-ugers periode er vi både rendt ind i uddelingen af årets Nobelpriser og Felix Baumgartners rekordspring, og mediernes dækning af begivenhederne viste sig i nogen grad at ende på videnskabsundersiderne. Dette havde vi ikke umiddelbart forudset, idet artiklerne lige så godt kunne have været endt blandt de øvrige internationale historier. Ikke desto mindre påvirker disse begivenheder vores empiri, som dermed tager sig anderledes ud, end den ville have gjort, hvis vi havde indsamlet den i en anden periode.

Længden af perioden er valgt ud fra, at vi mener, at to uger giver et tilstrækkeligt stort datamateriale til at analysere på: Vi har 37 artikler fra B.dk's 'Viden'-underside, 32 artikler fra Politiken.dk's

'Videnskab'-underside og 28 artikler fra Jyllands-Posten.dk's 'Ny Viden'-underside (Se bilag 6). Dette, mener vi, er nok til, at vi har fået nogle forskelligartede artikler med i datamaterialet, men samtidig er det ikke for mange. Valget har gjort, at vi har kunnet behandle hver enkelt artikel mere dybdegående, end hvis vi havde valgt en længere periode.

Vores analyse af artiklerne er dermed ikke kun en kvantitativ indholdsanalyse, hvor vi tæller nogle kategoriers forekomst i artiklerne, men den får også en mere kvalitativ karakter. Vi har blandt andet valgt at følge ophavet til artiklerne i en ophavsanalyse for at se, hvad der sker med informationerne i dem undervejs i den journalistiske fødekæde. Derudover vurderer vi gennem tekstanalyse, hvilket fagligt område artiklerne specifikt omhandler, hvilket ikke er målbart, men et spørgsmål om fortolkning.

På denne måde har vi i vores analyse af videnskabsartiklerne gjort brug af både indholdsanalyse, tekstanalyse og ophavsanalyse. De nærmere metodiske overvejelser omkring dette vil blive beskrevet i starten af kapitel 6 i forbindelse med selve analysen af artiklerne (Se afsnit 6.1).

2.2 To positioner

Til at undersøge mediernes videnskabsjournalistik har vi valgt at tage udgangspunkt i en skitsering af to forskellige positioner, som, vi mener, eksisterer inden for feltet videnskabsjournalistik. Disse to positioner vil vi bruge som udgangspunkt for at analysere, dels hvilken position medierne abonnerer på i deres opfattelse af deres egen videnskabsjournalistik, hvilket kommer til udtryk i interviewene, og dels hvilken position vi kan identificere i deres faktiske videnskabsjournalistiske produkter, hvilket kommer til udtryk i vores analyse af artiklerne.

De to positioner, vi skitserer og arbejder ud fra, har vi valgt at kalde *den klassiske journalistiske position*, som er kendetegnet af klassiske *avisdyder*, og *den netjournalistiske position*, som er kendetegnet af *netdyder*. De to positioner inden for videnskabsjournalistikken tager altså deres udgangspunkt i henholdsvis den traditionelle 'avisforståelse' af journalistikken og den nyere 'netforståelse' af journalistikken.

Positionerne har vi optegnet med inspiration fra den skelnen mellem to traditioner inden for den journalistiske profession, som Gitte Meyer¹ og Anker Brink Lund² skitserer i artiklen 'International language monism and homogenisation of journalism' (Lund og Meyer 2008).

I den ene tradition beskriver de journalister som reportere. Traditionen vægter korrekte informationer, objektivitet, neutralitet og sandhed i journalistikken, og journalistikken er i høj grad båret af facts og nøjagtighed, hvilket står i kontrast til blandt andet dramatisering og

¹ Journalist, ph.d. og lektor ved Aalborg Universitet.

² Professor ved Copenhagen Business School.

sensationalisering af nyhederne.

I den anden tradition beskrives journalister som publicister. Traditionen indeholder blandt andet, at journalistikken er mindre orienteret mod universelle sandheder og at benytte korrekte metoder, og centralt for traditionen står begrebet 'aktualitæt', hvori der ligger en forståelse af nyheder som ikke bare relevante og aktuelle begivenheder, men også som generelt hastende og presserende.

Den skitsering af de to positioner inden for videnskabsjournalistik, som vi arbejder ud fra, er ikke med reporteren og publicisten som begrebsafsæt, selvom nogle lighedstegn kan findes. Således er korrekte informationer, objektivitet og en afstand fra sensationalisering eksempelvis også kendetegn for det, vi kalder den klassiske journalistiske position, ligesom aktualitetsbegrebet og den mindre vægt på korrekthed kan findes i vores netjournalistiske position. Vores positioner er dog med et andet teoretisk afsæt, som ligger tættere op ad videnskabsjournalistik som journalistisk disciplin, og Lund og Meyers skelnen mellem reporter- og publicisttraditionen skal dermed udelukkende ses som en metodisk inspiration.

Den klassiske journalistiske position og den netjournalistiske position stiller sig ikke nødvendigvis som direkte modpoler på alle punkter. Der er tale om to forskellige positioner, som vi optegner ved, at vi gennem litteratur og teori skriver frem, hvilke specielle kendetegn der er ved hver af positionerne, og hvilke journalistiske dyder der bliver lagt særligt vægt på inden for hver af dem. Således kan uafhængig journalistik eksempelvis være et ideal inden for begge positioner, men er specielt en dyd inden for den klassiske journalistiske position, idet der i litteraturen herom bliver lagt særligt vægt på kildekritik og journalistikkens uafhængighed. Nyhedsværdien aktualitet bruges desuden inden for begge positioner, men er omvendt en særlig dyd inden for den netjournalistiske position. Væsentlighed som nyhedskriterium er desuden et ideal eller kendetegn inden for begge positioner.

2.3 Valg af teori

Til at skitsere den klassiske journalistiske position og avisdyderne tager vi udgangspunkt i medieteorien, som har beskrevet, hvilke dyder der traditionelt set eksisterer inden for journalistikken. Disse udspringer i høj grad af den grundlæggende, klassiske opfattelse af, at journalistikken først og fremmest skal være objektiv, og til at beskrive dette benytter vi blandt andet Jesper Strömbäck³ (Strömbäck 2004) og de arbejder, han trækker på. Desuden benytter vi Gaye Tuchmans⁴ 'Objectivity as a Strategic Ritual', hvor hun beskriver forskellige rutinerede arbejdsmetoder, som journalister anvender i forsøget på at bedrive objektiv journalistik (Tuchman 1977).

Dette suppleres af litteratur specifikt omkring videnskabsjournalistik i form af Harald

³ Svensk professor i journalistik.

⁴ Amerikansk professor i sociologi.

Hornmoens⁵ (Hornmoen 1999 og Hornmoen et al. 2006) og Gitte Meyers (Meyer 2005) arbejder omkring idealerne for den videnskabsjournalistiske praksis. De lægger sig i høj grad i forlængelse af den klassiske forståelse af journalistik og udtrykker begge deres idealer for videnskabsjournalistikken gennem en kritik af dens nuværende tilstand.

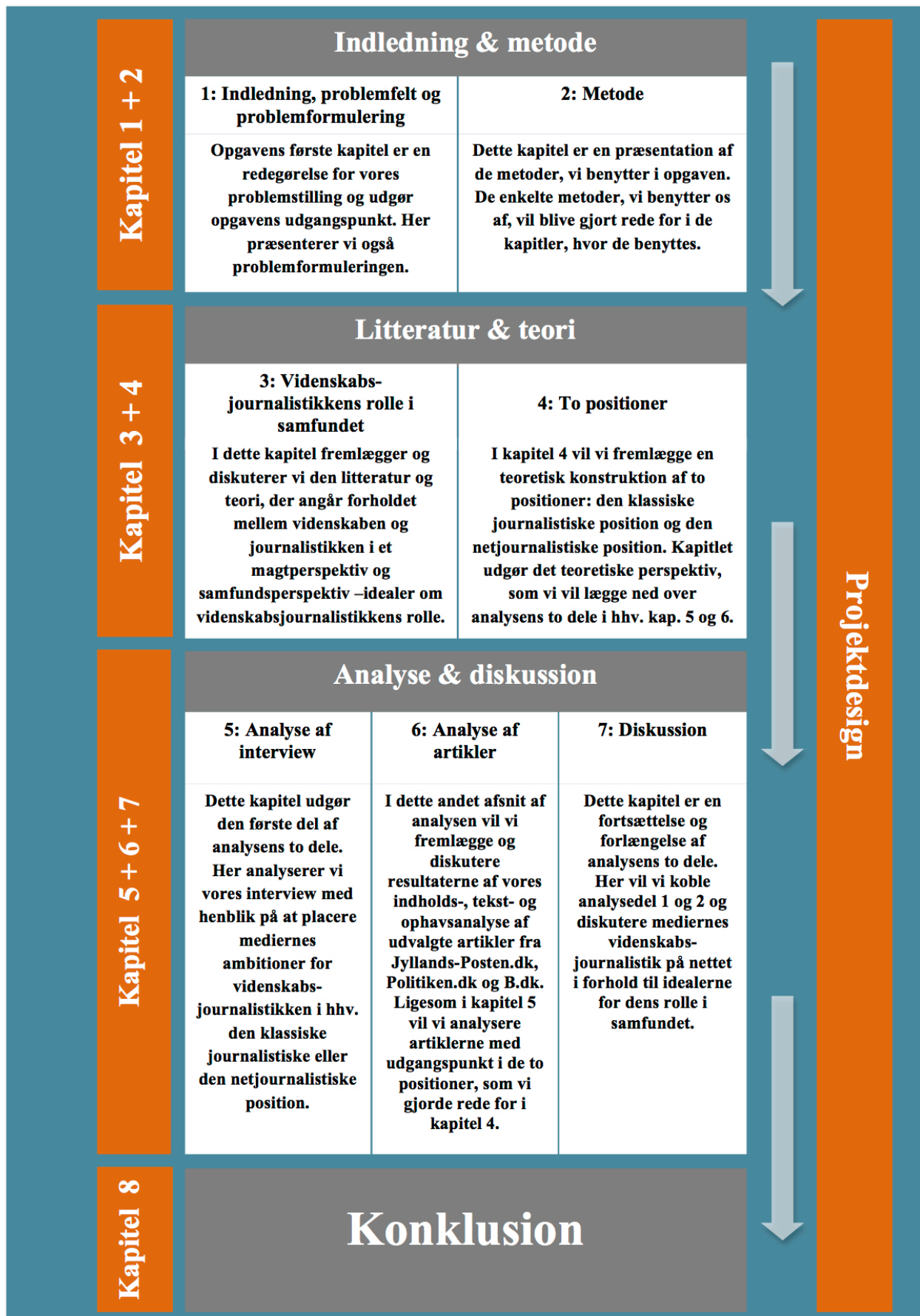
Til at optegne den netjournalistiske position og netdyderne benytter vi primært Jannie Møller Hartleys⁶ ph.d.-afhandling 'Nyheder på internettet', som blev udgivet i 2012 (Hartley 2012). Dette skyldes, at denne afhandling er en af de største, nyeste og mest grundige undersøgelser af, hvilke vilkår netjournalistikken bliver produceret under, og hvordan disse vilkår spiller ind på de journalistiske produkter set i forhold til traditionelle eller klassiske journalistiske dyder.

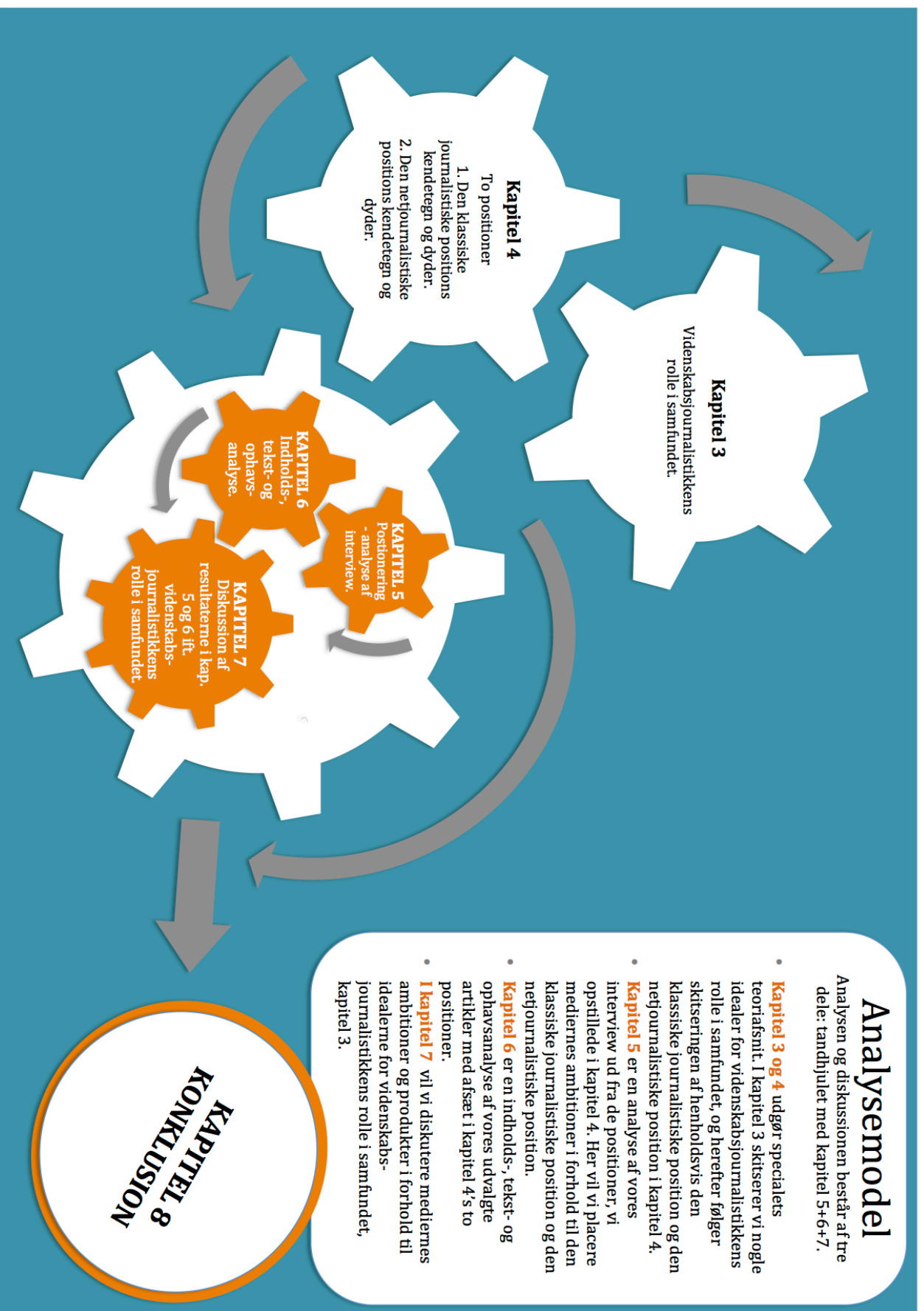
Desuden inddrager vi litteratur og teori omkring idealer for journalistikkens og videnskabens rolle i det demokratiske samfund. Herunder kommer vi ind på, hvad videnskabsjournalistik kan i forhold til offentligheden, og hvorfor det i det hele taget er vigtigt med videnskabsjournalistik. Denne teoridel bliver inddraget i specialets diskussion (Se kapitel 7) til at diskutere, hvordan mediernes videnskabsjournalistik kan opfylde idealer for videnskabsjournalistikkens rolle i samfundet set i lyset af vores analyse.

⁵ Lektor ved Høgskolen i Oslo.

⁶ Adjunkt ved Roskilde Universitet.

2.4 Projektdesign og analysemodel

3 Videnskabsjournalistikens rolle i samfundet

3.1 Journalistikens primære formål

Journalistikens primære formål er at give borgerne de oplysninger, de behøver for at kunne være frie og selvstyrende (Kovack og Rosenstiel i Strömbäck 2004: 82, egen oversættelse).

Sådan lyder det om journalistikkens samfundsmæssige rolle fra de to amerikanske journalister Bill Kovach og Tom Rosenstiel⁷. Ved blandt andet at tilvejebringe så sande informationer som muligt opfylder journalistikken sin del af den sociale kontrakt med demokratiet (Strömbäck 2004: 82).

Michael Schudson⁸ har blandt andet beskæftiget sig med forholdet mellem journalistikken og demokratiet. Ifølge ham er en af de mest kendte påstande om, hvad journalistikken skal kunne i et demokrati, også, at den skal informere offentligheden. På denne måde ser han, at journalistikken har en uddannende rolle, når den blandt andet informerer offentligheden om, hvilke farer der lurder i horisonten. Disse informationer og den uddannende funktion skal sætte offentligheden i stand til at deltage i den demokratiske debat (Schudson 2008: 13) og træffe nogle fornuftige og oplyste valg. Derudover kan medierne også fungere som en slags analyseapparat for offentligheden ved at bidrage med fortolkninger og analyser, som kan hjælpe offentligheden til at begribe en kompleks og kompliceret verden (Schudson 2008: 12).

At informationerne kommer fra medierne betyder også, at medierne besidder en vis magt, fordi de informerer offentligheden om ting, som den ellers ikke ville have haft kendskab til. Medierne har med andre ord ifølge Maxwell McCombs⁹ en agendasettende funktion, hvor de spiller en stor rolle for, hvad offentlighedens fokus er rettet mod (McCombs 2005: 156), og også hvordan den skal have fokus på det (McCombs 2005: 160). Resultatet er, at de emner, som medierne har fokus på, også ofte er dem, der er fokus på i den brede offentlighed (McCombs 2005: 156). McCombs trækker i sit arbejde omkring 'The Agenda-setting Function of the Press' på Walter Lippmanns¹⁰ 'Public Opinion' fra 1922, hvor han skriver, at pressen er en stor bidragsyder til de billeder, der dannes i hovedet på offentligheden, og de mentale opfattelser af den større verden, som den aldrig oplever direkte. Som følge heraf er offentlighedens handlinger en reaktion på det begrænsede udbud af billeder, den kommer til at opfatte som den virkelige verden (McCombs 2005: 157).

Mediernes agendasettende funktion er dog ikke kun oplysende, men kan også risikere at have negative konsekvenser: Hvis medierne konstruerer en dagsorden, der hænger meget lidt sammen med virkeligheden, vil det ifølge Jesper Strömbäck med tanke på den magt, medierne har som

⁷ Forfattere bag bogen 'The Elements of Journalism', som udkom i 2001.

⁸ Amerikansk sociolog.

⁹ Amerikansk professor i journalistik.

¹⁰ Amerikansk journalist og forfatter.

formidler af informationer i demokratiet, have store konsekvenser, hvis journalistikken er usand eller misvisende, når offentligheden generelt har tillid til dens formidling (Strömbäck 2004: 78).

3.2 Viden i det moderne samfund - tilstanden er 'modus 2'

Hvad betyder mediernes ovenstående funktioner så i relation til videnskaben i samfundet og mediernes formidling af videnskab?

Ifølge Jakob Arnoldi¹¹ har vidensdannelse og vidensdeling en større betydning i dagens samfund end nogensinde tidligere (Arnoldi 2005: 23). Videnskab og forskning foregår ikke længere kun i den klassiske vidensinstitution universiteterne, men er sivet ud i samfundet, hvor den har fået en række samfundsmæssige og økonomiske funktioner, ligesom den spiller en stor rolle i den politiske offentlighed og i privatsfæren. På denne måde befinder videnskab og forskning sig ikke længe i et lukket og autonomt system, men er i stedet blevet en integreret del af samfundet, hvor den udøver påvirkning på samfundet, og samfundet virker tilbage på den (Arnoldi 2005: 24).

Med et begreb udviklet af blandt andre Helga Nowotny¹² kan man kalde denne samfundets tilstand for 'modus 2' (Nowotny et al. 2001). Modus 2-begrebet tager netop udgangspunkt i, at videnskab og forskning som beskrevet ikke længere eksisterer i et aflukket hjørne af samfundet (Nowotny et al. 2001: 1). Det er en videreudvikling af 'modus 1'-samfundet, hvor vidensproduktion blev betragtet som en særligt ophøjet aktivitet, og hvor videnskabsfolk forskede for erkendelsens skyld i høje tårne, mere eller mindre afsondret fra resten af samfundet, og påvirkede samfundet ved at skabe fremdrift med nye opfindelser og erkendelser (Nowotny 2000: 11).

Men i modus 2 stiller samfundet krav til videnskaben om, at vidensproduktionen ikke kun skal have et erkendelsesmæssigt formål løsrevet fra samfundet, men også skal kunne anvendes enten direkte af den enkelte eller på anden måde være samfundsmæssig brugbar – være kontekstuel (Nowotny et al. 2001: 178).

Denne udvikling til modus 2-samfundet skyldes, at videnskaben, som beskrevet, har fået for stor betydning for den fortsatte udvikling, for økonomien og for sikkerheden til at være overladt til videnskabsfolk alene (Arnoldi 2005: 17). Men selvom samfundet i dag på denne måde i høj grad kan betegnes som et videnssamfund med mere data, flere videnskabelige undersøgelser og resultater og mere information end tidligere, hvor viden udfylder en stadig større rolle, er det samtidig i lige så høj grad et usikkerhedssamfund: hvad man kan kalde et usikkert videnssamfund (Arnoldi 2005: 26).

¹¹ Professor ved institut for marketing og organisation ved Aarhus Universitet.

¹² Østrigsk samfundsforsker.

I denne forbindelse trækker Arnoldi på Ulrich Becks¹³ teori om 'risikosamfundet', hvor den moderne teknologi synes at medføre mange ikke-intenderede og risikable bivirkninger. Tilfældighed synes at præge næsten alle elementer i samfundet, og man støder ofte på modstridende forskningsresultater og ekspertudsagn, hvor forskellige eksperter kommer frem til forskellige resultater afhængigt af, hvilke specifikke undersøgelser, de har foretaget. Dette gør, at man på en mere dagligdags basis bliver konfronteret med forskellige alternativer, eksempelvis omkring kost, karriere og børneopdragelse. Derfor opstår en bekymring, usikkerhed og refleksivitet i samfundet omkring den teknologiske udviklings konsekvenser, og det skaber tvivl om, hvad man skal tro på (Arnoldi 2005: 26).

Og hvor der opstår tvivl og bekymringer, kommer ekspertvurderinger og forskningens svar ind i billedet – der opstår et behov for mere ekspertise og viden. På denne måde kan man sige, at det, at viden har fået større betydning, paradoksalt nok også betyder, at samfundet videnskabsmæssigt er blevet mere usikkert, hvilket igen betyder, at der er behov for mere viden (Arnoldi 2005: 26f). I denne forbindelse bliver tillid vigtigt i hverdagslivet i en kompleks og uoverskuelig verden af informationer (Arnoldi 2005: 27). Ifølge Anthony Giddens¹⁴ er vi i usikre situationer, hvor vi bliver stillet over for komplekse problemstillinger, som vi ikke selv kan gennemskue, nødt til at støtte os til og have tillid til ekspertvurderinger (Arnoldi 2005: 27). Herigennem kan viden give samfundets individer nogle svar i en konstant forandrende, refleksiv, moderne tidsalder, sådan at det enkelte individ kan opleve og opnå en sikkerhed. Der opstår med andre ord et behov for at få skabt orden i en overflod af informationer, at få reduceret alle de komplekse sammenhænge til noget, der giver mening, og vide, hvad det betyder, og hvilke konsekvenser det har (Arnoldi 2005: 19).

Her må individerne i samfundet støtte sig til de videnskilder, de har tillid til (Arnoldi 2005: 27), og mediernes formidling af forskningsresultater kan på denne måde udgøre bindeleddet mellem den brede offentlighed med samfundets individer på den ene side og forskernes videnstunge ekspertverden på den anden. Gennem medierne kan eksperter blive brugt til at skabe mening ud af det kæmpe informationskaos, så informationerne ikke bare er forståelige, men også bliver tillagt en betydning og en mening i kraft af eksperttolkningen (Arnoldi 2005: 20). Medierne får i stigende grad indflydelse på, hvordan videnskaben tager sig ud over for offentligheden (Nowotny et al. 2001: 212) og kan på denne måde stå i midten af det hele som formidlere af videnskaben og forskningen, af resultater, informationer og undersøgelser. Og hvis samfundets individer har tillid til medierne og deres videnskabsformidling via videnskabsjournalistik, kan denne kanalisering af forskningen til samfundets brede offentlighed fungere som en slags kompleksitetsreduktion. Medierne vælger ud og tillægger viden større eller mindre grad af væsentlighed i et forsøg på at skabe en sammenhæng

¹³ Tysk sociolog.

¹⁴ Engelsk sociolog.

og skabe mening og orden i overfloden af informationer (Arnoldi 2005: 27f), hvormed viden bliver brugbar for offentligheden.

Men viden er også en vigtig forudsætning for selve dét at kunne deltage i den demokratiske, offentlige debat ifølge Arnoldi. Det politiske system forsøger at bruge et videnskabeligt grundlag til at regulere farlige, uetiske eller usikre teknologier eller lignende, men et demokratisk politisk system medfører også, at de politiske diskussioner og reguleringer foregår offentligt med offentligheden som meddebattør. Den brede offentlighed skal have mulighed for at debattere på lige fod med de politiske beslutningstagere, og derfor skal vidensgrundlaget også være tilgængeligt og forståeligt for offentligheden. Offentligheden kan i denne forbindelse have svært ved at begribe de komplekse problemstillinger og videnskabelige sammenhænge, og det skal derfor sikres, at samfundets individer har tilstrækkelig indsigt i videnskabelige sammenhænge og problemstillinger til, at debatter om dem kan foregå på demokratiske vilkår (Arnoldi 2005: 25). Her kan mediernes videnskabsjournalistik igen træde ind i en vigtig rolle og gøre samfundets individer i stand til at deltage aktivt i den demokratiske debat.

Medierne og deres videnskabsjournalistik har altså potentiale til at spille en afgørende rolle i forhold til at sikre, at individerne i samfundet får informationer om videnskab, at disse informationer bliver brugbare for dem, og at de kan indgå i den demokratiske debat i samfundet.

4 De to positioner

I dette kapitel vil vi skitsere de to positioner inden for videnskabsjournalistik – den klassiske journalistiske position og den netjournalistiske position – som vi vil bruge til at analysere vores empiri i kapitel 5 og 6.

4.1 Den klassiske journalistiske position – avisdyderne

Ifølge Jesper Strömbäck er et helt grundlæggende krav til journalistikken, at det, der bliver skrevet, skal være sandt (Strömbäck 2004: 78). Journalistikkens idé bygger desuden på, at det er hele sandheden, der skal beskrives, og relevante dele må altså ikke udelades - journalistikken skal med andre ord være objektiv som mulig (Strömbäck 2004: 76f).

I forhold til at opfylde dette objektivitetskrav mener Strömbäck, at det ligesom inden for videnskaben indebærer, at metoderne til informationsindsamling og bearbejdningen og præsentationen af informationerne er afgørende for graden af objektivitet. Her læner han sig op ad Bill Kovach og Tom Rosenstiel, som hævder, at journalistikken er en verifikationens disciplin (Strömbäck 2004: 79). De opstiller fem krav, som journalistikken og journalisterne skal leve op til, før metoden kan kaldes objektiv.

- Aldrig tilføje informationer, der er usikre eller ubekræftede. Desuden skal man være forsigtig med at dramatisere nyhederne (Strömbäck 2004: 79).
- Modtagerne bør aldrig vildledes, hverken gennem valg af informationer eller fortælleteknik (Strömbäck 2004: 80).
- Der skal være så meget åbenhed omkring arbejdsmetoder, kilder og motiv som muligt. Mediernes publikum skal have alt det af vide, som de behøver, for at kunne vurdere en nyhed. Blandt andet skal modtageren altid have mulighed for at skelne mellem fakta og kommentarer (Ibid.).
- Journalisten skal bygge nyhederne på egen selvstændig rapportering og være forsigtig med at forlade sig på andre mediers rapportering i udformningen af nyhederne. Hvis ikke selvstændig rapportering finder sted, er der en risiko for, at fejlagtige oplysninger bliver videregivet og til sidst bliver taget for gode varer, netop fordi de er blevet gengivet så mange steder. I det omfang at journalisten alligevel benytter sig af andres rapportering, bør dette tydeligt angives. Journalisten skal forholde sig kritisk til sine kilder og ikke blot gengive, hvad mere eller mindre magtfulde grupper i samfundet ønsker at fremføre (Ibid.).
- Journalisten skal være ydmyg over for sin egen evne til at vide alt, som er relevant for en nyhed, og derfor bør man være forsigtig med at fremstille påstande som fakta (Ibid.)

Alle fem krav går ud på at sikre, at nyheder *om* virkeligheden er i overensstemmelse *med* virkeligheden, og forholdet mellem disse to ting afspejler journalistikkens kvalitet (Strömbäck 2004: 80).

Strömbäck læner sig desuden op ad Jörgen Westerståhl¹⁵, som også har diskuteret objektivitetsbegrebets indhold som ideal for journalistikken. Ifølge ham kan objektivitetsbegrebet nedbrydes i fire dele: sandhed, relevans, balance og neutral præsentation (Strömbäck 2004: 80f). Informationerne i journalistikken skal hermed være sande, relevante og alsidige. Fremstillingen skal være i proportioner med, hvor vigtige eller fremtrædende informationerne i virkeligheden er, og præsentationen af dem skal være så transparent som muligt. Mindstekravet til de enkelte artikler er, at informationerne er kontrolleret og sande, at et minimum af relevante fakta er med, at skellet mellem meninger og fakta er tydeligt, og at præsentationen af arbejdsmetoder, kilder og motiv skal være så tydelige som muligt.

Gaye Tuchman har også arbejdet med, hvordan journalister opnår objektivitet i deres arbejde, og hun peger på nogle af de samme elementer til at sikre en objektiv journalistik. Hendes udgangspunkt er, at journalister anvender nogle rutinerede procedurer i deres arbejde for at kunne påkalde sig objektivitet (Tuchman 1977: 660).

- Hvis journalisten indsamler og strukturerer fakta og stiller spørgsmålstegn ved og verificerer disse fakta ved at gå til kilden, kan vedkommende påkalde sig en grad af objektivitet (Tuchman 1977: 664). Verifikation kan også bestå i at præsentere forskellige eller modsatrettede informationer: Journalisten må kontakte en, der kan vurdere informationerne, og bringe den eventuelt modstridende mening, hvis kilden ikke bekræfter informationerne (Tuchman 1977: 665). Ved på denne måde at fremvise tilstrækkeligt meget data, overlader journalisten det til modtageren at vurdere, beslutte og nå sin egen konklusion omkring, hvilket sandhedskrav denne vil tro på (Tuchman 1977: 666).
- Præsentation af dokumentation eller støttende beviser for et sandhedskrav ved at fremskaffe yderligere fakta er en anden rutine, som journalister benytter sig af. Ideen om at inddrage flere fakta sætter angiveligt modtageren i stand til selv at vurdere, om sandhedskravene i artiklen er faktisk korrekt (Tuchman 1977: 667).
- Velovervejet brug af citationstegn er en anden ting, som journalister kan benytte sig af i søgen efter at opnå objektivitet. Citater af andre folks meninger bliver set som en anden måde at opnå dokumenterende fakta (Tuchman 1977: 668). Herudover signaleres til læseren ved brug af citationstegn, at indholdet i citaterne muligvis kan være problematisk, fordi det er udtryk for en persons mening (Tuchman 1977: 671).

¹⁵ Svensk professor i statskundskab.

- En anden mulig måde, hvorpå journalister kan opnå objektivitet, er ved at strukturere informationer i en passende rækkefølge. Her henvises blandt andet til, at historien som minimum indeholder de væsentligste fakta, som defineres som svar på spørgsmålene, hvem, hvad, hvornår, hvor, hvorfor og hvordan (Tuchman 1977: 668).
- Journalisten skal være omhyggelig med at adskille fakta i nyheder og meninger i nyhedsanalyser ved klart at angive, hvad der er tale om i ethvert givent tilfælde (Tuchman 1977: 676).

Tuchman beskriver, at ovenstående er idealer, som journalister arbejder så bevidst ud fra, at det nærmest kommer til udtryk som en kunst inden for faget at behandle historier korrekt ud fra disse procedurer (Tuchman 1977: 676).

4.1.1 De videnskabsjournalistiske idealer

Udover de mere generelle klassiske forståelser af journalistiske dyder findes også mere videnskabspecifikke beskrivelser af klassiske journalistiske idealer. Disse er i høj grad konstrueret ud fra en kritik af den videnskabsjournalistik, der bliver bedrevet.

I bogen 'Vitenskapens Vakthunder' beskriver Harald Hornmoen, at han mener, vi har "videnskabsjournalistik uden videnskabsjournalister" (Hornmoen 1999: 9).

Mitt generelle inntrykk er likevel at forskningsjournalistikken i landet knapt fortjener denne betegnelsen, hvis vi med »journalistikk« sikter til en uavhengig, reflekterende, oppsøkende og kritisk virksomhet. Det er fristende å hevde at mye av den forskningsjournalistikken vi har, først og fremst er en journalistikk, som bruker forskningens autoritet for å gi tyngde og troverdighet til egne oppslag (Hornmoen 1999: 10).

Hornmoen ønsker, at journalistikken skal være mere analytisk og kritisk ud fra en ide om pressen som "fanebærer for demokratiet" (Hornmoen 1999: 12). Han mener, at det ikke står helt så slemt til som i 1950'erne og 1960'erne, hvor videnskabsjournalistikken kun skrev om videnskabens gennembrud og fremskridt. Selvom journalistikken er blevet mere opmærksom på forskningens sociale, etiske og økonomiske side, ser journalister det dog stadig som deres opgave at formidle og forklare forskningens resultater frem for at analysere forskningens politik, kultur og sociale konsekvenser. Dermed findes der i videnskabsjournalistikken meget lidt af den granskning og kritiske stillingstagen, som man finder i eksempelvis politisk journalistik (Hornmoen 1999: 12). Der bliver lagt større vægt på at fremhæve enestående forskningsresultater end på at fremlægge de data, som forskningsresultaterne er baseret på. På denne måde bliver de forbehold, som findes i videnskaben, usynliggjort af journalistikken, og den videnskabelige viden bliver dermed fremstillet gennem journalistikken som mere sikker, end den egentlig er, lyder Hornmoens kritik (Hornmoen

1999: 12). Hermed efterspørger Hornmoen journalister frem for formidlere og perspektiv på, baggrund for og nuancering af forskningen i journalistikken.

Desuden mener Hornmoen, at vinklerne på videnskabsartikler ofte fremhæver det, der er opsigtsvækkende eller underligt ved forskningen og dens resultater, eller mystificerer resultaterne ved, at forskerne 'løser en gåde' eller 'afslører' eller 'afdækker' en 'hemmelighed' (Hornmoen et al. 2006: 29). Forskningens generelle kompleksitet og den store afstand, som forskning overordnet har til den almindelige borger, gør, at hvis journalisterne skal nå ud til og engagere læserne, bruger de ofte metoder, som gør stoffet mere fængende og underholdende (Hornmoen 1999: 183f). Men dette kan bidrage til det modsatte: at skabe en øget afstand mellem læserne og forskningen, idet den bliver ophævet til noget beundringsværdigt med overmenneskelige egenskaber (Hornmoen et al. 2006: 29f) uden egentlig relevans for læserne. Journalistikken skal derfor ikke dramatisere, sensationalisere eller mystificere videnskabsstoffet.

Hornmoen ser også, at journalistikkens korte tidsfrister og heraf hurtighed samt kravet om at formulere artiklernes budskaber enkelt sker på bekostning af en grundig dokumentation, som derfor ikke bliver kigget efter i kortene (Hornmoen 1999: 18). Også på kildebruget har journalistikkens hurtighed effekt på kvaliteten af videnskabsjournalistikken: Hornmoen ser en tendens til, at videnskabsjournalisterne genbruger deres kilder og kun meget sjældent bruger skriftlige kilder såsom forskningsrapporter, tidsskrifter og databaser, der ellers kunne klæde journalisterne på til den selvstændige videnskabsjournalistik ved at give dem et overblik over forskningen (Hornmoen 1999: 103). I stedet bygger journalisterne deres artikler på et lille antal mundtlige kilder (Hornmoen 1999: 96). Hornmoen mener, at videnskabsjournalistikken i stedet skal dokumenteres grundigt, og at journalisterne både skal bruge flere kilder generelt og flere skriftlige kilder.

4.1.2 Et magtperspektiv

Jesper Strömbäck skriver, at mediernes og journalistikkens uafhængighed af andre magtcentre i samfundet er særligt vigtigt i forhold til idealet om objektivitet. Selvom der ikke findes individer eller organisationer, der er fuldstændig uafhængige, må mediernes og journalistikken ikke lade sig styre af andres interesser. Den professionelle journalistik er derfor kritisk over for og uafhængig af organiserede interesser (Strömbäck 2004: 84f).

Videnskabsjournalistik kan i denne forbindelse betragtes som et gensidigt bytteforhold mellem journalister og kilder i form af forskere eller eksperter, hvor kilden giver nogle informationer, som journalisten gerne vil have indsigt i, mod eksempelvis at få omtale eller lignende (Hansen og Hartley 2008: 19). Ifølge Arnoldi kan dette forhold give anledning til problemer, fordi forskere har en helt særlig position i form af status og autoritet og anses som en repræsentant for en objektiv

vurdering eller leverandør af fakta. Derigennem kan forskeren udøve en stor indflydelse på offentligheden (Arnoldi 2005: 11).

Denne betragtning deles af Gitte Meyer, som argumenterer for, at videnskaben har isoleret sig som eneleverandør af sand og indiskutabel viden, hvilket journalistikken og resten af samfundet har sat sig fladt på halen overfor. De meldinger, der går ud fra 'videnskabens hus', accepteres ifølge Meyer som a priori sande, da der allerede er stillet kritiske spørgsmål til videnskaben, der er blevet testet gennem peer-review, og der stilles derfor ikke spørgsmål til videnskaben (Meyer 2005:16). Videnskaben bliver til 'facts', en slags objektiv viden, som er hurtig, kontant og letfordøjelig og har den fordel, at den kan trykkes i en avisoverskrift (Meyer 2005: 50).

Hun mener, at journalistikken på denne måde har en undersåt-relation til videnskaben, hvor forholdet mellem forskere og journalister kan beskrives som "de som oplyser" og "de som oplyses" (Meyer 2005: 13). Journalister bliver formidlere frem for kritikere, når de møder videnskaben, og det forventes ikke, at der spørges kritisk til metoden bag en undersøgelse og den videnskabelige usikkerhed (Meyer 2005: 62). Hornmoen peger også på, at der eksisterer et uligevægtigt forhold mellem journalisterne og forskerne eller forskningsinstitutionerne, hvor journalisternes holdning er, at de ikke har noget at bidrage med (Hornmoen 1999: 12f).

Og denne indstilling til videnskabsjournalistikken kan give problemer. Forskere er traditionelt blevet opfattet som ideologisk neutrale, men forskere er ikke neutrale. De vælger, hvilke fænomener de vil studere, og de tolker data. Også Meyer peger på, at videnskaben og forskerne ikke er neutrale. Videnskaben er nemlig ikke uden værdier og formål. Den er præget af interesser, og alle forskere har noget på spil (Meyer 2005: 45). Derfor kan videnskabsjournalistikken ikke nøjes med at videreformidle og informere om forskningsresultater. Den skal i stedet sætte videnskaben ind i en sammenhæng: hvad indebærer forskningen? Hvilke konsekvenser har forskningen? (Hornmoen 1999: 16f) (Meyer 2005: 93). Hornmoen mener, at videnskabsjournalisten specielt må udøve kildekritik over for dem, der promoverer deres egen forskning, og den skal fremhæve forskningens værdifulde, svage og problematiske sider og diskutere, hvilken betydning forskningsresultaterne har i forhold til samfundet (Hornmoen 1999: 17).

Denne tendens bliver forstærket af, at universiteter og forskningsinstitutioner i højere grad satser på videnskabsformidling gennem stærkere kommunikationsafdelinger (Mandag Morgen & DPU 2005: 9), blandt andet som følge af, at kommunikation til offentligheden er blevet pålagt forskerne i universitetsloven fra 2003 (Lov om universiteter 2004: 8). Hermed har universiteterne udviklet sig fra at være passive leverandører til historier om ny forskning til at være en spiller, som aktivt byder ind i den journalistiske fødekæde med historier. Faren ved dette er, at journalisten kan ende med at blive brugt som et redskab i forskningsinstitutionernes PR-arbejde (Hornmoen 1999: 16). Der er

også vokset en række private vidensinstitutioner frem (Arnoldi 2005: 24), såsom tænketankene CEPOS og CEVEA, som fremlægger politiske holdninger og økonomiske interesser forklædt som objektive fakta, hvor journalister igen risikerer at blive mål for strategisk PR-arbejde (Arnoldi 2005: 14f).

For at undgå at lade sig styre af kilderne skal videnskabsjournalister besidde en højere grad af specialisering, mener Hornmoen. Det betyder ikke, at en videnskabsjournalist, som skriver om medicin, skal være uddannet læge (Hornmoen 1999: 20). Først og fremmest handler det om, at journalisterne skal besidde en viden, som gør dem i stand til at problematisere sider af forskningen, reflektere over forskningsprocessen, dens metoder, og hvordan den placerer sig i forhold til anden videnskab. På denne måde skal videnskabsjournalisten selvstændigt og kritisk skrive forskningsnyheder uden at fremstille videnskabens resultater som skråsikre (Hornmoen 1999: 24). Uden denne specialisering vil journalister, som skriver om forskning og videnskab, ofte have vanskeligere ved at finde ud af, hvor de skal søge de relevante informationer, og ved at bestemme, hvad de relevante informationer i virkeligheden er. De kan have svært ved at vurdere forskernes troværdighed som kilder, deres kompetencer og deres erfaringsgrundlag, og de kan også i højere grad lade sig styre af kilderne (Hornmoen 1999: 95).

4.2 Den netjournalistiske position – netdyderne

Netmedierne har i mange år fungeret som papiravisens forlængede arm – en afhængighedsrolle, hvor platformen ifølge Jannie Møller Hartley stadig er præget af papiravisens traditionelle forståelse af, hvad der er 'korrekt' og 'god' journalistik. Netmedierne er dog begyndt at frigøre sig og etablere sig som selvstændigt produktionsfelt med nye værdier for 'god netjournalistik' – nettets egne dyder (Hartley 2012: 81f). Siden den første netavis så dagens lys i 1994¹⁶, har nyhedsproduktionen på denne platform været i en løbende forandringsproces, og forskere har med forskellige metoder og perspektiver forsøgt at sætte ord på, hvad netaviserne er. Netjournalistikken er således i løbet af sin levetid blevet tilskrevet nogle karakteristika.

4.2.1 Bureaustof og citathistorier

I journalistikken generelt eksisterer et ideal om, at nyhedsmedier bør være producerende frem for distribuerende (Schultz 2006: 180), hvilket også kan identificeres som en overordnet værdi i netjournalistikken (Hartley 2012: 151). Dette ideal understøttes imidlertid ikke af undersøgelser af netmedierne, som hovedsageligt har rettet sig mod mængden af 'showelware' – indhold, der skovles videre som citathistorier fra andre medieorganisationer, platforme og bureauer uden større bearbejdning. Disse undersøgelser har blandt andet påpeget, at en stor del af indholdet på netmedierne stammer fra bureauer og andre platforme (Hartley 2012: 25f). En dansk undersøgelse

¹⁶ Ingeniøren, der udkom første gang den 2. december 1994.

viser, at indholdet på Jyllands-Postens og Berlingskes netmedier begge bestod af 20 procent egenproducerede historier i 2010, mens indholdet på Politiken.dk bestod af 37 procent egenhistorier i 2010, og at netmedierne i perioden 2008-2010 øgede mængden af bureaustof betydeligt (Hartley 2012: 86ff). Tendensen er, at de danske netmedier i en stigende grad bringer citathistorier, og dermed primært leverer showelware. Samme undersøgelse viste, at netmedierne publicerer langt færre egenhistorier, end modermedierne gør (Hartley 2012: 97).

Det, at der er færre egenhistorier, flere citathistorier og mere bureaustof på nettet, skal dog ikke tolkes som, at bureaustof og citathistorier har en stor værdi på netredaktionerne. Stof fra nyhedsbureauer som Ritzau betragtes ifølge Hartley som 'fælleseje', der er forbundet med lavstatus og kun bør benyttes i nødstilfælde. På samme måde betragtes citathistorier, hvor en netjournalist skriver en historie og citerer et andet medie, heller ikke som særligt værdifuldt (Hartley 2012: 151) (Schultz 2006: 177). Omkring citathistorier sker det ifølge Hartley, at netjournalister ikke citerer deres kilder, selvom det som hovedregel bør gøres. Dette sker, når journalisten enten ikke kan finde ud af, hvor historien kommer fra, eller hvis det vurderes, at originalmediet har en lav troværdighed eller ikke er kendt nok blandt læserne (Hartley 2012: 162).

Lige over historier fra nyhedsbureauer og citathistorier befinder sig en særlig type historier: de egengjorte historier. Her bruger journalisten andre medier som kilde, men supplerer med egen vinkel eller egne kilder. Øverst på ønskelisten står dog egenhistorien, hvor journalisten selv har hentet alle kilder og har en vinkel, som ingen andre har (Hartley 2012: 215). Egenproduktionen sker dog sjældent: kun hvis der ikke er andet arbejde at tage fat på og kun inden for visse områder, der er særligt dagsaktuelle, og som derfor skal dækkes (Hartley 2012: 215). Når journalisterne alligevel producerer egenhistorier, skal de på grund af det øgede tidspres på nettet være mindre tidskrævende end normalt, og egenhistorien får derfor typisk en anden karakter på nettet end den klassiske opfattelse af en egenhistorie. Derfor tyer journalisterne til at lave egenhistorier ved at egengøre citathistorier som beskrevet eller ved at sammenskrive en række artikler til en ny historie, en 'sakse-sammen-historie' – et arbejde, som ifølge Hartley typisk er mindre tidskrævende, end hvis man på traditionel vis opdyrkede en historie fra bunden (Hartley 2012: 215).

Leverer en netjournalist således en aktuel historie og er den første til at berette om en kildes reaktion, en udvikling eller en helt ny vinkel – en præstation, som ikke nødvendigvis ville skabe anerkendelse på papiravisen - har vedkommende ud fra netjournalistikkens logik gjort et rigtig godt stykke journalistik arbejde ved at kompensere med hurtighed og aktualitet (Hartley 2012: 215).

Fordi en stor del af arbejdet som netjournalist består i citatarbejde, at sakse artikler sammen, redigere dem, linke og uploade dokumenter, eksisterer der ifølge Hartley en forståelse blandt netjournalister af, at en netjournalist også er en slags tekniker. (Hartley 2012: 215ff). Det at linke

kan altså betragtes som en netjournalistisk dyd, og der er et teknologisk potentiale på nettet i form af blandt andet muligheden for at kunne fremvise eller henvise direkte til den dokumentation, der ligger bag en historie (Hartley 2012: 216). Dette kan i særlig grad være relevant for videnskabsjournalistik, som ofte bygger på forskning, der er publiceret i videnskabelige tidsskrifter, der kan henvises til.

En undersøgelse af svenske medier viser, at brug af hyperlink, multimedialitet og interaktivitet alle er i kraftig stigning (Karlsson 2010 i Hartley 2012), dog er stort set alle link interne link. Andre undersøgelser af netjournalistikken har kritiseret, at det endnu ikke er lykkedes netmedierne at forløse det teknologiske potentiale, som internettet besidder (Hartley 2012: 43).

4.2.2 Nye arbejdsbetingelser, ny journalistik

I en anden svensk undersøgelse (Karlsson 2006) tegnes et billede af en netjournalistik, der adskiller sig markant fra klassisk journalistik på flere områder. Blandt andet adskiller netjournalistikken sig fra den traditionelle journalistiske forståelse ved, at den helt grundlæggende bliver en proces frem for et produkt på grund af løbende publiceringer og opdateringer. Nyheder på nettet er med andre ord bevægelige, fordi der ikke eksisterer én daglig deadline på et netmedie. Derfor er der også en grundlæggende opfattelse af, at nyheder udvikler sig løbende, hvilket i sagens natur også fordrer, at nyhedsdækningen og publiceringen sker løbende (Karlsson 2006: 142). Nyheder kan eksempelvis komme til, når der dukker nye informationer frem i en sag eller kommer nye kilder til.

Helt konkret har disse nye arbejdsbetingelser ifølge Hartley medført en række nybrud inden for journalistikken, blandt andet at kilderne eller nye oplysninger publiceres én for én. Nyhederne deles op i bidder, der publiceres én ad gangen, så mediet hele tiden har noget nyt at byde på. Denne form for nyhedsformidling betegnes af Hartley som 'udviklingshistorier' – en særlig form for nyhedsformidling, hvor der er deadline hele tiden, og hvor en ny kommentar, vinkel eller hændelse har potentialet til at afføde en ny historie (Hartley 2012: 142). Dette fordrer en øget hastighed i nyhedsproduktionen, som radikaliserer selve nyhedsbegrebet, og som også radikaliserer aktualitetsbegrebet.

Hastigheden og anerkendelsen af udviklingshistorier bevirker desuden, at netjournalisterne går på kompromis med idealet om en "fejlfri" journalistik. De har udviklet en accept af, at der nødvendigvis må opstå fejl i processen (Hartley 2012: 195), hvilket kan tænkes at blive forstærket af, at historier bliver set som en proces og dermed ikke anses for afsluttede, når de bliver publiceret, men til stadighed kan rettes til (Hartley 2012: 166).

4.2.3 En ny form for eksklusivitet

Helt afgørende for udviklingshistorierne er ifølge Hartley timingen i forhold til konkurrenterne, hvor dækningen af nyhedsdagsordenen og nyhedens størrelse i forhold til andre historier på samme

dag spiller en rolle. Det har altså en værdi, at nyhedsdækningen sker i det rigtige forhold, og selvom det i høj grad handler om at være først med det sidste, at være aktuel, så får overvågningen af andre medier også en stor værdi (Hartley 2012: 145f). Dette skyldes primært, at eksklusiviteten på nettet kan opnås ved, at en historie ikke er bragt af andre – endnu. Da dette i sagens natur er en tidsbegrænset tilstand for en nyhed på nettet, skal en publicering derfor helst ske, inden en nyhed bliver for ”gammel”, hvilket ifølge Hartley kan ske i løbet af kun få minutter. En fælleshistorie skal således ud hurtigst muligt, da den er tilgængelig for alle.

Eksklusiviteten er med andre ord ofte flygtig på nettet, hvilket gør den til en eftertragtet vare og tiden til et vigtigt konkurrenceparameter (Hartley 2012: 150). Hurtigheden bliver således også netmediernes måde at positionere sig i nyhedsrummet på (Hartley 2012: 159), og den bliver dermed ifølge Hartley et af netjournalistikkens vigtigste midler til at opnå eksklusivitet og anerkendelse i mediesystemet (Hartley 2012: 150).

Man kan sige, at hurtigheden ligefrem bliver netjournalisternes specialisering i modsætning til den klassiske journalist, der typisk har indsigt i et særligt stofområde. Netjournalister er ikke specialister, men er i stedet meget omstillingsparate og beredte til at kaste sig over en ny historie når som helst. Dette betyder ikke, at journalisterne ikke kan have særlige stofområder, som de holder øje med, hvis de har en personlig interesse for et område eller har taget stofområdet med sig fra et tidligere ansættelsesforhold. Specialiseringen dog består helt overordnet i hurtigt at kunne spotte og ”skelne en stor historie fra en lille” på et bestemt område, finde den helt rigtige vinkel, og være god til genren på nettet. Denne tilstand skyldes ifølge Hartley ikke kun radikaliserings af tiden og aktualitetskriteriet samt anerkendelsen af udviklingshistorier, men også produktionsbetingelserne: Der er forholdsvis få til at holde produktionen i gang på landets netredaktioner – en produktion, der i princippet skal kunne foregå døgnet rundt (Hartley 2012: 205).

4.2.4 En ny gatekeeperrolle

De journalistiske arbejdsmetoder er ikke det eneste, der er anderledes på nettet. Gatekeeperrollen, hvor journalisten fungerer som en slags ledvogter og vælger, hvad der skal slippe gennem slusen, er også en parameter, som påvirkes, når journalistikken rykker ud på nettet (Hartley 2012: 32). Jane Singer¹⁷, der var en af de første til at udføre observationsstudier af netjournalistikken, konkluderede blandt andet, at journalister på netredaktioner i en højere grad sorterer i og udvælger informationer fra nettet, end de udvælger begivenheder, de vil skrive om. Undersøgelsen viste, at journalistens rolle derfor er videreformidlende frem for producerende. Gatekeeperrollen bliver hermed en anden end den, David Manning White registrerede i sine newsroom-studier tilbage i 1950 (Hartley 2012: 32).

¹⁷ Lektor på School of Journalism and Mass Communication ved University of Iowa.

En forklaring på den ændrede gatekeeperrolle kan være, at det traditionelle forhold mellem afsender og modtagere, journalist og læsere, er forandret. I modsætning til papiravisens læsere er det muligt at registrere, hvad brugerne af netmedierne rent faktisk læser, og dermed bliver det synligt, hvad læserne har interesse i. På denne måde er læserne blevet en form for medspillere, der kan påvirke produktionen og udvælgelsen af nyheder, og gatekeepingprocessen synes at være flyttet længere ud i læsernes regi (Hartley 2012: 187ff). Hartley understreger dog, at interaktiviteten mellem journalister og læsere i sig selv ikke gør, at journalistikken forandres, da journalisterne fortsat ønsker at positionere sig som uafhængige og ikke vil lade sig styre af læserne.

Alligevel er vurderingen af læserne gået fra at være implicit i vurderingen af nyheder til at være en eksplicit del af arbejdet som journalist i form af den direkte kontakt og en læseadfærd, der er synliggjort gennem klikstatistikker, som netjournalisterne og redaktørerne løbende holder øje med (Hartley 2012: 199). Ifølge Hartley gør dette, at nyheder på den ene side vælges ud fra, hvad netjournalisten mener, læserne bør vide mere om, hvilket er et udtryk for et væsentlighedskriterium, og på den anden side ud fra, hvad journalisten og redaktørerne kan se, at læserne gerne vil læse mere om (Hartley 2012: 180). De væsentlige historier anses dog for at være bedre historier, end dem, som hovedsageligt spiller på de fascinerende og identificerende elementer, som læserne efterspørger på nettet (Hartley 2012: 184).

Selvom netjournalisterne på mange punkter ifølge Hartley har det samme blik for, hvad der er 'god' journalistik, som de journalister, der praktiserer ud fra de klassiske journalistiske dyder, orienterer de sig i højere grad mod, hvad læserne vil have, og hvordan de gerne vil have nyhederne præsenteret. Historierne på nettet skal ifølge Hartley gerne have et særligt udtryk, og journalister fra andre platforme får typisk at vide, at de skal skrive mere "underholdende" og "saftigt", når de skal skrive eller omskrive en nyhed til nettet, så historierne får læser-appel.

Det indskræpes over for tv, radio og avis-journalisterne, at når de skal aflevere deres artikler til netmediet, så skal de være korte, med flere underrubrikker end normalt og have en »fængende rubrik«. En briefing om at lave en version til netplatformen ledsages ydermere af ord som, »kan du ikke gøre den mindre tør«, »vi skal have en mere læser-venlig rubrik og nogle billeder på« eller »du må lige gøre den mindre langhåret« (Hartley 2012: 218f).

På den måde positionerer netjournalistikken sig som ikke-tør, fængende, mere læservenlig og mindre langhåret i både fremstilling og længde. Her nævner Hartley desuden, at blandt andet videnskabsjournalistikken betragtes som et 'frikvarter' på nettet (Hartley 2012: 182;184).

Radikaliseringen af aktualitetskriteriet og den forandrede gatekeeperrolle med det nye læserkriterium slår ifølge Hartley revner i de mure, der har fungeret som et slags bolværk om den nyhedsproduktion og tradition, der er kendetegnende for de klassiske journalistiske dyder (Hartley

2012: 203). Netjournalistikken bliver fanget mellem de klassiske redaktionelle dyder og værdier og en ny form for journalistisk logik, hvor evnerne til blandt andet at kunne agere hurtigt, være omskiftelig, være teknisk begavet og være god til at ramme læserne, er gode og anerkendelsesværdige værdier. Derfor bliver arbejdet som netjournalist ofte til et dilemma mellem praksis og klassiske idealer, hvor der på den ene side blandt andet eksisterer en fortælling om, at 'den gode journalistik' tager tid, mens virkeligheden er, at der ikke er tid. Dette skaber ifølge Hartley problemer for netjournalisterne, som derfor har måttet knytte sig til en fortælling om, at der også findes 'god netjournalistik', der defineres som hurtig, saftig og læserorienteret, og som positioneres som en modsætning til papiravisens langsomme og 'tørre' historier (Hartley 2012: 209f).

4.3 Opsummering af de to positioner

Den klassiske journalistiske position	Den netjournalistiske position
Kendetegn og avisdyder	Kendetegn og netdyder
<u>Hvor kommer historierne fra?</u> + <u>Selvstændig rapportering</u> Opsøgende, aktiv journalistik, egenhistorier. Hvis der ikke er tale om selvstændig rapportering, skal dette tydeligt angives. <u>Kilder</u> + <u>Kildekritik</u> Ingen afrapportering af forskningsresultater, men kritisk stillingtagen, også når en forsker præsenterer sine egne forskningsresultater. Egne prioriteringer frem for kildernes. + <u>Brug af flere kilder</u> + <u>Brug af skriftlige kilder:</u> Eksempelvis tidsskrifter eller databaser til at klæde journalisterne på. + <u>Præsentation af modstridende synspunkter</u> + <u>Præsentation af bekræftende oplysninger</u> <u>Indhold</u> <u>Ingen dramatisering</u> Fokus må ikke være det opsigtvækkende eller 'underlige' ved en historie – man må ikke mystificere en historie. + <u>Perspektiv</u> Hvad indebærer forskningen - konsekvenser for samfundet. + <u>Inkludering af metoder bag videnskab</u> Videnskabsjournalistik skal indeholde baggrunden for de videnskabelige resultater, der bliver præsenteret. + <u>Relevans</u> Historierne skal sagligt være relevante for modtagerne. + <u>Medtage de væsentligste fakta</u> Hvem, hvad, hvor, hvornår, hvordan og hvorfor? + <u>Tydelig skelnen mellem fakta og meninger</u> F.eks. ved brug af citationstegn og tydelig angivelse af, hvor informationer stammer fra. + <u>Verifikation</u> Kontrollere oplysninger og aldrig videregive usikre eller ubekræftede informationer. + <u>Åbenhed omkring arbejdsmetoder</u> Modtageren skal have den nødvendige information til at kunne vurdere en nyhed. + <u>Dokumentation</u> <u>Ingen videnskabelig entydighed</u> Ikke fremstille videnskabelige resultater som sikkerheder, men i stedet nuancere. + <u>Specialistjournalister.</u>	<u>Hvor kommer historierne fra?</u> + <u>Mange citathistorier</u> + <u>Meget bureaustof</u> + <u>Distribuerende praksis</u> 'Showelware' + <u>Færre og anderledes egenhistorier</u> Færre og mindre tidskrævende egenhistorier. Blandt andet udtrykt ved flere en-kilde-historier. + <u>Egengørelse af historier</u> Supplere citathistorier med egen vinkel, egen kilde osv. + <u>Sakse-sammen-arbejde</u> Journalisten sakser en egenhistorie sammen ud fra andres behandling af historien. <u>Kilder</u> <u>En-kilde-historier</u> I tråd med udviklingshistorietendensen publiceres historierne med én kilde ad gangen. <u>Indhold</u> + <u>Sensationalisering af historier</u> Ingen tørre eller kedelige præsentationer af historier, men underholdende og saftige. + <u>Læserorientering</u> Underholdende og 'saftige' historier i fokus. Dog stadig med et journalistisk ideal om autonomi. + <u>Videnskab bliver et frikvarter</u> + <u>Mindre vægt på korrekthed</u> + <u>Radikaliseret aktualitetsbegreb</u> Fokus på aktualitet som nyhedsværdi og 'først med det sidste'. + <u>Tværmedialitet i form af blandt andet links</u> Linke til dokumentation, originalhistorier mv. I det hele taget bruge nettets teknologiske muligheder. + <u>Ekstrem hurtighed</u> En måde at opnå eksklusivitet på. + <u>Overvågning og udvælgelse</u> Timing og proportionering af historierne som vigtige arbejdsopgaver. Sortering i indkomne informationer frem for aktivt opsøgende journalistik. + <u>Udviklingshistorier</u> Historierne publiceres én kilde og én vinkel ad gangen. + <u>Generalistjournalister.</u>

5 ANALYSE AF INTERVIEW

5.1 Interviewmetode

Vi har valgt at undersøge den del af vores problemformulering, der omhandler, hvordan medierne opfatter deres egen videnskabsjournalistik, gennem kvalitative forskningsinterview, der rummer en ambition om at opnå detaljerede beskrivelser af det, der undersøges, som bagefter kan analyseres (Kristensen 2007: 284). Ved at interviewe den person fra hvert af de medier, vi undersøger, som har ansvaret for mediets redaktionelle linje på videnskabsområdet, opnår vi en detaljeret viden om dette, som vi efterfølgende kan analysere i forhold til de to videnskabsjournalistiske positioner, vi arbejder med i specialet.

De interview, vi har gennemført, er semistrukturerede interview og er baseret på forudbestemte, men fleksible emner (Kristensen 2007: 282f), hvor vi har lagt stor vægt på at stille opfølgende og uddybende spørgsmål. På denne måde har vi set vores spørgeguider som et arbejdsredskab eller en huskeseddel, som kunne minde os om at få alle de ting med, som vi havde forberedt hjemmefra, men som vi samtidig var klar til at ændre på undervejs (Kristensen 2007: 285).

Vi har valgt at transskribere alle de gennemførte interview, fordi det er nemmere for os at bruge informationerne fra interviewene i specialets analysedel, når vi har dem som tekst (Kristensen 2007: 288). Transskriberingerne er at finde i specialets bilag (Se bilag 1,3,4,5).

5.1.1 Mødet mellem det journalistiske og det videnskabelige felt

Vi har udført interviewene i en videnskabelig sammenhæng, men vi er også uddannede journalister. Vi er med andre ord både en del af det journalistiske og det videnskabelige felt.

Der eksisterer imidlertid vidt forskellige forudsætninger for henholdsvis det journalistiske interview og forskningsinterviewet - der interviewes ikke på samme måde, med samme hensigt eller samme tilgang (Schultz 2005: 74). Den viden, der stammer fra et forskningsinterview, har karakter af empiri, som skal analyseres, mens det journalistiske interview typisk producerer citater, der skal formidles. Hermed er kriterierne for, hvad et godt interview er, også forskellige (Schultz 2005: 74f).

Derfor har vi været opmærksomme på så vidt muligt at holde vores egne journalistiske forforståelser ude af interviewsituationerne, for at interviewene har kunnet fungere som grundig og tilstrækkelig informativ empiri for os i specialet. Det har været vigtigt, at vi har haft fokus på, at vi skal have interviewpersonernes svar og ikke bruge vores egen journalistiske baggrundsviden og forforståelser fra den journalistrolle, vi har, blandt andet efter at have tilbragt et år som journalistpraktikanter på et medie. Interviewene kunne ellers risikere at blive 'udvandet' af, at vi glemmer at spørge uddybende eller opfølgende ind, fordi vi mener, vi ved, hvad interviewpersoner

mener med det, de siger. Vi kunne også risikere at komme til at tænke i 'gode citater' og 'stærke meninger' og synes, at vi har fået svar på et spørgsmål, når vi har fået et godt citat, som man som journalist kan være tilbøjelig til (Schultz 2005: 74f).

Selvom vi har været opmærksomme på dette, kan det dog ikke lade sig gøre til fulde at lægge vores journalist-selv på hylden, idet vi som journalister er bærere af nogle forforståelser, der tilhører det journalistiske felt (Højbjerg 2004: 322).

5.1.2 Udarbejdelse af Interviewspørgsmål

For at opnå 'gode' og brugbare svar i interviewene er noget af det vigtigste, at det er interviewpersonen, der selv formulerer sig. Vi skal med andre ord passe på ikke at lægge ord i munden på interviewpersonen og stille ledende spørgsmål, hvilket eksempelvis kan ske ved, at vi i vores spørgsmål præsenterer interviewpersonen for vores egne påstande omkring mediernes videnskabsjournalistik – det er interviewpersonens tankebane, vi vil have indsigt i (Bjerg 2002: 16: 28).

I stedet skal spørgsmålene så vidt muligt holdes åbne, simple og neutrale, så de ikke dirigerer svaret i én bestemt retning (Bjerg 2002: 36f), men samtidig skal de være fokuserede og afgrænsede, så de stiller skarpt på informationer, som appellerer til belysning af specialets problemstilling (Bjerg 2002: 44ff). Dette har vi sikret os ved at fundere spørgsmålene i den litteratur og teori, som vi anvender i specialet, sådan at de samtidig er funderet i en erkendelsesinteresse ud fra specialets problemstilling (Kristensen 2007: 284). Desuden har udformningen af spørgsmålene taget udgangspunkt i viden om det konkrete medie og dets praksis på videnskabsområdet.

Spørgsmålene i spørgeguiderne tager udgangspunkt i tre forskellige temaer om mediernes videnskabsjournalistik, som vi gerne ville belyse: *formål*, *proces* og *produkt*.

Under temaet *formål* ønskede vi at afdække, hvad mediets hensigt med og ambitioner for videnskabsjournalistik på nettet er. Fælles spørgsmål for alle medierne herunder var blandt andet, hvorfor de har dedikeret en selvstændig underside på deres netavis til videnskab, og hvad de gerne vil give læserne ved at dække dette område.

Under temaet *proces* ville vi gerne finde ud af, hvordan arbejdsgangen på medierne er omkring produktionen af videnskabsartikler, og hvordan det udvælges, hvilke historier der bliver til noget. Fælles spørgsmål til medierne herunder var, hvordan arbejdet på området er organiseret, og om der er ansat journalister specifikt til at skrive inden for videnskabsområdet.

Under temaet *produkt* var formålet at få viden om, hvordan medierne selv opfatter deres journalistiske produkter på videnskabsområdet. Her var fælles spørgsmål til medierne blandt andet, hvordan de ser kvaliteten af den videnskabsjournalistik, de producerer, i forhold til de andre medier, vi undersøger, og om det, de producerer, lever op til deres ambitioner.

Udover de spørgsmål, som var fælles for medierne, var der også mediespecifikke

spørgsmål til hvert interview. I forhold til Berlingske har vi blandt andet interesseret os for, hvorfor mediet har indgået en aftale med Videnskab.dk om at levere stof til B.dk's 'Viden'-underside, og hvorfor Berlingske, som det eneste af de tre medier, vi undersøger, har ansat medarbejdere specifikt til at bedrive videnskabsjournalistik. I spørgeguiden til Politiken interesserede vi os blandt andet for det modsatte: hvorfor Politiken ikke har indgået en aftale med Videnskab.dk, ligesom Berlingske og Jyllands-Posten har, og hvorfor der ikke er afsat medarbejdere specifikt til at dække det videnskabelige område.

Gennem interviewene mener vi, at vi har opnået en viden, som er både mediespecifik og dybdegående, og som på den måde også er meget informativ i forhold til specialets problemstilling. Det er dog vigtigt, at vi holder os for øje, hvad empirien kan og ikke kan give os svar på – denne del af vores empiri er et udtryk for ambitioner og redaktionelle retningslinjer inden for det videnskabsjournalistiske område hos medierne, og hermed er det ikke et udtryk for, hvordan den videnskabsjournalistiske praksis konkret tager sig ud, eller hvordan det rent faktisk forholder sig med deres videnskabsjournalistiske produkter i form af artikler.

At forsøge at få indblik i den konkrete videnskabsjournalistiske praksis hos journalisterne på medierne har vi fravalgt, idet det kun er hos Berlingske, at specifikke journalister skriver videnskabsjournalistikken, og der bliver produceret videnskabsjournalistik dagligt. Dermed ville det stort set være umuligt at få et billede af den journalistiske praksis, der foregår på området hos Politiken og Jyllands-Posten, idet det indgår som en flydende opgave og en del af den daglige dækning på nettet, som falder på forskellige journalister fra gang til gang og bliver prioriteret forskelligt i nyhedsstrømmen fra dag til dag.

Indblikket i, hvordan det faktisk forholder sig med de videnskabsjournalistiske produkter, opnår vi i stedet via vores analyse af artikler.

5.2 Mediernes positionering

I denne første analysedel vil vi med afsæt i vores interview med Christian Lindhardt (Se bilag 1) og Jonas Stenbæk Christoffersen (Se bilag 3) samt mailen fra Jørgen Schultz-Nielsen og praktikantmappen fra Jyllands-Posten (Se bilag 2) analysere, hvordan de tre medier ser på deres egen videnskabsjournalistik på nettet. Dette vil vi gøre ved at sammenholde empirien med kendetegnene for henholdsvis den klassiske journalistiske position og den netjournalistiske position for dermed at se, hvor medierne positionerer sig i forhold til de to positioner.

5.2.1 Politiken¹⁸

(...) vi har meget store ambitioner på det her område. Vi vil rigtig gerne lave noget seriøs videnskabsformidling på nettet. Det er bare pisse dyrt (Bilag 1).

Christian Lindhardt, redaktionschef på Politiken.dk

Christian Lindhardt er gennem hele interviewet ret klar i sin omtale af mediets videnskabsdækning – en fortælling, der i hovedtræk synes at stemme ret godt overens med den netjournalistiske positions kendetegn. Samtidig kan vi finde nogle af den klassiske journalistiske positions dyder, når han undervejs reflekterer over ambitionerne for Politiken.dk's videnskabsdækning.

I interviewet giver redaktionschefen udtryk for et ideal om, at journalistik helst skal være egenproduceret, men at det kan være nødvendigt og er forsvarligt, at mediet indtager en distribuerende rolle i mediesystemet i forhold til videnskabsjournalistikken, hvis ressourcerne og ambitionerne ikke er til andet. Derfor er videnskabsartiklerne ifølge Christian Lindhardt primært citathistorier, der kun skrives, hvis én eller flere medarbejdere mangler noget at bestille. På denne måde knytter han sig til, hvad man kan kalde en generalistpraksis, hvor alle journalister skal kunne træde til og eventuelt skrive videnskabshistorier, og hvor der ikke forudsættes nogen form for ekspertise, hvilket er et af den netjournalistiske positions kendetegn.

Dette kan virke paradoksalt, da redaktionschefen i interviewet forbinder 'den gode netjournalistik' med dét at skrive artiklerne selv og selv vælge vinklerne – at være producerende. Han giver dog samtidig klart udtryk for, at det ikke er en prioritet inden for videnskabsstoffet, og en forklaring på dette kan være, at det ikke skal betragtes som en falliterklæring, at der ikke produceres egenhistorier. Han anser det i stedet som et slags kompromis og en erklæret strategi, hvorved han giver udtryk for, at mediet i denne forbindelse abonnerer på den netjournalistiske position.

På grund af begrænsede ressourcer mener han, at Politiken.dk gør det næstbedste: distribuerer historier fra andre "ansete" tidsskrifter eller medier, som laver "rigtig godt videnskabsstof". Han nævner selv BBC, Videnskab.dk og Ing.dk som gode kilder til historier, som er troværdige nok til at bringe videre. Men hvad består denne troværdighed i? Implicit kan der ligge en forståelse af 'kvalitet' som en kildekritisk tilgang, tydelig skelnen mellem fakta og fikta og andre kvaliteter, der kendetegner den klassiske journalistiske positions behandling af videnskabelige emner, men det er ikke noget, som Christian Lindhardt eksplicit giver udtryk for. I stedet giver han udtryk for, at Politiken.dk's vigtigste opgave er at overvåge disse sider for nye historier, hvilket igen er med til at

¹⁸ Afsnittet er skrevet på baggrund af bilag 1.

positionere Politiken.dk's videnskabsdækning i forhold til den netjournalistiske positions opfattelse af 'god' journalistisk praksis. Heri ligger også en kritisk tilgang til mindre anerkendte medier.

Vi vurderer altid, hvilket medie det er. Hvis det var Ekstra Bladet eller DR, så var vi gået tilbage til den oprindelige kilde (Bilag 1).

Christian Lindhardt peger dog på overvågning som et område, hvor det halter i forhold til at bedrive en mere "seriøs videnskabsjournalistik". Dermed giver han udtryk for, at overvågning i sig selv kan gøre journalistikken 'bedre'. Forklaringen, mener vi, skal findes i, at overvågning beskrives som en metode til at spotte de rigtige historier først. Dette er igen med til at positionere Politiken.dk i den netjournalistiske position, hvor eksklusivitet og anerkendelse opnås ved at være først med det sidste, og hvor sortering af indkommende nyheder frem for opsøgende journalistik er en almindeligt anerkendt praksis.

Selvom videnskabshistorierne ikke prioriteres som egenhistorier, vælger Politiken alligevel at have en hel underside med videnskabsstof og bringe andre mediers videnskabshistorier med den begrundelse, at det er et vigtigt stofområde, der interesserer læserne. Der er klik i videnskabshistorier, og de bruges efter Christian Lindhardts eget udsagn som "dagens fascinerende historier" eller læsernes daglige frikvarter. Historierne kan laves ret hurtigt, hvilket igen er kendetegnende ved den netjournalistiske position og dermed yderligere placerer Politiken.dk i denne.

Ifølge Christian Lindhardt består indholdet på mediets underside 'Videnskab', hvor videnskabsartiklerne samles, hovedsageligt af fascinationsbårne citathistorier, som "rummet og sådan nogle ting", "nye sjove opfindelser" og "arkæologi" (Bilag 1). Videnskabsstoffet er dermed fascinationshistorier og et underholdende element på Politiken.dk, som Christian Lindhardt giver udtryk for, at han betragter som useriøse, selvom "det er et vigtigt område". Det er læserorienteret videnskabsjournalistik, hvor sensationalisering og udvælgelsen af de mest fascinerende historier er i fokus. Desuden sker der et bevidst fravalg af de "lidt kedeligere ting", som Christian Lindhardt kalder de historier, der eksempelvis handler om medicinalforskning, fordi historierne ofte er "skrevet pisse kedeligt". Derfor kommer videnskabsformidlingen oftest til at handle om at få det vigtigste frem: konsekvenserne og det sensationelle eller fascinerende, i stedet for det tunge og betydningsfulde. Dette peger igen på den netjournalistiske positions kendetegn om saftige og sensationelle videnskabshistorier, der skal fungere som et underholdende frikvarter for læserne, og peger væk fra den klassiske journalistiske position. Dette synes at være i konflikt med Christian Lindhardts beretninger om, hvad Politiken.dk generelt skal repræsentere og levere til læserne: de relevante, væsentlige og vigtige historier - også på videnskabsområdet:

(...) viden... det er vigtigt, fordi viden gør os klogere, og det er jo rart og godt for folk at vide, hvad vi kan nu, hvor vi er på vej hen, og hvordan vi løser de problemer, vi har. Det er jo det, som videnskaben prøver at give svar på – de udfordringer og problemer, vi har. Det kan jo både være medicinske, ressourcer, miljø... det kan være alt muligt. På den måde er vidensstof jo vigtigt. Og i og med, at vi er et site, der prioriterer væsentlighed meget højt, så er vidensstof et område, som bør prioriteres højt (Bilag 1).

Det særligt interessante i denne sammenhæng er, at Christian Lindhardts referencer til den klassiske journalistiske positions dyder og udlægninger af, hvad 'god videnskabsjournalistik' er, kun synes at dukke op, når han taler om ambitionerne for videnskabsjournalistikken, og ikke om, hvad Politiken faktisk gør.

Også når det gælder den journalistiske behandling af videnskabsstoffet, arbejdsmetoderne og selve indholdet, knytter han næsten udelukkende an til den netjournalistiske positions kendetegn og lægger samtidig afstand til den klassiske journalistiske position. Blandt andet er ambitionen, at Politikens netjournalister skal kontakte én kilde til hver artikel. Dette hænger sammen med, at Christian Lindhardt har et ønske om, at videnskabshistorierne gerne skal have "flere skud på forsiden", hvilket er en reference, om end ubevidst, til den netjournalistiske positions udviklingshistorier, hvor en kildes udtalelse eller reaktion afføder en ny historie.

Desuden er der ikke fokus på aktiv og undersøgende journalistik, på grundighed eller på perspektiv, hverken i citathistorierne eller i egenproduktionen. Redaktionschefen fremhæver modsat det at linke som en særligt anerkendelsesværdig metode, hvilket netop er kendetegnende for den netjournalistiske position. Også aktualitet bliver nævnt som et særligt vigtigt kendetegn i nyhedsdækningen, hvilket netop er den netjournalistiske positions måde at opnå eksklusivitet på.

(...) videnskabsstof kan jo sagtens sætte dagsorden, og det kunne jeg godt tænke mig, at vi gjorde med dette stofområde – at det var os, der havde de nye forskningsresultater først (Bilag 1).

Ifølge Christian Lindhardt er der dog en særlig grund til, at man ikke skriver flere egenhistorier om videnskab: Det er vanskeligt for journalisterne at finde det kritiske punkt i et nyt forskningsprojekt, finde det væsentlige i historien og umuligt at finde andre forskere, der er villige til at lægge stemme til en kritik.

(...) videnskabsstof, som vi talte om før, er enormt kompliceret og tungt at lave, og jo tungere noget er, jo færre enheder kommer der ud af det, og desto dyrere bliver artiklerne at lave. Der er altid enormt mange nuancer i videnskabsstof, og det er svært at formidle og sætte sig ind i (Bilag 1).

På denne måde lever Christian Lindhardts beskrivelser af forholdet mellem Politiken.dk's journalister og forskerne op til Gitte Meyers betragtning om, at journalister generelt har indtaget en

undersåt-relation til videnskaben, og det er med til at placere Politikens forståelse af videnskabsjournalistikken væk fra den klassiske journalistiske position.

Christian Lindhardt refererer hermed til den netjournalistiske positions dyder, ikke kun når han taler om Politiken.dk's nuværende dækning af videnskabsstoffet, men også i høj grad, når han taler om ambitionerne for de forandringer, han gerne så ske på området.

- Har et ønske om egenproduktion, men vægter citathistorier.
- Satser på generalistjournalister til at skrive/citere videnskabshistorier.
- Forbinder videnskabshistorier med fascinations- og sensationshistorier.
- Associerer historier om rummet og arkæologi med gode videnskabshistorier i modsætning til de "tunge" og "kedelige" historier om f.eks. medicinalforskning.
- Fokus på aktualitet og nyheder.
- Håndhæver kritik af kilderne til citathistorierne i stedet for 'selvstændig' kildekritik.
- Skriver gerne en-kilde-historier.
- Har en ambition om, at der linkes til artiklers ophav eller dokumentation.
- Har et ønske om mere overvågning af andre medier og universiteter.
- Har et ønske om flere videnskabsnyheder som udviklingshistorier.
- Giver udtryk for, at der ikke er ambitioner om at få kommentarer fra eksterne kilder.

**Opsummering
Politiken.dk**

5.2.2 Jyllands-Posten¹⁹

Som nyhedsmedie er der andre og mere klassiske emner, der i dagligdagen skal have fokus: krimi, politik, internationale nyheder, sport og kultur (Bilag 2).

Jørgen Schultz-Nielsen, internetredaktør på Jyllands-Posten.dk

Som det fremgår af ovenstående citat, betragtes videnskabsstof ikke som et klassisk net-emne på Jyllands-Posten.dk, og stofområdet prioriteres derfor også lavt. Dette siger mest om, hvad videnskabsstoffet ikke betragtes som, nemlig relevant, hvilket indikerer, at det mest er tilfældigheder, der afgør, om mediet selv producerer videnskabshistorier. Dermed placerer mediet sig også op ad den netjournalistiske positions generalist-kendetegn.

Ifølge internetredaktøren er Jyllands-Posten.dk afhængig af andre medier såsom Videnskab.dk og Ritzau til at levere indhold til mediets 'Ny viden'-underside, hvilket placerer Jyllands-Posten i den netjournalistiske position, hvor meget bureaustof netop er kendetegnende. Havde han midlerne til det, prioriterede han gerne stoffet højere, lyder det i mailen – en tilkendegivelse, der dog ikke

¹⁹ Afsnittet er skrevet på baggrund af bilag 2.

fortæller, om Jørgen Schultz-Nielsen ønsker flere egenhistorier eller flere citathistorier og mere overvågning af andre medier.

Helt overordnet kan det konstateres ved at læse praktikantmappen, at den netjournalistiske positions kendetegn og dyder med få undtagelser er stærkt dominerende i Jyllands-Postens netjournalistik. Noget af det første, der nævnes i manualen, er hastighed:

Dagligdagen er generelt meget anderledes fra andre redaktioner på papiravisen. Når der skrives til nettet, er der hverken deadline hver dag eller hver uge, så at sige hele tiden. Det skyldes ikke mindst, at hastighed vejer tungt på nettet (Bilag 2).

Typisk laves artiklerne som citathistorier, der er de mest 'almindelige' på Jyllands-Posten.dk, eller bringes som Ritzau-stof. Egenhistorien er der sjældent tid til, står der (Bilag 2). Generelt satser mediet altså på mange citathistorier og bureaustof, der er få egenhistorier, og udviklingshistorier og hurtighed prioriteres ifølge praktikantmappen. Dette er alt sammen kendetegnende for den netjournalistiske positions fortolkning af journalistiske dyder: den distribuerende praksis med mange citathistorier og brug af bureaustof samt et radikaliseret aktualitetskriterium og ekstrem hurtighed.

Derudover beskrives det, at journalistens arbejde i en høj grad består i at overvåge andre medier og nyhedsbureauer for interessante historier, der er værd at citere og bringe videre.

Både citathistorier fra andre medier og pressemeddelelser kan dog sagtens udvides med egne kilder. For eksempel, hvis der er tale om en international nyhed, som man vil give et dansk præg (Bilag 2).

På den måde skal journalister gøre brug af egengørelse af historier som en metode til at lave egenhistorier, hvilket også er et særligt kendetegn for den netjournalistiske position.

Det eneste område, hvor vi kan genkende den klassiske journalistiske positions dyder, er i forhold til korrektheden.

"Rigtigt frem for hurtigt, og hurtigt frem for resten," står der i praktikantmappen (Bilag 2), og dette skal forstås bogstaveligt. En artikel må ikke publiceres, inden det er slået fast, at indholdet er korrekt, hvilket er en af den klassiske journalistiske positions dyder, hvor informationer skal verificeres. Modsat er dette atypisk for den netjournalistiske position. Denne dyd fra den klassiske journalistiske position lader dog til at være en enlig svale i Jyllands-Postens netjournalistik.

Af praktikantmappen fremgår det også, at historierne ofte er begrænset til de små, hurtige og overbliksskabende nyheder.

At skrive til nettet er derfor også en udmærket øvelse i at levere nyheder, der kort og præcist beskriver kernen i en given problemstilling (Bilag 2).

Samtidig skal der fokuseres på at gøre artiklen ”appetitlig”. De længere og mere komplekse artikler hører med andre ord ikke hjemme på netavisen, hvilket må siges at være en modposition til den klassiske journalistiske positions fortolkning af, hvad en ’god’ videnskabsartikel skal indeholde. Tværtom bliver en videnskabsartikel netop brugt som et eksempel i praktikantmappen på, hvordan man bedst gør en artikel fascinerende. Rådet er, at man udelader elementer fra historien for at skabe en nysgerrighed hos læserne, så der klikkes på artiklen. En god underrubrik henvender sig således til læsernes nysgerrighed ved at spille på det fascinerende element, hvilket er et udtryk for en læserorientering, fascinationsgørelse og sensationalisering, som igen er en af den netjournalistiske positions dyder.

Samlet set abonnerer Jyllands-Posten i høj grad på den netjournalistiske positions kendetegn og dyder, når det kommer til deres videnskabsjournalistik på nettet.

- Er afhængig af bureauer til at levere videnskabsjournalistik.
- Har fokus på hurtighed i produktionen.
- Skriver korte historier med fokus på ”kernen” i historien.
- Har fokus på aktualitet.
- Har ingen ambition om at skrive egenhistorier.
- Fokuserer på citathistorier.
- Beskriver overvågning som en vigtig del af arbejdet.
- Tilføjer f.eks. kilder til en historie fra et andet medie for at egengøre den.
- Har et fokus på korrekthed.
- Beskriver ”appetitlige” historier som modsætninger til de lange og komplekse historier.
- Bruger fascination til at fange læsernes opmærksomhed.
- Giver udtryk for en læserorientering.
- Journalisterne er generalistjournalister.

Opsummering
Jyllands-Posten.dk

5.2.3 Berlingske²⁰

(...) at journalisten har en forståelse for det område, giver noget kvalitet i forhold til det, som står imellem citaterne, som jeg synes, at man tit og ofte kan se, når det er et vidende menneske, der har siddet og bearbejdet teksten (Bilag 3).

Jonas Stenbæk Christoffersen, souschef på B.dk

Berlingskes ambitioner for og opfattelse af deres egen videnskabsjournalistik på nettet adskiller sig fra Politikens og Jyllands-Postens. Jonas Stenbæk Christoffersen giver i interviewet udtryk for, at ambitionerne bunder i det, vi har defineret som den klassiske journalistiske positions fortolkning af 'god journalistik', som er kendetegnet af værdier som blandt andet grundig research.

Berlingske ønsker at gøre op med den generalisttradition, der ellers har præget området, og derfor har man valgt at knytte tre vidensmedarbejdere og en praktikant fast til stofområdet på Berlingskes 'videnshold'. Med denne ændring håber Berlingske på at kunne øge fagligheden på området:

Før var det sådan, at der sad nogle generalist-vagter, og noget af det nemme stof at lave, og det vil I sikkert også komme frem til, er at læse BBC's science-sektion og skrive et kort skræl – og lad os bare sige, at i den værste af alle verdener er det nærmest en direkte oversættelse med en henvisning til, som man så lægger på sitet. Det var et forsøg på at opgradere værdien af de ting, som vi lægger ud, at vi hev det her op, hvor de folk, som sidder med det til dagligt, kan kvalificere stoffet og måske føler et større ansvar, når de selv sidder med det i forhold til... i stedet for bare at se, at det bliver sprøjtet ud (Bilag 3).

Helt grundlæggende er dette altså et opgør med en praksis, som er forankret i den netjournalistiske position, ud fra en forståelse af, at 'ordentlig videnskabsjournalistik' forudsætter en øget faglighed gennem specialisering, der kan give perspektivrige og relevante egenhistorier, hvori der optræder flere kilder.

(...) de dyder, vi har på avisen, skulle også gerne kunne læses på nettet – også i en nær fremtid, når man begynder at tage betaling for de ting (Bilag 3).

Helt konkret giver Jonas Stenbæk Christoffersen udtryk for en ambition om at få kvalificeret informationerne i de historier, som bringes på mediets 'Viden'-underside, hvilket er i tråd med den klassiske journalistiske position. Denne kvalificering kunne ifølge ham ikke finde sted med generalist-modellen, fordi journalisterne ikke ved, hvilke kilder der er relevante at kontakte, ligesom modellen også gør, at undersiden bliver "oversvømmet" med citathistorier eller

²⁰ Afsnittet er skrevet på baggrund af bilag 3.

”skrællehistorier”, som Jonas Stenbæk Christoffersen kalder dem. I ”skrællehistorierne” er der typisk ikke brugt tid på at undersøge, hvilket institut i udlandet, som står bag undersøgelsen, og der er heller ikke blevet spurgt ind til, hvilke metoder der er blevet brugt i undersøgelsen. Derfor er forventningen, at specialistjournalisterne forholder sig kritisk til kilderne og selv søger indblik i undersøgelserne frem for at citere andre medier.

Du ved ikke, hvem på BBC det er. Det kan være yngstemand, som har lavet en historie, som han måske har skrællet et andet sted fra, for virkeligheden er jo ikke anderledes i England på netmedier. Så meget anderledes er den i hvert fald ikke i forhold til mandskab. Selvfølgelig er det et stort sted, men... det er muligheden for, at det, som vi lægger ud, skal vi kunne stå inde for, og der har vi ikke nødvendigvis samme principper, som BBC har (Bilag 3).

I forhold til egenproduktionen er ambitionen, at Berlingskes vidensgruppe skal kontakte minimum to kilder til hver historie for at ”kvalificere” det, som historien handler om. Dette gøres ved enten at af- eller bekræfte og uddybe historien, ligesom journalisten også gerne må gå ind og ”vurdere” historien og føje til ”mellem linjerne”, hvilket er i tråd med det, som Harald Hornmoen og Gitte Meyer mener, er journalistens opgave: at forholde sig kritisk og reflekterende i og til historien. I denne sammenhæng nævner Jonas Stenbæk Christoffersen også, at han meget gerne ser, at journalisterne benytter skriftlige kilder, hvilket er endnu et udtryk for den klassiske journalistiske positions opfattelse af, hvad god videnskabsjournalistik er.

Ifølge Jonas Stenbæk Christoffersen er der en klar målsætning for, hvad videnskabsjournalistikken på B.dk skal kunne:

Dybest set skal det jo kunne, hvad al journalistik skal kunne: at sige noget til os mennesker om vores liv. Dér, hvor vidensstoffet bliver interessant, er, når du forstår noget om dig selv ved at have læst. Det gælder uanset, om du taler om etik, moral eller lægevidenskabeligt stof, så skulle det gerne gøre dig klogere på dig selv og sætte det ind i en kontekst (Bilag 3).

Hermed positionerer han yderligere Berlingskes videnskabsjournalistik i forhold til den klassiske journalistiske positions kendetegn om perspektiv, men i andre sammenhænge peger hans udtalelser på den netjournalistiske positions kendetegn.

Blandt andet fortæller han, at viden-journalisterne typisk får historierne ’serveret’ af universiteterne eller finder dem på nettet ved at overvåge, hvilket er i strid med den klassiske journalistiske positions opfattelse af journalistik som et opsøgende arbejde. Dette er snarere en reference, der er kendetegnende for den netjournalistiske position: at historierne netop opstår ved et skrivebord og som et resultat af et overvågningsarbejde.

Derudover mener vi også, at Jonas Stenbæk Christoffersen giver udtryk for en konsekvent læserorientering.

Vi ved, at det er et stofområde, der interesserer vores læsere. Det ved vi ud fra de målgruppeanalyser, som vi får lavet – det bonger ud hos vores læsere i mere end en almindelig grad (Bilag 3).

Selvom souschefen flere gange i interviewet undsiger sig citathistorierne med begrundelsen, at de ”devaluerer vidensstoffet”, fordi de ofte bliver serveret i en ”let og underholdende” form, så er der historier, der er for gode til ikke at citere. Citathistorier kan dermed også være blandt det stof, der kommer fra Berlingskes eget nyhedsbureau og lander på ’Viden’-undersiden, men det er ikke en ambition eller en retningslinje for videnskabsjournalistikken på B.dk at bringe disse citathistorier – snarere tværtimod.

Samlet set giver Jonas Stenbæk Christoffersen udtryk for nogle ambitioner og retningslinjer for videnskabsjournalistikken på B.dk’s ’Viden’-underside, der kun med få undtagelser synes at abonnere på den klassiske journalistiske positions kendetegn og dyder.

- Satser på specialistjournalister frem for generalister.
- Ønsker at gøre op med citattraditionen – ser dem som ’dårligere’ historier.
- Ønsker mere egenproduktion.
- Ønsker historier med perspektiv.
- Har ambitioner om, at historierne skal være relevante.
- Har en ambition om at skrive få lette og underholdende historier.
- Har ambitioner om brug af flere kilder – minimum to kilder i en artikel.
- Refererer direkte til de klassiske ”avisdyder”.
- Ønsker at kvalificere informationer gennem verifikation og udlægning.
- Giver udtryk for, at kildekritik er vigtig.
- Beskriver overvågning som en dyd.
- Giver udtryk for en læserorientering.

Opsummering
Berlingske.dk

6 Analyse af artikler

6.1 Metode til artikelanalyse

Til at analysere videnskabsartiklerne har vi valgt at benytte os af indholdsanalyse, tekstanalyse og ophavsanalyse. Vi benytter flere forskellige metoder, fordi vi mener, at vi ikke med brug af bare én af metoderne kan få undersøgt alle de parametre, som ifølge vores optegning af de to positioner inden for videnskabsjournalistik er relevante at kigge på. I det følgende afsnit vil vi gennemgå, hvilke parametre vi vil undersøge ved hjælp af hver af metoderne, og hvordan vi er gået til værks med disse.

6.1.1 Indholdsanalysemetode

Nyheder er et område, hvor der er blevet udført rigtig mange indholdsanalyser, og mediernes dækning af videnskab har været et meget populært tema at undersøge, typisk for at finde ud af, om videnskabelige resultater bliver gengivet korrekt gennem journalistikken (Neuendorf 2002: 204). Vores undersøgelse handler dog ikke om 'det korrekte' i mediernes dækning af videnskab, men i stedet hvilke af de journalistiske kendetegn og dyder, vi har optegnet i de to positioner, som vi kan identificere i mediernes videnskabsjournalistik.

Indholdsanalyse er en systematisk, objektiv og kvantitativ analyse af et indholds karakteristika (Neuendorf 2002: 1) og er ikke begrænset med hensyn til typen af parametre og kategorier, der kan undersøges. Som undersøgere er det os, der tager de endelige beslutninger om, hvad der skal 'måles', og hvordan det skal gøres (Neuendorf 2002: 12).

Indholdsanalyse adskiller sig fra andre og mere kvalitative og fortolkende analyser (Neuendorf 2002: 10) ved blandt andet at undgå 'the bias of the investigator' og dermed tilstræbe objektivitet (Neuendorf 2002: 11). En indholdsanalyse giver et resume af karakteristikaene ved et datasæt og ikke en mere detaljeret kvalitativ beskrivelse af det (Neuendorf 2002: 14f).

6.1.2 Udvikling af kodningsskema

Til indholdsanalyse af videnskabsartiklerne fra Politiken.dk, Jyllands-Posten.dk og B.dk har vi udviklet et kodningsskema med forskellige spørgsmål og tilhørende kategorier (Bilag 7-10). Målet er, at alle spørgsmål og kategorier i indholdsanalysen skal stamme fra vores problemstilling (Neuendorf 2002: 107ff) for at gøre udgangspunktet for vores indholdsanalyse velunderbygget (Neuendorf 2002: 95). Vi har derfor funderet dem i den skelnen mellem de to positioner, vi har optegnet (Neuendorf 2002: 101). Vi har desuden medtaget nogle spørgsmål, som udspringer af vores forforståelse omkring videnskabsjournalistik på nettet (Neuendorf 2002: 102).

Vi har også sørget for, at hvert spørgsmål og kategori er grundigt defineret, hvilket er en vital foranstaltning for analyseprocessen og for undersøgelsens resultater. Definitionerne er en operationalisering af spørgsmålene og kategorierne, hvilket sikrer det, man kan kalde intern reliabilitet i undersøgelsen (Neuendorf 2002: 107): at vi faktisk får undersøgt det, vi gerne vil. Samtidig har definitionerne også betydning for det, der kaldes 'intercoder reliability', altså niveauet af overensstemmelse mellem flere kodere, hvilket er en mulig faldgrube, når der er mennesker involveret i kodningsarbejdet (Neuendorf 2002: 12). I det konkrete analysearbejde har vi først kodet artiklerne hver for sig for efterfølgende at gennemgå hver enkelt artikel sammen. På denne måde har vi sikret os enighed om, hvordan vi tyder hvert enkelt spørgsmål og hver kategori i vores undersøgelse. Helt objektiv mener vi alligevel ikke, at denne analyse kan blive, da vi som undersøgere altid vil være en del af analyseprocessen (Højbjerg 2004: 313).

6.1.3 Tekstanalyse og ophavsanalyse

Vores tilgang til analysen af artiklerne er imidlertid ikke begrænset til en rent kvantitativ undersøgelse med målbare og optællelige kategorier. Udover indholdsanalysen har vi lagt vægt på også at analysere hver artikel mere kvalitativt og på sine egne præmisser via tekstanalyse. Dette skyldes, at videnskabsjournalistikken ikke følger en fast opskrift, hverken mellem de forskellige medier i vores undersøgelse eller internt mellem journalisterne på medierne. Vi mener derfor, at analysen af dem ikke kan sættes på en fuldstændig fast formel, hvis den skal være fyldestgørende. Ved på denne måde også at gå mere kvalitativt til værks omkring analysen af artiklerne, mener vi, at vi får belyst flere dimensioner af artiklerne. Det vigtigste her i forhold til analysens validitet er, at vi sørger for at have gennemsigtighed i vores analyse.

Spørgsmålene og kategorierne i tekstanalysen er ligeledes sat i et kodningsskema. Tekstanalysen kommer primært i spil omkring analyse af indholdet i artiklerne, hvilket som udgangspunkt lægger sig tæt op ad indholdsanalysen, men som alligevel er af mere kvalitativ analytisk karakter, såsom en vurdering af, hvilket fagområde artiklerne mere specifikt omhandler.

Endelig har vi foretaget det, vi kalder ophavsanalyse. Dette har vi fundet nødvendigt for at undersøge, om medierne gør brug af udviklingshistorier, der som bekræftet er et særligt kendetegn inden for den netjournalistiske position. Her er vi nødt til at forholde artiklerne til hinanden for at kunne vurdere, om der i mediernes videnskabsjournalistik gøres brug af dette.

Desuden har vi gennem ophavsanalysen sporet ophavet til de artikler, hvor det ikke fremgår klart af teksten, hvor de stammer fra. Her har vi blandt andet foretaget google-søgninger på citater og nøgleord i artiklerne for at afgøre, om der er tale om en historie, der stammer fra eksempelvis en pressemeddelelse, eller om citaterne ikke er at genfinde andre steder, hvilket indikerer, at der er tale om en egenhistorie.

Vi har i øvrigt gjort brug af ophavsanalyse til at se, hvad der indholdsmæssigt sker

med de historier, der ikke er egenhistorier, men som kommet til mediet gennem den journalistiske fødekæde som citathistorier.

6.1.4 Kategorier til analyse

I det følgende afsnit vil vi gennemgå hvert enkelt af de spørgsmål og kategorier, vi har undersøgt i artiklerne, og deres fundering i specialets teoretiske afsæt, de to positioner.

Vores analytiske tilgang til artiklerne kan opdeles i tre hovedområder: *hvor historierne kommer fra*, *brug af kilder* og *indhold*. Disse overordnede områder er operationaliseret gennem flere underspørgsmål, som, vi mener, tilsammen svarer dækkende på det overordnede område.

Indholdsanalyse

Indholdsanalysens kategorier henvender sig til alle tre hovedområder: *hvor historierne kommer fra, brug af kilder og indhold.*

INDHOLDSANALYSE Hvor kommer historierne fra?		
SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER	FORKLARING
Fremgår det eksplicit, hvor historien stammer fra?	Ja eller nej	Kan man af artikelteksten alene se, hvor historien stammer fra?
Hvor stammer historierne fra?	Tidsskrift	Artikler, hvor det fremgår, at journalisten har læst en videnskabelig artikel og skrevet historien herudfra.
	Andet medie	Citathistorier fra andre medier.
	Leveringsaftale	Historier fra Politikens og Jyllands-Postens aftale med Videnskab.dk
	Blog	Hvis det fremgår, at informationerne stammer fra en blog.
	Pressemeddelelse	Artikler, hvor alle informationer kan genfindes i en pressemeddelelse.
	Nyhedstjeneste	Artikler leveret af Ritzau.
	Internt	Egenhistorier, hvor citater og informationer ikke kan genfindes andre steder.
Hvordan fremgår det, hvor historien kommer fra?	Egenkreditering	Fremgår, hvis der f.eks. efter et citat i en artikel fra Jyllands-Posten står: 'siger (kilden) til Jyllands-Posten'.
	Kreditering	Hvis mediet f.eks. har angivet, at historien stammer fra et andet medie. F.eks. ved at skrive 'skriver BBC'.
	Byline/afsender	Eksempelvis i form af Ritzau-bylinen i bunden af en Ritzau-historie, eller en byline fra Videnskab.dk
	Link	Er der linket til artiklens ophav eller anden dokumentation?
Hvilken type historie er der tale om?		
	Egenhistorie	Alle historiens informationer kan ikke genfindes ét andet sted
	Citathistorie	Historien stammer ikke fra mediet selv, men alle informationerne i artiklen kan genfindes ét sted.

Spørgsmålene og kategorierne under det første hovedområde i ovenstående skema er med til at placere artiklerne i forhold til de to positioner ved, at hvis det tydeligt fremgår, hvor historien kommer fra, kan vi identificere det kendetegn inden for den klassiske journalistiske position, hvor der er krav om åbenhed omkring arbejdsmetoder og dokumentation af informationerne. Dette muliggør, at læserne kan skelne mellem fakta og meninger, hvilket også er et kendetegn inden for denne position.

Hvordan det fremgår, hvor historien er fra, fungerer blandt andet i forhold til at identificere, om medierne benytter sig af nettets teknologiske muligheder ved at linke til andre artikler og dokumentation, som er en af den netjournalistiske positions dyder.

Hvor historien kommer fra er med til at placere videnskabsartiklerne ved, at bureaustof eller stof fra andre medier er kendetegn fra den netjournalistiske position. Ophav i en

pressemeddelelse er i modstrid med den klassiske journalistiske positions forståelse, hvor journalistikken skal være aktivt opsøgende og spørge kritisk ind ud fra egne prioriteringer frem for kildens. Hvis historien er fra et tidsskrift, er det forbundet med en dyd inden for den klassiske journalistiske position.

Om det er en egenhistorie eller en citathistorie er slutteligt med til at placere historien, idet kategorierne er kendetegn for henholdsvis den klassiske journalistiske position i kraft af den selvstændige rapportering og for den netjournalistiske position i form af showelware som resultat af fokus på overvågning og sortering i indkomne informationer frem for aktivt opsøgende journalistik.

INDHOLDSANALYSE Brugen af kilder		
SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER	FORKLARING
Hvor mange kilder der er <i>til</i> informationerne i artiklen?	Antallet af kilder <i>til</i> informationerne i artiklen.	Dette adskiller sig fra, hvor mange kilder, der optræder <i>i</i> artiklen på den måde, at hvis der eksempelvis er tale om en citathistorie fra BBC, hvor der optræder en mundtlig kilde, vil BBC være en kilde <i>til</i> historien, mens den mundtlige kilde vil være kilde <i>i</i> historien. Dette skel foretager vi for ikke at komme til at tælle en historie som eksemplet her, som i sin enkelthed er citeret fra BBC, som en artikel med to kilder
	Antallet af kilder angivet <i>i</i> artiklen.	Kilder, der enten bliver direkte citeret, eller som 'mener' noget, eller som oplysninger er 'ifølge'
Hvordan optræder kilderne i artiklen?	Mundtlige	F.eks. "...siger han til Jyllands-Posten.dk"
	Skriftlige	F.eks. "...skriver de i en pressemeddelelse"
	Fremgår ikke	Hvis det ikke er synligt, om kilder er mundtlig eller skriftligt, eksempelvis i tilfældet 'ifølge (kilden)'
Hvordan optræder kilderne i artiklen?	Ekspertter	F.eks. "vurderer han" eller "lyder det fra professor x".
	Parter	Kilder hvor det tydeligt fremgår, at der gives udtryk for en holdning, eller hvor det er angivet, at de repræsenterer en part i en sag eller lignende.
	Erfaringskilder	Eksempelvis en case eller et øjenvidne.
Bliver kilderne i artiklen præsenteret med navn, stilling eller anden baggrund?	Ja	Ja, alle informationer er med.
	Nej	Nej, vi ved stort set ikke, hvem kilden er.
	Delvist	Kilden bliver præsenteret med nogle informationer.

Under det næste hovedområde, *kildebrug*, er spørgsmålene om antallet af kilder *til* og *i* historien med til at placere artiklerne i forhold til de to positioner, idet en af den klassiske journalistiske positions dyder er at benytte flere kilder, mens et kendetegn for den netjournalistisk position er en-

kilde-historier.

Om kilderne er mundtlige eller skriftlige er væsentligt, fordi det er en dyd inden for den klassiske journalistiske position at benytte skriftlige kilder. Spørgsmålet om, hvordan kilderne optræder, stammer fra en af vores egne forforståelser: Vi har et indtryk af, at videnskabsjournalistikken ofte er konstrueret ud fra ekspertkilders udsagn.

Vi spørger desuden til, om kilderne i artiklen bliver præsenteret med navn, stilling eller anden baggrund, fordi det lægger sig op ad den klassiske journalistiske positions dyd omkring åbenhed omkring arbejdsmetoder og dokumentation samt præsentation af nogle af de vigtigste fakta: hvem eller hvad.

Hvilket videnskabslig hovedområde hører artiklen til?	INDHOLDSANALYSE Indhold	
	Naturvidenskab	F.eks. fysik, kemi, medicin mm.
	Humaniora	F.eks. psykologi, historie mm.
	Samfundsvidenskab	F.eks. sociologi, befolkningsundersøgelser mm.

Slutteligt i indholdsanalysen spørger vi til, hvilket videnskabsligt hovedområde artiklen hører til, hvilket stammer fra en forforståelse, vi har, om, at videnskabsartikler primært omhandler naturvidenskab.

Tekstanalyse

Tekstanalysedelen henvender sig til to af hovedområderne inden for vores undersøgelse: *kildebrug* og *indhold*.

TEKSTANALYSE Brug af kilder		
SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER	FORKLARING
Optræder eksterne kilder i historien, som kommenterer på det, historien handler om?	Ja eller nej	Vi spørger, om der optræder kilder i teksten, som ikke har en direkte relation til det, historien handler om. Det vil sige kilder, der eksempelvis ikke selv står bag den forskning, artiklen omhandler.
I så fald hvordan optræder disse kilder?	Modsigende	Modsiger historiens hovedkrav
	Bekræftende	Bekræfter historiens hovedkrav
	Vurderende	Vurderer det, historien handler om.
	Nuancerende	Nuancerer det, historien handler om.
	Uddybende/forklarende	Uddyber eller forklarer det, historien handler om.
Hvad er kildernes relation til det, artiklen handler om?	Ophavsmænd	Eksempelvis en forsker, der præsenterer sin egen forskning.
	Eksterne	Kilder uden direkte relation til det, historien handler om.

Spørgsmålene om eksterne kilder under det første af hovedområderne henvender sig til den klassiske journalistiske positions kendetegn, som beskriver, at der i artiklen skal præsenteres modstridende synspunkter og bekræftende oplysninger, og den netjournalistiske positions kendetegn om en-kilde-historier, der i så fald ofte ikke vil være en ekstern kilde, men en forsker, der præsenterer sine egne forskningsresultater.

TEKSTANALYSE Indhold del 1		
SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER	FORKLARING
Hvilket fagligt område hører historien mere specifikt til?	Her er kategorierne fremkommet undervejs. Se bilag 8+9+10.	Eksempelvis rummet, fysik, medicin, dyr og psykologi.
Har historien dansk eller udenlandsk ophav?	Dansk	Eksempelvis dansk forskning.
	Udenlandsk	Eksempelvis udenlandsk forskning.
	Både og	Eksempelvis international forskning med dansk deltagelse.
Hvis historien er udenlandsk, er den da tilført et dansk perspektiv?	Ja eller nej	Er der tilført informationer eller kommentarer, der giver artiklen en dansk tilknytning?
Hvordan er historien i så fald tilført et dansk perspektiv?	Dansk forsker, der kommenterer eller vurderer	Dansk forsker, der kommenterer eller vurderer på det, historien handler om.
	Reference til danske forhold	Gennem inddragelse af eksempelvis statistik for danske forhold.
Har historien en nyhedskrog?	Ja eller nej	Er historien bundet op på noget nyt?
I så fald, hvad er denne?	Begivenhed	F.eks. overrækkelse af Nobelpris.
	Ny forskning/nye resultater	F.eks. ny forskning viser...
	Igangværende forskning, foreløbige resultater	Mellemregninger.
	Udtalelse	Eksempelvis et oplæg fra en konference.

Det næste, vi spørger til, er, hvilket fagligt område historien mere specifikt hører til. Ligesom med spørgsmålet om det videnskabelige hovedområde er sigtet med dette at be- eller afkræfte vores egen forståelse om, at videnskabsartikler ofte omhandler emnerne rummet eller kræftforskning.

Hvorvidt historierne er danske eller er tilført dansk perspektiv er med til at identificere, om det den klassiske journalistiske positions kendetegn om relevans, som eksempelvis dansk forskning kan tilføre, kan findes i artiklen.

Om historien har en nyhedskrog, og i så fald hvilken, er med til at kaste lys over, om vi i artiklerne kan genfinde den netjournalistiske positions centrale aktualitetsbegreb, der i høj grad bæres af begivenheder eller udtalelser, eller om vi kan se den mere traditionelle forståelse af videnskabsjournalistikken som historier, hvor 'ny forskning viser', der ikke på samme måde indeholder aktualitet.

	TEKSTANALYSE Indhold del 2	
SPØRGSMÅL	SVARMULIGHEDER	FORKLARING
Hvad er artiklens primære nyhedsværdimæssige løftestang?	Aktualitet	F.eks. Felix Baumgartner spring eller anden begivenhed.
	Væsentlighed	Vinklen er, at historien er betydningsfuld for samfundet.
	Konflikt	F.eks. Københavns Kommune vil halvere tilskud – det møder modstand.
	Sensation/fascination	F.eks. "Rummet kalder lykkejægere. Forskere finder diamantplanet".
	Identifikation/relevans	F.eks. En dansk undersøgelse viser...
	Konsekvens	F.eks. Klimaforandringer kan betyde mindre fisk.
	Dramatik	F.eks. En rubrik som: "Der er noget, der er værd at dø for".
	Mystik	Når der optræder ord som "hemmelig" eller "mystisk" mfl.
Er baggrunden for det, historien handler om, beskrevet i artiklen?	Ja	Ja, baggrunden er nøje beskrevet
	Nej	Nej, baggrunden er slet ikke beskrevet, kun resultaterne.
	Ja, lidt	Ja, der er lidt baggrund med.
Er der perspektiv med i artiklen?	Ja, anden forskning	Ja, der er inddraget anden/tidligere forskning for at sætte artiklen i en kontekst.
	Ja, andre artikler	Ja, der er henvist til andre artikler, mediet tidligere har skrevet om det samme emne eller andet.
	Nej	Nej, der er hverken henvist til anden forskning eller andre artikler
I så fald, hvordan bruges det?	Modsigende	Henvisningen modsiger artiklens hovedkrav.
	Uddybende	Henvisningen fungerer uddybende i forhold til det, artiklen handler om
	Bekræftende	Henvisningen fungerer bekræftende i forhold til artiklens hovedkrav.

Hvad artiklens primære nyhedsværdimæssige løftestang er, spørger vi til, fordi den netjournalistiske positions kendetegn her vil være sensation og fascination og aktualitet samt dramatik og mystificering, mens den klassiske journalistiske positions forståelse lægger afstand til disse og i stedet vægter relevans. Væsentlighed kan siges at være gældende for begge positioner, mens konflikt falder lidt uden for positionerne.

Vi interesserer os også for, om baggrunden for det, historien handler om, bliver beskrevet, fordi dette er et kendetegn fra den klassiske journalistisk position, hvor videnskabsartiklerne skal indeholde metoderne bag videnskaben og præsentere den nødvendige baggrund for, at modtageren kan vurdere historien. Dette kan også siges at lægge sig op ad kravet om hurtigheden i den netjournalistiske position, hvor der dermed ikke vil være tid til på samme måde at sætte sig ind i baggrunden for videnskaben. Vi spørger desuden til, om der er perspektiv med i artiklen, fordi dette er endnu et af den klassiske journalistiske positions kendetegn, mens man igen kan sige, at den netjournalistiske positions kendetegn om hurtighed kan ske på bekostning af perspektivet.

Slutteligt henvender spørgsmålet om, hvorvidt historien er relateret til anden forskning eller andre artikler om det samme, og hvordan dette i så fald bruges, sig til den klassiske journalistiske positions dyder, hvor man skal inddrage og præsentere modstridende eller bekræftende informationer samt verificere og dokumentere de informationer, der bruges i artiklerne. Modsat kan man sige, at den netjournalistiske positions kendetegn om en-kilde-historier og udviklingshistorier lægger op til, at der ikke inddrages informationer fra mere end ét sted i en historie.

Ophavsanalyse

Gennem ophavsanalysen har vi sporet oprindelsen af de historier, hvor det ikke eksplicit af indholdsanalysen fremgår, hvor de stammer fra. Det gør vi som tidligere beskrevet via google-søgninger, og hvis alle informationer i en artikel kan genfindes ét sted, vurderer vi, at det er sandsynligt, at der er tale om en citathistorie, selvom der ikke er krediteret eller citeret i videnskabsartiklen. Hvis søgningen ikke viser andre resultater end mediets egen artikel, eller hvis informationerne i artiklerne ikke kan genfindes ét sted, vurderer vi, at der er tale om en egenhistorie.

Vi har kategoriseret denne rest af artikler ud fra samme kategorier, som vi gjorde i indholdsanalysen, og resultaterne har vi samlet med resultaterne fra indholdsanalysen, sådan at vi har fået et samlet billede af, hvor mediernes videnskabshistorier stammer fra, og hvilke typer af historier der er tale om.

Hvis vores analyse har vist, at der er tale om en citathistorie, analyserer vi desuden længere ud i den journalistiske fødekæde for videnskabsartiklerne, hvor vi sammenligner 'den originale' historie med videnskabsartiklen fra mediet for at se, hvilke indholdsmæssige forskelle der eventuelt er mellem disse to.

Hvis historien stammer fra en pressemeddelelse, har vi desuden undersøgt, om denne har været sendt ud via en af de pressemeddelelsetjenester, som vi ved, journalister benytter sig flittigt af i forbindelse med videnskabsjournalistikken, eksempelvis EurekAlert! eller Newswise (Se bilag 5).

I ophavsanalysen kigger vi også på det samlede billede af, hvordan historierne fra hvert medie forholder sig til hinanden – er der tale om uafhængige enkelthistorier, eller bygger de så at sige videre på hinanden? På denne måde kan vi undersøge, om mediet dyrker udviklingshistorier, som er et særligt kendetegn inden for den netjournalistiske position.

I ophavsanalysen har vi desuden et særligt medie-specifikt undersøgelsespunkt forbeholdt Berlingske, fordi mediet som beskrevet i kapitel 5 som det eneste har specialistjournalister på videnskabsområdet. Men fordi også andre journalister hos Berlingske skriver historier til B.dk's

'Viden'-underside, er det interessant at kigge på, om der er forskelle mellem de artikler, som specialistjournalisterne og generalistjournalisterne producerer.

6.2 Artikelanalyse

6.2.1 Politiken²¹

Hvor kommer historierne fra?

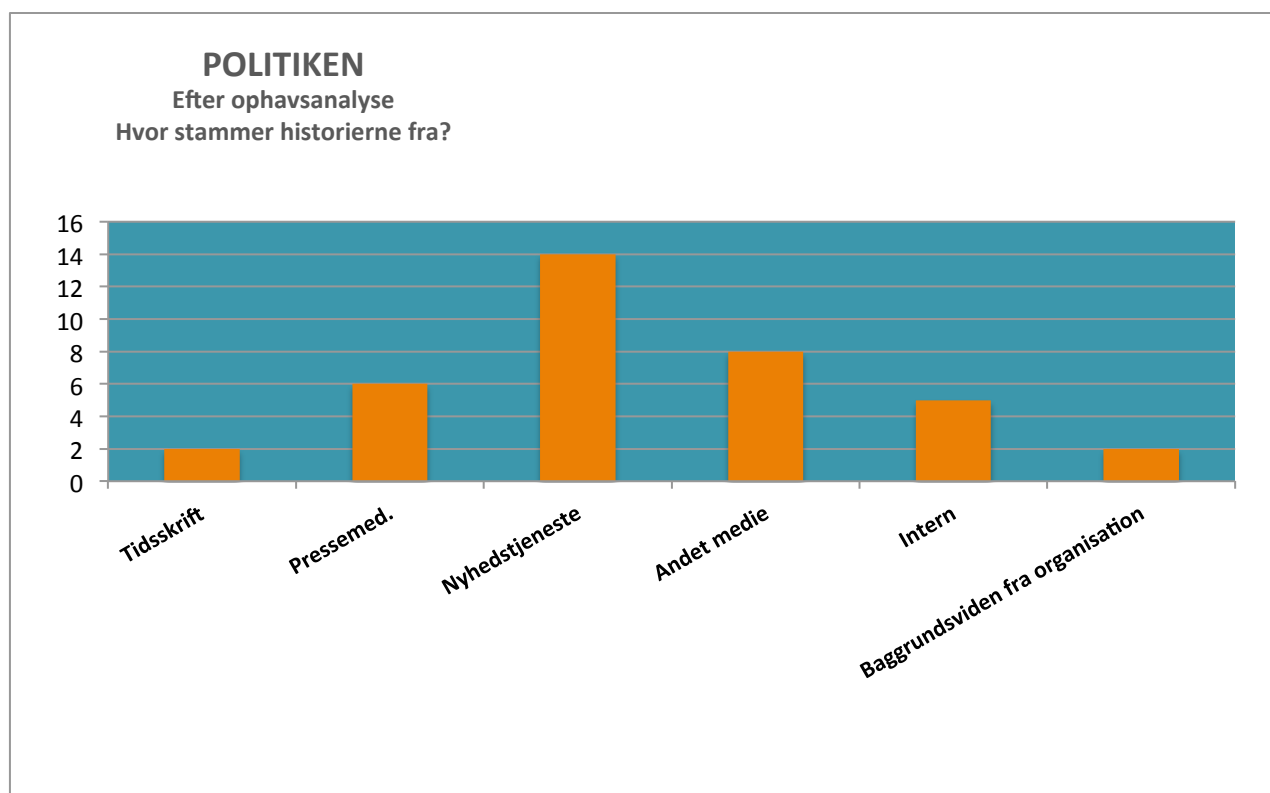
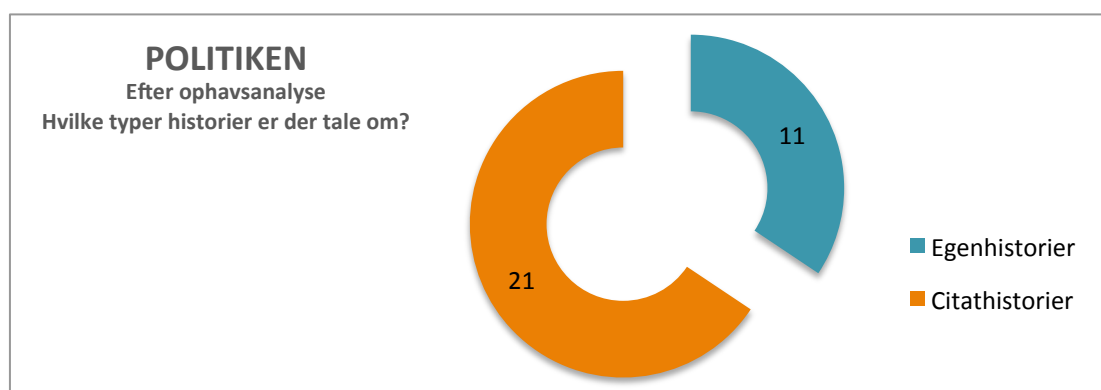
Hos Politiken fremgår det i knap 85 procent af de 32 artikler eksplicit, hvor historierne stammer fra. Ved at dette er tydeligt i næsten alle artiklerne, kan vi identificere den klassiske journalistiske positions dyder, hvor der er krav om åbenhed omkring arbejdsmetoder og om dokumentation af artiklernes informationer, i Politiken.dk's videnskabsdækning. Der er ingen tvivl om, hvor Politiken har disse historier fra, hvilket giver læseren mulighed for selv at vurdere rigtigheden af informationerne i artiklerne.

I de fem tilfælde, hvor det ikke fremgår eksplicit, har vi undersøgt historiernes ophav via ophavsanalyse. Artiklerne "København vil halvere tilskud til privatskoler" (P17), "Ekspert: Fredspris er en klar advarsel til EU" (P24), "Cæsar døde tæt på et busstoppested" (P25) og "Nobel-komité: EU har i 60 år bidraget til fred og forsoning" (P22) er kodet som egenhistorier, fordi vi ved at google citater og nøgleord fra artiklerne og sammenligne med eventuelle resultater kan se, at det må være Politikens egne historier.

En søgning på artiklen "Et lille stykke af Mars lander i København" (P18) viser imidlertid en pressemeddelelse, hvor alle informationerne fra Politikens artikel kan genfindes, og hvor også artiklens citater ordret er at finde (Web4). Politiken.dk har ikke forsøgt at gøre det synligt, at historien stammer fra en pressemeddelelse: der er ikke sat byline på artiklen, angivet en afsender eller på anden måde tydeliggjort, at der ikke er tale om et stykke journalistisk arbejde. I de øvrige fire historier i undersøgelsen, hvor en pressemeddelelse er ophav til historien hos Politiken, fremgår det tydeligt via kreditering, hvorved læserne bliver gjort opmærksom på, at historien stammer direkte fra en presseenhed, som er lykkedes med at komme igennem med sit budskab, uden at mediet har bearbejdet historien. Læserne får dermed mulighed for selv at vurdere sandhedsværdien af informationerne, hvilket altså ikke er tilfældet med denne artikel. Hermed er der i dette tilfælde ikke tale om den kildekritik, som den klassiske journalistiske position har som kendetegn.

²¹ Alle data i dette afsnit stammer fra bilag 7 og 8.

Dette giver i alt følgende fordeling i ophavet til Politiken.dk's videnskabsartikler:

I denne fordeling af artiklernes ophav kan vi identificere mange af den netjournalistiske positions kendetegn. Lidt under halvdelen af samtlige artikler er bureaustof, og 65 procent af artiklerne er citathistorier, hvilket er særlige kendetegn for den netjournalistiske position. Politikens videnskabsjournalistik har dermed i høj grad karakter af showelware, hvilket igen kan tyde på, at også den netjournalistiske positions dyder med overvågning og udvælgelse af historier er i centrum – alle sammen værdier, der også bliver vægtet i ambitionen for Politiken.dk's videnskabsjournalistik (Se afsnit 5.2.1).

Omvendt kan vi ikke finde mange af den klassiske journalistiske positions kendetegn i denne fordeling, idet der kun i to tilfælde er brugt tidsskrift som ophav til en historie, og fordi der kun i knap 35 procent af tilfældene er tale om den selvstændige rapportering i form af egenhistorier, som positionen lægger stor vægt på.

I knap halvdelen af artiklerne er der gjort brug af byline eller afsender til at vise, hvor historien stammer fra, og i knap halvdelen er der gjort brug af kreditering. Hermed kan vi identificere den klassiske journalistiske positions kendetegn om, at i de tilfælde, hvor der ikke gøres brug af selvstændig rapportering, skal dette tydeligt fremgå i artiklerne. Der er *aldrig* linket til dokumentation eller den oprindelige artikel, der er citeret fra, hvilket gør, at vi ikke kan genfinde denne dyd fra den netjournalistiske position, og hvilket også er i modstrid med de ambitioner, Christian Lindhardt giver udtryk for (Se afsnit 5.2.1).

Kilder

Kigger vi på kildebruget generelt, har tre fjerdedele af artiklerne bare én kilde *til* informationerne i artiklerne. Desuden er knap halvdelen af historierne med én kilde *i*, og i alt har seks ud af ti historier ingen eller én kilde. I lidt under halvdelen af artiklerne kan den klassiske journalistiske positions kendetegn med brug af flere kilder til blandt andet verifikation af informationer hermed genfindes, mens det samme er gældende for den netjournalistiske positions kendetegn om en-kilde-historier. Dette billede stemmer ikke helt overens med at, Christian Lindhardt giver udtryk for, at ambitionen er at skrive en-kilde-historier (Se afsnit 5.2.1).

Men hvilke historier er det så, der har flere medvirkende kilder? Hvis vi skal gå ud fra den netjournalistiske positions kendetegn, er egenhistorierne mindre tidskrævende og kan derfor tænkes at indeholde færre kilder.

Dette viser sig imidlertid ikke at være tilfældet. Med hensyn til kilder *til* historien har langt de fleste af Politikens egenhistorier flere kilder. Hvad angår kilder *i* historierne er der en enkelt nul-kilde-historie og to en-kilde-historier, mens de resterende otte egenhistorier har flere kilder. For knap tre fjerdedele af egenhistoriernes vedkommende kan vi dermed genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn med flere kilder, mens den netjournalistiske positions kendetegn med en-kilde-historier kun kan genfindes i et fåtal af egenhistorierne. Dette er igen ikke den ambition, som Christian Lindhardt giver udtryk for (Se afsnit 5.2.1). Vi kan dog også se den netjournalistiske positions dyd om 'sakse-sammen-historier' i over halvdelen af Politikens egenhistorier, hvor journalisten danner en egenhistorie ud fra forskellige andre dækninger af en historie som en måde at egengøre en historie på.

Når Politikens egenhistorier oftest er med flere kilder, betyder det så, at årsagen til, at Politiken.dk's videnskabsjournalistik i mange tilfælde består af en-kilde- eller nul-kilde-historier, er, at de medier og andre, som Politiken citerer fra, generelt bruger færre kilder?

Det korte svar er ja. Af de i alt 21 citathistorier er 13 af dem med en kilde *i* historien, mens tre af dem er nul-kilde-historier. I alt har mere end tre fjerdedele af citathistorierne altså ingen eller én enkelt medvirkende kilde.

Alle på nær én af de citathistorier, som ikke stammer fra Ritzau, og som Politikens journalister derfor selv har haft fingrene i, er med kun én kilde. Men skyldes det så, at journalisten har valgt kilder fra, som var at finde i den oprindelige artikel? Eller var der tale om en-kilde-historier der også?

I tre af de syv tilfælde, hvor citathistorierne ikke er fra Ritzau, er der ikke flere kilder med i den oprindelige historie, ligesom der ikke er skåret væsentligt mange informationer ud i forhold til historien, der er citeret. I et enkelt tilfælde i artiklen ”Rummet kalder lykkejægere: Forskere finder diamantplanet” (P23) har Politiken skåret en kilde fra (Web5), som i den originale historie hos Reuters bruges til at bekræfte og uddybe historien. I de resterende tre tilfælde kan vi ikke finde den originalkilde, der citeres fra. Vores overordnede konklusion på dette er derfor, at Politiken som udgangspunkt ikke skærer kilder fra, men citerer historier, hvor der kun medvirker én kilde.

Ud af vores undersøgelse kan vi se, at der hovedsagligt er brugt mundtlige kilder i Politikens videnskabsartikler og i knap en femtedel af artiklerne er brugt skriftlige kilder. Vi kan altså ikke genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor brug af skriftlige kilder som eksempelvis tidsskrifter til at klæde journalisten på til at skrive om videnskab er en dyd.

I overvægten af artiklerne benyttes ekspertkilder, hvilket svarer til den forforståelse, vi har om videnskabsjournalistikkens karakter. Det er dog værd at bemærke, at der i en fjerdedel af artiklerne er benyttet erfaringskilder – en andel, som er meget stor i forhold til, hvad vi havde forventet. Dette kan dog forklares med, at der mellem de 32 videnskabsartikler fra Politiken er 11, der omhandler Felix Baumgartners rekordspring, hvor han selv medvirker som erfaringskilde i mange af dem. Vi ser det derfor ikke som et udtryk for, at Politiken.dk generelt bruger mange erfaringskilder i deres videnskabsjournalistik på nettet.

I knap 30 procent af artiklerne præsenteres kilderne ikke med navn, titel, stilling m.v., mens det i en tredjedel af artiklerne bliver gjort delvist. Hvis vi hertil lægger de fire historier, hvor der ikke medvirker nogen kilder i artiklerne overhovedet, får læserne samlet set i syv ud af ti artikler ikke klare informationer om historiernes kilder og dermed ikke en del af de informationer, de kan bruge til at vurdere sandhedsværdien af artiklernes informationer. Hermed kan vi altså ikke identificere kendetegnene fra den klassiske journalistiske position, der omhandler åbenhed omkring arbejdsmetoder - hvis læserne ikke får at vide, hvem der er afsender af informationerne, kan de ikke vurdere dem – og præsentation af de vigtigste fakta som hvem og hvad.

I en fjerdedel af artiklerne optræder eksterne kilder, altså kilder som ikke selv har direkte relation til den forskning eller begivenhed, historien omhandler. De bliver hovedsagligt brugt vurderende i historien, og kun få gange bruges kilden til at modsige historien og en enkelt gang til at bekræfte den. Hermed kan vi ikke genfinde den klassiske journalistiske positions dyd, hvor det vægtes at

inddrage både modsigende og bekræftende udsagn i en artikel, og videnskabelige resultater kan dermed komme til at fremstå som sikkerheder, hvilket man skal passe på med ifølge positionen. Omvendt kan dette tolkes som en mulig funktion af kendetegnet fra den netjournalistiske position, hvor der er fokus på hurtighed, og det kan tænkes, at der ikke er tid til at 'hente' den eksterne kilde til historierne. At der ikke bliver gjort stor brug af eksterne kilder er også helt i overensstemmelse med de ambitioner, Christian Lindhardt giver udtryk for omkring Politiken.dk's videnskabsjournalistik (Se afsnit 5.2.1).

I forlængelse heraf er der kun i få tilfælde inddraget tidligere forskning om det samme emne til at sætte historien i en kontekst, ligesom der også kun sjældent henvises til tidligere artikler fra Politiken.dk om samme emne. I alle tilfældene, hvor tidligere forskning er inddraget, bruges dette hverken modsigende eller bekræftende, men supplerende eller uddybende. Dette er som ovenstående med til at fremstille artiklernes budskab som sikkerhed, ligesom den klassiske journalistiske positions kendetegn med at inddrage modstridende og bekræftende oplysninger eller inddragelse af dokumentation på denne måde generelt heller ikke kan genfindes i artiklerne.

Indhold

Stort set alle artiklerne omhandler naturvidenskab, hvilket er et billede, vi havde forventet at se, og som bekræfter vores forforståelse om karakteren af videnskabshistorierne. Dette vil vi komme nærmere ind på i specialets diskussion (Se kapitel 7). Nærmere bestemt er de mest fremtrædende underemner, vi har kategoriseret, Nobelpriser og Felix Baumgartners spring. Af andre underemner i undersøgelsen kan nævnes rummet, fysik, medicin og EU²². Historierne om rummet kan forbindes med, at Christian Lindhardt associerer gode videnskabshistorier med historier om eksempelvis dette, men historierne om medicin, som vi også i undersøgelsen ser en del af, associerer han modsat med "tunge" og "kedelige" historier (Se afsnit 5.2.1).

Næsten alle artiklerne har udenlandsk ophav. Af dem er en håndfuld tilført et dansk perspektiv, hovedsagligt gennem en dansk forsker, der kommenterer, men samlet set kan vi kun i knap 30 procent af historierne genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn relevans via et dansk perspektiv i historierne.

Alle artiklerne har en nyhedskrog, og tre fjerdedele er bundet op på en begivenhed, hvilket, vi mener, giver anledning til at identificere den netjournalistiske positions kendetegn om aktualitetsbegrebets vigtighed i Politiken.dk's videnskabsjournalistik. Kun en tredjedel af artiklerne er bundet op på ny eller igangværende forskning og kan dermed forbindes med den traditionelle 'ny forskning viser'-forståelse af videnskabsjournalistikken.

Størstedelen af artiklerne trækker i tråd med ovenstående på aktualitet som en primær

²² EU blev tildelt Nobels Fredspris i den periode, vi undersøgte artiklerne, og optræder i den forbindelse.

nyhedsværdi, som Christian Lindhardt også vægter i ambitionerne for videnskabsjournalistikken (Se afsnit 5.2.1), hvormed vi igen kan identificere dette kendetegn fra den netjournalistiske position. Størstedelen er endvidere vinklet på sensation og fascination, som også går igen i Politikens ambitioner på området (Se afsnit 5.2.1), hvilket tillige er et af kendetegnene for den netjournalistiske position, som også står i kontrast til den klassiske journalistiske position. Derudover har vi vurderet, at otte af artiklerne trækker på dramatik, hovedsagligt historierne om Felix Baumgartners spring, og én på mystik, hvilket er historien om en stjerneåge i rummet, som ligner et øje (P19). Disse falder igen i tråd med den netjournalistiske positions kendetegn om sensationelle, saftige og underholdende historier, hvor videnskab bliver et slags frikvarter.

Bare fire artikler trækker på nyhedsværdien identifikation/relevans, hvorfor vi, som det også var tilfældet med det danske perspektiv, ikke kan genkende dette kendetegn for den klassiske journalistiske position som et generelt træk i Politiken.dk's videnskabsjournalistik.

Vi har vurderet, at baggrunden for det, historien handler om, bliver omtalt i en fjerdedel af artiklerne, og i over halvdelen gøres dette delvist. Det vil sige, at den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor baggrunden for videnskaben og metoden bør præsenteres, kan genfindes i en fjerdedel af tilfældene, men med lidt god vilje kan man dog sige, at der samlet set i over 80 procent af tilfældene er en form for baggrund med i artiklen. Dette kendetegn fra den klassiske journalistiske position kan derfor identificeres i Politiken.dk's videnskabsjournalistik.

I under halvdelen af historierne er der inkluderet perspektiv, hvor det er beskrevet, hvorfor historien er vigtig for læseren, hvilket er et af kendetegnene for den klassiske journalistiske position, hvor konsekvenserne i forhold til samfundet skal medtages i journalistikken.

Gennem vores ophavsanalyse er vi desuden stødt på en tendens til, at indholdet i de citathistorier, som Politikens journalister selv har haft fingrene i, nogle gange er blevet misforstået.

Artiklen om, at Nasa har fundet en stjerneåge i rummet, der ligner et øje (P19), stammer fra en pressemeddelelse, hvor man blandt andet kan læse, at billedet af stjerneågen er sammensat af billeder fra to teleskoper, der kan opfange hver deres bølgelængder. Gennem ophavsanalysen har vi fundet ud af, at det 'nye' i historien er det sammensatte billede og de informationer, Nasa har fået herfra, og ikke selve opdagelsen af stjerneågen, som der står i artiklen på Politiken.dk. Stjerneågen blev opdaget tilbage i 1824, og historiens vinkel er dermed misforstået.

Et andet eksempel er citathistorien fra Reuters omhandlende forskeres fund af en diamantplanet (P23). Politiken skriver, at "op mod 75 procent af planeten består af diamant," men i Reuters' artikel står, at "at least a third of the planet's mass, the equivalent of about three Earth masses, could be diamond". Politikens angivelse er altså ukorrekt. Det er desuden pudsigt at observere, at artiklen er startet som en pressemeddelelse fra Yale University med rubrikken

”Nearby super-Earth likely a diamond planet”, hvorefter Reuters har omformuleret dette til et spørgsmål: ”A diamond bigger than Earth?”, men hos Politiken ryger disse forbehold ud, og fundet er en realitet med rubrikken: ”Rummet kalder lykkejægere: Forskere finder diamantplanet”.

Med disse fejltagelser mener vi at kunne identificere en antydning af den netjournalistiske positions kendetegn, hvor der bliver lagt mindre vægt på korrekthed. Dette kan tolkes som et tegn på, at Politiken.dk måske i stedet prioriterer den netjournalistiske positions hurtighed frem for korrekthed.

Udviklingshistorier

De mange en-kilde-historier, som vi har fundet i Politiken.dk’s videnskabsjournalistik, kan være et tegn på, at mediet publicerer kilderne én for én i nye historier som udviklingshistorier, hvilket er et kendetegn inden for den netjournalistiske position. Når vi kigger samlet på videnskabsartiklerne fra Politiken står det også hurtigt klart, at de i høj grad gør brug af dette. Blandt andet er dette tilfældet med de fire artikler, der omhandler, at EU er blevet tildelt Nobels fredpris, hvor selve nyheden bringes efterfulgt af en historie med nobelpriskomiteens begrundelse, én med EU, der jubler over at have fået prisen, og en historie med en ekspert, der kommenterer.

Historierne om Felix Baumgartners spring bringes også som udviklingsnyheder, hvor der blandt andet er en historie om, hvad der kan gå galt ved springet, én hvor Baumgartner selv fortæller om springet, én med en eksperts kommentar til, hvad springet kan bruges til, samt historier om selve begivenheden. Der er desuden to andre udviklingshistorier, som omhandler nobelprisen i medicin, hvor den første er nyheden om uddelingen, og den følgende handler om, at en af de vindende forskere hjælper danske forskere.

Alt i alt kan overvægten af de videnskabshistorier, som vi har undersøgt fra Politiken.dk, altså karakteriseres som udviklingsnyheder, hvilket også er noget, Christian Lindhardt giver udtryk for, bliver vægtet i forhold til videnskabsstoffet på Politiken.dk (Se afsnit 5.2.1).

Ritzau

Ritzau-historierne udgør næsten halvdelen af samtlige af de videnskabsartikler fra Politiken.dk, vi har undersøgt. I den forbindelse har vi kigget på Ritzau-historierne i forhold til de øvrige historier fra Politiken.dk for at se, om der er en tydelig tendens til, at Ritzaus historier ’smitter af’ på det samlede billede af Politiken.dk’s videnskabsjournalistik.

Citathistorierne fra Ritzau er i 10 ud af de i alt 14 artikler med ingen eller en kilde. Vi så tidligere, hvordan Politiken.dk’s egenhistorier i de fleste tilfælde har flere kilder, og en stor del af de historier, hvor der optræder ingen eller én kilde, kommer altså fra Ritzau.

I knap en tredjedel af artiklerne fra Ritzau bliver kilderne ikke præsenteret, mens det i ét tilfælde sker delvist, og i tre af historierne er der slet ingen medvirkende kilder. Dette giver omkring to tredjedele af artiklerne, hvor læserne ikke får grundig information om historienes ophav, hvilket meget ligner det generelle billede hos Politiken.dk, hvor det var tilfældet i syv ud af

ti artikler.

I 30 procent af artiklerne optræder eksterne kilder, hvilket i store træk ligner det generelle billede hos Politiken.dk. I forlængelse heraf er der kun i ét enkelt tilfælde inddraget tidligere forskning til at sætte historien i kontekst eller henvist til tidligere artikler om det samme, hvilket er markant færre end i Politikens generelle dækning, der dog stadig ikke gør stor brug af dette.

Baggrunden for det, historien handler om, er beskrevet helt eller delvist i langt størstedelen af artiklerne, hvor Ritzau-historierne igen minder meget om det generelle billede af Politikens videnskabsjournalistik. Med hensyn til perspektiv er dette inkluderet i halvdelen af Ritzaus historier hos Politiken, altså i lidt højere grad end generelt i Politikens videnskabshistorier.

Med hensyn til nyhedsværdier trækker størstedelen af Ritzaus artikler hos Politiken på sensation og fascination, mens alle på nær én har aktualitet som primær nyhedsværdimæssig løftestang. Omvendt trækker to artikler på relevans/identifikation, og omkring en tredjedel har et dansk perspektiv med, hvilket alt sammen minder om det generelle billede hos Politiken. Samlet set ligner Ritzau-historierne i høj grad det generelle billede af artiklerne på Politiken.dk's 'Videnskab'-underside.

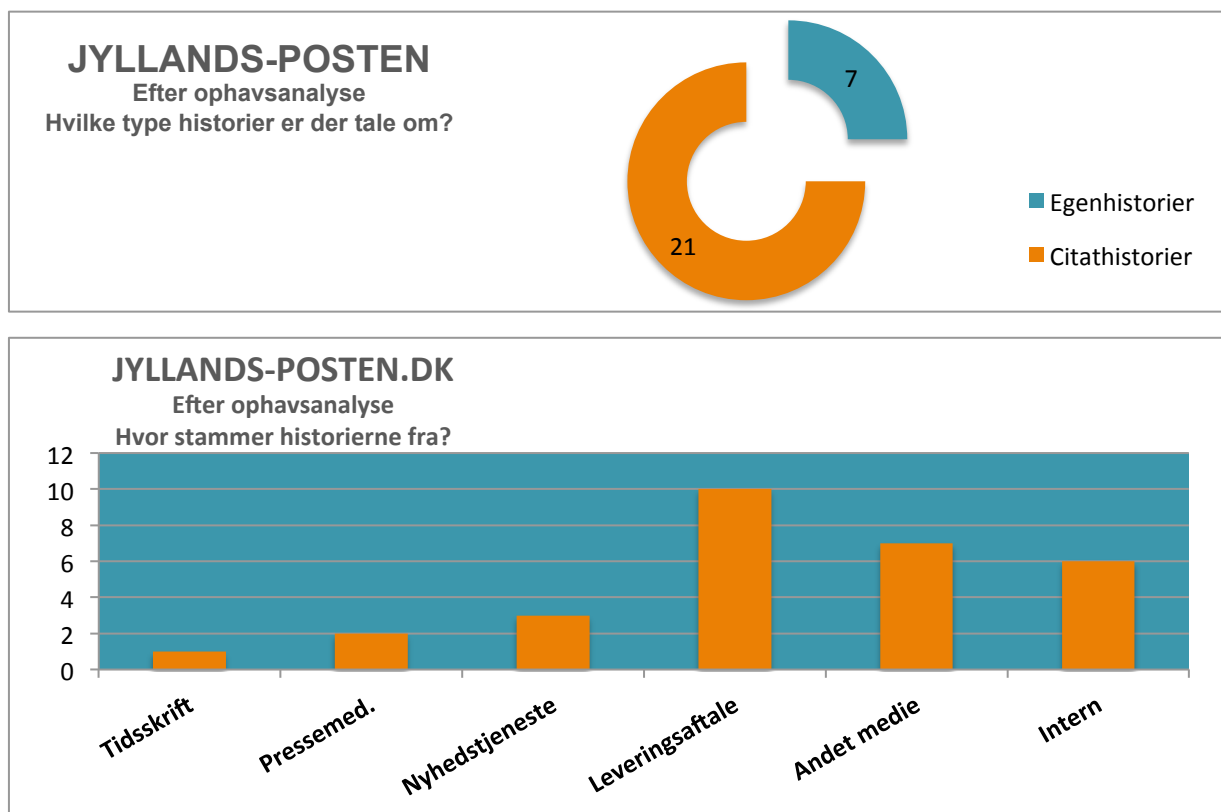
6.2.2 Jyllands-Posten²³

Hvor kommer historierne fra?

I Jyllands-Posten.dk's videnskabsartikler fremgår det i alle 28 artikler på nær tre eksplicit, hvor historien stammer fra. Hermed lægger Jyllands-Posten sig op ad den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor der skal være åbenhed omkring arbejdsmetoder, sådan at læseren er i stand til at vurdere værdien af informationerne i nyheden ud fra deres ophav. Desuden lever mediet også op til positionens krav om dokumentation af informationer, når der ingen tvivl er om, hvor de har historierne fra.

De tre artikler, hvor ophavet ikke eksplicit fremgår, er for to af historierne vedkommende egenhistorier, "Nobelvindere har kortlagt mystisk fænomen" (J16) og "Denne ske gør dig til en bedre kok" (J19), hvilket fremgår ved, at google-søgninger på citater og nøgleord fra artikelteksten ikke viser andre resultater end Jyllands-Postens egne artikler. Den sidste artikel, "Danmark har købt et stykke af Mars" (J23), viser sig ved en google-søgning at stamme fra en pressemeddelelse, hvor alle citater og informationer kan genfindes – her er faktisk tale om den historie, som også Politiken bragte alene ud fra pressemeddelelsen. Ligesom med Politiken kan man sige, at dette er et udtryk for, at den klassiske journalistiske positions kendetegn om kildekritik ikke kan genfindes i denne artikel, idet det er usynligt for læseren, at det er et universitets kommunikationsafdeling, der i realiteten er afsender af budskabet og ikke mediet.

Dette giver følgende fordeling af ophavet til Jyllands-Posten.dk's videnskabsartikler:

²³ Alle data i dette afsnit stammer fra bilag 7 og 9.

Dette billede af ophavet til Jyllands-Postens videnskabsartikler afspejler flere karakteristika, som kan genfindes i den netjournalistiske position. Tre fjerdedele af artiklerne er citathistorier. Der er ikke så meget bureaustof i det omfang, at vi kun regner Ritzau herunder, men vi argumenterer for, at med den rolle, som Videnskab.dk har i forbindelse med Jyllands-Postens videnskabsdækning, får de også karakter af et 'bureau', og i så fald stammer knap halvdelen af artiklerne fra bureauer. Hermed er Jyllands-Posten.dk's videnskabsdækning i meget høj grad kendetegnet ved den netjournalistiske positions showelware, hvilket er i overensstemmelse med ambitionerne (Se afsnit 5.2.2).

Dermed kan vi ikke finde den klassiske journalistiske positions kendetegn om selvstændig rapportering i artiklerne, idet kun en fjerdel af artiklerne er egenhistorier, men Jyllands-Posten har ifølge Jørgen Schultz-Nielsen heller ingen ambition om, at der skal produceres egenhistorier inden for dette område (Se afsnit 5.2.2). Der er desuden kun i et enkelt tilfælde gjort brug af et tidsskrift som kilde, hvilket er en af den klassiske journalistiske positions dyder.

Dette kan tyde på, at Jyllands-Posten vægter overvågning og udvælgelse af historier højt, ligesom det forklares i praktikantmappen (Se afsnit 5.2.2) - her skal vi dog have for øje, at mere end en tredjedel af mediets videnskabshistorier kommer fra Videnskab.dk, som selv udvælger og sender historierne, hvorved Jyllands-Postens altså ikke har noget journalistisk med historierne at gøre.

I seks ud af ti artikler er der linket til den oprindelige artikel eller til dokumentation for at angive, hvor historien kommer fra. Ud fra dette kan vi identificere den netjournalistiske positions kendetegn, hvor der gøres brug af nettets teknologiske muligheder – dette gøres konsekvent ved alle historier, der ikke er med intern oprindelse, fra Ritzau eller fra en pressemeddelelse. I knap halvdelen af tilfældene er der gjort brug af angivelse af afsender i bunden af artiklen eller i bylinen, og i knap halvdelen er der brugt kreditering. Hertil kommer fire tilfælde, hvor Jyllands-Posten egenkrediterer. Med den høje grad af kreditering og brug af angivelse af afsender kan vi genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn om, at i de tilfælde, hvor der ikke gøres brug af selvstændig rapportering, skal dette tydeligt fremgå. Men også at der i historierne med intern oprindelse gøres brug af egenkreditering til at gøre læserne opmærksom på, at Jyllands-Posten selv har haft kontakt med kilderne i artiklen, afspejler kendetegn fra denne position.

Kilder

Kigger vi generelt på kildebruget i Jyllands-Postens videnskabsartikler, har alle på nær to artikler én kilde *til* historierne. Omkring kilderne *i* historierne er der en enkelt nul-kilde-historie og fem historier med 2 kilder, resten er en-kilde-historier. Ved denne fordeling kan vi i høj grad identificere den netjournalistiske positions kendetegn omkring en-kilde-historier, og samtidig gør dette, at vi her ikke kan genfinde den klassiske journalistiske positions dyd om brug af flere kilder.

Med hensyn til kildebrug i Jyllands-Postens egenhistorier er fem af de i alt syv egenhistorier skrevet med en kilde både *i* og *til* historien, mens de to øvrige har to kilder både *til* og *i* historien. Dette afspejler den netjournalistiske positions kendetegn, hvor egenhistorierne er mindre tidskrævende, og dette kan antages at være et resultat af denne positions dyd om hurtighed og fokus på udviklingsnyheder. Der er dog kun en enkelt sakse-sammen-historie blandt egenhistorierne, hvor Jyllands-Posten har sammenføjet informationer fra flere andre kilder, og her kan vi altså ikke identificere den netjournalistiske positions kendetegn, der beskriver, at dette er en metode, netjournalister ofte benytter.

Men hvad med kildebruget i citathistorierne? Alle de citathistorier, der ikke kommer fra Ritzau og Videnskab.dk, men som journalisterne hos Jyllands-Posten selv har haft fingrene i, står i indholdsanalysen som en-kilde-historier - men er det, fordi den oprindelige historie kun har én kilde, eller piller Jyllands-Posten bevidst kilder ud?

Der er i alt otte historier af denne slags i vores artikeludsnit fra Jyllands-Posten. I seks af dem, "Klimaforandringer kan betyde mindre fisk" (J2), "Sådan lyder Jordens hemmelige sang" (J4), "Gift fra sort mamba bedre end morfin" (J8), "Forskere har fundet en vampyrdinosaur" (J11), "Forskere har fundet en diamant-planet" (J24) og "Mus kan lære at synge sammen" (J25), er der flere kilder med i den historie, Jyllands-Posten citerer fra, både mundtlige og skriftlige, som bliver brugt til at vurdere, perspektivere, bekræfte, uddybe og modsige i artiklen. I de to øvrige citathistorier (J10 og J23) er der det samme antal kilder hos Jyllands-Posten og i den citerede artikel.

I tre fjerdedele af disse citathistorier har Jyllands-Posten altså haft mulighed for at inddrage flere kilder i sine historier, men vælger i stedet at gøre dem til en-kilde-historier. Disse kilder havde været en mulighed for, at Jyllands-Posten kunne præsentere modstridende eller bekræftende informationer i artiklen og for at dokumentere og verificere informationerne, som er kendetegn for den klassiske journalistiske position, som vi altså ikke kan finde her. Hermed fravælger Jyllands-Posten direkte kvalifikationen af informationerne i artiklerne, og konsekvensen er blandt andet, at forskningen fremstilles mere sikker, end den egentlig er, og på denne måde kan kendetegnet fra den klassiske journalistiske position om, at dette ikke må ske, heller ikke identificeres i artiklerne. Omvendt kan man sige, at disse valg kan være konsekvenser af den hurtighed, som kendetegner den netjournalistiske position, hvilket også stemmer godt overens med at publicere en-kilde-historier. At kilderne blive fravalgt kan også forklares med Jyllands-Postens ambition om at skrive korte historier til nettet (Se afsnit 5.2.2).

Det er desuden værd at bemærke, at historien om mus, der kan lære at synge sammen, i den originale version hos BBC's lyder, at "mice may have the ability...", mens det er blevet til en sikkerhed hos Jyllands-Posten, som skriver, at "mus kan lære at synge ligesom mennesker". Dette

ser vi ligesom hos Politiken som et eksempel på den netjournalistiske positions kendetegn om mindre vægt på korrekthed, hvilket er i modstrid med, at Jyllands-Posten ellers ifølge praktikantmappen vægter korrekthed højt (Se afsnit 5.2.2).

Men når Jyllands-Posten piller kilder ud af historierne, skærer de så også andre ting fra? I halvdelen af de otte citathistorier er der perspektiv med i Jyllands-Postens artikel, og for den perspektivløse halvdels vedkommende er dette ikke noget, der er blevet skåret fra undervejs på vej fra det citerede medie til Jyllands-Posten. Desuden er der ingen baggrund med for det, historien handler om, i en fjerdedel af artiklerne, men igen er det ikke noget, der er blevet skåret fra, og generelt er der ikke udeladt andre elementer end kilder i citathistorierne.

I langt de fleste tilfælde er der benyttet mundtlige kilder i Jyllands-Posten.dk's videnskabshistorier. I bare to tilfælde er der benyttet skriftlige kilder, hvilket gør, at vi ikke kan genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor blandt andet brug af tidsskrifter som kilde er en dyd.

I samtlige af de artikler, hvor der medvirker kilder, er der desuden ekspertkilder med. Dette stemmer helt overens med den forforståelse, vi har omkring karakteren af videnskabshistorierne – de indeholder traditionelt ekspertkilder.

I lidt over halvdelen af artiklerne præsenteres kilderne med navn, titel m.v., og i resten af tilfældene gøres dette delvist. Dermed er der ingen tilfælde, hvor kilderne ikke præsenteres, og i det mener vi at kunne identificere et af den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor læserne igennem tydelige informationer om de kilder, der medvirker i artiklerne, kan vurdere sandhedsværdien af artiklernes informationer. Hermed kan vi også finde positionens dyd om åbenhed omkring arbejdsmetoder og til dels også dyden om at medtage de væsentligste fakta, som blandt andet er hvem og hvad.

I cirka 30 procent af artiklerne optræder der eksterne kilder til at kommentere på det, historien handler om. Det skal her nævnes, at Jyllands-Posten, som vi tidligere har fundet frem til i forhold til kilder i citathistorierne, har haft rig mulighed for at 'forbedre' dette set med den klassiske journalistiske positions briller. Ved at der ikke er flere artikler, hvor en ekstern kilde præsenterer modstridende eller bekræftende synspunkter, kan vi dermed ikke identificere den klassiske journalistiske positions kendetegn om dette.

I få af artiklerne er der desuden relateret til anden forskning eller andre artikler om det samme, hvilket bidrager til ovenstående billede.

Indhold

Alle videnskabsartiklerne fra Jyllands-Posten omhandler naturvidenskab som hovedområde, hvilket som hos Politiken falder godt i tråd med vores forforståelse om videnskabsjournalistikken. Dette spænder over en bred vifte af forskellige underområder, såsom rummet, medicin, klima og miljø,

historie og Nobelpriser. Inden for det naturvidenskabelige område spænder videnskabsjournalistikken altså vidt, men der er ingen artikler inden for samfundsvidenskab eller humaniora overhovedet. Dette kommer vi nærmere ind på i specialets diskussion (Se kapitel 7).

To tredjedele af historierne har udenlandsk ophav, og nogle af dem er tilført en dansk vinkel, oftest gennem, at en dansk forsker kommenterer i historien. Lidt mere end halvdelen af historierne har således et dansk perspektiv, hvorved vi mener i denne forbindelse at kunne genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor historien skal være relevant for modtageren, i denne andel af artiklerne.

Alle artiklerne på nær to har en nyhedskrog. De to, som, vi har vurderet, ikke har, er ”Her er verdens første rumfly” (J17) og en artikel, som stammer fra avisen, ”Bilerne bliver mere sikre” (J13). Begge historier kunne lige så godt have været bragt om en uge, en måned eller et halvt år. For de øvrige artiklers vedkommende er nyhedskrogen oftest ny forskning og nye resultater, mens en tredjedel af dem er bundet op på en begivenhed. Størstedelen af artiklerne kan således forbindes med den traditionelle forståelse af videnskabsjournalistik som ’ny forskning viser’-historier.

Selvom en tredjedel af historierne har en begivenhed som nyhedskrog, er det fåtal af artiklerne, der har aktualitet som bærende nyhedsværdi, hvorved vi ikke kan genfinde dette kendetegn fra den netjournalistiske position, hvilket ellers er en ambition hos Jyllands-Posten (Se afsnit 5.2.2). Et eksempel på en historie, der er bundet op på en begivenhed, men ikke er båret af aktualitet, er artiklen, hvor en forsker besvarer et læserspørgsmål, hvor en læser har fundet et ”mærkeligt væsen” på stranden (J27).

Kun én af artiklerne er båret af identifikation/relevans som primær nyhedsværdimæssig løftestang, hvilket står lidt i modstrid til det, vi tidligere i analysen har set omkring, at halvdelen af artiklerne har et dansk perspektiv. Dette lader imidlertid ikke til at være med til at gøre historierne relevante for læserne med hensyn til identifikation, og den klassiske journalistiske positions kendetegn om relevans kan dermed her ikke identificeres i Jyllands-Postens videnskabsjournalistik.

Langt de fleste historier er derimod båret af fascination og sensation, ligesom vi af praktikantmappen kan se, at der er ambitioner om, at artiklerne skal være (Se afsnit 5.2.2), mens enkelte også trækker på dramatik og mystik. Dette gør, at vi i høj grad mener at kunne identificere den netjournalistiske positions kendetegn, hvor videnskabsstoffet bliver et frikvarter med mærkelige, underholdende og saftige historier. Samtidig strider dette mod den klassiske journalistiske position. Artiklerne hælder dermed klart mest mod den netjournalistiske position, hvad angår nyhedsværdier.

Omkring baggrunden for det, artiklerne handler om, er den med i en fjerdedel af artiklerne, mens den er udeladt i bare fire af artiklerne. Hvis man regner de artikler med, hvor baggrunden er delvist

beskrevet, giver dette mere end 85 procent af tilfældene, hvor den klassiske journalistiske position kendetegn om, at baggrunden for videnskaben og dens metoder skal med i videnskabsjournalistik, kan findes. Der er dog en klar overvægt af artikler, hvor baggrunden delvist er beskrevet, så helt entydigt er dette billede altså ikke.

I lidt over en tredjedel af tilfældene er der perspektiv med i historien – hvorfor skal læserne vide det, historien handler om? I langt de fleste artikler kan vi altså ikke genfinde kendetegnet om dette fra den klassiske journalistiske position.

Udviklingshistorier

Hvordan forholder de enkelte artikler fra Jyllands-Posten sig så til hinanden? Ved at kigge på rubrikkerne fra de 28 artikler bliver det hurtigt synligt, at det gør de ikke rigtigt. Hver artikel er en selvstændig fortælling, som kan kobles op på den traditionelle forståelse af videnskabsjournalistik som historier om 'ny forskning viser' – selvom der i nogle tilfælde ikke er tale om *ny* forskning, er det stadig i høj grad 'forskning viser'-historier, som står uden relation til de øvrige artikler.

Hvis man skal argumentere for, at der er undtagelser fra dette, kan det være i forbindelse med uddelingen af årets Nobelpriser. Her har Jyllands-Posten bragt en egenhistorie for uddelingen af hver af priserne i fysik, medicin og kemi, uden at disse dog er direkte forbundet til hinanden (J14, J16, J21). Desuden bringer Jyllands-Posten en artikel om "Møde med dna's fader" (J28), om en forsker, der for 50 år siden vandt en Nobelpris, der bringes i anledning af uddelingen af dette års Nobelpriser. Hvis disse historier tælles som udviklingshistorier, er der tale om udviklingshistorier i hver syvende af artiklerne fra Jyllands-Posten. Dette kan dog diskuteres, idet historierne ikke lægger sig direkte i forlængelse af hinanden og egentlig kun tilhører samme overemne. Konklusionen er ikke desto mindre, at artiklerne kun relaterer sig til hinanden i meget lille grad, hvis overhovedet, og dermed at den netjournalistiske position dyd om udviklingshistorier ikke kan identificeres i Jyllands-Posten.dk's videnskabsdækning.

Videnskab.dk og Ritzau

Omkring halvdelen af alle Jyllands-Postens videnskabsartikler, 13 artikler, er det, vi tidligere omtalte som bureaustof fra Ritzau og Videnskab.dk og har dermed ikke været i hænderne på Jyllands-Postens egne journalister. Hvordan ser det ud med kildebruget i dem? Her står de tre Ritzau-historier for en nul-kilde-historie og to en-kildehistorier, mens de ti artikler fra Videnskab.dk er syv en-kilde-historier og tre historier med to kilder. Både Ritzau-historierne og historierne fra Videnskab.dk afspejler dermed i høj grad det generelle billede for Jyllands-Posten.dk's videnskabsartikler.

I Ritzau-historierne præsenteres kilderne i to af tilfældene, og så er der én historie helt uden kilder. Videnskab.dk præsenterer sine kilder i 7 ud af ti tilfælde og delvist i de resterende tre tilfælde. Dermed er både Ritzau og Videnskab.dk bedre til at gøre dette, end hvad det generelle

billede hos Jyllands-Posten er, hvor kilderne i 60 procent af tilfældene præsenteres helt.

Ingen af Ritzau-historierne gør desuden brug af eksterne kilder, mens tre af de ti Videnskab.dk-historier gør, og her stemmer Videnskab.dk's artikler altså godt overens med det generelle billede hos Jyllands-Posten. I Ritzau-historierne er der heller aldrig refereret til andre artikler eller anden forskning om det samme, mens det igen er gjort i tre af historierne fra Videnskab.dk. Det generelle billede hos Jyllands-Posten er, at det sker i hver femte artikel, så her er Videnskab.dk altså med til at hive andelen af artikler, hvor der refereres til andre artikler eller anden forskning, op for Jyllands-Postens videnskabsartikler.

To ud af de tre artikler fra Ritzau har dansk perspektiv med. Af artiklerne fra Videnskab.dk har 60 procent enten dansk ophav eller dansk perspektiv. Dette stemmer meget godt overens med Jyllands-Postens generelle fokus på danske historier, hvor det var tilfældet for lidt over halvdelen af historierne.

Baggrunden for det, historien handler om, er beskrevet helt eller delvist i to af Ritzaus artikler, mens artiklerne fra Videnskab.dk altid har baggrund med for det, historien handler om, i 60 procent af tilfældene dog kun delvist. Dermed minder billedet for Ritzau meget om det generelle billede hos Jyllands-Posten, mens Videnskab.dk er bedre til at få baggrunden med.

To ud af de tre Ritzau-historier har desuden perspektiv med, hvilket er dobbelt så meget som generelt i Jyllands-Postens videnskabsjournalistik. Men spøjst er det, at ingen af historierne fra Videnskab.dk hos Jyllands-Posten har perspektiv med. Dette lyder umiddelbart misvisende ud fra Videnskab.dk's prioriteringer (Se bilag 5), og vi har derfor via ophavsanalyse kigget på, hvad der sker med artiklerne på vejen fra Videnskab.dk og til Jyllands-Posten – vi ved fra interviewet med Vibeke Hjortlund, at de i hvert fald bliver kortere, men hvad er det, der ryger ud?

For langt de fleste af artiklernes vedkommende viser vores ophavsanalyse, at en del af baggrunden for det, historien omhandler, må lade livet på rejsen mellem de to medier. Desuden er det for en stor del af artiklernes vedkommende en uddybning af forskningsresultater og -metode, der bliver skåret fra, og en knap tredjedel ryger perspektivet ud. Desuden er der enkelte tilfælde, hvor forskerens vurdering af sine egne resultater forsvinder på vejen mellem de to medier. Der er altså en del nuancering i Videnskab.dk's artikler, der forsvinder på vej til Jyllands-Posten. Det er dog kun i knap en tredjedel af tilfældene, at den oprindelige artikel inkluderer perspektiv, hvilket gør, at de oprindelige Videnskab.dk-artikler på dette punkt minder om det generelle billede for Jyllands-Postens videnskabsjournalistik.

6.2.3 Berlingske²⁴

Hvor kommer historierne fra?

I lidt mindre end halvdelen af de i alt 37 videnskabsartikler fra B.dk fremgår det eksplicit, hvor historien kommer fra. Ved at dette i de fleste tilfælde ikke er tydeligt for læseren, kan vi hos Berlingske modsat hos de andre to medier ikke identificere den klassiske journalistiske positions dyd om åbenhed omkring arbejdsmetoder og om dokumentation af informationerne. Der opstår tvivl om, hvor Berlingske har disse historier fra, hvilket fratager læseren muligheden for selv at vurdere rigtigheden af artiklernes informationer.

Dette kan dog tænkes at skyldes, at en stor del af disse artikler er egenhistorier. Vi kan se, at Berlingske ligesom Politiken ikke gør brug af egenkreditering for at tydeliggøre, at historierne har ophav hos dem selv. Dette har vi kigget nærmere på via ophavsanalyse.

Ved nærmere eftersyn viser det sig, at en del af disse historier via en søgning på google kan findes som pressemeddelelser. Ved at sammenligne pressemeddelelsernes indhold med indholdet i Berlingskes artikler fremgår det klart ved sammenfald mellem citater, artikelopbygning og vendinger i artikelteksten, at historierne uden tvivl stammer herfra. Desuden kan samtlige af

²⁴ Alle data i dette afsnit stammer fra bilag 7 og bilag 10.

oplysningerne i artiklerne genfindes i pressemeddelelserne. Dette gælder for artiklerne ”Søstjerner spiser korallerne ved Great Barrier Reef” (B1), ”Her er dræberhajens favoritmad” (B3), ”Ulovlig handel med 2294 døde leoparder” (B6), ”Højt blodtryk hos gradvide kan skade barnets intelligens” (B7), ”Grønlands indlandsis rummer spor fra de gamle romere” (B8) og ”Taget på fersk gerning for evigt” (B21), altså seks artikler ud af de 20, hvor ophavet ikke er angivet i artiklen.

Pressemeddelelserne bag fem af dem kan desuden spores til at have været sendt ud via EurekAlert! og Newswise, som er pressemeddelelsestjenester, der samler nyheder fra universiteter, og som vi ved, at mange videnskabsjournalister abonnerer på (Se bilag 5), hvilket kan tyde på, at disse tjenester er kilden til en del af den videnskabsjournalistik, som Berlingskes journalister skriver.

Da at det ikke fremgår af disse historier, at de er ’planket’ direkte fra pressemeddelelser, kan vi her ikke identificere den klassiske journalistiske positions dyd om, at det tydeligt skal fremgå, hvor historierne er fra, hvis ikke der er tale om selvstændig rapportering. Desuden kan vi her heller ikke genfinde positionens kendetegn om kildekritik, når journalisten ikke selv stiller kritiske spørgsmål, men i stedet afrapporterer resultater om ny forskning med kildens prioriteringer og dagsorden i stedet for mediets eller journalistens. Omvendt kan dette måske hænge sammen med kendetegnene i den netjournalistiske position om hurtige historier, overvågning og udvælgelse.

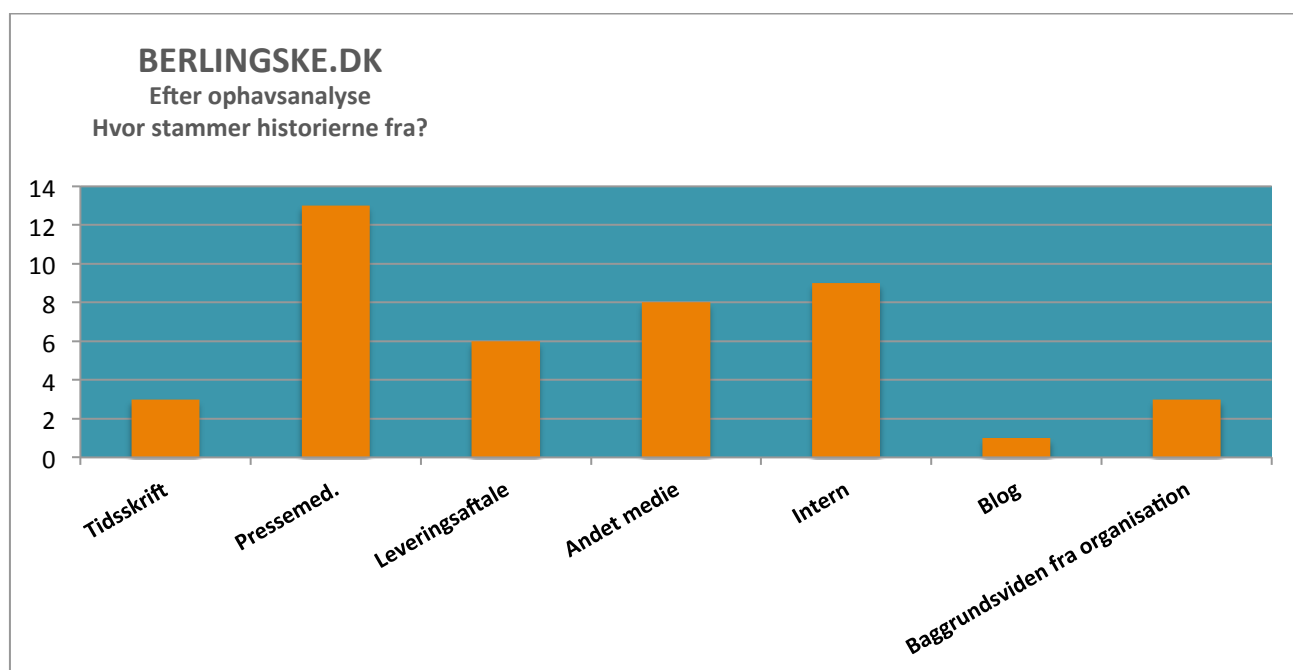
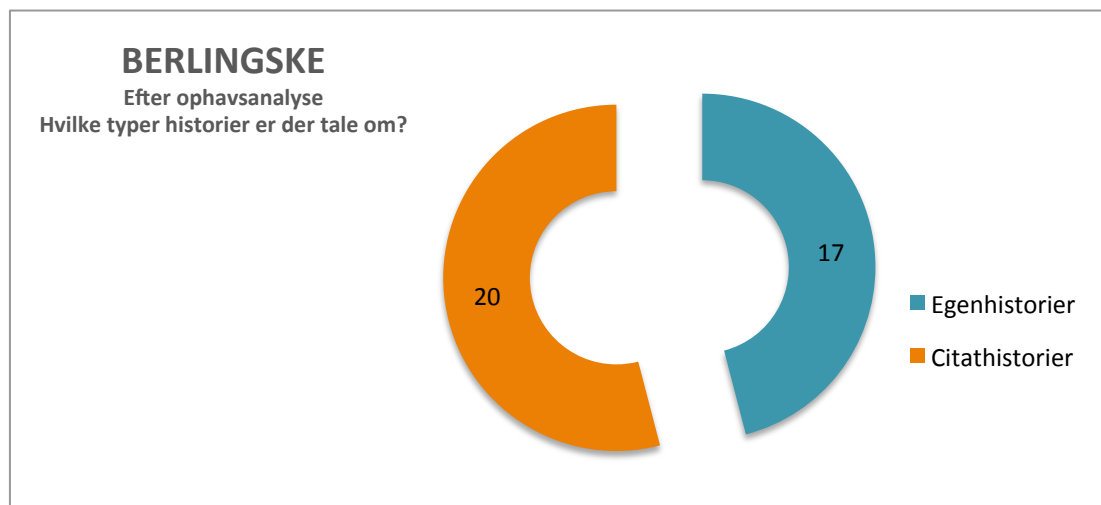
Knap halvdelen af de 20 artikler viser sig via ophavsanalyse at måtte være egenhistorier med intern oprindelse, hvor journalisten selv har kontaktet de medvirkende kilder. Dette tyder vi ud fra, at der ved google-søgning på citater og nøgleord fra artiklerne ikke dukker andre resultater op end Berlingskes egen artikler, hvis der gør, har disse ved nærmere eftersyn vist sig ikke at være identiske med Berlingskes (B14, B18, B22, B23, B24, B26, B28, B29 og B32). For nogle af disse artiklers vedkommende understøttes vurderingen af dem som egenhistorier af, at de er sammenhængende og omhandler en ’sag’, som det er tydeligt, at Berlingske har fulgt udviklingen af. Dette vil vi komme nærmere ind på senere under afsnittet ’udviklingshistorier’.

To af artiklerne, ”Kig på hvalpen og bliv skarp” (B5) og ”Mus kan lære at synge” (B33), er egenhistorier, som stammer fra et tidsskrift, hvor journalisten selv har behandlet den videnskabelige artikel. Dette kan vi igen se ved, at der ikke dukker andre historier op, som de kan stamme fra, når vi søger på eventuelle citater og nøgleord. Dette understøttes endvidere af, at der i andre tilfælde, hvor der i historier nævnes et tidsskrift, men er tale om citathistorier, ikke er linket til den videnskabelige artikel, som der er her.

De resterende tre af de 20 artikler er såkaldte sakse-sammen-historier, hvor journalisten har kreeret en egenhistorie ud fra flere kilder, der har behandlet emnet, eksempelvis historien ”Pas på ikke at give missen influenza” (B11), der er sakset sammen af en udenlandsk

pressemeddelelse om kæledyr og influenza samt tal for, hvor mange kæledyrsejere der er i Danmark.

Det giver følgende fordeling af ophavet til B.dk's videnskabsartikler:

Denne fordeling af artiklernes ophav afspejler kendetegn fra både den netjournalistiske position og den klassiske journalistiske position. Lidt mere end halvdelen af artiklerne er citathistorier, hvilket er særligt karakteristisk for den netjournalistiske position. Hermed kan Berlingskes videnskabsjournalistik i nogen grad siges at have karakter af showelware, mens lidt under halvdelen af artiklerne er egenhistorier, hvilket er en dyd i den klassiske journalistisk position. På denne måde ser det ud til, at der både er fokus på selvstændig rapportering samt overvågning og udvælgelse hos Berlingske. Denne fordeling mellem egenhistorier og citathistorier står i modstrid med Berlingskes ambition om netop at gøre op med citattraditionen og bringe flere egenhistorier på videnskabsområdet. Det kan modsat stemme fint overens med den ambition om overvågning, som Jonas Stenbæk Christoffersen også giver udtryk for (Se afsnit 5.2.3).

Den klassiske journalistiske positions kendetegn med brug af skriftlige kilder såsom tidsskrifter til at klæde journalister på, kan ikke genfindes i Berlingskes videnskabsjournalistik, idet der kun i tre tilfælde er brugt tidsskrifter som ophav til historier. Udover de tre sakse-sammen-historier nævnt ovenfor, er der tre mere, som vi fandt i indholdsanalysen, altså i alt seks sakse-sammen-historier hos Berlingske. Dette svarer til lige godt en sjettedel af artiklerne og lidt mere end en tredjedel af egenhistorierne. Hermed kan vi se, at Berlingske i nogen grad gør brug af det, der inden for den netjournalistiske position er et særligt kendetegn.

I lidt under halvdelen af de artikler, hvor ophavet fremgår eksplicit, er der linket til den oprindelige historie, og desuden er der i to historier fra ophavsanalysen linket til dokumentation. Hermed er det kun i lidt mere end hver fjerde artikel, at Berlingske gør brug af nettets teknologiske muligheder. Blandt andet undlader mediet at linke til de seks 'skjulte' pressemeddelelser, som der eksempelvis kunne have været linket til som dokumentation.

Hermed kan vi ikke identificere den netjournalistiske positions dyd om brug af nettets teknologiske muligheder hos Berlingske. De gør i højere grad brug af kreditering, men kun i under halvdelen af artiklerne, hvorved de ikke hjælper til at synliggøre artiklens ophav, dokumentation og arbejdsmetoden bag, som er dyder inden for den klassiske journalistiske position.

Kilder

Det generelle billede af kildebruget i Berlingskes videnskabsartikler er, at der i langt størstedelen af artiklerne er én kilde *til* historien. Desuden er der to historier med nul kilder *til* historien, altså uden nogen som helst angivelse af, hvor historien kommer fra. Desuden er over en femtedel af artiklerne med nul kilder *i*, hvilket er i modstrid med den klassiske journalistiske positions dyd om brug af citationstegn eller citering til at angive, hvem det er, der mener det, der står i artiklen.

Der er flest kendetegn fra den netjournalistiske position at finde i videnskabsartiklerne på B.dk. 60 procent af historierne er med én kilde *i*, og dette giver sammen med nul-kilde-historierne mindre end hver femte artikel, hvor den klassiske journalistiske positions kendetegn med at bruge flere kilder kan findes, og bare en ud af ti, hvis vi kigger på antallet af kilder *til* historierne. Dette stemmer ikke overens med Berlingskes ambition om at bruge minimum to kilder i historierne (Se afsnit 5.2.3). Derudover kan mange en-kilde-historier siges at afspejle den netjournalistiske positions kendetegn med at publicere historierne én kilde ad gangen.

Hvis vi kigger på kildebruget i de citathistorier, som ikke stammer fra leveringsaftalen med Videnskab.dk, og som Berlingskes journalister dermed selv har haft fingrene i, har knap tre fjerdedele én kilde og én nul kilder. Dette stemmer overens med det generelle billede for Berlingskes videnskabsartikler, men er det fordi, de oprindelige historier også kun har haft én kilde?

Vores ophavsanalyse viser, at der i fire tilfælde fjernes én ekstra kilde fra den originale historie, når den citeres af Berlingskes journalister. I to af tilfældene kan det dog

diskuterer, hvor vigtigt det er at have alle kilderne med, idet alle kilderne i den oprindelige historie kommer samme sted fra, men i de to øvrige tilfælde er der tale om eksterne kilder, som vurderer eller kommenterer på det, historien handler om. Dette svarer dog kun til, at der, set ud fra den klassiske journalistiske position, ryger 'vigtige' kilder ud af hver syvende af disse citathistorier.

Men sker der ellers noget med historienes indhold på deres vej i fødekæden til Berlingske? For størstedelens vedkommende forsvinder en del af baggrunden for det, historien handler om, hvilket stemmer overens med, at vi ud fra vores kodning i tekstanalysen kan se, at otte af disse artikler kun har lidt baggrund med hos Berlingske. To af artiklerne har dog slet ingen baggrund med, men vi kan se, at det ikke er røget på historiens vej gennem den journalistiske fødekæde til Berlingske. I næsten alle citathistorierne er der intet perspektiv med, men vores ophavsanalyse viser, at dette igen ikke skyldes, at det er skåret fra den oprindelige historie – perspektivet har aldrig været der.

I stedet er informationer om forskningsresultaterne og forskningsmetoderne udeladt i flere tilfælde, og i et enkelt tilfælde er henvisninger til anden forskning og link til resultater udeladt. Selvom historierne altså generelt bliver forkortet, viser vores ophavsanalyse, at der ikke forsvinder mange vigtige informationer, set ud fra den klassiske positions perspektiv, fra historierne undervejs i den journalistiske fødekæde.

Der optræder mundtlige kilder i lidt mere end halvdelen af artiklerne, mens der optræder skriftlige kilder i knap en sjettedel. Ved at der bruges så få skriftlige kilder, kan vi ikke genkende den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor brugen af skriftlige kilder såsom tidsskrifter er en dyd.

I størstedelen af artiklerne optræder der ekspertkilder, ligesom det er tilfældet hos de andre medier i undersøgelsen, hvilket stemmer godt overens med vores for forståelse om brug af ekspertkilder i videnskabsjournalistikken. Kilderne er i næsten alle tilfælde helt eller delvist præsenteret med navn, stilling m.v., hvilket i høj grad sætter læseren i stand til at vurdere de informationer, som kilderne kommer med, og gør, at vi mener at kunne identificere den klassiske journalistiske positions kendetegn om synliggørelse af arbejdsmetoder og inddragelse af de væsentligste fakta såsom hvem og hvad – dog undtaget nul-kilde-historierne.

I lidt over en fjerdedel af artiklerne medvirker eksterne kilder, som hovedsagligt bliver brugt til at vurdere eller forklare og uddybe. I bare to tilfælde bruges de til at bekræfte historien, og der er ingen eksterne kilder, som modsiger historien. At der kun i lidt mere end en fjerdedel af artiklerne medvirker eksterne kilder, og at disse kun i to artikler bliver brugt til at bekræfte og aldrig til at modsig, gør, at vi generelt set ikke kan genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor inddragelse af dette er en dyd, blandt andet for, at videnskabelige resultater ikke fremstår som sikkerheder.

Desuden er der i næsten tre fjerdedele af artiklerne hverken refereret til anden forskning eller andre artikler, og når dette gøres, sker det primært som uddybende informationer og kun i få tilfælde som bekræftende eller modsigende informationer, hvilket bidrager til ovenstående billede. Dette stemmer desuden ikke overens med den ambition for B.dk's videnskabsjournalistik, som Jonas Stenbæk Christoffersen giver udtryk for, hvor han vægter verifikation og kvalifikation af oplysninger i artiklerne højt (Se afsnit 5.2.3).

Indhold

Klart størstedelen af artiklerne omhandler naturvidenskab, som vi også har set det hos Politiken og Jyllands-Posten, og hvilket falder godt i tråd med vores forforståelse om videnskabsstoffets karakteristika på dette område. Hos Berlingske er der imidlertid også fem artikler inden for humaniora og to, der falder inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde. Nærmere bestemt synes de mest populære emner at være biologi, nobelpris, dyr, medicin, historie, fysik, psykologi, kemi og rummet.

Langt de fleste af historierne har udenlandsk ophav, og nogle af dem er tilført en dansk vinkel, dels gennem en dansk forsker, der kommenterer og dels gennem henvisning til danske forhold. Samlet set har lidt under halvdelen af artiklerne et dansk perspektiv med i historien, og i disse kan vi identificere den klassiske journalistiske positions kendetegn om relevans for modtageren, som også Jonas Stenbæk Christoffersen også giver udtryk for bliver prioriteret i Berlingskes videnskabsdækning på nettet (Se afsnit 5.2.3).

Næsten alle historierne undtagen tre har en nyhedskrog, eksempelvis historien ”Kan man genkende en homoseksuel der står på hovedet?” (B20), som ligefrem omhandler ’gamle’ forskningsresultater. Lidt over halvdelen af historierne, der har en nyhedskrog, er bundet op på ny eller igangværende forskning og kan siges at indfri den traditionelle forståelse af videnskabsjournalistik som ’ny forskning viser’, mens lidt under halvdelen har en begivenhed som nyhedskrog.

I forlængelse af dette har omkring 40 procent af artiklerne aktualitet som en primær nyhedsværdimæssig løftestang, og hermed kan vi delvist identificere den netjournalistiske positions fokus på aktualitet i Berlingskes videnskabsartikler.

I alt har omkring 70 procent af artiklerne sensation og fascination som primær nyhedsværdimæssig løftestang, mens nogle også trækker på dramatik og mystik, som er kendetegn for den netjournalistiske position, hvor videnskabsstoffet bliver et slags ’saftigt og underholdende’ frikvarter. Dette gør, at vi ikke kan genfinde den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor der ikke må gøres brug af disse virkemidler. Dette stemmer heller ikke overens med ambitionen om, at Berlingske skal bringe få ”lette” og ”underholdende” historier (Se afsnit 5.2.3).

Desuden er kun få af historierne bundet op på relevans og identifikation, der er

væsentlige elementer set ud fra den klassiske journalistiske position, og der som nævnt også bliver vægtet i Berlingskes ambitioner for videnskabsstoffet på nettet.

I alle artikler på nær fire omtales baggrunden for det, historien handler om, helt eller delvist, og vi kan ud fra disse identificere den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor det er en dyd at beskrive baggrunden for den videnskab, der bliver præsenteret – det er dog kun i knap en tredjedel af artiklerne, baggrunden beskrives helt.

Der er desuden perspektiv med i mindre end fire ud af ti artikler. Dermed kan vi i Berlingskes videnskabsdækning ikke genkende den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor det skal beskrives, hvad den omtalte forskning indebærer, og hvilke konsekvenser den har for samfundet, og vi kan heller ikke se den ambition, Berlingske har om at få perspektiv på historierne (Se afsnit 5.2.3).

Generalister og specialister

På det tidspunkt vi indsamlede empiri fra B.dk til vores artikelanalyse, var der fire medarbejdere ansat på Berlingskes videnshold: specialistjournalister, der skal gøre op med ”citattraditionen” inden for videnskabsjournalistikken gennem en øget faglighed (Se afsnit 5.2.3).

Af de artikler, blandt de 37 videnskabsartikler, som har Berlingske-journalisters byline, står disse specialistjournalister for lige knap tre fjerdedele, i alt 23 artikler. De resterende otte artikler med Berlingske-bylines er for halvdelen vedkommende skrevet af journalister fra Berlingskes Nyhedsbureau, mens halvdelen er skrevet af journalister fra andre områder. Af disse otte artikler er halvdelen citathistorier og halvdelen egenhistorier.

Da Berlingske har specialistjournalister på videnskabsområdet (Se afsnit 5.2.3), kunne det antages, at de historier, som de ikke har skrevet, er citathistorier, mens dem, de selv står for, hovedsageligt er egenhistorier. Dette lader imidlertid ikke til at være tilfældet. Halvdelen af artiklerne, der er skrevet af generalistjournalisterne, er således egenhistorier, mens det for specialistjournalisterne gælder, at lidt over halvdelen af de 23 artikler fra deres hånd er egenhistorier. Der er således på dette punkt ikke markant forskel på, om artiklerne kommer fra en generalistjournalist eller en specialist inden for videnskabsområdet. Knap en fjerdedel af den samlede mængde egenhistorier er produceret af generalistjournalisterne, mens det gælder for knap 20 procent af citathistorierne.

Med hensyn til kildebrug er der i tre fjerdele af artiklerne produceret af generalistjournalisterne én kilde *til* historien, mens der i de sidste er to. Halvdelen er desuden med én kilde *i* historien, og der er én nul-kilde-historie iblandt. For specialistjournalisterne fordeler det sig sådan, at alle på nær fem artikler har én kilde *til* historien, mens to har nul kilder *til* historien. I to tredjedele er der brugt én kilde *i* historien, og i seks artikler er der nul kilder *i* historien. I alt er 90 procent af artiklerne produceret af specialistjournalisterne skrevet helt uden eller med en enkelt kilde *i*. I gennemsnit har

generalistjournalisterne brugt 1,1 kilde *til* historierne og 1,4 kilder *i* historierne. Specialisterne har brugt 1,08 kilder *til* hver historie i snit og 0,83 kilder *i* historierne. Vi kan således udlede, at generalistjournalisterne og specialistjournalisterne overordnet bruger næsten lige mange kilder *til* historierne, mens generalistjournalisterne modsat vores forforståelse bruger flere kilder *i* historierne end specialisterne. Det er desuden værd at bemærke, at alle de historier, der er skrevet udelukkende på baggrund af pressemeddelelser sendt ud via EurekAlert! eller Newswise er skrevet af specialistjournalisterne.

Der er dog nogle ting, som specialistjournalisterne i forhold til Berlingskes ambitioner for videnskabsjournalistikken gør 'bedre' end generalisterne. I næsten en tredjedel af artiklerne fra specialisterne er der eksterne kilder med i historien til at kommentere på det, historien handler om, og det samme er gældende for inddragelse af anden forskning eller andre artikler. Til sammenligning er dette tilfældet i henholdsvis en fjerdedel og en enkelt af artiklerne fra generalisterne. Der er desuden kun perspektiv med i én enkelt artikel fra generalisterne, mens dette er med i fire ud af ti historier fra specialisterne.

Generalisterne får dog i alle tilfælde baggrunden for det, historien handler om, helt eller delvist med, mens de eneste fire artikler i undersøgelsen, som er helt uden baggrund i artiklen, er produceret af specialisterne.

Udviklingshistorier

Størstedelen af de i alt 37 artikler er enkelthistorier forstået på den måde, at de ikke forholder sig indbyrdes til hinanden eller eksplicit er forholdt til tidligere artikler. Bemærkelsesværdigt er det, at en af disse enkelthistorier handler om, at "Flyvende Felix aflyser sin himmelfærd" (B25) – en historie om, at Felix Baumgartner må udsætte sit rekordspring på grund af vindforholdene. Dette er imidlertid den eneste historie på B.dk's 'Viden'-underside, der omhandler Felix Baumgartners spring, hvilket er i øjenfaldende, idet vi har registreret, at eksempelvis Politiken har en meget grundig dækning af springet, der fandt sted i den periode, vi indsamlede empiri. En søgning på B.dk viser da også, at der er mere end 20 artikler om springet, men de er bare placeret andre steder på siden end under 'Viden'. Ikke desto mindre må denne artikel i vores undersøgelse tælle som en enkelthistorie, da den står alene.

Vi har fundet frem til, at ni artikler kan kodes som udviklingshistorier. De omhandler uddelingen af årets Nobelpriser: to om prisen i medicin (B18, B19) og tre om henholdsvis prisen i fysik (B22, B23, B24) og prisen i kemi (B26, B28, B29). Den første historie om hver af priserne er et gæt på, hvem der vinder, den følgende er nyheden om, hvem der har vundet, og omkring priserne i fysik og i kemi følges disse op med en artikel med en kommentar fra en dansk forsker. Selvom artiklerne ikke eksplicit i teksten bliver forholdt til hinanden, betragter vi dem som en del af en løbende dækning, som udviklingshistorier.

Derudover har vi fundet en historie om, at "Isen ved Antarktis er større end nogensinde" (B13).

Denne er i artikelteksten eksplicit relateret til en artikel, som Berlingske bragte nogle uger forinden, om, at isen ved Arktis er mindre end nogensinde, og disse to udviklinger bliver sammenlignet i artiklen. Vi har derfor valgt at tælle dette med som en udviklingshistorie, selvom den ene af artiklerne ikke er med i vores undersøgelse.

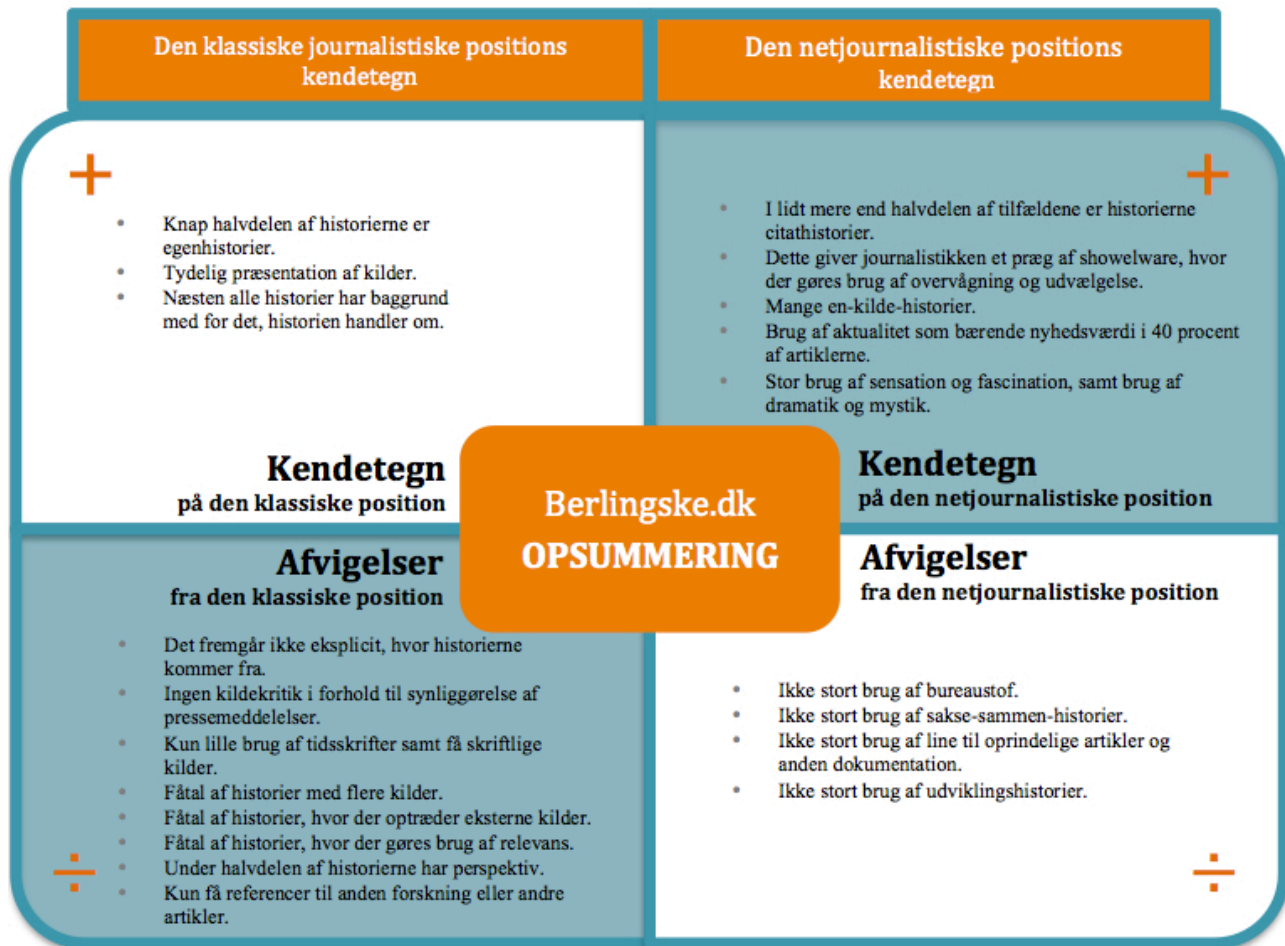
Dette svarer til, at cirka en fjerdedel af artiklerne fra Berlingske afspejler kendetegnet fra den netjournalistiske position, hvor der er fokus på udviklingshistorier.

Videnskab.dk

De seks artikler på B.dk's 'Viden'-underside, der stammer fra leveringsaftalen med Videnskab.dk, har i fire tilfælde én eller nul kilder, mens én har to kilder og den sidste har tre kilder, hvilket kun er et lidt større kildebrug end det, vi ser i B.dk's andre videnskabshistorier. Dette skyldes imidlertid ikke, at der er røget kilder eller andre informationer ud af artiklerne på vej fra Videnskab.dk til Berlingske: Artiklerne gengives i deres fulde længde på B.dk på nær i ét tilfælde i artiklen "Stress øger risikoen for misdannede børn" (B37). Her er der rokeret om i teksten og cirka halvdelen af den meget lange artikel fra Videnskab.dk er skåret fra. Denne del omhandler forskerens vurdering af sine egne resultater og en præsentation af fejlkilder ved hans studie.

To tredjedele af Videnskab.dk's artikler har perspektiv med, og det samme er gældende omkring baggrund, mens de to sidste har lidt baggrund med, hvilket begge dele er markant mere end det generelle billede, vi har set i Berlingskes netbaserede videnskabsjournalistik.

Alle undtagen én historie har et dansk perspektiv og indeholder på denne måde relevans, hvilket også er mere end generelt i videnskabsstoffet på B.dk, hvor lidt under halvdelen har et dansk perspektiv.

7 Diskussion

7.1 De to positioner og idealer for videnskabsjournalistikken

En af de mest kendte påstande om, hvad journalistikken skal kunne i et demokrati, er, at den skal informere offentligheden. Idealet er her, at journalistikkens rolle er uddannende: Journalistikken informerer offentligheden om, hvilke farer der lurder i horisonten, og sætter den i stand til at begribe en kompleks og kompliceret verden. Heraf bliver offentligheden i stand til at træffe fornuftige og oplyste valg og deltage i den demokratiske debat (Se kapitel 3), og jo mere journalistikken korresponderer med virkeligheden, desto bedre grundlag har offentligheden, når den vender sig til journalistikken for informationer (Strömbäck 2004: 81).

Videnskabsjournalistikken skal ifølge idealer desuden kunne bruges til noget. I modus 2-samfundet skal vidensproduktionen, som medierne gennem deres videnskabsjournalistik bliver en del af, være samfundsmæssig brugbar og kunne anvendes af den enkelte – være kontekstuel. Mediernes videnskabsjournalistik kan desuden hjælpe offentligheden med at orientere sig i den overflod af informationer, der er i risikosamfundet, blandt andet omkring den teknologiske udviklings konsekvenser, og gøre, at offentligheden kan handle og træffe fornuftige valg i hverdagen.

Denne beskrivelse af journalistikkens rolle, mener vi i høj grad, lægger sig op ad det, vi tidligere i specialet har identificeret som den klassiske journalistiske positions kendetegn. For at videnskabsjournalistikken kan leve op til teoriens idealforestillinger om at varetage den oplysende og uddannende rolle og rent faktisk kan bruges af læserne til at orientere sig i samfundet, er den nødt til at være andet og mere end fascinerende, enkeltstående en-kilde-historier og et frikvarter.

Skal videnskabsjournalistikken leve op til disse idealer, er historierne nødt til for det første at være relevante for læserne, så de kan bruges til noget; Der er med andre ord også nødt til at være perspektiv i historierne; Informationerne i artiklerne skal være verificerede og korrekte, så læserne har en ordentlig baggrund at orientere sig ud fra; Der skal være baggrund med, både for videnskaben og som dokumentation for, hvordan historierne er fremkommet, så læseren bliver i stand til at kunne tage stilling til sandhedsværdien i historierne; Ligeledes skal modstridende og bekræftende oplysninger bringes, og tidligere forskning og artikler skal inddrages for at sætte historierne i kontekst, så historierne ikke fremstår som endegyldige sandheder.

Alle disse elementer er nogle, der er kendetegn inden for den klassiske journalistiske position, og som dermed ikke er at finde i den netjournalistiske position. Men betyder det så, at der ud fra disse samfundsmæssige idealer, ikke kan produceres 'god' videnskabsjournalistik på den netjournalistiske positions præmisser, som vi i vores analyse kan se i høj grad er kendetegnende for de tre mediers videnskabsjournalistik på nettet? Vi mener ikke, at netjournalistik nødvendigvis er en

ringere form for journalistik, men blot er en anden, men i denne kontekst er den i udgangspunktet ikke i stand til at kunne ikke leve op til ovenstående idealer. Men kan man så gentænke den netjournalistiske positions kendetegn, så den bliver i stand til at rumme disse idealer samtidig med, at den 'gode' videnskabsjournalistik kan ske på nettets præmisser?

Det mener vi, at man kan ud fra teorien. Hvis den klassiske journalistiske positions dyder er befordrende for, at videnskabsjournalistikken kan leve op til sin rolle i samfundet, forudsætter det, at disse dyder inkorporeres i den netjournalistiske position, før denne kan leve op til idealerne for den 'gode' videnskabsjournalistik og dens rolle som samfundsoplyser.

Den netjournalistiske position viser nogle takter, der gør dette muligt. Den netjournalistiske position har eksempelvis gennem sit kendetegn om at benytte nettets teknologiske muligheder potentiale til at dokumentere informationerne i sine artikler og gøre ophav til artikler samt kilder tydelige ved eksempelvis at linke. Et andet eksempel, hvor den klassiske journalistiske positions kendetegn kan indlemmes, er i den netjournalistiske positions udviklingshistorier, hvor der kan indgå forskellige af den klassiske journalistiske positions dyder i forskellige artikler. Dette betyder, at der ikke nødvendigvis skal være eksempelvis perspektiv eller baggrund med i *alle* historierne: perspektivet eller baggrunden skal bare med i én historie, der bringes som udviklingshistorie i en samlet dækning, hvor historierne bliver forholdt til hinanden, for eksempel via link.

Et eksempel fra vores artikelanalyse, hvor dette kan lade sig gøre, er Berlingskes dækning af uddelingen af Nobelpriserne, som starter med en historie med et gæt på vinderen, herefter kommer selve nyheden om uddelingen af prisen, og til sidst bringes en historie med en ekstern ekspert, der kommenterer på uddelingen. I denne samlede dækning er der mulighed for at opfylde alle ovenstående forudsætninger for idealet for 'god' videnskabsjournalistik: Der kan være relevans og perspektiv med i artikelrækken, idet det bliver forklaret, hvad prisvinderens forskning går ud på, og hvilken betydning den har for samfundet; Informationerne kan verificeres fra forskellige kilder i de forskellige artikler; Baggrunden kan beskrives både i begrundelsen for vinderen og ved, at en ekstern ekspert kommenterer på forskningen; Der er intet til hinder for, at baggrunden for historien kan fremlægges gennem link og præsentation af kilder; Der kan inddrages modstridende eller bekræftende udsagn og anden forskning gennem den eksterne ekspert; Der kan nemt henvises til tidligere artikler, fordi de enkelte historier er en del af en samlet række.

7.2 Mediernes videnskabsjournalistik og idealerne

Resultaterne af vores artikelanalyse i kapitel 6 og positioneringen af mediernes egen opfattelse af deres videnskabsjournalistik i kapitel 5 viser imidlertid, at mediernes videnskabsjournalistik ikke placerer sig helt entydigt inden for hverken den ene eller den anden position, men mellem de to

positioner – mellem to stole. Hvordan sætter det dem i stand til at opfylde ovenstående idealer for videnskabsjournalistikken?

Politiken placerer sig i høj grad både i ambitioner og i de faktiske produkter et sted, hvor mange af den netjournalistiske positions kendetegn kan genfindes, og hermed lever de ikke op til idealerne for videnskabsjournalistikens samfundsmæssige rolle gennem den klassiske journalistiske positions dyder.

Trods ambitionerne om eksempelvis at linke til dokumentation og citerede artikler, bliver dette dog aldrig gjort i praksis. Ved at dette kendetegn for den netjournalistiske position ikke er at genfinde i journalistikken, mister de desuden en del af netjournalistikens forudsætning for at leve op til idealet for 'den gode' videnskabsjournalistik, fordi arbejdsmetoder og dokumentationen bag historien ikke kan synliggøres.

Modsat gør de i høj grad, og også i langt højere grad end de øvrige medier i undersøgelsen, brug af udviklingshistorier. De 11 artikler, som Politiken har om Felix Baumgartners rekordspring, viser sig i høj grad at leve op til ovenstående eksempel med Berlingskes Nobel-historier, idet der er baggrund med i mange af artiklerne og perspektiv med i nogle, der er inddraget anden forskning i næsten halvdelen af tilfældene, og tre af artiklerne er udstyret med eksterne kilder. Samlet set indeholder denne række af artikler altså mange af de elementer fra den klassiske journalistikkens position, som skal til for at opfylde ovenstående idealer om videnskabsjournalistikens samfundsmæssige rolle. Artiklerne er dog ikke særlig relevante, og Politiken får 'desværre' heller ikke relateret disse artikler indbyrdes til hinanden, eksempelvis via link, og dermed bliver læserne ikke gjort opmærksom på, at de øvrige artikler eksisterer.

Udover nogle af Politikens Nobelpris-historier står resten af artiklerne som enkelthistorier uden relation til andre historier, og de lever desuden generelt set ikke op til den klassiske journalistiske positions krav om inddragelse af eksterne kilder, anden forskning, relevans for modtagerne og perspektiv. Selvom Politiken hermed når noget af vejen i forhold til ovenstående idealer med deres udviklingshistorier, når de samlet set ikke i mål.

Jyllands-Posten positionerer sig også i høj grad i forhold til den netjournalistiske position både i de retningslinjer, vi kan læse ud af praktikantmappen, og i de produkter, vi har analyseret, og de lever for så vidt op til egne retningslinjer for videnskabsområdet; at overvåge og bringe fascinerende citathistorier, der er korte og ind til "kernen".

Vores artikelanalyse viser, at Jyllands-Posten dog ikke rigtig synes at gøre brug af udviklingshistorier i deres videnskabsjournalistik, hvilket på sin vis er forventeligt, når Jyllands-Posten i høj grad overlader sin videnskabsdækning til Videnskab.dk og selv skriver flest citathistorier. Herved gør de ikke brug af den netjournalistiske positions potentiale for at leve op til de beskrevne idealer for 'god' videnskabsjournalistik.

De mange citathistorier bliver desuden væsentligt forkortet i forhold til originalkilden, og mange oplysninger ryger ud undervejs. Dette gør, at der overordnet set ikke er relevans, baggrund, perspektiv, modstridende eller bekræftende oplysninger eller inddragelse af anden forskning eller tidligere artikler med i Jyllands-Postens dækning, hvorved Jyllands-Posten heller ikke indfrier disse idealer for videnskabsjournalistikens samfundsmæssige rolle gennem den klassiske journalistiske positioners dyder. Herved bliver Jyllands-Postens videnskabsjournalistik i høj grad fascinerende enkelt-historier, der ikke kan bruges nyttigt for læserne til andet end underholdning – et slags frikvarter, som Jannie Møller Hartley også nåede frem til.

Berlingske positionerer sig i deres ambitioner for videnskabsjournalistikken på B.dk i høj grad i forhold til den klassiske journalistiske position. Deri ligger et potentiale for, at videnskabsjournalistikken kan leve op til de skitserede idealer for dens rolle i samfundet, som dog ikke bliver indfriet, idet Berlingske i vores artikelanalyse ender med at placere sig et sted mellem de to positioner. At Berlingske falder ned mellem to stole kan eksemplificeres med, at trods en ambition om, at informationer skal kvalificeres ved, at der er minimum to kilder i hver historie, er der langt flest en-kilde-historier, der er perspektiv i under halvdelen af historierne, men til gengæld baggrund med i næsten alle, og i omkring halvdelen af historierne er det ikke synligt, hvor de kommer fra. Desuden gør Berlingske udover eksemplet med Nobelpris-historierne generelt ikke brug af udviklingsnyheder, hvilket gør, at de denne vej igennem heller ikke bliver i stand til at leve op til de skitserede idealer.

7.3 Konsekvenser

Ved at medierne alle på den ene eller anden måde placerer sig et sted mellem de to positioner, formår de i tråd med ovenstående ikke at leve op til de idealer for videnskabsjournalistikens rolle i samfundet, som vi har skitseret. Spørgsmålet må i forlængelse heraf lyde: gør det noget?

Teoriens svar er ja, der er konsekvenser ved, at mediernes videnskabsjournalistik ikke udfylder denne idealrolle i samfundet.

Læserne i det usikre videnssamfund har bekymringer og usikkerheder grundet en dagligdag, hvor de ofte møder modstridende forskningsresultater og ekspertudsagn, som de skal forholde sig til, og som skaber tvivl hos dem om, hvad de skal tro på. I denne forbindelse vender de sig mod ekspertvurderinger til at give dem overblik og svar i en uoverskuelig verden af informationer, og her kommer mediernes videnskabsjournalistik som informationskanal ind i billedet. Tillid bliver her en altafgørende forudsætning: Læserne skal have tillid til det, medierne skriver om videnskab, før de kan bruge de svar, den giver, til at orientere sig og handle i risikosamfundet. Men hvis læserne oplever, at mediernes videnskabsjournalistik er perspektivløse, irrelevante og fascinationsbårne enkelt-historier, kan de opfatte informationerne herfra som uanvendelige og ligegyldige og dermed

miste tilliden til denne informationskanal, hvorved mediernes videnskabsjournalistik i teorien er uden berettigelse.

En anden konsekvens kan være, at medierne kan vildlede læserne. Informationerne fra dem er forbundet med en vis magt ifølge agenda-setting-teorien, fordi de informerer offentligheden om ting, som den ellers ikke ville have haft kendskab til, og dikterer, hvad offentligheden skal have fokus på og hvordan. De er hermed en stor bidragsyder til, hvordan læserne ser den videnskabelige verden, som de aldrig oplever direkte. Men ved at bringe videnskabshistorier, der ikke bliver vurderet af en ekstern kilde og ikke bliver relateret til tidligere forskning eller andre artikler om samme, kommer forskningen til at fremstå som sikkerheder og en endegyldig sandhed. Dette kan have negative konsekvenser, når læserne generelt har tillid til mediernes formidling, fordi medierne på denne måde får tegnet et misvisende billede, som læserne herefter kan tænkes at tage alvorligt og anvende til at handle ud fra.

Vibeke Hjortlund fra Videnskab.dk italesætter problemstillingen på denne måde:

(...) man kan næsten være etisk og sige, at det er et problem, de der læger, som så bliver ringet op af folk, som har læst den der artikel, 'min mand har kræft, er det det, jeg skal gøre, må han ikke være med i dit forsøg?', eller 'hvornår kommer du med et eller andet, fordi han ligger lige her på det yderste', altså så synes jeg næsten, at det bliver uetisk, når man ikke får gjort klart, at det er et lille bitte resultat, og det indikerer et eller andet, men kuren er sgu nok ikke lige om hjørnet. Men det sælger masser af aviser, når man handler på den måde (Bilag 5).

En sidste konsekvens ved, at mediernes videnskabsjournalistik ikke lever op til disse idealforestillinger om dens deres rolle i samfundet, kan ifølge teorien være, at det fratager individerne i samfundet deres mulighed for at deltage i den demokratiske debat. Hvis konsekvenserne som beskrevet ovenfor enten er, at mediernes videnskabsjournalistisk bliver uanvendelig underholdning, eller at den bliver direkte vildledende, er grundlaget for, at samfundets individer kan deltage i den demokratiske proces sammen med de politiske beslutningstager, utilstrækkeligt. Dette kan medføre, at individerne enten slet ikke er i stand til at deltage i debatten, eller at de deltager på et fejlagtigt grundlag.

Ovenstående mulige konsekvenser repræsenterer et paradoks, fordi medierne i undersøgelsen generelt lader til at være deres ansvar bevidst i forhold til videnskabsjournalistikkens rolle i samfundet, idet de prioriterer i det hele taget at bringe videnskabsstof på deres netaviser og giver udtryk for, at videnskabsjournalistik er vigtig:

Det er vigtigt, fordi viden gør os klogere, altså og det er jo rart for folk, og det er jo godt for folk at vide, hvad kan vi nu, hvor er vi på vej hen af, hvordan løser vi de problemer, vi har? (Bilag 1).

Dybest set skal det jo kunne, hvad al journalistik skal kunne; at sige noget til os mennesker om vores liv. Der, hvor vidensstoffet bliver interessant, er, når du forstår noget om dig selv ved at have læst (...) så skulle det gerne gøre dig klogere på dig selv og sætte det ind i en kontekst (Bilag 3).

7.4 Potentiale?

Selvom ingen af de tre medier ser ud til på nuværende tidspunkt at kunne leve op til de idealer, vi har listet op for, hvad videnskabsjournalistikken skal kunne i samfundet, virker dette dog ikke som en umulighed.

Hvis Politiken er mere konsekvent i forhold til at leve op til sine ambitioner i produktionen af videnskabsjournalistik til nettet, vil det betyde, at der i højere grad vil blive gjort brug af nettets teknologiske muligheder i form af link til dokumentation og synliggørelse af historienes ophav, og at der vil blive gjort mere ud af at bringe udviklingsnyheder på området. Dette kan tilsammen være med til, at videnskabsjournalistikken udfylder sin samfundsmæssige rolle i en netjournalistisk version.

Der er dog den udfordring, at selvom udviklingshistorierne i tilfældet med Felix Baumgartner får en del af den klassiske journalistiske positions kendetegn med, virker dette imidlertid som et tilfælde, idet Christian Lindhardt direkte giver udtryk for, at disse elementer ikke er en del af ambitionerne for videnskabsjournalistikken hos Politiken.

Hos Berlingske er der også potentiale i forhold til de beskrevne idealer. Det meget blandede billede, der tegner sig af videnskabsjournalistikken på B.dk, kan tænkes at hænge sammen med, som Jonas Stenbæk Christoffersen sagde i interviewet, at Berlingske kort forinden havde lagt en ny strategi for videnskabsstoffet, hvor specialister skal gøre op med blandt andet citattraditionen. Det kan tænkes, at han i sine refleksioner omkring stoffet giver udtryk for den nye ambition, som det dog ikke helt er lykkedes dem at komme i mål med endnu. Billedet kan dermed muligvis være anderledes om et år, hvor specialisterne alt andet lige vil være mere specialiserede, og ambitionerne muligvis er blevet til praksis.

Hos Jyllands-Posten er der også et potentiale: I første omgang kunne de lade være med at vælge at gøre deres citathistorier, som er mediets primære historietype på 'Ny viden'-undersiden, 'dårligere', set i forhold til idealerne, ved at hive centrale elementer ud (Se afsnit 6.2.2), så læserne ikke kan bruge videnskabsjournalistikken til at handle fornuftigt ud fra, orientere sig i samfundet og blive klogere.

Det er ikke utænkeligt, at dette kan lade gøre, idet Jørgen Schultz-Nielsen giver udtryk for, at det trods alt bliver betragtet som et vigtigt område på den måde, at "læserne er interesseret" i det. Omvendt mener han også, at Jyllands-Posten imødekommer dette gennem aftalen med

Videnskab.dk (Bilag 2), hvilket kan tale mod, at der er udsigt til 'bedre' citathistorier fra Jyllands-Posten.

7.5 Udfordringer og barrierer

Vi mener dog, at der er nogle grundlæggende udfordringer og barrierer for, at mediernes videnskabsjournalistik kan komme til at leve op til de introducerede idealer. De består i den måde, nogle af medierne bedriver og tænker videnskabsjournalistik.

I undersøgelsen har vi blandt andet fundet frem til, at alle videnskabsartiklerne med få undtagelser udelukkende dækker det naturvidenskabelige hovedområde. Dette kombineret med, at vores artikelanalyse har vist, at der i langt størstedelen af artiklerne trækkes på sensation og fascination, gør, at det ser ud til, at hensigten med de videnskabsjournalistiske produkter er, at de netop skal være det frikvarter, som den netjournalistiske position foreskriver. De lader til at blive en slags 'skør-skør-verden-historier', der hverken kan betegnes som 'god' videnskabsjournalistik i den klassiske journalistiske positions forstand eller set ud fra den netjournalistiske position.

Dette kan hænge sammen med, at der eksisterer en forståelse af, at det er denne type historier, læserne vil have:

Det er det med fascination, tror jeg, der er et gran af fascination over naturvidenskab, og rigtig meget af sådan noget rumforskning og sådan nogle ting der, det synes folk bare er pisse spændende (Bilag 1).

Vi ser som sådan ikke et problem i, at historierne er fascinerende eller underholdende, så længe historierne også indeholder de elementer, der gør, at læserne kan bruge dem i henhold til de ovenfor skitserede idealer, og at fascinationselementet ikke bliver et særligt udvælgelseskriterium. Der skal med andre ord brydes med opfattelsen af videnskabsstoffet som et frikvarter.

I denne forbindelse nævner Jonas Stenbæk Christoffersen noget, som vi finder interessant: Historier om ny forskning og videnskab kan lande på andre undersider, hvis der er tale om videnskab inden for "blødere" områder. Historier om menneskelig adfærd vil således typisk lande på B.dk's underside 'Danskernes liv' om familieforhold, parforhold og børn. På den måde er et perspektiv i forhold til ovenstående pointe, at mens videnskabsundersiderne synes at være forbeholdt de fascinerende naturvidenskabshistorier, kan den videnskabsjournalistik, som de idealer, vi har skitseret, efterspørger, tænkes at eksistere, men på andre undersider!

En anden barriere er den mindre vægt på korrekthed, der er kendetegnende for den netjournalistiske position, kombineret med ekstrem hurtighed som en måde at opnå eksklusivitet på. Dette har vi set eksempler på, særligt i analysen af Politikens historier, hvor nogle informationer i artiklerne har

været decideret ukorrekte. Her er der desuden et problematisk spændingsfelt mellem den netjournalistiske hurtighed og det tunge og komplicerede videnskabsstof.

En tredje barriere kan være hele den generalistjournalist-tilgang, der ligger i den netjournalistiske position. Selvom artikelanalysen af Berlingskes artikler tyder på, at specialistjournalister ikke nødvendigvis er svaret, ligger der en problematik i *opfattelsen* af, hvad generalistjournalister kan og ikke kan: De kan specialisere sig i overvågning af et område og kende en stor historie fra en lille, men de kan ikke udøve kildekritik over for forskerne og forskningen, vide, hvem de skal spørge for at få en ekstern vurdering af forskningsresultater, og sætte sig grundigt ind i den svære, tunge og komplicerede videnskab (Bilag 1 og Bilag 3). På den måde lever generalist-modellen op til Gitte Meyers betragtninger om, at journalister har indtaget en undersåt-relation til videnskaben – en rolle, som står i vejen for den videnskabsjournalistik, som de skitserede samfundsmæssige idealer efterspørger.

En sidste barriere, vi ser for videnskabsjournalistikken på nettet, er overfloden af citathistorier og bureaustof. Når medierne citerer historierne fra andre, ved de i realiteten ikke, hvorvidt disse historier er faktisk korrekte, og de kender ikke til metoderne bag – som Jonas Stenbæk Christoffersen også påpeger (Bilag 3) – og verificeringen og kvalificering, to grundlæggende forudsætninger for, at videnskabsjournalistikken kan bruges af læserne, går tabt.

Desuden ser det ud til, at der omkring citathistorierne specielt hos Jyllands-Posten er en citatskik, hvor elementer, der ellers ville sætte videnskabsjournalistikken bedre i stand til at udfylde sin rolle i samfundet i tråd med ovenstående idealer, direkte bliver fravalgt. Videnskab.dk's og Ritzaus leverancer af videnskabsjournalistik gør ifølge vores analyse ikke dette stort bedre. Det ser dermed ud til, at ligegyldigt, hvor man henter sine citathistorier fra, bliver de 'dårligere', set ud fra idealerne, når de rejser gennem den journalistiske fødekæde og citeres - uanset om de kommer fra et specialmedie med specialister eller et nyhedsbureau med generalister.

7.6 Afslutning

Samlet set peger vores undersøgelse på en videnskabsjournalistik på nettet, som falder mellem to stole og derfor kan beskrives som 'halvdårlig' videnskabsjournalistik både ud fra den netjournalistiske position og den klassiske journalistiske position. Ifølge teorien bliver videnskabsjournalistikken hermed enten intetsigende eller potentielt misvisende og kan derfor ikke leve op til de beskrevne idealforestillinger om dens rolle i samfundet.

Hvis videnskabsjournalistikken på nettet fremover skal kunne leve op til disse idealer, kan der argumenteres for, at den netjournalistiske position må ændre karakter som beskrevet. Vi ser dog en række grundlæggende udfordringer og barrierer for, at dette kan ske, som ligger i selve måden at tænke netjournalistik på. En begrundelse for disse udfordringer og barrierer kan være, at de idealer,

som vi vurderer videnskabsjournalistikken ud fra, stammer fra en klassisk journalistisk forståelse af journalistikkens rolle i samfundet, som derfor ikke er gearret til at indeholde den netjournalistiske position. På denne måde kan det tænkes, at videnskabsjournalistikken på nettet bliver fanget mellem de klassiske journalistiske dyder og værdier og en ny form for journalistisk logik, hvor andre journalistiske værdier er herskende, som også Hartley beskriver, det er netjournalistikken skæbne.

8 Konklusion

Samlet set peger vores undersøgelse på, at videnskabsjournalistikken på Politiken.dk, Jyllands-Posten.dk og B.dk placerer sig mellem de to positioner og derfor kan beskrives som 'halvdårlig' videnskabsjournalistik, både vurderet ud fra den netjournalistiske position og den klassiske journalistiske position.

Af specialets analyse kan vi se, at Politiken i forståelsen af deres egen videnskabsjournalistik på nettet i høj grad abonnerer på den netjournalistiske positions kendetegn, blandt andet ved at de vægter overvågning, udviklingshistorier, fascination og sensation, aktualitet og link, samt ved at de bruger generalistjournalister og primært publicerer citat- og en-kilde-historier.

Vi kan konkludere, at deres videnskabsjournalistiske produkter i høj grad stemmer overens med ambitionerne, og at der i dem også kan findes mange af den netjournalistiske positions kendetegn - i praksis linkes der dog ikke i artiklerne, og selvom Politiken er det medie i undersøgelsen, der gør mest brug af udviklingshistorier, gøres dette ikke konsekvent.

Jyllands-Posten positionerer sig i synet på sin egen videnskabsjournalistik på nettet også i den netjournalistiske position i kraft af, at mediet lægger vægt på hurtighed, aktualitet, overvågning og fascination og bringer bureaustof og bruger generalistjournalister, der skriver citathistorier. De vægter dog samtidig den klassiske journalistiske positions kendetegn om korrekthed.

Vi kan konkludere, at den netjournalistiske positions kendetegn også i overvejende grad kan genfindes i deres produkter - de gør dog ikke brug af kendetegnene udviklingshistorier og aktualitet som nyhedsværdi.

Berlingske har en ambition for videnskabsjournalistikken på nettet, der på mange punkter abonnerer på den klassiske journalistiske position, hvilket involverer historier med perspektiv, relevans og kvalifikation af informationer i artiklerne og specialistjournalister, der skriver egenhistorier med flere kilder. Dog vægter de også overvågning, der er en dyd i den netjournalistiske position.

Vi kan imidlertid konkludere, at Berlingske ikke lever op til disse ambitioner for videnskabsjournalistikken på B.dk, men omvendt kan vi heller ikke i overvejende grad identificere den netjournalistiske positions kendetegn i Berlingskes artikler, hvilket placerer mediets videnskabsjournalistik på nettet et sted midt imellem de to positioner.

De tre mediers videnskabsjournalistik falder hermed mellem to stole, men ikke det samme sted.

Trods tilkendegivelser om, at videnskabsjournalistik er vigtig, er mediernes netbaserede videnskabsjournalistik herved ikke i stand til at opfylde de idealer for videnskabsjournalistikens rolle i samfundet, som vi har skitseret. Her har videnskabsjournalistikken en oplysende og

uddannende rolle, og kan bruges af læserne til at orientere sig i samfundet. Vi argumenterer for, at disse idealer i høj grad lægger sig i forlængelse af den klassiske journalistiske positions kendetegn, hvor perspektiv, baggrund og kvalifikation af informationer er en dyd. Dette står i modsætning til den netjournalistiske position, idet videnskabsjournalistikken ifølge idealerne er nødt til at være andet og mere end fascinerende en-kilde-historier og et frikvarter. Ifølge teorien bliver videnskabsjournalistikken i stedet enten intetsigende, potentielt misvisende eller fratager læserne muligheden for at deltage i den offentlige debat, hvis den formidles på den netjournalistiske positions præmisser.

Vi argumenterer for, at dette dog ikke betyder, at der ud fra disse samfundsmæssige idealer ikke kan produceres 'god' videnskabsjournalistik på nettet. Som udgangspunkt er netjournalistik ikke en ringere form for journalistik, men blot en anden. Vi foreslår derfor, at man kan gentænke den netjournalistiske positions kendetegn sådan, at den bedre bliver i stand til at rumme disse idealer, og den 'gode' videnskabsjournalistik kan ske på nettets præmisser. Særligt kan den netjournalistiske positions kendetegn om at linke her bruges til henvisning til dokumentation eller tidligere artikler, og udviklingshistorierne kan bruges til at indlemme de elementer fra den klassiske journalistiske position i den netjournalistiske position, som skal til for at opfylde disse idealer.

Medierne inkorporerer dog ikke disse elementer fra den klassiske journalistiske position i deres videnskabsjournalistik på nettet på nuværende tidspunkt, og hermed kan de heller ikke denne vej igennem siges at leve op til de skitserede samfundsmæssige idealer. Vi mener imidlertid, at der på sin vis er et potentiale for dette hos hvert af medierne: specielt hos B.dk, som på sigt kan komme til at bedrive en videnskabsjournalistik ud fra den klassiske journalistiske positions kendetegn, og mere generelt i forhold til, at mediernes netbaserede videnskabsjournalistik kan gøres bedre set ud fra idealerne gennem en netjournalistik, hvor nogle af den klassiske journalistiske positions elementer inkorporeres.

Der er dog nogle mere generelle udfordringer og barrierer for, at dette kan ske. For det første skal der gøres op med opfattelsen af videnskabsstoffet som et frikvarter, som læserne efterspørger. For det andet gør kombinationen af nettets hurtighed og det komplicerede videnskabsstof det svært at formidle stoffet korrekt, som er en forudsætning for at leve op til de skitserede idealer. For det tredje er der en opfattelse af, at generalistjournalister ikke er i stand til at sætte sig ind i videnskabsstof – løsningen her er ikke nødvendigvis at benytte specialistjournalister i stedet, men at bryde med denne forforståelse. Overfloden af citathistorier og bureaustof i den netjournalistiske position udgør også en barriere for at opfylde idealerne, idet journalisten herved ikke får verificeret informationerne i historien, før den bringes. Desuden ser citattraditionen ud til i det hele taget at forringe historierne mulighed for at leve op til idealerne, når de rejser gennem den journalistiske fødekæde, uanset hvor historierne oprindeligt kommer fra.

Alt dette er dog med det forbehold, at den videnskabsjournalistik, idealerne efterspørger, allerede findes på mediernes netaviser, men bare er landet på andre undersider.

9 Litteratur

Bøger

Arnoldi, Jakob 2005. Den offentlige ekspert.
Frederiksberg C, Forlaget Samfundslitteratur,. 1. Udgave.

Bjerg, Lars 2002. Som man spørger... Det journalistiske interview.
Frederiksberg C., Roskilde Universitetsforlag. 1. udgave.

Hartley, Jannie Møller 2012. Nyheder på internettet.
København K, Handelshøjskolens Forlag. 1. udgave

Hornmoen, Harald 1999. Vitenskapens vakthunder. Innføring i forskningsjournalistikk.
Oslo, Tano Aschehoug.

Hornmoen, Harald, Gitte Meyer & Peter Sylwan 2006. Fornuften har flere stemmer.
Offentligheden, journalisten og forskeren.
Oslo, J. W. Cappelens Forlag.

Karlsson, Michael 2006. Nätjournalistik - En explorativ fallstudie av digitala mediers karaktärsdrag
på fyra svenska nyhetssajter.
Lunds universitet, udgivet af Sociologiska institutionen,

Kramhøft, Peter 2001. Journalistik med omtanke. Arbejdsmetoder i udredende og analytisk
journalistik.
Danmarks Journalisthøjskole Aarhus N. Forfatteren og Forlaget Ajour. 1. udgave.

Meyer, Gitte 2005. Offentlig fornuft. Videnskab, journalistik og samfundsmæssig praksis.
Odense, Syddansk Universitetsforlag.

Neuendorf, Kimberly A. 2002. The Content Analysis Guidebook.
Thousand Oaks, Californien, Sage Publications.

Nowotny, Helga, Peter Scott & Michael Gibbons 2001. Re-Thinking Science: Knowledge and the
Public in an Age of Uncertainty.
Oxford, Polity Press.

Schultz, Ida 2006. Bag nyhederne – værdier, idealer og praksis.
Frederiksberg C, Forlaget Samfundslitteratur. 1. udgave.

Tidsskrifter

Lund, Anker Brink og Gitte Meyer 2008. "International language monism and homogenisation of
journalist".
I Javnost - The Public, Vol. 15. 2008, Nr. 4. pp. 73-86.

Nowotny, Helga 2000. "Transgressive Competence. The Narrative of Expertise".
I European Journal of London. Social Theory. Vol. 3. 2000. Nr. 1. pp. 5–21.

Artikler i antologier

Højberg, Henriette 2004. Hermeneutik.

I Fuglsang, Lars og Bitsch Olsen (red.). Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne. På tværs af paradigmer.

Frederiksberg C., Roskilde Universitetsforlag.

Kristensen, Catharina Juul 2007. Interviews med enkeltpersoner.

I Fuglsang, Lars, Peter Hagedorn-Rasmussen og Poul Bitsch Olsen mfl. Teknikker i samfundsvidenskaberne.

Frederiksberg C., Roskilde Universitetsforlag.

MacCombs, Maxwell 2005. The Agenda-Setting Function of The Press.

I The Press, Oxford University Press.

I Medieteorii. Kompendium til Modul 1. RUC/Journalistik. Efterår 2009

Schudson, Michael 2008. Six or seven things media can do for democracy.

I Why Democracies Need an Unlovable Press. Cambridge, Polity.

I Medieteorii. Kompendium til Modul 1. RUC/Journalistik. Efterår 2009.

Schultz, Ida 2005. Kampen om at definere virkeligheden: Journalisten, forskeren og interviewet som et møde mellem to felter.

I Järvinen Margaretha og Nanna Mik-Meyer. Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv København, Hans Reitzels Forlag.

Strömbäck, Jesper 2004. Demokrati och journalistik.

I Den medialiserede demokatin.

Stockholm, SNS Förlag.

I Medieteorii. Kompendium til Modul 1. RUC/Journalistik. Efterår 2009.

Tuchman, Gaye 1977. "Framing as a Theory of Media Effects". Journal of Communication, Marts 1999, Vol. 39, pp. 103-122.

I Medieteorii. Kompendium til Modul 1. RUC/Journalistik. Efterår 2009

Artikler og rapporter

Hansen, Bente og Jannie Møller Hartley 2007.

Kampen om virkeligheden - en analyse af forskere og journalisters samarbejde om kommunikationen af forskning. Speciale, RUC 2007.

Journalisten 2012: Wedege, David. Hvor mange æg tør jeg spise i dag?

Bagsiden af Fagbladet Journalisten udgivelsesnummer 11, september 2012.

Dansk Journalistforbund.

Mandag Morgen & DPU 2005. Jagten på det troværdige universitet. Muligheder og risici i fremtidens forskningskommunikation. Danmarks Pædagogiske Universitet og Mandag Morgen. Udgivet af Huset af Mandag Morgen A/S.

Lov om universiteter 2002. I Forsk og fortæl. Rapport fra videnskabsministerens Tanketank vedr. forståelse for forskning.
København K, udgivet af Videnskabsministeriet. 2004.

Internettet

Web1 <http://videnskab.dk/krop-sundhed/de-buttede-lever-laengere> (24. maj 2013).

Web2 <http://videnskab.dk/kultur-samfund/religiose-mennesker-lever-laengere> (24. maj 2013).

Web3 <http://politiken.dk/videnskab/ECE671924/kloge-mennesker-lever-laengere/> (24. maj 2013)

Web4 http://snm.ku.dk/SNMnyheder/danmark_faar_sjaeldent_stykke_mars/ (25.maj 2013).

Web5 http://www.reuters.com/article/2012/10/11/oukoe-uk-space-diamond-planet_idAFBRE89A0T320121011 (25. maj 2013).

10 Formidlende artikel

Formidling af særligt udvalgte pointer på analyse-siden i Journalisten.
Længde: 4.725 anslag

Netavisernes videnskabsjournalistik – en ubrugelig viden?

Hvad er nettets videnskabsjournalistik for en størrelse, og hvad kan man egentlig bruge den til i samfundsøjemed? Det korte svar er: mangelfuld og ikke til ret meget, skriver Malene Breusch Hansen og Thomas Jørgen Seerup i denne analyse.

Buttede mennesker lever længere, religiøse mennesker lever længere og kloge mennesker lever længere. Man kan, hvis man vil, finde videnskabeligt belæg for næsten enhver påstand, når man læser danske netmediers videnskabsartikler. Og det kan være et problem.

En ph.d.-afhandling fra Roskilde Universitet har peget på, at netjournalistikkens løbende deadlines, krav om hurtighed og læserorientering har medført en række nybrud inden for journalistikken. Netjournalistikkens ideal om at være først med det sidste og løbende publiceringer, gør, at der gås på kompromis med den fejlfrie journalistik, nye oplysninger og kilder publiceres én for én som såkaldte udviklingshistorier, og at der vinkles ”saftigt” for at trække læserne til. Det skaber en ny form for journalistik, der er i konflikt med nogle af journalistikkens klassiske dyder, hvilket, vi mener, sætter videnskabsjournalistikken under pres.

Vi har undersøgt tre danske mediers videnskabsjournalistik på internettet og er kommet frem til, at den overvejende består af kontekstløse, en-kilde-citathistorier, som vinkles på nye undersøgelses fascinerende resultater – et slags læserfrikvarter på mediernes netaviser, hvor videnskabens resultater kan få en karakter af vildledning frem for vejledning.

Nogle af idealforestillingerne om videnskabsjournalistikkens rolle i samfundet er, at den skal kunne oplyse og uddanne læserne og skabe orden i det kaos af informationer, viden og fakta, som strømmen af forskningsresultater, der viser det ene og andet, fører med sig. Men når det ene forskningsresultat efter det andet præsenteres som den endegyldige sandhed og uden sammenhæng, kan videnskabsjournalistikken imidlertid selv bidrage til det kaos, som det er tanken, den skal rydde op i.

Vores undersøgelse peger blandt andet på, at netmediernes brug af citathistorier, udgør et problem i denne sammenhæng. Den viser, at to ud af tre videnskabsartikler fra Politiken.dk og tre ud af fire fra Jyllands-Posten.dk er citathistorier, og at dette gælder for lidt over halvdelen af videnskabsartiklerne fra B.dk. Desuden har artiklerne få kilder, oftest kun én ekspert, der udtaler sig: den forsker, der selv står bag undersøgelsen.

Når netjournalisterne ikke selv kontakter kilder og ikke har berøring med de undersøgelser, de skriver om, får artiklerne karakter af distribueret frem for journalistik og ledvogtning frem for kildekritik. Det kritiske element går tabt, og journalisternes opgave kommer til at bestå i at vælge, hvad der skal skovles videre gennem mediesystemet ud fra en vurdering af, hvad der har netjournalistisk værdi: ofte det sensationelle. Og det er problematisk, hvis det, der skovles videre, skal have en anvendelighed i samfundsøjemed. For lever man længst, hvis man tror på en Gud,

spiser lidt usundt eller læser en masse bøger, og hvad er værdien af et udsagn fra en forsker, der kommenterer sin egen forskning, citeret i andet eller tredje led?

Dermed er det ikke sagt, at netjournalistikken og videnskabsjournalistikken er uforenelige størrelser, og at der ikke kan bedrives 'god' videnskabsjournalistik på nettet. Netjournalistikken er af kritikere blevet skudt i skoene, at den er en ringere form for journalistik, mens andre mener, at den blot er en *anden* form. Vi ser, at netjournalistikken viser nogle takter, som kan virke befordrende for en videnskabsjournalistik, der kan rumme idealerne for dens samfundsmæssige rolle.

Ét eksempel er netjournalistikkens udviklingshistorier, der kan bruges som en metode til løbende at få inddraget nogle af de klassiske journalistiske dyder såsom perspektiv og baggrund. Metoden spiller sammen med netjournalistikkens krav om hurtighed og indfrier samtidig idealerne, så netjournalistikken kan komme til at spille rollen som samfundsoplyser.

Vi mener dermed, at der findes et potentiale i videnskabsjournalistikken på nettet, som dog kræver, at mediernes ambitioner for videnskabsdækningen tager udgangspunkt i, at den kan indtage en vigtig rolle i samfundet som analyseapparat for offentligheden. Ellers forbliver den i tilstanden, vi har fundet den i: mangelfuld, uden samfundsmæssig relevans og uden at give svaret på, om det er de buttede, religiøse eller kloge mennesker, der lever længst.

Tekstboks: Thomas Jørgen Seerup og Malene Breusch Hansen er journalister og har skrevet specialeafhandlingen "Videnskabsjournalistik på nettet – journalistik mellem to stole?" ved Journalistik på Roskilde Universitet.

11 Bilagsoversigt

Bilag 1: Interview med Christian Lindhardt, Politiken

Bilag 2: Mail + praktikantmappe fra Jyllands-Posten, 2011

Bilag 3: Interview med Jonas Stenbæk Christoffersen, Berlingske

Bilag 4: Interview med Anders Troels Damgaard, Ritzau

Bilag 5: Interview med Vibeke Hjortlund, Videnskab.dk

Bilag 6: Artikeloversigt

Bilag 7: Samlet indholdsanalyse, tekstanalyse og ophavsanalyse.

Bilag 8: Indholdsanalyse og tekstanalyse, Politiken

Bilag 9: Indholdsanalyse og tekstanalyse, Jyllands-Posten

Bilag 10: Indholdsanalyse og tekstanalyse, Berlingske

Bilag 1: Interview med Christian Lindhardt, redaktionschef for Politiken.dk

I har et faneblad, der hedder "videnskab" under jeres "nyheder". Hvorfor har I det?

Det har vi, fordi det er et stofområde, som vi synes er interessant og vigtigt, men det er et stofområde, som vi ikke prioriterer nok. Vi har jo et videns-tillæg i avisen, og der har vi nogle artikler derfra, som vi lægger ud på nettet. Ellers så er det de historier, som netjournalisterne selv laver. Men vi synes, det er et vigtigt område. Vi synes, at det er et fedt område, og når vi laver videnskabshistorier, er de næsten altid enormt godt læst. Det er virkeligt noget, som folk gerne vil læse. Det, jeg synes, man kan generelt kan sige om videnskabsstof på nyhedsmediernes, er, det bliver behandlet som fascinationsstof og ikke så meget som, ja, vidensstof. Det er mere de fascinerende videnshistorier, der bliver bragt.

Eksempelvist...?

Det er sådan noget som rummet og sådan nogle ting. Det er altså nye sjove opfindelse. Arkæologi er også godt. Sådan noget som medicinforskning og lidt kedeligere ting, bliver der ikke gjort så meget ud af.

Jeg hører dig sige, at det er et vigtigt stofområde. Hvorfor er det vigtigt?

Det er vigtigt, fordi viden gør os klogere, og det er jo rart og godt for folk at vide, hvad vi kan nu, hvor vi er på vej hen, og hvordan vi løser de problemer, vi har. Det er jo det, som videnskaben prøver at give svar på; de udfordringer og problemer, vi har. Det kan jo både være medicinske, ressourcer, miljø. Det kan være alt muligt. På den måde er vidensstof jo vigtigt, og i og med, at vi er et site, der prioriterer væsentlighed meget højt, så er vidensstof et område, som bør prioriteres højt.

Og du siger, at I har vanskeligt ved at gøre det?

Ja, fordi, som jeg også kan forstå, ud af hele præmissen for denne her snak, er det er jo et tungt område det her. Det er et pisse svært område at give sig i lag med som journalist, fordi der altid er enormt mange nuancer i videnskabsstof, og det er svært at formidle og sætte sig ind i. Derfor vil jeg vove at påstå, bortset fra de ting, som vi tager fra papiravisen, at 90 pct. af det videnskabsstof, vi bringer, er citathistorier fra andre medier, der prioriterer det.

Du siger det her med, at fascinationsstof, at det typisk er fascinationsstof. Er det generelt du tænker det, eller er det kun hos jer, at det primært er fascinationsstof?

Det er generelt, men også hos os. Dog i et lidt mindre omfang, vil jeg sige, men det er generelt. Det vil jeg sige.

Du giver udtryk for, at I gerne ville have mere af denne type stof. Har I nogle ambitioner på området?

Ja.

Hvad er de?

Det kan jeg ikke fortælle dig, men vi har meget store ambitioner på det her område. Vi vil rigtig gerne lave noget seriøs videnskabsformidling på nettet. Det er bare pisse dyrt. Derfor prøver vi at se på forskellige muligheder for at kunne gøre det. Men det er rent faktisk noget, som jeg går til en del møder om i øjeblikket, fordi vi prøver rent at se, om vi ikke kan lave et eller andet ved det. Politiken som en avis har jo et forholdsvist godt navn på det her område i og med, at vi har et fast videnstillæg hver søndag, og vi har en

videnskabsredaktør. Det ligger rigtig godt i forlængelse af det dels det brand, som vi har, men også de læsere, som vi har. Vi har rigtig mange læsere, som er ansat indenfor universitetsverden osv., så det er virkelig noget, som interesserer vores læsere.

Hvorfor er det dyrt?

Fordi videnskabsstof, som vi talte om før, er enormt kompliceret og tungt at lave, og jo tungere noget er, jo færre enheder kommer der ud af det, og desto dyrere bliver artiklerne at lave.

Det tager altså længere tid?

Ja, det tager længere tid. Hvis du skal lave det ordentligt, og du skal lave det fra bunden, så tager det længere tid. Det er jo ikke særligt svært at ringe til politiet og få at vide: 'nej, morderen er stadig på fri fod', og så lave en hurtig historie om det, som får lige så mange klik som en historie, man bruger en hel dag på at sætte sig ned og læse sig ind på en eller anden rapport om et nyt syre-halløj, der kan et eller andet i menneskets organer eller sådan noget. Det er bare ekstremt kompliceret. Det tager tid, og derfor er det dyrt at lave, og vi er nødt til, fordi sådan er den økonomiske virkelighed, at kigge på, hvordan vi får mest muligt ud af de forholdsvist få ressourcer, vi har. Der er nogle områder, som er tungere end andre, og videnskabsstof er et af de tungeste, fordi det er kompliceret.

Du sagde også, at I ønsker noget mere seriøs videnskabsjournalistik. Hvordan seriøs?

Det jeg egentligt ønsker mig er videnskabsjournalistik, som vi selv laver; som vi selv laver fra bunden af.

Egenhistorier?

Ja, egenhistorier.

Ud fra en erkendelse af, at I ikke prioriterer det højt nok?

Det ville være super fedt, hvis vi havde en journalist ansat til at overvåge de danske universiteter, og hvad der kom af nye specialer og Ph.d. rapporter og doktordisputater, og hvad ved jeg: Nye forskningsresultater fra Rigshospitalet osv. Det kunne være mega fedt, men det er tungt.

Når du siger, at det gerne må være bedre eller mere tilbundsående - jeg kan høre, at du efterspørger noget dybde; hvordan vil du sige, at den ideelle videnskabsartikel skal se ud? Hvad skulle den indeholde? Hvad er det for nogle mangler, som man kan sige, der er? Er det ift. kilder, perspektiv...?

Nu vil jeg gerne lige sige, at jeg synes ikke, at vi laver dårlig videnskabsstof, men det, vi gør, er, at vi citerer fra andre medier. Vi laver det ikke selv. Vi er ret forsigtige med, hvem vi citerer fra. Vi citerer ikke fra, hvad som helst, når det handler om videnskabsstof. Der citerer vi fra ansete tidsskrifter eller BBC f.eks., som laver rigtig godt videnskabsstof, videnskab.dk, som er forskningsministeriets hjemmeside osv. Ingeniøren er også pisse gode på det, så vi citerer fra anerkendte medier, som vi ved gør noget ud af det, og hvor man kan stole på det, og hvor det har en høj troværdighed. Men jeg kunne godt tænke mig, at vi selv havde...

videnskabsstof kan jo sagtens sætte dagsordenen, og det kunne jeg godt tænke mig, at vi gjorde med dette stofområde, at det var os, der havde de nye forskningsresultater først. Det er én ting ved det. Det med selv at have hånd i det helt fra starten af, dels det med at sætte dagsorden, og så kan man jo også selv gøre noget ud af det, hvis man selv sidder med rapporten og selv har talt med forskeren osv. Jeg kan se masser af ting for mig. Jeg kunne se tv, som noget man kunne bruge rigtig godt til videnskabsformidling: Forskeren forklarer, hvordan det er eller viser det – et eller andet i den stil. Man kunne bruge grafikker. Man kan selvfølgelig i en langt højere grad linke til rapporterne osv. Alle de ting kan du gøre, hvis du selv sidder med det fra starten, men hvis du bare citerer BBC, så kan du ikke lave andet end stort set en en-dimensionel artikel, som bare skriver, hvad nogle andre har skrevet.

Alt det her handler jo meget om at få nuancerne i videnskaben med og komme til bunds med forskningsresultaterne, men hvad med kritisk journalistik indenfor videnskaben?

Ja, det skal der selvfølgelig være indenfor alt. Problemet med at lave kritisk videnskabsjournalistik er jo, at hvem fanden skal kritisere et nyt forskningsresultat? I øvrigt er det min opfattelse, at det gør forskere bare ikke. De går ikke ud og peger fingre af hinandens forskningsresultater, så det er lidt svært, hvis der er nogen der siger: 'Hey, nu har vi fundet et eller andet,' og så finde nogen, der kan sige: 'Ej, det kan vist ikke passe'. Men det burde der måske nok være lidt mere af. Det er fandeme mange gange, at kræftens gåde næsten er blevet løst.

Eller at kaffe kan kurere noget nyt?

Ja, så det kunne der sagtens være noget mere af. Men det kræver jo endnu flere ressourcer. Det kræver endnu mere at være kritisk overfor forskningen. Det man også kan bedrive kritisk journalistik på, som jeg ikke rigtig fornemmer, at der er nogen som gør overhovedet er på området om forskningsmidler. Denne her branche er jo nærmest betalt af det offentlige. Bliver pengene brugt rigtigt, og får vi nok for pengene? Det er der jo slet ingen, der beskæftiger sig med.

Hvad med at kigge tilbage på, hvad I har lavet før indenfor et område. Hvis det nu f.eks. er en ny undersøgelse af kolesterolmedicin; kigger I så tilbage på, hvad I har skrevet omkring det før, eller bliver det nogle selvstændige historier om nye resultater?

Det ved jeg sgu ikke. Man laver vel en søgning og ser, om vi har skrevet om det før. Det gør man også for at se, om vi har skrevet historien før. Men du tænker på...?

Om man forholder historierne til hinanden: Nu viser denne her undersøgelse det her, men for to måneder siden skrev vi noget, der er en lille smule modsigende eller bakker det rigtig godt op.

Det kan sgu ikke sige, om vi gør. Det gør man nok nogle gange, men normalt tjekker man bare, om vi har skrevet det før: 'Nå, det har vi ikke, så skriver vi den'.

Da jeg sad på jp.dk, havde vi en slags skrivevejledning til, hvordan man laver netjournalistik til nettet, og jeg synes også, at Rasmus (tidligere ansat) har nævnt, at I havde sådan en på Politiken.dk. Har I en opskrift på, hvordan den gode netartikel ser ud?

Ja.

Kan du sige noget om det? Er den lang, kort...?

Om manualen?

Nej, hvordan ser en god netartikel ud?

Der er ikke noget om længden i den. Det er en myte, at netartikler skal være korte. Det helt grundlæggende er, at hvis der er flere vinkler, så lav flere historier. Du skal ikke have alle vinklerne i den samme historie. Det er grundreglen. Men du kan sagtens brede dig udover én vinkel.

Hvorfor skal man kun én vinkel pr. artikel?

Fordi vi gerne vil have, at der er flere indgange til historien. Hvis du laver én historie om Israel/Palæstina-konflikten, så får den ét skud på forsiden, og så drysser den lige så stille ud af forsiden. Hvis du laver fire vinkler; så sker der dét, nu sker der dét, og så sagde den dét, og EU går amok, så har du fire vinkler, og så får den fire skud på forsiden. Det vil sige, at der er fire gange så mange læsere, som møder historien. Det er et grundprincip, som vi har. Folk kommer her for at blive nyhedsopdateret. Folk kommer ind i løbet af dagen for at se, om der er sket noget nyt, og derfor er det vigtigt, at der er nye artikler, at der er nye indgange til de

samme historier. Det gør også, at du kan få nyhederne ud hurtigt, og så kan du have de opfølgende, uddybende ting i næste tekst, som du så kan lave nye vinkler på.

Ok. Kan det være en udfordring ift. videnskabsjournalistik? Hvis du nu sidder med en rapport.

Nej, det synes jeg ikke rigtigt. Lad os sige: Rapport viser, at københavnere dør af luftforurening – ny forskning om det, så vil du typisk gøre sådan, at du laver et take, som hedder: 'Det viser rapporten – forskere, der siger at det her chokerende' bla bla. Og så laver du et take 2 om miljøborgmesteren, der siger: 'Uha, det er helt forfærdeligt. Vi må gøre noget'. Og så laver vi et take 3 med en eller anden miljøorganisation eller en historie om bekymrede småbørnsforældre. Og så laver du et take 4, hvor du går ned på gaden og snakker med nogen. det er jo bare at bruge forskningen som nyhedskrog til at sætte et eller andet på dagsordenen.

Så man skal i virkeligheden betragte det som et opslag i en avis: flere indgange til én historie med forskellige genrer.

Ja. Ikke ligesom et tv-indslag, hvor du har det hele pakket sammen på 2,5 minut.

Hvor mange journalister har I ansat til at lave videnskabsjournalistik? Det har I ikke, vel? Altså til nettet.

Nul.

Det indgår i den daglige... men det er ikke sådan, at I siger: 'Hvor er videnskabshistorien i dag?' Gør man det?

Nej, det gør man ikke.

Så man kan ikke sige, at I har en ambition om at producere x-antal videnskabsartikler om dagen?

Nej, men jeg kan godt sige, hvor mange vi producerer, hvis I vil vide det?

Det vil vi gerne. Det afhænger lidt af, hvad der tikker ind på mailen af pressemeddelelser og EurekAlert?

Ja, og generelt hvad der dukker op, når vi nyhedsovervåger.

Er det der, jeres historier kommer fra? Nyhedsovervågningen?

Ja. Vi laver i snit én om dagen (Om antallet af artikler). Jeg har lavet en søgning, der går et år tilbage. Der har vi lavet 386 artikler. Det kan godt snyde lidt, for nogen kan godt komme til at publicere dem under forkerte sektioner. Videnskabshistorier kan sagtens komme til at lande i uddannelsessektionen eller indland eller udland. De kan også lande på vores forbrugersite, hvis det handler om sundhed og sådan nogle ting, så det er nok flere end dét der. Jeg vil tro, at det er ca. 500.

Hvor kommer jeres historier fra, når I laver de her nyhedsovervågninger? Har du en idé om det? Du talte tidligere om BBC.

Generelt internationale medier og nyhedsbreve. I går lavede vi en historie... den vil jeg sgu da kalde en videnskabshistorie... som handlede om psykisk syge, hvor der var forsket i, hvordan det går med psykisk syge, og hvordan de klarer sig i samfundet. Den lavede vi faktisk selv helt fra bunden af ud fra en forskningsrapport.

Hvordan fik I nys om den historie?

Det var én af vores kolleger på papiravisen, der var blevet tippet om den, som så sendte den videre til os – et tip om, at den var blevet publiceret i går.

Hvad gjorde I så?

Læste rapporten igennem og skrev historien.

Ringede I til forskeren?

I stiller eddermanene mange spørgsmål (rejser sig for at undersøge sagen på sin computer). Hende, der skulle lave den, skulle jo også lige lave... hvad fanden var det nu, hun skulle lave? Hun skulle lave noget om indfødsretsprøven i går, og hun havde også lige haft morgenvagt, hvor hun også skulle lave et eller andet. 'Svære sindslidelser har massive konsekvenser'. Det er en analyse fra Rockwool-fondens forskningsenhed, og hun har talt med forskeren, der har lavet den, kan jeg se.

Du siger, at I primært søger i internationale medier. Tænker I, om der er dansk vinkel eller en dansk kilde i videnskabshistorien, eller er det ligegyldigt?

Det tænker vi over. Hvis der er en oplagt mulighed for at gå videre med den, så kan vi sagtens gøre det, men mange af dem laver vi bare helt straight som citathistorier.

Ny forskning viser, at...

Ja.

Mange af de historier, der tikker ind som pressemeddelelser, kan man vel godt lave hurtigt? Er det fordi, I ikke får særligt mange pressemeddelelser om ny forskning fra KU og andre?

Vi får sindssygt mange pressemeddelelser fra KU og alle mulige andre. Vi kunne sagtens bruge to medarbejdere til kun at lave videnskabsstof. Det kunne vi snildt. Det er ikke input vi mangler. Det er tid og ressourcer.

Hvad er det så, der afgør om noget bliver til en nyhed frem for noget andet? Hvis der er fire pressemeddelelser fra KU, og der er én I vælger? Hvorfor gør I det?

Det er en vurdering af, om det er en god historie. Helt basic; vedrører det mange mennesker? En del videnskabsstof er jo mega snæver, så hvis det har en almen karakter, så er vi parate til at prioritere det højere. F.eks. sådan en som i går... det er sgu sjældent, at vi sætter os ned og laver en artikel på en forskningsrapport helt fra bunden af, som vi gjorde i går. Det gjorde vi, fordi vi synes, at det er et pisse vigtigt emne; hvordan psykisk syge klarer sig i samfundet og sådan nogle ting. Så det er en blanding af væsentlighed, og om det har stor almen interesse.

Ok. Vi kan se, at det hovedsageligt er indenfor det naturvidenskabelige område, at der bliver lavet videnskabsjournalistik hos jer, men også hos andre. Hvorfor tror du, at det hænger sådan sammen?

Det hænger nok sammen med fascinationen, tror jeg. Der er en grad af fascination over naturvidenskaben og rigtig meget med rumforskning og sådan nogle ting. Det synes folk bare er pisse spændende. Der får videnskabshistorierne lige et lag mere. Rigtig meget af det er væsentlighed, men så kommer der også lige fascinationslaget ovenpå. Det er klart, at jo flere nyhedskriterier, du kan opfylde, jo bedre er historien.

Kontakter I typisk selv kilden, hvis I f.eks. får en pressemeddelelse fra Københavns Universitet eller et andet dansk universitet eller en forskningsenhed, der har lavet et eller andet, og I får en pressemeddelelse ind. Laver I den så bare ud fra pressemeddelelsen, eller ringer I til kilden?

I de fleste tilfælde ringer vi til kilden. Hvis vi selv laver historien, ringer vi normalt til kilden. Jeg synes, at det er svært at skrive videnskabshistorier ud fra en pressemeddelelse, så det vil vi gøre ofte. Jeg kan ikke garantere, at vi gør det altid.

For at slå det helt på plads ift. citathistorierne; Når I finder en artikel om en ny undersøgelse hos BBC, så tager I bare de informationer, der ligger i artiklen, fører det over på jeres eget site, og skriver: "skriver BBC," inden i publicerer.

Jeg ved ikke, hvordan I gjorde den slags på Jyllands-Posten, men den slags gør vi ikke. Vi copy-paster ikke. Vi laver en citathistorier, der overholder god citatskik. Det vil sige, at vi skriver og refererer til BBC grundigt gennem hele historien. Men det er rigtigt nok. Det er dét, vi gør.

Det er en kopi?

Nej, det er ikke en kopi. Vi skriver en historier selv, men hvor vi citerer dem som kilde.

Hvorfor laver man ikke bare en kopi?

Det må man ikke. Det er brud på ophavsretten.

Så det går ikke med en google-translate?

Det må du ikke.

(Telefonen ringer. 23:42 Pause)

Vi talte tidligere om de her historier fra BBC. I er jo ikke de eneste, der citerer fra BBC. Det gør Jyllands-Posten også rigtig meget. BBC laver ganske udmærket videnskabsjournalistik: De ringer flere kilder hjem og taler med andre forskere fra andre universiteter for at høre, hvad de synes, og høre deres forklaring på, hvordan det kan revolutionere området osv. Når I så sidder med hele denne her klamanse, de er jo typisk rigtig lange på BBC, gør I så noget ved det? Vælger I ud, eller tager I det hele med?

Nej, vi tager ikke det hele med. Det er det samme igen. Det er et spørgsmål om ophavsret. Vi kan ikke bare kopiere deres historie.

Jeg mente nu også ift. deres elementer, hvis man betragter deres elementer hver for sig; perspektivet om, hvad det kan bruges til; forskeren, der enten modsiger eller bekræfter; og hvad der er lavet af tidligere forskning på området; og lidt omkring, hvordan undersøgelsen er lavet. Tager I alle elementerne med, eller vælger I nogen ud?

Nej, ikke nødvendigvis. Vi er jo nødt til at vælge noget ud, og så vælger vi det ud, som vi synes er det vigtigste, det mest interessante, det mest fængende eller... tit behøver man jo ikke alt det, der står i artiklen for at kunne fortælle det vigtigste.

Som er... ny undersøgelse viser?

Ja, eller jeg ville nok vinkle på, at det kan revolutionere. Det står nok længere nede i artiklen fra BBC. Det er jo problemet med videnskabsstof. Det er skrevet så pisse kedeligt. Jeg ville nok tit vinkle på konsekvensen frem for selve nyheden, men det er jo ganske almindelig journalistik. Du har en stor mængde materiale, og så skal du udvælge... du skal prioritere det samtidig med, at du får de vigtigste ting med.

Vi har også registreret, at mange af jeres historier stammer fra Ritzau. Hvilken aftale har I med Ritzau?

Vi har et abonnement hos Ritzau. Vi kan plukke alt det, som vi vil.

Så I bruger ikke alt, hvad I får fra Ritzau?

Nej, der er masser, som vi ikke bruger.

Hvad afgør, om man bruger den ene historie frem for den anden?

Om det er en god historie.

I henhold til nyhedskriterierne?

Ja, og om det er interessant. Det kan jo være, at det er interessant for folk i Jylland eller specielt interessant for folk i erhvervslivet. Vi har jo ligesom vores målgruppe og vores læsere. Det kan også sagtens være noget, som vi har skrevet. Det kan også være en sag, som vi slet ikke er inde i, og vi fra starten af har prioriteret, at vi ikke vil være inde i, som de følger op på. Der kan være masser af grunde til, at vi ikke bruger deres stof. Helt basicly, så kan vi ikke nå at publicere alt. Vi skal også prioritere, hvad der kommer fra Ritzau. Vores problem er ikke, at vi mangler historier. Vores problem er, at vi har for mange historier. Det er et stort problem for os. Vi har for meget på vores site, så de gode ting falder for hurtigt ud. Folk siger, at der er uendeligt plads på nettet; nej, det er der ikke. Der er ikke plads til det hele.

Nu siger du selv, at I gerne vil prioritere videnskabsstof højere. Der har Jyllands-Posten taget konsekvensen og sagt, at: 'det kan vi ikke gøre med de folk og ressourcer, som vi har til rådighed, så vi laver en aftale med Videnskab.dk, der er et specialmedie'. Det er dét, som de kan. Hvorfor har I ikke gjort det samme? Berlingske har også en aftale med Videnskab.dk.

Jeg synes lidt, at det er noget bullshit, fordi aftalen består i, at de kan tage deres historie. Det kan vi jo gøre alligevel. Vi behøver ikke have en aftale med Videnskab.dk for at tage deres historier. Det kan vi bare gøre. Videnskab.dk har også prøvet at lave en aftale med os, men jeg kan ikke se, hvad aftalen består i, udover at de sikrer sig, at vi bringer endnu flere af deres historier. Vi har fået også nyhedsbrevene fra Videnskab.dk, og vi laver en redaktionel udvælgelse og siger: Den tager vi, og den tager vi ikke, og så citerer vi dem. Det, der er forskellen, er, at de bare kan copy/paste dem, når de har en aftale. Men vi jo også gerne have noget andet, end det som de andre har, og så godt er det heller ikke, hvad Videnskab.dk laver, synes jeg.

Hvad er det, der ikke godt?

Jeg siger bare, at det ikke er unikt og fantastisk på den måde. Det er skide fint og sådan noget, men det er jo ikke bedre end det, som du kan få på forskning.no eller BBC for den sags skyld... eller alle mulige andre steder. Vi følger da videnskab.dk, for de er gode til at opfange historierne, men jeg synes også, at de historier, som de kommer med, tit er gamle. Dem har man set.

Vi har snakket om ressourcer, tidspres og klik, som et grundvilkår for produktionen af nyheder på nettet. Er det noget, som du kan genkende?

Der er selvfølgelig et produktionspres i alle brancher og selvfølgelig også i journalistik. Der er en vis mængde nyheder i døgnet, som bare skal dækkes. Vi sidder med en list om morgenen og siger: 'I dag er der ballade i Palæstina, krig i Syrien og poker-overfaldsmændene er på fri fod, og det sner osv.' Det er alle sammen historier, som skal laves, og der sidder 5 eller 8 mennesker og skal lave dem, afhængigt af, hvor mange der er på arbejde den dag. Sådan er det jo. Man må prioritere. Klik er ikke så vigtige for os. Jeg ved godt, at der er rigtig mange mennesker, der tror. Det er ikke vigtigt for os forstået på den måde, at klik ikke er afgørende for, om vi laver en historie. Den historie, som vi brugte flest ressourcer på i går, var helt sikkert den med de psykisk syge, som jeg nævnte før. Det var afgjort den mest ressourcetunge historie, vi lavede i går, og jeg vil næsten vædde med, at det er den mindst læste af de historier, som vi selv skrev i går. Nej, det er det ikke, for folk gider sgu heller ikke læse om Israel og Palæstina eller Syrien. Men vi prioriterer det højt alligevel, fordi det er væsentligt... så klik er ikke afgørende i den redaktionelle udvælgelse, men klik er afgørende, når vi har lavet historien, fordi vi selvfølgelig gerne vil have, at der er mange, som læser vores historier, så når vi så har valgt at lave en historie, så sætter vi os ned, og så kigger vi på klik, og så kan vi se: Den der historie er der sgu ikke nogen, der klikker på; hvad fanden er der galt? Og så går vi ind og kigger på den og laver måske en ny rubrik, lægger et andet billede på eller giver den en anden placering. Det er ret vigtigt, at man forstår klik på den måde, for vi er ikke Ekstrabladet. Ekstrabladet går benhårdt efter klik, og de er pisse gode til det. De gider kun at lave noget, hvis der er klik i det. Vi laver ting, fordi vi synes, at det er vigtige historier, også prøver vi at få klik på det. Det er en anden måde at tænke på, som er ret afgørende.

I er ikke oppe at køre, hvis der er en historie, der har fået 80.000 klik?

Jo, selvfølgelig er vi det. Det betyder, at vi har gjort vores arbejde pisse godt. Selvfølgelig er vi det, men vi er heller på nedtur, hvis en historie kun får 800 klik.... jo, måske lidt, for det er lidt ærgerligt, når man har lagt kræfter i den, men det afgørende er, at det ikke er antallet af klik, som er afgørende for, hvilke historier vi vælger, men antallet af klik siger selvfølgelig noget om, hvor gode vi har været til at lave historien, og hvor interesserede folk er i, at vi laver dem. Hvis vi skulle redigere ud fra klik, så skrev vi aldrig om Somalia, aldrig om Syrien, og aldrig om noget som helst i Afrika medmindre det handlede om en eller anden heksedoktor, der fandt en kur mod søvnmangel eller regnvejr. Naturkatastrofer i tredje verdens lande ville vi aldrig beskæftige os med osv.

Hvad med videnskabshistorier. Du nævnte selv rumhistorierne og sensation og fascination som...

Hvis vi gik benhårdt efter klik, så ville jeg afsætte to mand til at sidde døgnet rundt og skøjte vidensites og andre medier igennem for at finde de her historier, for dem er der vildt mange klik i. De er bare ikke lige så vigtige som historier om, at der er krig i Israel.

Hvornår er det så, at I vælger at lave en historie om en stjerne-tåge, der ligner et øje eller en hund, der har fundet et eller andet? Er det, når I mangler noget at lave?

Nu tænker du på fascinationshistorierne?

Ja, hvornår beslutter I jer for at skubbe Somalia til side?

Vi har en ambition om, at vi hver dag skal have mindst én fascinationshistorie, og det kan være den slags, men det kan også være noget helt andet. Det kan være noget sjovt, der er sket eller hvad fanden... der skal være et mix på sites, så der både er det alvorlige og det lette, men det er det, som der bliver sorteret fra først. Hvis nyhedsdagsordenen ruller helt vildt, så er det fascinationshistorierne, der bliver skåret fra, fordi det er de væsentlige nyhedsdagsordener, vi prioriterer. Men det kan godt være, at jeg siger til en af mine nyhedsmedarbejdere, hvis der er styr på det hele, og der er én, der sidder og mangler noget at lave: 'Kan du ikke lige finde en fascinationshistorie?' Og så kommer den slags historier.

Vil det sige, at det oftest er videnskabshistorier, der ryger, når du siger, at videnskabshistorier ofte er forbundet med sensation og fascination? Er det dem, man skubber til side først?

Det kommer an på... du taler du jo om fascinationshistorier... der er to slags videnskabshistorier: Der er dem, der er fascinerende, og så er der dem, der er væsentlige. Hvis det er mega væsentligt, og kræftens gåde er løst, så er det jo væsentligt, og så vinder den jo på væsentlighed, også over et trafikuheld på A13. Men hvis det er en historie om en stjerne-tåge, der ligner et øje, så kan vi altså godt leve uden den. Det er lidt, hvornår det er det ene og det andet. Hvis det er en historie om en ny planet, eller var der ikke noget om, at der var nogen, der landede på Mars for nyligt eller et eller andet. Det tror jeg nok, at der var. Dét er jo væsentligt også, at nu er vi på Mars... eller hvor var det? Der var en rumsonde, der landede et eller andet sted. Det er jo en væsentlig historie. Det er et kæmpe gennembrud indenfor rumforskning osv., men hvis det bare er endnu en sol eller en historie om en planet med to sole, ja, så okay... den har vi hørt om, og så er det ikke så vigtigt at få den lavet. Der, hvor vi kan blive bedre, er ift. at finde de væsentlige videnskabshistorier. Problemet er ikke de fascinerende videnskabshistorier, som bare er fascinerende. Udfordringen er de væsentlige videnskabshistorier.

Ud af det store spektrum...?

Ja, og der er problemet ikke at lave dem, men problemet er at finde dem. Selv Videnskab.dk går i en populærvidenskabelig retning. Det er også ret poppet, synes jeg.

Hvad er en procesmæssigt de største udfordring ift. at lave videnskabshistorier til nettet?

Det er, at det tager lang tid, hvis du skal lave det selv og ikke bare skal lave citathistorier. Hvis du skal lave det selv, så tager det langt tid. Du skal have mange nuancer med, og du skal sætte dig ind i ekstremt

komplikeret stof, og forskere er jo ikke nogen, der taler i absolutter, og journalister vil jo gerne gøre ting meget skarpe og firkantede, så det er to verdener der mødes, og derfor er det svært at lave videnskabsjournalistik. Man skal have nuancerne med, og så bliver det svært at sætte sig ind i det. Det er også svært at gennemskue, hvad der er det vigtige, når man sidder med en 200 siders forskningsrapport; hvor er det, det vigtige står – andet end i summaryet?

Er det så ikke også vanskeligt at finde ud af, om det er vigtigt, og om det er rigtigt, hvad der står? Hvis du sætter dig ned og beslutter dig for at lave videnskabsjournalistik fra og med i morgen, og der kommer en forskningsrapport fra KU, er det så nok, at der står KU på rapport, og hvad med forskeren? Hvordan positionerer han sig ift. andre forskere?

Ja. Lige præcis. Der er jo mange ph.d.-typer, der prøver at komme af med deres speciale og sådan nogle ting. Hedder det overhovedet et speciale, når man skriver ph.d.? Nej, afhandlinger. Dem er der rigtig mange af, og de er sgu lidt grønne i det nogen af dem, og det er lidt syret nogle gange. Så ja, det er lidt svært at gennemskue nogle gange, hvad der er det væsentlige, så det er præcist det at finde frem til de væsentlige historier og gennemskue, hvad der er det væsentlige i dem.

Du sagde, at I gerne ville lave flere egenhistorier indenfor videnskabsjournalistik på nettet, men rent indholdsmæssigt ift. den videnskabsjournalistik, som I har, lever den op til jeres forventninger?

Ja, den lever op til vores ambitioner, for hvis den ikke levede op til vores ambitioner... og vores ambitioner er jo ret små. Det er jo ikke et dedikeret område, hvor vi har afsat medarbejdere og ressourcer og sådan nogle ting, så vores ambitioner er små. På den måde, lever det fint op til vores ambitioner. Hvis det ikke gjorde det, så lavede vi det jo om. Det er helt sikkert et område, som man kunne gøre meget mere ud af, men man kunne jo også sagtens gøre mere ud af politik eller det internationale stof. Jeg vil sige, at erhvervsstof og videnskabsstof er de to områder, jeg rigtig gerne ville have, at vi var stærkere på, men så ville det gå udover noget andet.

Hvordan vil du vurdere kvaliteten af jeres videnskabsjournalistik ift. Jyllands-Postens og Berlingskes?

Det er nogenlunde på niveau. På næsten alle områder vil jeg sige, at vi er bedre end dem, men på dét område her vil jeg tro, at det er nogenlunde det samme. Også fordi det er noget, som vi ikke gør specielt meget ud af.

Berlingske har jo en gruppe, der sidder og dyrker det her stofområde.

Det kan man fandeme ikke se på deres site.

Hvorfor kan man ikke det?

Det ved jeg fandeme ikke. Har de det? Til nettet?

Ja, der sidder fire ansatte i en vidensgruppe. Jeg skal ikke kunne sige, at de ikke laver andet også, men det er de fire samme, der producerer indhold til deres site.

Det tror jeg ikke på. Det tror jeg simpelthen ikke på. Det kan man sgu da ikke se på deres site.

Nej, det kan man nok egentligt ikke.

Hvad fanden laver de? Så forstår jeg sgu bedre, at det går ad helvedes til derovre. Dét er et mysterium. Det forstår jeg ikke. Har de sagt det til jer?

Man kan se det på deres side, hvor de præsenterer deres vidensgruppe: de fire journalister. Det er meget muligt, at de også skriver indlandsstof eller noget andet ved siden af, men sitet har den forudsætning, at det kun er de fire, der skriver til deres videnssektion.

Det, tror jeg, er et blufnummer. Jeg kan simpelthen ikke huske, at vi har tænkt: 'Hold da kæft, Berlingske har en fed nyhedshistorie, som vi også bør have'. Det kan jeg ikke huske er sket, så hvad de fire mennesker sidder og laver, kan jeg simpelthen ikke forestille mig. Det er jeg nødt til at se.

(CL går over til computeren og tjekker B.dk).

Det fører os videre til næste spørgsmål: Hvad er forventningerne til jeres journalister ift. produktionen af artikler?

Fire mand skal i hvert fald lave mere end én historie tilsammen om dagen. Dét kan jeg godt sige.

Ok. Nu har du sagt, hvad de ikke skal gøre, og hvad de ikke skal lave.

Ok. De skal i hvert fald lave 1 eller 2 historier om dagen, i hvert fald.

Egenhistorier?

Ja, egenhistorier, hvor de læser en rapport eller ringer til nogle kilder eller gør et eller andet.

Det er hvis I sætter dem fri til at gøre dette her. Hvad med jeres egne journalister, der sidder herude? Hvor mange artikler skal man som netjournalist lave pr. dag?

Det er der ikke nogen regler om, fordi det kan være, at du har en kompliceret historie. Forleden havde vi en historie om distributionsstøtten, som rammer kulturinstitutioner, og den brugte han en hel dag på at lave. Så kan der være en anden, som så har nyhedsvagten, hvor han følger op på verserende drabssager osv. Han kan snildt lave ti historier på en dag, så det er alt mellem 1 og 8 historier om dagen, han kan lave.

Det afhænger altså af, hvor kompliceret historien er, og om det er citathistorier og egenhistorier?

Ja, eller om det bare er at ringe til politiet. Det tager jo ingen tid at ringe til politiet og så skrive en eller anden historie om det og skrive en historie om, at de har fundet et nyt spor i Heidi-sagen.

Så der er ikke mere tidspres, end at man godt kan sætte en journalist fri til at læse en rapport én dag?

Ja, hvis vi har tiden til det.

Og hvis historien er vigtig og væsentlig nok.

Ja, som vi gjorde i går de psykisk syge.

Modtaget. Jeg har endnu et spørgsmål. Vi har jo været ind på jeres site og læst jeres artikler, og når man klikker på "skriver BBC" bliver man meget fint ført videre. Hvis man søger på citaterne, som BBC bruger, kan man ofte finde dem i en pressemeddelelse, som BBC har fundet et andet sted. Pressemeddelelsen er måske 4.000 anslag lang, BBCs er måske 3.500 anslag lang, og jeres er 2.000. Hvorfor går man ikke tilbage og finder pressemeddelelsen i stedet for at citere BBC?

Det kunne man også sagtens gøre. Det gør vi også nogle gange, men andre gange er det bare hurtigere og nemmere at citere BBC. Det kommer an på, hvad det er for et medie. BBC er et medie, som vi vurderer som stærkt troværdigt på netop dette område. Faktisk i det hele taget. Vi vurderer altid, hvilket medie det er. Hvis det var Ekstra Bladet eller DR, så var vi gået tilbage til den oprindelige kilde. Så fik jeg lige dén ud mellem sidebenene.

Så afsenderen er vigtig i den sammenhæng?

Afsenderen er ekstrem vigtig, og det vurderer vi altid. Er det site, som vi ikke kender, så gør vi mere ud af det, men store internationale nyhedsmedier, der har en høj troværdighed: Guardian, Figaro, Frankfurter Allgemeine, CCN – i dén kaliber.

Så er screeningen gjort for jer? De har tjekket, at kilderne er ok?

Det går vi ud fra. Der er selvfølgelig tilfælde, hvor man tænker: 'Nå, for satan. Kan det nu virkelig være rigtigt?' Så går man selvfølgelig ind og tjekker det, men i langt de fleste tilfælde, vil vi stole på, at de har gjort det.

Gælder det også, hvis I får en pressemeddelelse fra et universitet eller Rockwool fonden? I tjekker først afsenderen? Det er den første screening?

Hvis det er et eller andet, som man aldrig har hørt om, så man forsøge, at få det verificeret på en eller anden måde og tjekket, om det nu også kan være rigtigt. Det kan være svært, og det kan stoppe mange gode historier.

Stopper det dem så også?

Ja.

Jeg kommer til at tænke på historien om svineinfluenzaen, som så ikke hed svineinfluenza, men som hed influenza a, hvor dødstallene, da de kom ud, var mange gange højere end...

'Et nys kan slå 40.000 ihjel,' var det ikke det BT's forside?

Jo, noget helt åndssvagt, men den nåede jo hele vejen rundt. Der var én, der havde startet med nogle forkerte tal fra Mexico, og så...

Jeg er sgu ret sikker på, at vi ikke bragte den. Det var den der forside: 'Et nys kan slå 40.000 ihjel'. Var det ikke den?

Jo.

Den er jeg ret sikker på, at vi ikke bragte.

Hvis vi forestiller os, at du fik en pressemeddelelse fra KU eller et andet universitet eller finder en historie hos BBC, og du så ringer til en dansk forsker fra KU eller Aalborg, som så siger, at det er noget fis. Hvad gør man så?

Så må man prøve at ringe til nogle flere og finde ud af, hvem der har ret. Men det kan som sagt være svært med videnskabsstof, for den som har lavet rapporten vil typisk have forsket i noget nyt, som ingen har forsket i før, så det kan være rigtig svært. Man kunne godt lave den, og så skrive: 'Men den og den tvivler dog på'.

Men gør man også det? Umiddelbart har vi ikke fundet eksempler på, at der er nogen, der har været... nu er det selvfølgelig også en kort periode, vi har undersøgt... men der har vi kun fundet uddybende, supplerende eller bekræftende kommentarer fra en anden forsker. De har ikke været modsigende. Det kan jo være, at I har smidt historien, når man ringet til en anden?

Det er sjældent, man støder på nogen, der siger: 'Det der, det tror jeg ikke på'. Det er fandeme sjældent, at man gør det. Jeg tror sådan set ikke, at det er fordi, vi har smidt historierne. Jeg tror bare ikke på, at vi er stødt på det.

Det er ikke ud fra et krav om, at nyhederne skal være entydige for at kunne forstås?

Nej, tværtimod. Konflikt er fedt. Det har vi for lidt af.

Du mener, at det skyldes kilderne. De er simpelthen for enige, eller de tør ikke...

Jeg ved ikke, om de ikke tør, men det er sjældent, at man støder på en forsker, der siger: 'Det der, det tror jeg ikke på'. Det kan jeg faktisk slet ikke mindes.

Hej Thomas

Det bliver en kort snak fra min side, som jeg blot kan beskrive via denne mail.

Vore læsere er interesseret i videnskabs-stof. Vi er desværre ikke gearret til at "dyrke" stofområdet med dedikerede kræfter, og det bliver derfor mere tilfældighederne, der afgør, når vi har en videnskabshistorie.

Jeg føler imidlertid, at vi med samarbejdet med videnskab.dk formår at levere en alsidig og kompetent vare til vore læsere, der berettiger sektionen Ny viden.

Som nyhedsmedie er der andre og mere klassiske emner, der i dagligdagen skal have fokus: krimi, politik, internationale nyheder, sport og kultur.

Havde jeg ubegrænsede midler og ressourcer til rådighed kunne det være sjovt at afsætte de fornødne journalistiske ressourcer til emneområdet. Den virkelighed er imidlertid ikke til stede i dag.

mvh

Jørgen

Om jp.dk og internetavisen

Jp.dk kom til verden i 1996 og er dermed Danmarks ældste netavis. I 2006 og 2007 kom henholdsvis epn.dk (erhverv på nettet) og fpn.dk (forbrug på nettet) til, og dermed består Jyllands-Postens internetplatforme af jp.dk, epn, kpn, spn og fpn.

Epn har én praktikant fast tilknyttet, og fpn har én praktikant. Du og resten af netpraktikanterne er på jp.dk og vil blive fordelt hver morgen alt efter, hvor travlt der er på kpn, spn og jp.dk. Det vil du høre meget mere om.

Hvem laver hvad?

De personer, som du kommer til at have mest med at gøre i dit daglige arbejde er følgende:

Journalhavende: Niels Christian Bastholm

Journalister/redigerende (Vibø): Anni Kristensen, Jannik Brinch, Nikolaj Worm, Anders Jørgensen, Henrik Skytte, Søren Munch, Thomas Andrew (Los Angeles), Uffe Christensen (kultur) + dine medpraktikanter.

Journalister/redigerende (København): Marie Bering (kommer 15. august), Kaare Sørensen og Sarah Kott. Tv-afdelingen jptv er ligeledes placeret i København.

Herudover vil du stifte bekendtskab med Jørgen Schultz-Nielsen, der er redaktør for internetavisen.

På epn.dk er Morten Nystrup journalhavende, mens det på fpn.dk er Kurt Hedevas.

Placering

Praktikanterne er rent fysisk placeret både i sekretariatet i Vibø sammen med jp.dk-redaktionen, som er placeret ved siden af spn-, fpn- og epn-redaktionerne, og i det fælles newsroom i København, hvor du sidder sammen med Indland, magasiner, fotografer og tv-afdelingen.

Om at skrive til nettet

Hastighed

Journalisterne fra resten af avisen leverer historier til jp.dk, ligesom jp.dk's egne journalister og praktikanter leverer en blanding af egne historier og citathistorier – også til papiravisen ind i mellem.

Dagligdagen er generelt meget anderledes fra andre redaktioner på papiravisen. Når der skrives til nettet, er der hverken deadline hver dag eller hver uge, men så at sige hele tiden. Det skyldes ikke mindst, at hastighed vejer tungt på nettet.

Man kan inddele historierne i tre kategorier:

Den hurtigste:

Det er historien, der lige er breaket. Det er flystyrtet, nye skud på Nørrebro, terrorhandlingen osv. Det er som regel også en sag, der udvikler sig løbende, hvorfor det vigtigste er, at der kommer

noget på sitet med det samme - om det så betyder, at der kun kommer en rubrik, en underrubrik og en enkelt sætning på til at begynde med. Så kan man altid opdatere historien senere.

Den mellemhurtige:

Det er historier, der har en kort levetid, eller er blæst ud på andre medier. De er samtidig også alle de historier, vi *skal* have, men ikke nødvendigvis er specielt væsentlige for verdensfreden. Det er krimihistorierne, det er ritzau-dokumenterne og citathistorier fra andre medier osv. Hovedparten af de historier, du laver hører til denne kategori.

Den lidt hurtige:

Det er egen-historien. Det er den, du har researchet på, og ringet lidt på osv. Den kan ligge på dit skrivebord i dagevis, men udspringer som regel fra noget aktuelt.

At tingene generelt går stærkt betyder samtidig, at der som oftest ikke er tid til den dybdegående research. Forvent ikke, at du kan sidde og pusle med en egenhistorie om trækfuglenes forsvinden fra de sydvendte strande i Vesterhavet, mens russiske styrker går i land på Bornholm, en komet udsletter Beograd og en hval påsvømmer Storebæltsbroen med katastrofale følger.

Netjournalistik har alligevel de samme krav til research og kilder som print-journalistik – det skal være korrekt. Ofte bliver løsningen, at historier præsenteres bid for bid – at man lader historien udfolde sig for læseren i takt med, at man fx får fat på kilderne.

Ved at levere stoffet hastigt, træner du evnen til lynhurtigt at få skabt et overblik over en nyhed samt strukturere og skrive den på kort tid. Det er en styrke, som du helt sikkert også får gavn af at besidde på andre redaktioner.

Lad dig dog ikke stresse, når bølgerne går højt. Alle hjælper hinanden, og du kan altid bede den jourhavende om hjælp. Rigtigt frem for hurtigt, og hurtigt frem for resten. Har du idéer til projekter eller andre større historier, er det bare om at sige til. Projekter kan sagtens fungere på nettet, og er der plads i vagtplanen, er det som regel ikke et problem.

Rubrik og underrubrik

Der er derudover stor forskel på at skrive til papiravisen og til nettet. På nettet er især rubrikken og til dels underrubrikken altafgørende for, om brugerne overhovedet gider læse historien. Så her skal der tænkes kreativt og eventuelt bevidst udelades et element fra historien, så der skabes et ekstra incitament til at klikke ind og læse historien.

Denne øvelse gør, at man hurtigt får en ide om, hvordan man gør sine artikler mere appetitlige. Altså får en fornemmelse af hvad der virker, og hvad der ikke virker hos læserne - i hvert fald på nettet. En viden der helt sikkert også kan bruges fremover.

Rubrikken:

Generelt er kort godt, men det er mest for udseendet på sitet. "Mand slog tyv" er ikke bedre end "Mystisk mand tildelte tyv flade" – faktisk tværtom.

Hvis du sidder og arbejder på en ny tophistorie (en historie, der skal på sitets topplacering), så hold dig da til korte rubrikker, men stadig gerne med ukedelige ord. En god tommelfingerregel er 36 anslag til en tophistorie.

Underrubrikken:

Er som regel en udfordring at lave. Den skal helst ikke fylde mere end 90 tegn eller tre linjer på selve sitet inklusive "Læs artikel"-linket. Du vil dog sikkert opleve, at længden på underrubrikker vil være genstand for en løbende diskussion. I underrubrikken er det vigtigt, at man ikke afslører hele historien – folk skal jo klikke sig ind på din historie.

"Gravplads i Stockholm viser, at romerne kom længere mod nord end først antaget" er ikke bedre end "Svensk massegrav afslører ældgammel hemmelighed om romernes udbredelse i Skandinavien".

Artiklens form

Der skrives generelt kortere til nettet, så det er god træning i at levere et budskab uden alt for meget udenomssnak.

Pas i øvrigt på med at gentage historiens hovedtræk i anslaget, da det bliver for meget, hvis rubrik og underrubrik stort set leverer samme budskab, som så igen bliver gentaget i indledningen, når man er klikket ind på historien. I stedet for en indledning springes der så at sige bare ind i historien med det samme.

Vær også opmærksom på at netredaktionen er dus med læserne, og at vi ofte henvender os på en mere direkte måde end i papiravisen for at udnytte mediet bedre. F.eks. "Her er verdens 10 største....", "Se et eller andet her...", "Sådan gør du dit og dat..." osv.

Også selve historiens karakter er afgørende på nettet, idet mediet som oftest begrænser sig til de små, hurtige og overbliksskabende nyheder, mens portrætter, reportager osv. nærmest aldrig findes på nettet. At skrive til nettet er derfor også en udmærket øvelse i at levere nyheder, der kort og præcist beskriver kernen i en given problemstilling.

Billeder og links

Udover at skrive artikler står du også selv for at finde billeder, beskære dem, finde relevante links til historien osv. Du sætter med andre ord selv din historie op på den mest præsentable måde og har derfor en god mulighed for at eksperimentere med og lære noget om vigtigheden af og samspillet mellem tekst og billeder.

Et fedt billede, kan jo ligesom rubrik og underrubrik også få læserne til at klikke sig ind på historien. Nogle gange er billedet endda udgangspunktet for historien.

Hvis der er skrevet om et emne eller bestemt sag før, så er det en god idé at linke til de relaterede og tidligere publicerede artikler på jp.dk. Det giver flere læsetilbud til læserne og mere trafik på sitet.

Derudover er der mulighed for at prøve sig af som jourhavende/redigerende – dvs. at stå for selve driften af sitet. Det handler om at lægge de indkomne historier på siden, prioritere dem og i det hele taget at få siden til at fremstå så godt som muligt.

Idéer

Som regel foregår arbejdet meget selvstændigt, men det er, som på alle andre redaktioner, en god ide at komme med egne ideer. For det første er det jo klart det sjoveste, men man undgår desuden, at det hele går op i citathistorier, pressemeddelelser osv. De historier er dog også en stor del af det at være på nettet, og selv om de kan være trivielle i længden, er det en god måde at lære noget om videreformidling og at skrive hurtigt.

Både citathistorier fra andre medier og pressemeddelelser kan dog sagtens udvides med egne kilder. For eksempel hvis der er tale om en international historie, som man vil give et dansk præg.

Alternativt kan der brainstormes og findes på en helt ny vinkel til de eksisterende fælleshistorier. Mulighederne er mange.

Jp.dk's daglige kommunikation

Vi bruger Skype, så vi kan kommunikere mellem redaktionerne i Viby og København. Her drøftes hvilke historier, de enkelte journalister er i gang med, og før du går i gang med en historie, skal du huske at skrive den ind i Skype'en. Særligt for praktikanten i København begynder hver dag med et opkald til den jourhavende i Viby, så I kan aftale en plan for dagen.

På den måde kan den jourhavende og de øvrige journalister se, hvilke artikler der er i støbeskeen.

Tekniske detaljer

Artiklerne på nettet skrives i programmet Escenic. De første dage kommer derfor til at gå med at lære systemet at kende.

Programmet er forholdsvis nemt at bruge. Bagest i praktikantmappen finder du de relevante manualer, som forklarer, hvordan man opretter links, garnnøgler, billedserier osv. Når du først har prøvet de forskellige opgaver et par gange, kommer de til at sidde på rygraden.

En stor del af det daglige arbejde består desuden i at tjekke et væld af hjemmesider for eventuelle interessante historier.

Dine kollegaer har gemt en lang række foretrukne sider, som de nemt kan overføre til dig med et snuftag.

Derudover bruger vi meget det netbaserede program Reporter, som samler telegrammer fra Ritzau, Reuters, AP og Mediawatch. Det er også tit her, man første gang ser en breaking nyhed. Nogle bruger også Google Reader til at danne sig et overblik over mediernes historier.

Vagter

Som praktikant i København har du primært morgenvagter, men sidder du i Viby, møder du cirka hver anden uge ind om eftermiddagen og går hjem sen aften.

Du har som udgangspunkt ikke weekendarbejde, når du sidder på nettet, medmindre der f.eks. er X Factor, MGP eller Tour de France.

Man møder på følgende tidspunkter og arbejder altid syv og en halv time frem:

- 8.00-15.30 (mandag-fredag)

- 9.00-16.30 (mandag-fredag)
- 11-18.30 (mandag-fredag)
- Aftenvagt 15.00-22.30 (mandag-fredag) KUN I VIBY

Nedenfor er anvist en guide til, hvordan morgenen typisk gribes an.

Morgenrutiner for kriminalstof, trafik mm.

Overblik

Fra morgenstunden bør vi hurtigst muligt gå i gang med at danne os et overblik over nyhedsstrømmen.

Hent Ekstra Bladet, BT, Politiken, Berlingske Tidende, 24timer og MetroExpress i pakkerummet, eller tjek dem på nettet, når du ankommer, og se om konkurrenterne har en interessant solo-historie, som vi mangler på siden.

På de større historier plejer Ritzau at være godt kørende. Er historien interessant nok – eller er der flere muligheder/huller i Ritzaus dækning – kan vi eventuelt selv ringe på den.

Nedenstående hjemmesider udgør et nogenlunde fintmasket net til at fange de lidt mindre historier.

- Tjek DR regioner – giver et glimrende overblik fra morgenstunden
<http://www.dr.dk/Nyheder/Regioner>
- Døgnrapport fra Københavns Brandvæsen kommer som mail i mappen Pressemeddelelser i Outlook.
- Døgnrapport fra Århus Brandvæsen kan ses på
www.aarhusbrandvaesen.dk

Landets politikredse udsender løbende døgnrapporter fra vagtdøgnet. De kommer med en smule forsinkelse på mail i mappen Pressemeddelelser, som du vil få hjælp til at finde.

Derudover er vi tilmeldt nyhedsbreve fra diverse styrelser og værn, der også bliver sendt til Pressemeddelelser, som bør følges løbende.

Jp.dk København

Nogle gange ringer 7-vagten til Københavns Politi og eventuelt Københavns Vestegns Politi og Midt- og Vestsjællands Politi.

I Viby ringes der til Østjyllands Politi klokken 16.30 og 21.30. Alt er selvfølgelig plus/minus.

Hvad bringer vi?

Vi plejer at udvælge kriminalstof og morgenhistorier efter flere forskellige kriterier, som bl.a. er: Omfang af personskader (er der døde/sårede/kvæstede), omfang af materielle skader og antallet af berørte personer (f.eks. lukning af Storebæltsbroen, evakuering, vandforurening, togforsinkelser).

Dertil – og her er der mulighed for mange læsere – skal vi bringe de usædvanlige og skæve historier.

Kriminalstoffet giver en god mulighed for at komme hele landet rundt, og derfor kan vi sagtens lave kortere historier, som ikke kommer på forsiden, men kun på undersiderne. (Kriminalitet, Indland, Århus, København, Vejr og Trafik).

Der er på redaktionen en mappe med alle relevante telefonnumre til Falck, forsvaret, brand, politi, Banedanmark m.fl., som løbende bliver opdateret. Den er god at bruge.

Det er typisk vagthavende hos politiet i den pågældende politikreds, som kan udtale sig, eller som henviser til kontaktperson. Alternativt kan man prøve brandvæsen eller Falcks vagtcentral i det pågældende område.

Vejr og trafik er to stofområder, der traditionelt giver mange hits. Vi abonnerer i den forbindelse på nyhedsbreve fra bl.a. DMI, DSB og Banedanmark.

Derudover er det en god idé at tjekke de relevante hjemmesider:

www.dmi.dk

www.dsb.dk

www.bane.dk

www.trafikken.dk

Er der ikke umiddelbart oplagte nyheder, bliver en historie om de kommende dages vejr altid meget læst. Det lyder utroligt, men danskerne elsker vejret.

Derudover bør www.forsvaret.dk, hvor der løbende publiceres nyheder om bl.a. de danske styrker i udlandet, løbende besøges.

På et redaktionsmøde eller i samarbejde med den jourhavende tilrettelægges og koordineres resten af arbejdsdagen, som naturligvis også er afhængig af, hvilke nyheder, der dukker op. Det bestræbes, at der hver morgen omkring kl. 9 afholdes et møde, hvor redaktionen i København er med på telefon.

Aftenvagter

Historier og idéer aftales og tilrettelægges som om morgenen i samarbejde med den jourhavende.

Overlap

Når du møder ind om eftermiddagen, er det en god idé at få skabt et hurtigt overblik over, hvilke historier, som morgenholdet er kørende med.

Nogle af dem, skal der muligvis følges op på i løbet af aftenen. Andre artikler skal du måske hjælpe med at skrive færdig. Aftal nærmere med den jourhavende og de tilstedeværende herom.

Som i dagtimerne er det en god idé at have TV2 News kørende i baggrunden – især ved større live-begivenheder. Eller eksempelvis CNN, hvis der skal holdes øje med en større udenlandsk begivenhed.

Husk også at følge med i aftennyhedsudsendelser på DR og TV 2. Det sker en sjælden gang, at de har en større solo-nyhed, som vi skal være hurtige til at følge op på.

Der er generelt mere stille nyhedsmæssigt om aftenen. Det giver til gengæld rig mulighed for at gå mere i dybden med egne ideer, hvis man ellers kan få fat på kilden så sent.

Alternativt kan du hente inspiration ved at søge i feedreaderen efter relevante og interessante nyheder fra hele verden. Der er både plads til væsentlige historier og mere skæve vinkler. Blandt andet tiltrækker historier til sektionen Ny Viden ofte mange læsere.

Lancering af historier

Hvis der er mindre travlt om aftenen er det oplagt at udvælge og skrive et par historier eller nyheder, som kan tåle først at blive lanceret den efterfølgende morgen.

Vi har langt flere læsere om morgenen. Den jourhavende vil dermed have et par ekstra selvstændige historier til forsiden, og de pågældende artikler vil automatisk blive læst af en større læserskare.

Øvrige vagter

En til to gange hvert halve år har du en uges vagt på Nyt om Navne-redaktionen, hvor du skriver om runde fødselsdage og nekrologer i en uge til hovedavisen.

Du skal huske at orientere redaktionen om, hvornår du har nyt om navne og Indblik-vagter, idet den ellers risikerer at stå uden journalister - og historier.

Praktisk

Ved sygdom ringer du til den jourhavende på tlf. 87 38 33 90. Herudover skal Jørgen Schultz-Nielsen og Vita Hansen have besked pr. mail.

Ferie: Ferieønsker skal aftales med Jørgen Schultz-Nielsen. Husk at afholde de tre ugers ferie, inden du stopper på redaktionen, da de ikke kan overføres til næste praktikperiode.

(Indledende snak)

Det er ikke så længe, at Tech og Viden lå samlet. Nu er de delt op i to sektioner. Hvorfor har I gjort det?

Det kommer sig af, at vi gerne vil prøve at skabe en skarpere profil på begge områder. Der er en ret stor interesse for vores målgruppe for begge områder; både ny teknologi, men også det man kan kalde mere klassisk vidensstof, og de to ting har jo ikke nødvendigvis noget med hinanden at gøre. Nogle gange lapper de over, hvis det handler om udvikling af ny teknologi eller teknologihistorier, og så kan der være nogle brudflader – steder, hvor de to områder overlapper, men i det store hele er det jo ret forskelligt, hvad de dækker over. Så det er egentligt for at prøve at skabe en bedre profil på begge områder, at vi har prøvet at skille stoffet ad, fordi vi lå mere naturligt for sig.

Har I gjort andet i den henseende? Har I gjort noget fysisk?

Fysisk har vi gjort det på den måde, at fra, at det var vores webredaktion, der sad med ansvaret for de to undersides, er det lagt op til journalisterne selv. Det er vores tech-redaktion, der består af to fastansatte og en praktikant, som står for tech-sitet, og så er det tre vidensmedarbejdere og en praktikant, der står for videnssitet. Det har været den eneste organisatoriske ændring, der er lavet i forbindelse med, at vi skilte dem ad. Vi rykkede dem også herop, og det var egentligt også et forsøg på at øge fagligheden på de to sites. Før var det sådan, at der sad nogle generalist-vagter, og noget af det nemme stof at lave, og det vil I sikkert også komme frem til, er at læse BBCs science-sektion og skrive et kort skræl. Og lad os bare sige, at I den værste af alle verdener, er det nærmest en direkte oversættelse med en henvisning til, som man så lægger på sitet. Det var et forsøg på at opgradere værdien af de ting, som vi lægger ud, at vi hev det her op, hvor de folk, som sidder med det til dagligt, kan kvalificere stoffet og måske føler et større ansvar, når de selv sidder med det i forhold til... i stedet for bare at se, at det bliver sprøjtet ud.

De her vidensmedarbejdere. Laver de kun vidensstof, eller laver de også andet?

I nødstilfælde. De kan jo godt ende i en situation, hvor de kan lave noget andet, og de har jo nogle interesser, men som udgangspunkt laver de kun vidensstof. Hver for sig har de også nogle forskellige områder, for vidensstof er jo alt. De har nogle forskellige områder, der er deres kompetenceområder.

Hvad kunne det eksempelvis være?

Vi har Lars Henrik Aagard, der skriver om klima, naturkatastrofer og som har skrevet bøger om vejret og meteorologisk udvikling og sådan nogle ting. Han har en kæmpe viden på det område, og lige så snart der sker et vulkanudbrud, uanset om det er indland eller udland, så er det ham, der dækker det, fordi han har en kolossal viden på det område. Jens, der sidder på vidensområdet, han dækker f.eks. etik, moral og alt indenfor det område, for der har han ligesom sine kompetencer. Det er naturligvis groft sagt. De har selvfølgelig flere ansvarsområder, og jeg kan ikke helt huske, hvad de har. Marianne Fejstrup sidder med det medicinske vidensstof: ny forskning på området medicin.

Som man gør på den traditionelle avis, hvor man har et stofområde?

Ja, det er også derfor vi har lagt det tilbage. Sandheden er jo, at der ikke bliver flere kræfter til noget som helst. Det gør der ikke nogen steder, så det er faktisk et forsøg på at holde fast i... de dyder, vi har på avisen, skulle også gerne kunne læses på nettet – også i en nær fremtid, når man begynder at tage betaling for de ting.

Hvorfor?

Fordi... når du sidder med generalister, så vil det typisk tage længere tid at lave artikler, og nettet er jo ikke et medie, der giver masser af tid til at gå i dybden med tingene. Så hvis du vil leve op til en målsætning om at kunne levere noget indhold, som er kvalificeret, og som ikke bare er en oversættelse fra science på BBC, så skal det også komme fra nogle mennesker, der ved, hvad det er, de skriver om. Det er også årsagen til, at ikke alene sidder de på vidensstoffet, at de også er delt op på vidensstoffet. Det tror jeg på, giver dem en større faglig viden på de specifikke områder, hvor de er eksperterne. Det er målet med at gøre det.

Ok. Og det er også formålet med videnssektionen – at det bliver en specialiseret dækning af videnskabsstof?

Ja.

Hvad er det, læserne skal få ud af det?

Læserne skulle jo gerne få det ud af det, at de får noget stof, der er troværdigt og kvalificeret i forhold til det, der hurtigt kan ligge og sovse rundt i løbet af en dag på onlinemedierne. Vi tror, at man får noget ekstra ved at få det kvalificeret af nogle mennesker, der har en specifik viden på det område, som de sidder og skriver om.

De her medarbejdere, der sidder på de her vidensområder, det er specielt i forhold til Jyllands-Posten og Politiken, der jo ikke har medarbejdere til at sidde og lave det her stof: Hvordan kan det være, at I har valgt at satse på det her område og på den måde, at I har medarbejdere frem for alt muligt andet?

Vi ved, at det er et stofområde, der interesserer vores læsere. Det ved vi ud fra de målgruppeanalyser, som vi får lavet, at det bonger ud hos vores læsere i mere end en almindelig grad... særligt for mange af de mandlige læsere i discovery-segmentet, synes at stoffet er interessant. Jeg kan ikke huske det helt skråsikkert, men jeg mener også, at mange af kvinderne ligger over middel i forhold til deres interesse for vidensstoffet. Det samme gælder techstoffet. Vi har dem jo egentligt siddende som én gruppe. Mange af de historier, som er tech er jo også viden. F.eks. ift. måden vi bruger nye medier på, bliver det lynhurtigt et videnssegment og teknologi. Der er nogle flader, der overlapper, og derfor er tech og viden samlet set noget, der fylder enormt meget – også online.

Når du siger, at det bonger ud, er det så det klik, du taler om?

Det kan jeg ikke svare 100 procent på, altså om det er noget, der klikker meget, men det er det samme blandt vores netlæsere. Det er et stof, som vores læsere på nettet, der ikke er 100 procent identiske med dem på avisen. Det er et stof, som har en stor betydning for dem.

Kan du fortælle lidt om, hvad der sker med arbejdsprocessen, når man laver tingene om?

Ja, og jeg kan starte med at sige, at det er et work-in-progress. Vi forsøger os lidt frem lige nu, for vi har som sagt... I må have undersøgt det to uger efter, at vi har delt det?

Ja, nærmest.

Ja, for det er ikke så længe siden, at vi delte det. Så man kan sige, at det er noget, som vi forsøger os frem med lige nu. I efterårsferien havde vi eksempelvis ikke tænkt over, at det måske var meget smart at få planlagt noget til online. Så lavpraktisk er stadigvæk ift. de problemer eller udfordringer, som man møder og ikke lige har fået tænkt igennem. Det er et område, hvor vi prøver at finde vores form. Men du spurgte ift. arbejdsprocessen?

Ja, arbejdsprocessen.... f.eks. ringe kilder hjem. Er der noget, der har ændret sig dér?

Før holdt vi slet ikke øje med det. Eller, selvfølgelig holdt vi øje med det, men de følte jo ikke et særligt ansvar for sørge for, at der kom noget kvalificeret vidensstof og følte måske også lidt, at det blev oversvømmet af de her hurtige skrællehistorier fra de øvrige medier, hvor man ikke har mulighed for, eller der ikke er nogen, der har brugt tid på at undersøge, hvad det egentligt er for et institut i udlandet, der står

bag undersøgelsen, hvor mange der er blevet spurgt, og hvad metoderne har været. De ting har man sjældent tid til, når det er en hurtig skrællehistorie. Der skal man tage for gode varer, at det, som BBC skriver, er rigtigt, eller at det, som deres journalist har lavet, er rigtigt, når man laver en hurtig skrællehistorie. Derfor har vi også en ambition om, at de historier, som kommer online herfra – og det er naturligvis ikke dem alle sammen, der kommer herfra. Der sidder også nogle generalister og skriver vidensshistorier. Der kommer historier inde fra vores bureau, og jeg kender ikke deres arbejdsmetoder, som kommer til at ligge de samme steder – men som samlet pakke skulle det gerne vise, at mængden af egne historier med egne kilder er steget.

Hvad så med det at få tjekket, hvad det er for et institut, og hvad det er for en metode. Gør I det? Kigger I f.eks. på de videnskabelige artikler?

Der vil jeg vove at påstå, at de historier, som I kan finde med de bylines, som ligger her, altså de bylines på de personer, der sidder i vidensgruppen, at der vil man også se en grundigere form for journalistik, hvor tingene er blevet tjekket. Det har været en af årsagerne til, at vi flyttede det op. Vi syntes, at der var mange, der var en god skrællehistorie, som man var sikker på, at der var nogle klik i, som der var en farverig i, der kunne hive folk ind.

En skrællehistorie er en citathistorie?

Ja, det kalder jeg den, hvis man bare går ind og skræller historien.

Det med at tjekke kilderne, nævner du som en værdi. Er der nogle andre værdier, du kan nævne?

Ja, for det første kan du sige, at det, at journalisten har en forståelse for et område, giver noget kvalitet i forhold til det, som står i mellem citaterne, som jeg synes, at man tit og ofte kan se, når det er et vidende menneske, der har siddet og bearbejdet teksten. De tør også gå lidt videre i forhold til at skrive ting, så på den måde synes jeg også, at man får noget mere indhold. Det er typisk også dem, der ved hvem der er de helt rigtige mennesker at ringe til for at få vurderet eller sat tingene ind i en dansk kontekst osv. Så jeg synes altså også ift. kildebrug, så giver det lidt ekstra. Jeg håber da også, at man kan se, at der bliver ringet mere til egne kilder, end at der bare bliver... (red. citeret), fordi du ikke har mulighed for at stille dine egne kritiske spørgsmål til et menneske, der er citeret fra et andet medie. Der er nogle andre, der har truffet de valg for dig, som du ikke har mulighed for, når du laver din egen historie.

Men er BBC ikke gode nok til at gøre det? Hvorfor skal I gøre noget ekstra?

Det er BBC ganske givet, men de skriver stadig i en anden kontekst. Du ved ikke, hvem på BBC det er. Det kan være yngstemand, som har lavet en historie, som han måske har skrællet et andet sted fra, for virkeligheden er jo ikke anderledes i England på netmedierne. Så meget anderledes er den i hvert fald ikke ift. mandskab. Selvfølgelig er det et stort sted, men... det er muligheden for, at det, som vi lægger ud, der skal vi kunne stå inde for, og der har vi ikke nødvendigvis samme principper, som BBC har.

Så hvordan er en ideel vidensartikel hos jer konstrueret? Hvad består den af, og hvad har I gjort?

Der er jo flere modeller på en ideel artikel, fordi én ting er selvfølgelig ”Ny undersøgelse...” og nye undersøgelser kan være fine. De kan være rigtig gode, men de skal selvfølgelig kvalificeres, og der kræver det, som vi har som et minimum på print, og som jeg også synes, at man i et vist omfang bør efterleve på nettet, at man minimum får det kvalificeret to steder.

Ok.

Det er ikke altid, at det kan lade sig gøre på vidensstoffet, for hvis du er nede i en meget specifik undersøgelse på et helt specielt område, så findes der måske kun én forsker i Danmark, der reelt kan udtale sig nogenlunde kvalificeret om det. Derfor siger jeg, at man nogen gange kan gå på kompromis med det. En undersøgelse er jo også tit en kilde i sig selv. Det synes jeg som minimum. Det, der er sjovere, er, når man f.eks. kan få en ny bog om et område. Politikens historie i dag om det her H.C. Andersen eventyr – det er

måske ovre i kultur, men det kunne lige så godt have været et nyt historisk dokument, der viste noget. Sådan noget synes jeg er sjovere, for det er jo reelt nyt. Der er ikke nogen, der har skrevet om det før. Det er et uberørt område, hvis man finder sådan en ny historie. Det gør man også nogle gange ift. historisk forskning og arkæologi. Sådan noget er jo også sjovt, og man kan sige, at sådan nogle dokumenter kan være kilder i sig selv. Får man behandlet det her og sat det ind i en betydning; hvad betyder det her nye fund, så er det, hvad jeg betragter som en ideel videnshistorie.

Lader I skinne gennem I historien, alle de kilder, som I har fået til at kvalificere denne viden, eller er bare noget, som journalisten ved, at han har gjort.

Jeg stoler langt hen ad vejen på vores skrivende journalisters dømmekraft, for på det enkelte fagområde, kan jeg som redaktør ikke gå ind og overkvalificere dem på viden. De ved enormt meget om deres områder, og det synes jeg også, at man skal bruge. Eksempelvis Lars Henrik, der har udgivet bøger om det her med vulkaner. Han har udgav sidste år en bog om det danske vejr, så når han går ind og skriver vejrhistorier, så stoler jeg langt hen ad vejen på hans dømmekraft, og det tror jeg også, at mange af vores trofaste læsere, der kender ham, gør. Man opbygger trods alt, i hvert fald som fast læser, et forhold til ens yndlingsjournalister. Han har en stor gruppe, der følger ham. Der tror jeg også, at man er en styrke i sig selv i kraft af sin egen viden, og det synes jeg også, at det bærer præg af.

Så hvis han har interviewet en forsker om ny undersøgelse, og han lige har ringet til en ekstra for at høre, om den første var rigtig på den, vil han så skrive sin egen historie med sig selv og sin kilde, eller vil han skrive den ekstra kilde ind i også?

Både og vil jeg sige. Han vil godt kunne finde på at lave noget fortælle-mæssigt, hvor han måske ikke bruger sin kilde eksplicit, men... ja, nu kan jeg ikke lige komme på et eksempel, men hvor hans baggrundsviden optræder. Når man er inde og snakke om vejrmønstre, så er det ikke alt, der bliver sagt lige forståeligt af kilderne, men hvor det kræver en vis journalistisk bearbejdning at gøre det letforståeligt, og at det kan indgå i en flydende tekst. Som hovedregel vil jeg tro, at de kilder, der er blevet interviewet, optræder.

Hvis vi vender tilbage til arbejdsprocessen, ved du så, hvor historierne kommer fra?

Ja, det vil jeg sige, at jeg altid ved. På den ene eller den anden måde, så fremgår det altid eksplicit, hvor historierne kommer fra. Der er jo også de historier, der er så gode, at vi gladelig citerer dem fra andre medier. Særligt, hvis det er nogle andre medier, der har kørt den som en stor historie. Eksempelvis historien om H.C. Andersens eventyr, er jeg er sikker på, er blevet citeret og lagt ud. Det er en skide god historie, og det er klart, at det første take er at få citeret den og lagt den ud. Derefter kan man så prøve at se, om man kan begynde at...

Hvordan er den god?

Den er god ud fra nyhedskriterierne, vil jeg sige. Også i forhold til, at avislæserne og i en vis udstrækning også de, som læser netaviser, er forholdsvis kultiverede læsere. Jeg tror, at de går op i en historie om en ny H.C. Andersen historie, og at de synes, at det er en sjov historie. Den, tror jeg, vil optage folk.

Så det er altså et spørgsmål om væsentlighed, fascination...

Ja, der er lidt fascination over det, og der er også lidt sensation i at komme med et helt nyt eventyr fra en mand, der har været død i flere hundrede år.

Ift. hvor historierne kommer fra. Kommer historierne fra universiteter, nyhedstjenester, eller har I nogle abonnementer? Hvad har I?

Der kommer en del fra universiteterne.

Danske eller udenlandske?

Begge dele, men primært danske. Det er nok dem, der kommer flest fra.

Et lille indskudt spørgsmål; nu har vi siddet og analyseret rigtig mange Berlingske artikler, og der er en del fra nogle lidt spøjse steder. F.eks. et universitet i Japan, Finland og et i Australien. Det får mig til at tænke, at det da umuligt kan være, at journalisten har siddet og fulgt med på alle de her universiteters hjemmesider, hvor de her pressemeddelelser ligger. Nogle af dem er at finde hos Eurekaalert og Newwise. Bruger I det?

Ja, helt sikkert. Specielt når vi kommer over i det udenlandske. En anden ting, som vi bruger enormt meget, er videnskabelige tidsskrifter. Der er, må vi jo nok erkende, nogle, som er lidt større på området, end vi er. Eksempelvis Science, hvor et stigende antal danske forskere bliver udgivet og New England Medical Journal, tror jeg, det hedder – det ansete lægevidenskabelige tidsskrift.

Det er altså store tidsskrifter, du nævner.

Ja, der kan man sige, at vi tit og ofte bliver tilbudt den slags historier ved, at den danske ph.d. eller forsker ringer og siger: 'Jeg får offentliggjort denne her videnskabelige artikel denne her dag. Kunne I være interesserede i at skrive noget om det?' og så time det med en klausul. Det vil være en, vi typisk skriver om noget stor og anerkendt dansk forskning. Det er klart, at vi også overvåger og ser, hvad der kommer fra udenlandske medier. Det sidste, jeg vil nævne, er: aktualitet. Vi siger f.eks.: 'Den der CERN-partikelaccelerator. Er det ikke snart, at de skulle have et resultat på den,' og så skriver vi ligesom om, hvad det er, hvad bruger den til, og at man forventer et resultat den og den dag. Vulkanudbrud kommer jo af sig selv, og så bruger vi anledninger i forbindelse med vintervejret. Vejr optager jo folk enormt meget, og vi forsøger at sige noget kvalificeret om det. Vi har meget få af de her spåkuglehistorier. Dem prøver vi generelt at komme udenom, men man må også sige, at det optager folk enormt meget, om det bliver en hvid jul. Det gør det bare. Det, tror jeg, er fødekæden. Og så har folk på vores område altså et ret godt kildenet. Det vil sige, at vi får ret mange historier fra forskerne.

Som journalisterne kender?

Ja, som ringer til dem, når de har noget nyt på vej, eller når de har samlet sammen til en ny bog. Der får vi en del fra.

Hvad med videnskabssider som Science-daily?

Helt sikkert. I det hele taget kommer der jo en del historier fra overvågningen, hvor vi kigger på, hvad vi kunne gøre ved historien.

Hvor mange egenhistorier producerer I selv, og har I nogle ambitioner omkring det?

Vi er lidt i en brydningstid. En af grundene til, at vi har gjort det her med viden og tech, er, at vi inden længe går over i et univers, hvor vi tager betaling for vores stof på alle platforme. Til den tid er vi så heller ikke så bange for at lægge vores ting ud på vores web, at det, som vi har på print og vores øvrige sektioner, fordi vi så ved, at vi får pengene for det også. Vi vil ikke give for meget godt stof gratis væk endnu, og det er også derfor, at vi står et sted, hvor vi egentligt gerne vil have mere godt vidensstof på nettet, fordi vi ved, at det taler til læserne, men vi vil samtidigt ikke give det gratis væk. Jeg håber, at hvis man laver denne undersøgelse om et halvt år igen, at kvaliteten af journalistikken er blevet endnu bedre.

Hvordan håber du på, at kvaliteten er blevet bedre? Du taler om opkvalificering, men hvad består opkvalificeringen i?

Jeg synes, at der er en kvalitativ forskel på en citathistorie, som du har taget fra et andet medie – uanset om du klart varedeklarerer, hvor den stammer fra... der er en stor kvalitetsforskel i sådan en historie... hvis du

har ti af dem liggende på dit site... i forhold til, at du indimellem dem har fem lange, brede og perspektiverende artikler, som du bliver klogere af.

Ok. Perspektiv?

Altså, som er sat ind i en kontekst. En videns-skrællehistorie er et eller andet godt hug: 'Kvinder bliver skøre i hovedet af kaffe' eller en anden catchy rubrik og lige kort 'Resultat fra undersøgelsen...', to citater og: '...så må man håbe, at de ikke drikker for meget kaffe' til sidst. Hvis du har ti af den slags liggende, så får du altså et indtryk af noget let og underholdende, og det er lidt at devaluere vidensstoffet, synes jeg.

Ok. Hvad er det da vidensstoffet skal kunne?

Dybest set skal det jo kunne, hvad al journalistik skal kunne; at sige noget til os mennesker om vores liv. Dét, hvor vidensstoffet bliver interessant, er, når du forstår noget om dig selv ved at have læst. Det gælder uanset om du taler om etik, moral eller lægevidenskabeligt stof, så skulle det gerne gøre dig klogere på dig selv og sætte det ind i en kontekst.

Altså at sætte sin omverden ind i...?

Ja. Naturkatastrofer skulle jo gerne gøre dig klogere på, hvad det er for en klode vi bor på, og hvad det egentligt er der sker. Det samme gælder vores klimadækning. Når man taler om globalopvarmning, hvad er så tegnene på en global opvarmning. Det skal man også kunne, også selvom det hedder .dk bagefter. Jeg synes ikke, at der bør være forskel på, hvad man som medie kan lægge navn til.

Det er ambitionen at give nogle svar?

Det er ambitionen. Jeg siger også, at ambitionen i en højere grad hidtil, fordi det har været gratis, har haft et underholdende præg overs sig. Det er ikke fordi det ikke må være underholdende, men så skal det være begavet underholdning og ikke bare letkøbt, og det synes jeg, at det har haft, fordi man har givet tingene gratis væk. Uanset om man har været redaktør eller skrivende, har man altid været lidt loren ved, at man sidder og arbejder på noget, som man skal forære gratis væk.

Ok. Det skal altså gøre folk klogere. Kan man sige det?

Ja.

Og når du siger kontekst, tænker du så på perspektivet i, hvad vi skal bruge det til?

Ja, jeg synes, at det der vigtigt at få perspektivet med. Og det lykkedes jo altså heller ikke altid. Det er ambitioner, vi taler om, fordi det er ikke altid, at man får det indfriet. Det er det ikke.

Vi har talt op, hvor mange artikler I har lavet til det her undersite i to uger, men hvor mange vil du sige, at I producerer om dagen?

Ja, af dem, som vi synes er på niveau, producerer vi nok kun en eller to lige pt., som er unikke webartikler, som vi selv lægger ud. Resten vil jeg gå ud fra er ting, som vi har citeret.

Hvad er det, der skal gøre, at I får lavet mere? Og er det en værdi?

Mere er ikke i sig selv en værdi. Du kan sige, at mere er jo ikke en værdi, hvis det, der bliver lagt ud, ikke er godt nok. Det skal være mere af det gode, før det er en værdi, for det er jo det, som man kommer efter. Men man skal jo også føle på et site, at der sker noget. Der er jo nogle modstridende interesser, men som I kan høre, så er vi nogen, der prioriterer viden også set i forhold til andre. Vi har en masse stof i vores tillæg og printavis, som vi godt kunne gøre brug af, fordi vi ikke nødvendigvis har sammenfald i læsere. Vi har nogle, men der er mange, der ikke læser avis, men som kun læser web og omvendt. Derfor kan man jo godt bruge

noget af det stof, men det har vi jo som sagt været lidt modstander af, fordi man ikke vil give noget gratis væk, som andre betaler for herovre og give det gratis væk.

I den tråd: hvad vil du sige, at de største udfordringer er ift. at producere vidensstof til nettet?

Det bliver hurtigt banalt. Det er selvfølgelig et spørgsmål om tid og et spørgsmål om ressourcer, og så ligger der også det, der er lidt svært at holde styr på; i det store daglige mudder af historier, der cirkulerer, må man indrømme, at der er mange, som går igen på de her... det ved jeg ikke, om I har fundet ud af, men jeg vil tro, at der i den ene eller anden form går mange historier igen på de her websites. Nogen?

Ja, nogen.

Men hvor mange af dem, skal man tage med ind i sit eget flow, for det tager jo ikke ret lang tid at citere en historie. Så der ligger denne her... ja, jeg ved sgu ikke helt, hvad jeg skal kalde det...?

Overvågning, udvælgelse...?

Ja, der ligger helt sikkert en overvågningsopgave. Det er også derfor jeg siger, at selvfølgelig tjekker de, de forskellige nyhedssites, der er på nettet, som også er særligt henvendt til vidensstoffet, men det falder igen ned på tid og ressourcer.

Hvilke ressourcer udover de åbenlyse som antal mænd eller kvinder?

Det ligger også i prioriteringen af deres opgaver her på avisen, for de er jo ikke bare ansat på indland nødvendigvis. Viden-stoffet er primært på indland, men ift. tech-stof, så er der rigtig mange businesshistorier i tech-stof, så det betyder, at de også skal servicere en anden side – måske den mere fascinationsagtige tilgang til tech-stoffet, som hedder opsætning af master og dækningsgrad i Danmark og mobilpriser.

Ok. Så har jeg ikke helt forstået det rigtigt. Leverer vidensgruppen også til andet end viden-sektionen?

De leverer til vores søndagstillæg, og på grund af de interesser, som de har, også en del til vores kultursektion i ny og næ, fordi man lynhurtigt kommer over i, at der er brudflader, og når man skriver en kirkehistorie om danskernes forhold til folkekirken, så er der jo noget etik i den og noget kulturhistorie.

Så der er nogle kategoriseringer, der styrer?

Ja, jeg synes, at det er vigtigere, at historien ligger der, hvor den passer ind, end at den nødvendigvis følger den, som har skrevet den.

Hvorfor?

Fordi det skal give mening for dig som læser, hvor du kan finde det stof, som du er særligt interesseret i. Det vil sige, at en H.C. Andersen skal ligge hos kulturen uagtet, at der er noget historisk forskning i at finde sådan et dokument, så er det altså kulturlæseren, der interesserer sig for den. Det kan godt være, at det er de samme læsere, men der er også nogle af dem, der ikke er de samme.

Når I sidder med en pressemeddelelse eller finder en historie på BBC eller noget andet, hvad afgør så, om I vælger at lave den frem for alt det andet, som findes derude? Hvad skal den have?

Først og fremmest drejer det sig om, at historien matcher den type af videnshistorier, som vi gerne vil have, og at den også giver mulighed for at gøre det ud af den, som vi gerne vil give den. Det er jo lidt svært at sige præcist. Sandheden er jo den, at det jo typisk er mavefornemmelser der gør, om... den historie her, kan vi løfte den til noget? Noget af det, som vi sidder og snakker om lige nu, er dommedag, mayakalenderen, og det er ved Gud ikke fordi, at historien om Mayakalenderen ikke er skrevet før. Derfor snakker vi også om, hvad det er, vi skal kunne, og hvordan vi gør det der dommedagsperspektiv interessant: Hvad er det denne fascination af dommedag går ud på, og hvordan kan man overfortolke det, at de løb tør for granit at hakke i

til, at jorden ender netop den fredag? Sådan er historie er jo ikke sjov i den umiddelbare: 'Uha dommedag - hvad skal du lave din sidste dag på jorden?' Den er sjov, fordi man kan sætte den ind i en større kontekst, og det er det, der er vores pejlemærke i vidensstoffet – det er de større historier, som vi typisk går efter.

Du sagde, at de skal give mulighed for, at I kan give dem det, som I gerne vil give dem. Betyder det, at hvis du finder en historie...

For mig er det perspektivet. Det er konsekvenserne.

Men hvis BBC har det perspektiv og de konsekvenser, og I siger: 'Det er en spot on-historie for os' Er det så bare et skræl?

Det kan det jo sagtens være. Det er jo også derfor, jeg ikke kan afvise... og det kan jeg heller ikke i forhold til, hvad der optimalt set skal ligge på sitet.

Ok. Men det falder ikke uden for kategori? I kan godt tage den med alligevel?

Ja. Som alle gør, så træder vi jo også en gang imellem ved siden af det, som er vores ambitioner, og vi får lavet en historie, hvor vi bagefter tænker: 'Ej, den var sgu ikke lige i skabet'. Der bliver begået fejl, og vores ambitioner er selvfølgelig i den skønneste af alle verdener, og dermed er det ikke sagt, at vi lever op til det hver dag og med hver eneste artikel.

Er det journalisterne selv, der bestemmer om de skriver en historie eller ej?

Ja, det vil jeg i udgangspunktet sige. Selvfølgelig taler vi om det. Jeg har også nogle historier, som jeg kommer og siger: Denne her er vi nødt til at lave. Den er for fed". Det er en daglig forhandling at få lavet de her ting, men i udgangspunktet er det jo dem, der sidder med research og idefasen, og så bliver jeg mere brugt i det omfang: 'Jeg er faldet over dette her. Kunne det blive til noget?'. Jeg prøver først at sige: 'Ej, denne her er ikke lige i øjet, men hvad skal de til for, at vi kan gøre den mere interessant?'.

Hvilke krav er der til en artikel? Hvad skal den indeholde? Hvad skal de være med ift. kilder?

Vi har målsætningen om altid at have to kilder, som vi afviger fra i de tilfælde, hvor vi sidder med *eksperten*. Hvis du er nede i en detaljegrad, der hedder: 'Smørproduktion fra 1850 til 1870,' og der er kommet en ny international rapport om smørproduktion i den periode, og der kun er én at ringe til i Danmark, så kan man sige, at så tæller det også som to kilder i min verden at have rapporten og den førende forsker, fordi så kan du ikke få en anden til at kvalificere det. Så er du ude i at skulle spørge en mejerist, og så kan man snakke om, det overhovedet giver mening. Der kan være tilfælde, hvor jeg siger: 'Ok. Hvis der kun er den ene, der ved noget om det her, så...'

I overvejer ikke at ringe til udenlandske kilder?

Jo, og vi gør det også. Det er særligt på tech-stoffet, hvor danske ikke er på omgangshøjde. Der er simpelthen ikke nok af dem, der forsker i ny teknologi, og hvad det gør ved os. Der er IT-universitetet, der så småt er ved at være godt nok, og der sidder da også nogle forskere i sociale medier, men på det område, kan vi typisk finde på at bruge udenlandske kilder. Det gør vi også i en større grad end på viden-stoffet, der er noget mere bredt dækket ind herhjemme.

Hvor meget betyder det så, om en historie er dansk kontra udenlandsk?

I udgangspunktet betyder det ingenting. Der er jo altid noget nærvær ud fra identifikationskriteriet. Der er jo noget nærvær i, at det er danske forskere... det er jo banalt, men så er man lidt stolt af, at det er dem, der har fået en artikel med i Science. Det handler også om tilgængelighed, og det at kunne bringe... for nyhedskriteriet er stadig det vigtigste – også på viden-stoffet. Det skal være nyt, det vi bringer.

Hvor foregår det arbejde. Er det her, eller tager de ud af huset?

Begge dele, men meget foregår nok pr. telefon. Typisk fordi der ikke er så meget visuelt i at tage ud på det her område. Hvis man har siddet i arkiver i fire måneder og skal forholde sig til ny forskning om 2. Verdenskrig, så er der jo ikke så meget at tage billeder af nu. Så får du et billede af en forsker ved et skrivebord, og det gider vi ikke. Så vil vi hellere forsøge at forløse det grafisk eller bruge arkivbilleder. Vores fotomantra på avisen er: 'Vis billeder af dem det handler om, og ikke dem der taler,' og det prøver vi også at efterleve med viden-stoffet og det gør, at vi ikke er så tit ude. Når vi kan, så gør vi det. Vi taler tit om, om vi kan komme ud, men det strander tit ved...

At der skal være en hændelse...?

Ja, eller at de arbejder med noget sjovt. Hvis det er forskere, der har afprøvet ting på græshopper – sådan en havde vi for nylig, fordi græshopper åbenbart ligner mennesker, og det vil sige, at så er der noget at tage billeder af. Man kan komme ud og se, hvordan de har arbejdet med dem, men det er ikke lige så sjovt at sidde med et dokument fra Rigsarkivet med gule streger på. Derfor bliver meget ringet hjem.

Bruger I nogensinde pressemeddelelser uden at ringe til kilderne selv?

Ikke mig bekendt. Det tror jeg ikke, at vi gør. Det er i hvert fald ikke vores ambitioner. Jeg skal ikke kunne afvise, at det sker på vores webredaktion, hvor vi stadig har en generalist-struktur, hvor der stadig sidder to-tre generalistvagter, og hvor det netop handler om at få tingene hurtigt ud godt kan være et kriterium, der arbejdes efter, men som generel retningslinje, så tror jeg ikke, at vi gør det overhovedet.

I får jo også indhold fra Ritzau.

Nej, det gør vi ikke.

Nå nej, det har I jo sagt op.

Ja, vi har opsagt vores samarbejde med Ritzau, så der får vi ingenting fra.

I har en aftale med Videnskab.dk.

Hvis I skal bruge de sort på hvidt, så skal jeg lige have fulgt op på, hvad vores aftale er 100 procent med videnskab.dk, men som jeg husker det, så må vi tage én historie fra videnskab.dk og bruge på vores vidensite om dagen.

Hvorfor har I et samarbejde med Videnskab.dk?

Vi har vurderet i den aftale, som vi lavede med dem på det tidspunkt, at de leverede et indhold, som vi også kunne stå inde for.

Og som I ikke selv kunne levere, eller hvordan?

Ja, det er jo et statsligt organ-site, og vi gik ikke ud fra, at de havde en interesse i ikke at levere ordentligt indhold, og vi har selvfølgelig også vurderet det stof, som de lagde ud, og det synes vi var en tilførsel til vores stof, særligt i en tid, hvor man gav ting gratis væk, som jo skete i den periode, hvor aftalen blev lavet.

Men hvis I må tage én historie om dagen, hvilket I slet ikke gør, hvorfor gør I så ikke det?

Så er det fordi vi synes, at det er sjovere at bringe vores eget stof, men det er klart, at hvis de har en dødgod artikel liggende, og vi synes, at det giver mening at bruge den, så gør vi det selvfølgelig.

Jp.dk har også en aftale med Videnskab.dk, og ca. halvdelen af deres artikler er fra videnskab.dk, og de siger blankt ud: 'Jamen, vi bruger ikke ressourcer på det her. Vi har videnskab.dk'. Hvordan kan det være, at I hos jer tænker: 'Vi laver det selv. Vi vil selv lave det og bruge ressourcerne på det'?

Det er jo fordi man sikrer, at man får det, som man gerne vil have det. Når man bruger Videnskab.dk, så kan man få det, som Videnskab.dk leverer, og hvis de har vurderet det sådan derovre, så er det sikkert ud fra deres prioriteter på området. Vi vurderer, at det, som vi kan ift. vores læsere, er noget særligt – også i forhold til Videnskab.dk. Det er ikke for at negligere Videnskab.dk, men man kan bare ikke vælge. Man kan vælge den vare, som de har. Man kan ikke sige: 'Ahhh. Den der historie... kunne I ikke lige... det kunne da være interessant, hvis man kunne høre... og vi vil også gerne lige have en grafik til, gider I lave det?' Det gør de ikke.

Men er det ikke lige meget, hvad der kommer af historier på jeres site? Skal det være naturvidenskab og lidt en blanding med geografi...?

Nej, det er ikke fordi jeg siger, at det skal være ligegyldigt, men du har bare mange dage, hvor du ikke kan vælge. Hvis de har valgt at fokusere på mariehøners parringsritualer, så kan du vælge at bringe dén historie, eller du kan vælge at bringe ingenting. Der har vi i hvert fald ift. de ambitioner, som vi har på området et mål om, at der skal vi hver dag kunne levere det, som vores læsere skal have eller i retningen af det, som vores læsere skal have.

Men hvad er det der gør, at mariehønen parringsdans ift. græshopper... jeg ved, at det er to tænkte eksempler, men er det ikke fuldstændig ligegyldigt, om det er den ene historie frem for den anden så længe det handler om videnskab?

Jo, det kan du sige, men du kan bare ikke tage den med mariehønerne og lave den om. Der kunne sagtens ligge en rigtig historie for os i den, men vi kan bare ikke forme den i nogen som helst retning, fordi den kommer fra videnskab.dk. Det er take it or leave it.

Så I vurderer indholdet, måden den er skrevet på og kilderne og spørger: 'Er det det, som vi gerne vil have?' Hvis ikke: 'Så skrotter vi den'. Det handler ikke så meget om temaet og emnet?

Ja, eller... dybest set kan du jo stort set skrive, hvad som helst og stort set om alle stofområder, hvis du gør det ordentligt eller på en måde, der matcher dine læsere, men du har bare ingen valgmuligheder eller valgfrihed ift. til stoffet. Det er at tage en pakke eller lade den være, og der tror jeg, at vi ofte vurderer, at vi hellere vil prøve at gøre det selv.

Jeg kan afsløre, at der er en hel del af jeres artikler, der falder indenfor naturvidenskab. Hvad tænker du om det?

Jamen, naturvidenskab er jo også et område, der rykker enormt meget. Der er lidt længere mellem ny historisk forskning, som virkelig er banebrydende ny historisk forskning, og et område, der virkelig rykker, er naturvidenskab. Der sker jo også mange interessante udviklinger på det område. Det handler i bund og grund om udbud og efterspørgsel, og jeg tror bare, at udbuddet er stort på naturvidenskaben, og det gør, at de tit fylder meget.

Samfundsvidenskab og humaniora og sådan noget laver de jo også rigtig meget af på de danske universiteter, og de laver faktisk en del pressemeddelelser på det.

Sådan noget tror jeg, at vi tit og ofte vil finde andre til at lave, hvis det er humaniora. Vi har også et område, der hedder danskernes liv, hvor vi prøver at lægge de her undersøgelser af danskerne og forhold i familien – når vi kommer over i de blødere emner, så prøver vi ofte at lægge dem andre steder.

Hvad mener du med blødere emner?

Jeg mener, at humaniora er jo...

Noget, der ikke kan måles?

Ja, for humaniora er jo noget, hvor man ikke nødvendigvis når frem til noget håndfast. Du når ikke frem til: 'Sådan forholder det sig', men hvor man selv er ude for at prøve at finde frem til sine resultater med fokusgrupper og menneskelige relationer osv. Og den type stof vil vi lægge andre steder.

Hvor?

Danskernes liv eksempelvis. Det tager alt, hvad der...

Har noget med os mennesker at gøre...

Ja, familieforhold, parforhold og børn. Det vil ligge hos dem.

Så, hvis ny forskning viser, at familierelationen kan gøre din hund gladere, så vil...

Ja, så kan det være, at hunden vil flytte den et andet sted hen. Ej, det ved jeg ikke. De vil typisk få den med: 'Derfor er flere kvinder med succes single'. Den vil ende sådan et sted. Det tror jeg også er forklaringen på, hvorfor naturvidenskab... nu ved jeg ikke helt, hvordan I har kategoriseret naturvidenskab... men hvis vi både taler om medicin...

...medicin og biologi og...

Ja, så er det områder, som vi prioriterer.

Det er beviset. Kan man sige det?

Hm... ikke nødvendigvis, for du kan også have nogle naturvidenskabelige undersøgelser, der handler om adfærd. Genforskning er ret interessant, og her kan man ikke sige 100 procent, om det er den ene eller anden vej, men hvor du får skrevet nogle tendenshistorier. Sådan en som vores forhold til dommedag er jo også en historie, som jeg vil sige, handler om noget, som du ikke kan måle, men som jeg stadig ser som en viden-historie.

Lever den videnskabsjournalistik, som I laver, op til de forventninger, som I har til den?

Som jeg sagde: I ni ud af ti tilfælde, synes jeg, at det er tilfældet, men man kan jo ikke ramme skiven perfekt hver dag. Det er afhængigt af, hvilke historier der kommer ind, og hvad der er derude. Så, nej... man rammer da skævt engang imellem, og vi har da også historier, hvor vi tænker: 'Ah, det var sgu ikke... den er simpelthen for svær at forstå. Det er på et forskerniveau, som vores læsere ikke kan forholde sig til'. Det kan være, når man er inde og snakke om celleforandringer i forbindelse med... og det kan på sigt være, at man kan udvikle et nyt præparat, der kan noget. Der er vi ude i nogle termer og en afstand, der ikke er interessant for læserne. Dem får vi stadig lavet engang imellem.

Men ni ud af ti gange?

Ja, det vil jeg sige. Jeg synes, at vi generelt laver godt viden-stof.

Hvad så med kvaliteten af jeres historier ift. JP og Politiken? Hvordan er den?

Jeg vil sige, at vores mængde af god kvalitet, synes jeg er større. Mest fordi vi skriver mere om det. Jeg vil ikke generelt sige, at vi er bedre end... hvis det er 1:1 vil jeg ikke sige, at vi er bedre end JP og Politiken, men jeg synes da, at vi har nogle klare ideer om, hvad det er, som vi gerne vil med det, og jeg synes også, at vi har meget mere 'godt' viden-stof end de to andre, når man ser på den samlede mængde.

Færre skrælle-historier?

Jeg tror, at vi har flere af de gode egenproducerede historier oveni. Det kan godt være, at vi har lige så mange skrællehistorier, men så har vi mere godt stof at putte oveni. Det vil være min egen vurdering uden at ane det.

Hvilke nyhedsværdier er vigtigst for jer?

Nyheden. Nyhedskriteriet er... og det er nok dér, hvor vi falder lidt udenfor engang imellem. Det er det sværeste at ramme, også fordi vi har praktikanter på området, som nogle gange også skal køres ind, når de er starter: 'Jamen, kunne det ikke også være sjovt at læse om skibsvrag?' eller: 'Kunne det ikke være sjovt at læse om...'. Det tager lidt tid, inden man lærer, hvordan man får det forankret i en nyhedsindgang. Vi ser det som et nyhedsområde, der skal kunne generere nogle nyheder og ikke bare store brede gode fortællinger om alt godt fra historien. Det er der, hvor det skal adskille sig fra Illustreret Videnskab og Historie.

Det skal være det sidste nye?

Ja.

Hvorfor?

Det er igen for at kunne bidrage med reel ny viden. Det er nu engang et nyhedsmedies vigtigste opgave: at komme med ny viden til læserne, og det skal vi også kunne på vores viden-stof.

Når jeg nu tænker på noget af det første, som du sagde, at viden skal bruges til at gøre folk klogere og kunne sætte sig ind i tingene med et perspektiv. Gammel viden kan jo også bruges til det.

Præcist, men det er jo det, som du trækker ind, når du skriver om noget nyt, så trækker du den baggrund og de perspektiver ind, der er. Og det er netop det, som jeg synes, at en fagmedarbejder med en ekspertviden på sit område kan. De kan trække på det som findes af tidligere undersøgelser og tidligere tilfælde. Når man skriver om noget på richterskalaen, så ved de med det samme, hvor den eller det placerer sig i forhold til de sidste store skælv, som har haft, og det sidste store skælv i Danmark. Den slags ligger der med det samme.

Vil det sige, at journalisterne også går ind og tjekker, hvad der tidligere er skrevet hos jer om emnet før?

Ja.

Hvad med sensation og fascination og væsentlighed og relevans?

Fascination er jo... jeg siger også bare, hvad der er det vigtigste. Fascination betyder jo enormt meget på sådan et område. Hvis du ikke kan formidle det... kunsten ligger tit i formidlingen, fordi det tit og ofte er svært. Og hvis du får skrevet en historie, der lukker sig lidt om sig selv, og det er svært for en udeforstående almindelig læser... også selv om man følger stoffet regelmæssigt... Hvis du ikke kan forstå det og ikke bliver fanget af det, så kan det også bare være (siger en lyd), og så lægger du det, og så læser du det ikke færdigt, eller klikker videre til noget, der er mere spændende.

Man skal altså have et element af det hele med?

Ja, fascinationen betyder enormt meget i formidlingen af historien.

En fængende rubrik?

Ja, men også om det er formidleligt spændende. Som jeg også sagde før, så ringer man det hele hjem; eller, vi gør i hvert fald. Meget af det bliver ringet hjem. Du har ikke de der billeder af børnene, der står og hopper og danser, som du kan få på skole-stoffet eller nærheden i folk, der ligger på sygehuset med en sygdom, og som kan fortælle om et forløb. De der billeder kommer ikke af sig selv, så der ligger nogle krav om at kunne formidle det spændende.

Hvor meget betyder det for historier inden for dette område, at de ikke er fælleshistorier?

Det betyder mindre end det gør for vores øvrige journalistik. Når vi taler om perspektivet, så ender perspektivet tit i, at det kan sige noget om os, som mennesker, men det er sjældnere, at det kan sige noget om samfundet, hvor vi er på vej hen, og hvor det får samfundsomvæltende betydning. På væsentlighedsskalaen

vil det tit ryge ned ift. bankpakker, skolereformer osv., selvom det kan være enormt store historier. Det er noget, som vi snakker meget om ift. print. Tit og ofte har vi faktisk viden-historier liggende øverst på webben i en time, hvis det er solformørkelse eller alle mulige ting. Der sker jo trodsalt en del ting. Det kan være vejrhistorier: 'Den koldeste vinter i 25 år', eller hvad der nu kan være skrevet. Sådan noget har nemmere ved at ligge øverst på et site i to timer, end på at skulle bære en printforside næste dag, hvor det ligger i konkurrence med stoffet i hele avisen. Så jeg vil sige, at det ikke betyder lige så meget ift. fælleshistorier, for så mange sammenfaldende læsere har vi heller ikke med JP og Politiken.

Så de her graver-videnshistorier findes ikke rigtigt?

Nej, der er langt mellem graver-videnshistorierne. Det kan sagtens tage mere end én dag, og det er der også meget af det, som gør. Men taler vi om en måned, hvor de får lov til at sidde over på Rigsarkivet? Dem har vi ikke ret mange af.

Når man taler om net, så taler man ofte om hurtighed, klik og økonomi; at man leverer en vare, der skal klikkes på. Kan du sige noget om det? Hvad tænker I om det?

Som jeg sagde før: Det vi tilbyder det ene sted, skal vi også kunne tilbyde det andet sted, og jeg ser det nøjagtig lige så meget som en vare, man tilbyder kunden på en printavis, som man gør det på et netmedie. Hvis ikke der er nogen, der klikker på det på B.dk, så er det, fordi det på den ene eller anden måde ikke lever op til kriterierne. På samme måde, så er det lige så død-ærgeligt, hvis det ikke bliver læst på en printavis, og der bliver bladret henover det. På nettet har man mulighed for at måle det, men jeg synes, at problemet er det samme i sidste ende, hvis det ikke bliver læst eller klikket på, så har man ramt forbi.

Så det er styrende?

Vi bruger det i det omfang til at sige, om vi rammer. Rammer vi vores læsere?

Hvordan ved I så, at det er historien og ikke rubrikken...?

Man har på nettet mulighed for at gå ind og lave de her heat-zone-analyser, der fortæller noget om, hvor folk klikker henne, men vi har ikke været inde og få lavet sådan nogle eye-track-movement analyser af, hvornår folk hopper af videnstoffet, så jeg kan ikke sige det 100 procent. Jeg siger det egentligt også kun, fordi folk tit undervurderer, hvor meget en rubrik betyder i en printavis. Det er også derfor, at danske aviser generelt har dårligere print-rubrikker, end de har net-rubrikker. Nå, den står for egen regning, men folk undervurderer på print, hvad det vil sige at fange læserne på samme måde, som man gør på vores web, så generelt er man bedre til at lave rubrikker på web. Jeg kan ikke sige, at det er det ene eller det andet, der er en faktor.

Men har det en betydning for arbejdet? Skal man producere mere til nettet, eller er det, det samme som på avisen?

Jeg tror, at man stadigvæk har en større tendens til at skrive kortere på nettet, end man har på printavisen.

Gør I det her på jeres videnssektion?

Det vil tro, at vi gør, men uden at have været inde og tælle anslag.

Hvorfor gør I det?

Jeg tror, at det er fordi, man har en forestilling om, at nettet er noget relativt hurtigt, og som noget der skal gå stærkt, hvor folk ikke bliver hængende i flere timer for lige at få læst en artikel færdig. Jeg tror, at den forestilling vil ændre sig. Jeg faktisk ikke, at der er den helt store forskel på de to medier – ikke så stor, som den har været tidligere, og jeg tror, at man vil komme til at se nogle længere formater på web og nogle flere forsøg, når man begynder at tage penge for det. For længere artikler betyder tit og ofte, at det tager længere tid at lave. Så når man begynder at tage penge for det, så tror jeg, at der vil begynde at ske nogle sjovere ting på nettet – også i forhold til grafiske udfoldelser.

Det vil betyde flere ressourcer, men på en anden måde denne her gang?

Ja, også fordi flashgrafikker giver nogle muligheder, som man aldrig har haft i en printavis. Og skal du skrive om grænsedragningerne i Arktis, så kan du lægge en linje og vise, hvor det er isen forsvinder, og man vil kunne lave sejlruiter. Den slags vil man kunne lave dynamisk på web. Det kan du ikke gøre på en printavis. Jeg tror, at man vil komme til at se, at de bevæger sig meget tættere på hinanden, end de er i dag, hvor det er min forestilling, at det er lidt kortere i dag og lidt mere forsimplet.

Men det bliver længere – det er ambitionen?

Jeg vil sige, at det er ambitionen, at de to platforme skal kunne give noget kvalitet. Jeg vil ikke sige, at kvalitet nødvendigvis kræver flere anslag, men tit og ofte hænger det sådan sammen, synes jeg. Ting, der er blevet brugt tid på, vil man også gerne give plads.

(Afsluttende samtale).

Bilag 4: Interview Anders Troels Damgaard, leder af Ritzaus NU-redaktion

(Indledende snak og introduktion af speciale)

Hvilken aftale har I om at levere nyheder til Jyllands-Posten og Politiken?

De er jo kunder og medejere af Ritzau, JP/Politikens Hus. Ved du hvordan Ritzau er skruet sammen på den måde? Vi er jo blevet et aktieselskab og har en række ejere, der tæller store medier, som bl.a. DR, JP/Politikens Hus, og så har vi nogle eksterne kunder som TV2, og som medejer har vi også en stor del af landets regionale aviser, og det er jo sådan, at de betaler fast for Ritzau-stof. De betaler en pris hvert år, beregnet efter hvor mange brugere de har på nettet, hvor mange læsere de har, og hvor stort et oplag de har. Så på den måde køber de ikke produktet. JP/Politikens Hus køber ikke vores printprodukter. De køber vore netprodukt, kan du sige.

Så der er ligesom to forskellige kategorier: Et, der hedder print, og et, der hedder net, som man kan abonnere på?

Ja, det kan du sige. Du kan også abonnere på det hele, men der er forskellige priser, afhængigt af, om det er den ene eller den anden pakke. Men det, jeg siger nu, er til baggrund, for det her om prisstrukturen, gider jeg egentligt ikke have, at det kommer til at stå alle mulige steder. Det er bare for at forklare dig, hvordan det hænger sammen. Det er ikke bare sådan, at vi leverer én type nyheder, kan du sige... jo, vi leverer netnyheder, men vi har også en finanstjeneste, der leverer finansnyheder specifikt til nogle medier osv. Og det departement, som jeg er ansvarlig for, er de hurtige nyheder – breaking news, netnyheder – dvs. nyheder til de elektroniske medier.

Ok. Har I nogle retningslinjer for, hvad I skal dække indenfor videnskabsstof?

Nej, det har vi ikke. Videnskabsstof indgår i en pulje sammen med alle mulige andre. Vi leverer udland, erhverv, krimi, politik, og den store kasse, der hedder indland, som er alt muligt blandet – det kan alt fra vejrhistorier til historier om soldater, der er kommet et eller andet sted hen i Afghanistan. I den pulje ligger der også noget kultur. F.eks. danske film, der får priser; der kan engang imellem ligge nogle videnskabshistorier om arkæologi, forskningshistorier om kræft og det ene eller andet. Det ligger ligesom i det store brogede felt, der hedder indland, som dækker over sundhed, kultur, og sådan noget som forsvar – det er en meget bred kategori. Så det er ikke det, som jeg kan høre, at du spørger efter. Vi har ikke specifikke retningslinjer for, at vi skal levere så og så mange videnskabshistorier.

Ja, eller inden for dét og dét emne?

Nej, det har vi ikke.

Men kan du så fortælle os om nogle af jeres overvejelser om, hvorfor I overhovedet har videnskabsstof med?

Ja, det er meget simpelt. Det er fordi, det er noget, som vores kunder gerne vil have. Det er simpelthen pga. efterspørgslen... men nu taler vi til baggrund. Kan vi lave en aftale om, at hvis der er noget, som du gerne vil citere mig for eller vil bruge, så sender du det til mig, så jeg kan klare det?

(Snak og aftale om citattjek)

Ok. Tilbage på sporet. Du spurgte til, hvorfor vi laver det. Jamen, vi er i meget tæt kontakt med vores kunder og spørger dem jævnligt, hvilke ting de gerne vil have. De vil naturligvis gerne have alle døgnets aller største

nyheder, de vil gerne have politisk stof og udland, hvor vi sidder og overvåger alt, hvad der sker i verden, og de vil meget gerne have krimistof. Og så er der altså de her undergrupper af specifikke typer, som de gerne vil have, og det er bl.a. videnskabsstof, og det er fordi de ved, at det er noget, som bliver læst rigtig meget på nettet.

Så det er et spørgsmål, at læserne gerne vil klikke sig ind på de her nyheder?

Ja. Du kan sige, at vi er en grossistvirksomhed, så vi tilrettelægger og styrer vores produkt derhen, hvor kunderne gerne vil have, at vi er. Vi lytter til, hvad kunderne siger, at de godt kunne tænke sig, og hvis de godt kan tænke sig nogle videnskabshistorier, så prøver vi at imødekomme det. Selvfølgelig indenfor de ressourcer, som vi har at gøre godt med. Hvis alt blev stillet op med, om de vil have hardcore politiske nyheder eller videnskabshistorier, så tror jeg nok, at de vil sige, at vi nok skulle bruge kræfterne på at overvåge, hvad der sker på den politiske scene i Danmark og tilsvarende i udlandet. Men når det er sagt, så er det, som derudover er nice-to-have, videnskabsstoffet, som de peger på.

Ved du hvor mange videnskabshistorier, I producerer på ugebasis?

Nej, det er der ikke lavet opgørelser over. De kategoriseres som indlandsstof og ikke som videnskabsstof. Det er muligt, at der er noget, der tilhører en underkategori, som hedder videnskab, men som et udgangspunkt bliver de sendt ud som indlandsstof. Det kan jeg faktisk ikke svare dig på. Det kommer an på, hvad du definerer som videnskabsstof. Taler du også om historier om arkæologi f.eks. eller historier om kræftforskning?

Ja, det er lidt diffust, men det er i sidste ende de historier, som ender på vidensundersiden hos de andre medier.

Ja, ok. Det kan jo også være lidt forskelligt, hvor de ender henne, så jeg kan ikke svare dig på, hvor meget vi leverer om ugen. Jeg kan sige, at når vi har overskud til dem, udover alle de opgaver som vi skal dække, så prioriterer vi at lave dem, når vi har kræfter til det. Og det kan både være sundhedsforskning, som der en stor interesse for, men det kan som sagt også være arkæologi eller opdagelser der er sket i forhold til... ja, hvad pokker kan det være... forsøg med dyr, der viser det ene eller det andet, som man kan blive "kloge på" i overført betydning. Det kunne også være noget om rummet. Det er meget bredt.

Ok. Hvilke ambitioner har I for produktionen af denne videnskabsjournalistik? Hvordan ser en god videnskabshistorie ud?

En videnskabshistorie kan jo være sindssygt spændende, men de kan også være enormt komplicerede og indviklede og klodset fortalt, så jeg vil sige, at den skal have et helt klart blikfang, som folk kan relatere til.

Det vil sige, at den skal være simpel?

Nej, det behøver den ikke være, men det skal være noget, som skal kunne forklares på en måde, så folk kan forstå, hvorfor de skal læse om det her. Det skal have en relevans for folk på en eller andet måde, eller den skal have en fascinationskraft. Du kan sige, at der er tre kategorier, som vi arbejder med, og vi skal helst ramme plet i to af dem: Der er væsentlighed, relevans og fascination. Væsentlighed kan være, hvis historien handler om et nyt afgørende gennembrud indenfor kræftforskning eller diabetesforskning. Det væsentlige, eller det vil sige relevansen, er, at det er relevant for rigtig mange mennesker. Den har måske ikke så meget fascination. Hvis vi skriver noget om, hvordan dinosauerne levede, så har historien en stor grad af fascination, men er måske knapt så relevant for folks hverdag og sådan noget. Ja, det er det spektrum, og der er historierne meget forskellige.

Hvad med antallet af kilder, der er med i historien?

Mange af de historier, som vi skriver, vil typisk være nogen, som er baseret på historier, som enten er embargoet (eller) udkommer i internationale tidsskrifter, dvs. er velresearchet af eksperter, forskere der ved, rigtig meget om det, og som så er suppleret med en dansk ekspert på området, der udlægger teksten.

Så den skriftlige kilde fra den videnskabelige artikel, og den mundtlige kilde fra...?

Ja, sådan vil det typisk se ud. Så kan der være andre... det kan være kræftens bekæmpelse, som har lavet en spændende undersøgelse om kræftforskning, så vil det være deres videnskabsfolk, som sidder og når frem til resultaterne, og så igen en anden kilde, som kan udlægge det. Det kan være en kilde, en overlæge: en kræftekspert på Odense Hospital eller et andet.

Men bruger I det også? Går I tilbage til undersøgelsen, eller lader I eksperterne udlægge det for jer?

Det vil oftest være en kombination af de to ting. Der står ofte en tekst i form af et summary, og vi har nogle folk, som kommer med inputs til os. Vi får tilbudt nogle citathistorier. Der er jo også en del citathistorier i det her, f.eks. fra videnskab.dk og experimentarium.dk, som gør os opmærksom på, at der kommer en undersøgelse, som bliver offentliggjort i et internationalt tidsskrift. De spørger, om det er noget, som er interessant for os, og så hjælper de med at finde frem til nogle kilder, typisk herhjemme, der kan udlægge teksten, og de skriver måske også et kort summary af, hvad det er, det handler om, så vi har noget at tage stilling til. Vi har jo ikke videnskabsjournalister ansat. Det er overvejende journalister, vi har ansat.

Hvad betyder perspektiv og anvendelse i de historier, som I skriver om?

Det er helt vildt vigtigt. Som jeg siger, og som jeg har sagt tidligere; det er det samme eksempel, som jeg vender tilbage til hele tiden; hvis det er kræft er perspektivet, hvad det kan betyde, og hvis det er udkommet af nogle dyreforsøg, jamen, hvad kan det bruges til, og kan man overføre det til menneskeverden, og hvilken relevans kan det have for fremtiden? Det er meget vigtigt, vil jeg sige.

Hvad er begrundelsen for, at I har de her allround-medarbejdere og ikke har folk ansat til specifikke opgaver?

Jamen, det har vi også på nogle områder. Vi er jo et nyhedsbureau, og vi skal kunne agere indenfor rigtig mange stofområder. Folk skal have så meget bredde, at de kan spænde rigtig vidt. De skal kunne skrive en erhvervshistorie om morgenen og en politisk historie om aftenen, og derimellem skal de også kunne skrive en videnskabshistorie også. Det er vores vilkår. Vi skal have folk, der spænder rigtig rigtig bredt og lynhurtigt kan sætte sig ind i en sammenhæng og som først og fremmest kan det gode journalistiske håndværk. Dét er det, som vi skal bruge. Og så har vi fagredaktioner, hvor folk sidder og har en mere specifik ekspertise, men det bruger vi mest til vores overvågning. Vi har folk ansat, der har mange års rutine i udlandsovervågning, der sidder og holder øje med de internationale nyhedsbureauer. Vi har simpelthen ikke specialister siddende på specifikke områder. Det kan være, at der er nogen, der har fra tidligere tider og som har nogle præferencer, men vi har simpelthen ikke ressourcerne til at prioritere at have en videnskabsjournalist. Så skulle det være, fordi der var et helt specielt ønske fra en kundegruppe, en stor kundegruppe, der ligger udover vores normale i dag, der gerne vil have et videnskabsfeed og have leveret så og så mange videnskabsartikler leveret hver dag i et videnskabsfeed, så kunne vi muligvis gå ud og ansætte folk til det og lave det, men det vil være en speciel produktion.

Ok. Vi har været lidt inde på det før; men hvor kommer jeres historier fra? Jeg tænker på videnskabshistorierne.

Vi abonnerer på de internationale nyhedsbureauer: Reuters, DPA, ASP, og vi har et samarbejde med vores nordiske søsterbureauer TT, NTB og FNB, og der optræder jo jævnligt undersøgelser og videnskabelige undersøgelser indenfor det ene eller det andet, så det er ét sted, vi kan få dem fra. Der er også internationale tidsskrifter, som vi får tilbudt historier med embargo på de her undersøgelser af. Vi samarbejder med

Videnskab.dk og experimentarium.dk, som også er rigtig gode til at få øje på, hvornår der kommer nogle interessante videnskabelige historier i de internationale tidsskrifter og gør os opmærksomme på det. Andre gange citerer vi bare historier.

Ringer I altid en kilde op?

Ja, det gør vi som regel. Jeg siger som regel, for der kan sagtens findes eksempler på, at vi ikke har gjort det, fordi vi har fået en skriftlig kilde, som vi kunne citere fra, og som vi har fået valideret. Men ja, vi vil oftest ringe dem op. Dels fordi man bliver klogere, når man ringer op på det, dels fordi vi har en lydproduktion, så vi vil lave radiolyd på de her historier. Videnskabshistorier er også meget anvendelige til radio, så det gør vi også.

Ok. Hvor lang tid vil du sige, at en journalist hos jer har til at skrive én artikel?

Det kan jeg ikke svare dig på. Det kommer helt an på artiklens karakter. Nogle gange kan du lave tre på en time. Andre gange kan du sidde en hel dag med én. Det kommer helt an på karakteren af historien. Jeg kan fortælle dig, hvad vi laver i døgnet. Vi laver 120 nyhedsenheder i døgnet. Det er lejet. Det dækker så også over alt. Noget af det er opdateringer, og nogle af dem er rene citathistorier, hvor vi citerer andre medier. Det er ikke en stor andel, men der er en del. Du kan selvfølgelig sætte dig ned og sige: Når der er så og så mange journalister; det giver så og så mange nyhedsenheder pr. dag pr. (red. medarbejder), men...

Men det afhænger af de enkelte historie?

Ja, og du så når frem til, at det giver ca. seks historier pr. dag, så kan det være, at det dækker over, at den ene historie er opdaget tre gange. Så er der brugt tre klip dér, så man kan ikke gøre det op på den måde. Når det er sagt, så er vi jo under ekstremt stort tidspres og produktionspres, så vi sidder og tæsker os gennem den ene lange videnskabelige rapport efter den anden. Det har vi slet ikke ressourcer til.

Hvad afgør, om I vil bruge ressourcerne på at skrive en videnskabshistorie eller ej?

Ja, det er en vurdering af, om det er en historie, som vil ramme godt ind hos vores kunder – om den har en relevans, bredde, en dybde og en popularitet, der gør at den kan være en historie, som kan blive en succes hos vores kunder.

Kan du se nogle udfordringer ift. at producere videnskabsjournalistik hos jer?

Ja, men det er vist den samme udfordring, som gælder så meget andet. Jeg ville rigtig gerne lave flere videnskabshistorier, men vi har bare ikke flere ressourcer eller tid til det. Det er tiden, som er afgørende for, om man vil lave flere videnskabshistorier.

Bliver de nedprioriteret, fordi I er under ressource- og tidspres?

Jeg ved ikke, om man kan sige, at de bliver nedprioriteret, men som jeg sagde før, så er der ligesom nogle ting, som vi er nødt til at (UKLART ORD), for det som vores kunder først og fremmest betaler for, det er, at vi er først på breaking news: Dvs. er først på de store politiske historier, først på de store udenlandske historier, først på de store sportshistorier og først på de store krimihistorier osv. Så er der nogle historier, som du kan sige er breaking i en videnskabelig forstand, men det er ikke historier, som rangerer som breaking news, men det er gode historier, og dem prioriterer man så tilbage, hvis der er åbningstale i folketinget, så er det ikke sikkert, at der er mange videnskabshistorier den dag, for så er der nogle andre ting, som er i fokus. Så på den måde vil jeg ikke sige, at de bliver nedprioriteret. De bliver valgt til i det omfang, vi har tid til det, og vi synes, at historien er god nok vejret op mod de andre mulige historier, vi sidder og har. De indgår i prioriteringen.

Hvem bestemmer, hvilke historier der skal laves på området?

Hvilke videnskabshistorier, der skal laves, og om de skal laves?

Ja.

Det er dem, som har ansvaret for nyhedsproduktionen på dagen. Det er nyhedsredaktøren. Jeg er i nogle tilfælde også inde over, men ansvaret ligger hos nyhedsredaktøren, som refererer til mig. Det er dem, der træffer beslutningerne, for det er dem, der sidder med ressourcerne, og ved, hvilke andre historie, der er i gang, og dér vurderer, om det er værd at kaste kræfter efter, og om de har kræfterne til det vel at mærke.

Har I nogle krav til antallet af kilder i en historie? Du siger, at I typisk har en skriftlig kilde og en mundtlig kilde også. Er der andre krav til antallet af kilder eller typen af kilder i videnskabsartiklerne end der er i den andre områder, som I dækker?

Nej, det er der ikke.

Ok. Det er det samme?

Ja. Der er forskellige typer af historier indenfor de forskellige stofområder. Du kan sige, at indenfor politik har du forskellige reaktionshistorier, som er holdningstilkendegivelser. Det er jo ikke det, det drejer sig om, når det gælder videnskabshistorier. Det handler om fakta og udlægninger, så du kan sige, at vi er afhængige af at have et videnskabeligt grundlag, som vi kan skrive ud fra; altså, at vi har en undersøgelse eller en rapport, der viser noget.

Ringer I så andre kilder op for at høre, om det nu også kan være rigtigt, det som denne undersøgelse, som I sidder med, nu viser? Eller går det mest ud på at forklare, hvad undersøgelsen nu engang viser?

Den dér med at ringe op og spørge om det nu virkelig kan være rigtigt, det vil vi gøre i tilfælde, hvor der er et eller andet der gør, at vi kommer i tvivl om, det virkelig kan være sandt. Lad mig sige det, som det er: Der skal være en mistanke, før det bliver relevant, men når vi så først har den mistanke, så kan det være nok til, at vi smider historien og siger, at den tør vi ikke binde an på – den gider vi ikke bruge kræfter på. Vi vil hellere bruge kræfterne på noget andet, fordi den er lidt ulden eller uklar, eller fordi den er svær at omsætte til noget, som er relevant. Men du spørger, om vi laver dobbelttjek af historierne. Der er stemplet for os, at når det først står i et naturvidenskabeligt tidsskrift, så har den allerede været igennem en eller anden form for godkendelsesprocedure, hvor der er nogle respekterede forskere, der står bag, og så er det jo det, som vi refererer.

Så I stoler på de kilder, I har på historien?

Ja, det kan du sige. Det er jo klart, at der kan komme en undersøgelse, der viser noget modsat på et senere tidspunkt, og så vil vi naturligvis referere den, men det er et område, hvor vi har utrolig svært ved at gå ind og føre sandhedsbevis for det ene og andet. Det er jo meget vanskeligt for os. Der må man stole på de kilder, man har. Og de står i øvrigt på mål for de ting, som vi ligesom refererer dem for.

Men vil I sådan et tilfælde så referer til den undersøgelse, der viser noget andet... altså, at der tidligere har været en anden undersøgelse, som har vist det modsatte?

Ja, det vil vi gøre, hvis den undersøgelse lå present i vores hukommelse. Altså alle de her undersøgelser, der viser hvad man må spise og ikke må spise, som jo skifter over tid; om man svømme lige efter man har spist, eller om man skal vente en halv time; hvor der hele tiden kommer eller sker en udvikling. Hvis man husker det, så vil man skrive det. Det betyder ikke, at vi trawler hele vores database igennem, når vi får en undersøgelse, for at se om vi tidligere har omtalt historier indenfor dette område, som sagde noget andet. Det gør vi ikke nødvendigvis. Det vil så sige, at det tit fremgår i de summaries, som vi har, at dette er en undersøgelse, der gør op med tidligere forestillinger om, at man skulle gøre sådan og sådan. Det er faktisk ikke sjældent, at det står, og så vil vi naturligvis skrive det, for det er jo en del af nyheden, at man er nået frem til, at det faktisk er skadeligt at drikke 7 genstande om ugen og ikke 14.

Gør I jer nogle forestillinger om at vælge historier om dansk forskning frem for udenlandsk forskning?

Om vi vælger det ene frem for det andet?

Ja, hvordan I prioriterer...

Jeg vil sige, at vi tager de historier, som vi synes er de bedste, men der er ingen tvivl om, at danske forskere, der har været involveret i noget interessant, det giver en ekstra dimension, for så er der allerede noget genkendelse for læserne og sådan noget: Danskervinklen, kan du kalde den. Den vil i sig selv skabe noget tiltrækning for læserne, så derfor kan du sige, at en historie bliver ekstra interessant for os, hvis det er danske forskere, der har fået et gennembrud med et eller andet. Det betyder ikke, at vi vil undlade at citere, hvis det er amerikanske kræftforskere, der har fået et gennembrud indenfor et eller andet. Vi vil ikke sortere dem fra, fordi de ikke er danske.

Ville I da ringe til en dansk kilde?

Ja, det ville vi typisk gøre.

Leverer I noget til f.eks. Jyllands-Posten eller Politiken på videnskabsområdet, som de ikke selv dækker, eller er det et supplement?

Jeg tror, at de betragter det som et supplement på den måde, at de jo selv har videnskabsjournalister. Det er nok meget til print, sådan som jeg læser det. Hvis de selv har kastet folk efter samme historier, som vi leverer, så er det jo dét, som de prioriterer, men alle de andre gange, så tror jeg, at de betragter vores stof som et supplement til det, som de selv skriver. Det betyder også, at de siger, hvis de en dag selv vælger at bruge kræfterne på den nye kræfttrapport, som Ritzau er på: den tager vi fra Ritzau; den behøver vi ikke selv bruge kræfter på. Det kan også være, at de selv vælger at ringe til nogle flere kræftforskere og lave deres egen sidehistorie. Jeg ved ikke, om de ser os som rygraden i deres videnskabsdækning, eller om de ser os som et supplement. Jeg tror, at de ser os som et supplement.

Den videnskabsjournalistik, som I leverer. Lever den op til de forventninger, som I har?

Ja, men nu forudsætter du, at vi har nogle helt klare mål for, hvordan vores videnskabsjournalistik skal være.

Ja, men du siger jo også det om kilderne, om perspektivet...

Ja, ok. Der er de historier, som vi skriver inden for videnskabsområdet, de skal opfylde præcis de samme kriterier, som de andre historier, som vi laver, skal. De skal være troværdige, de skal være godt forklarede, de skal skabe relevans for læserne, godt vinklede, være valide og troværdige, og det samme skal kilderne være. De skal være underbyggede af kilder. Det er præcis de samme krav. Vi stiller ikke anderledes krav. Det gælder i øvrigt for al den slags journalistik, vi laver. Vi har ikke nogle krav, der er anderledes for nogen typer af journalistik. Alle stofområder er underlagt de samme journalistiske kriterier.

Jeg spørger, fordi nogle af de artikler, som vi har analyseret, viser, at videnskabsartiklerne typisk falder under en kategori, man kan kalde naturvidenskab. Er det noget, som du kan nikke genkendende til?

Det kommer an på, hvad I definerer som naturvidenskab?

Eksempelvis medicin, biologi...

Ok, hvis du siger medicin, og det er undersøgelser, der handler om forskning i forskellige sygdomsformer, så...

Ja, det definerer vi også som naturvidenskab.

Hvad falder udenfor for naturvidenskab?

Det kunne være sociologi, samfundsvidenskab, humaniora

Ok, så vil jeg nok give dig ret. Der er nok rigtig meget indenfor naturvidenskab, sociologi, jo til dels også. Vi bruger også kræfter på SFI, Socialforsknings Instituttets undersøgelser, der på den ene eller anden måde fortæller noget om danskernes vaner og leveformer. Det gør vi også. Hvis vi får nogle undersøgelser om f.eks. udsattes forhold i Danmark, så er der noget at skrive om, men jeg troede egentligt, at du tænkte på videnskabelige historier... i den forstand.

Jeg tænker ikke kun på fysik og kemi.

Ok.

Men hvorfor tror du, at det er sådan; at det er mere spændende at skrive om de ting frem for sociologi og humaniora?

Jeg tror, at det kommer an på, hvilke emner der er tale om inden for sociologi og humaniora. Som det er, kan man sige, at det handler om i forhold til videnskab, at jo mere man kan gøre tingene, jo mere læservenligt er det. Jo mere man kan konkretisere, jo mere kan man perspektivere tingene og sådan noget. Og så handler det for os også om, at det er det, som kunderne efterspørger. Det er den type historier, som de godt kan lide.

Om rummet?

Ja, f.eks. om rummet – en eller anden stjernestrøm. Det vil de rigtig gerne have. Jeg er måske også lidt usikker på din definition af humanistisk videnskab og sociologisk videnskab i den sammenhæng. Man kan jo sige, at der er en hel del af samfundsvidenskab. Der laves undersøgelser af rigtig mange ting: Hvad der foregår på arbejdsmarkedet og arbejdsmiljø og sådan noget, og det bruger vi jo ret mange kræfter på... og stressforskning og sådan noget. Fattigdom skriver vi jo også om, når vi støder på nogle undersøgelser dér. Men det er samtidigt vigtigt at sige, at der jo er en million undersøgelser, som vi ikke skriver om, fordi vi ikke har kræfterne til det, og der er sikkert forskning, som ikke er særlig velegnet til at trykke i nyhedsmedier, og vi er jo et nyhedsbureau, men som mere lægger op til diskussion og debat om nogle ting. Vi bringer jo heller ikke kronikker. Det er ikke et nyhedsbureaus opgave. Det korte svar er nok, at det vi rammer, er det, som vi vurderer, har relevans for vores kunder. Jeg synes egentligt, at vi rammer godt. Som jeg startede med at sige, så ville vi frygteligt gerne lave noget mere videnskabsjournalistik, men det vil være på bekostning af noget andet, som jeg ikke har lyst til at bekoste.

Sidste spørgsmål, Anders; I forhold til den videnskabsjournalistik, som I producerer, hvilke kvaliteter er der i det, i forhold til det, som Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske kan producere selv?

Det skal leve op til det kvalitetsniveau, som de selv sætter. Det er ikke spørgsmål om, at jeg mener, at vores har flere kvaliteter end det, som de selv laver.

Har jeres historier andre kvaliteter?

Det ved jeg ikke. Vi er fuldt ud tilfredse, hvis kvaliteten af vores artikler matcher deres kvalitetskrav. Det er vores opgave. Selvfølgelig har vi vores egne kvalitetskrav for, hvordan en god nyhedshistorie skal skrives og bearbejdes, og de skulle gerne være i overensstemmelse med de kvalitetskrav, som de har ude hos vores kunder, for ellers ville de ikke have os som kunder. Det er vores evige benchmark. Vi skal leve op til kundernes kvalitetskrav. De har nogle krav, og dem skal vi ramme. Jeg tror, at du skal være opmærksom på, at det jo ikke er sådan, at JP og Politiken siger: Nej, den videnskabshistorie fra Ritzau, den er bedre end den videnskabshistorie, vi skriver på, så den smider vi, og så bringer vi Ritzaus i stedet for. De bringer vores sammen med det, de laver.

Det var nu også mere i forhold til, om jeres f.eks. var kortere eller....

Nej. Vores formater er tilpasset. Ritzau bliver tit opfattet som det, som står i de korte noter i aviserne, men hvis du går ind og kigger på netaviserne, så kan du se, at vi skriver historier i samme længde, som de historier, de kører rundt omkring på de fleste store danske websites: Politiken, JP, Ekstra Bladet, DR og TV

2. Vores webformater er tilpasset de længder og formater, som vores kunder bruger, for de skal jo helst kunne passe direkte ind.

Så de ligner meget hinanden?

Ja, form- og længdemæssigt skal vi ramme de formater, som vores kunder har, så godt som muligt. Du sige, at de har forskellige formater nogle gange, men så forsøger vi at finde en fællesnævner. På den måde er de hverken kortere eller længere. De har nogenlunde det omfang, som man ser andre steder.

(Indledende snak)

Det er sådan lidt det, Thomas har oplevet det her med, den ene dag skriver du det ene, den anden dag skriver du det andet, og det kan godt være, der er noget forskning til at bakke det op, at der er nogen, der har lavet denne her undersøgelse, men at man forholder sig så i øvrigt ikke til, 'har vi skrevet noget om det her før, og hvad skrev jeg lige i sidste måned, jeg kan da huske noget om', og sådan noget. Og jeg kunne se det lidt nede på Ingeniøren, det der med, hvornår ringer man så lige en kilde hjem og får den danske vinkel, eller 'er det nu så stort det her, som de slår det op til?'

Præcis, de er rigtig dygtige ude på universiteterne til at fægte med armene, 'verdens førende', 'og det er fantastisk' og 'det er første gang nogensinde, nogen har afdækket det her, det er helt vildt', det er de rigtig dygtige til ude i kommunikationsafdelingerne. Og respekt for det, det er jo deres arbejde, det er bare svært at fægte igennem, når man sidder ude på den anden side og skal prøve at finde ud af, 'har det hold i virkeligheden?'

Og det blev vi så lidt trigget af og tænkte, 'det vil vi gerne undersøge', og vi havde snakket lidt om at undersøge, hvordan i gjorde det her hos jer, så er vi hoppet over til at sige, 'vi vil hellere lede et sted, fordi vi gør det med et udgangspunkt, der hedder, at nogle steder er det ikke, som det burde være, så derfor har vi kigget lidt mere til de store dagblade, hvordan de har det på nettet, for de har jo alle sammen sådan en 'Tech og viden', eller 'Videnskab' eller 'Ny viden', sådan et eller andet, sådan et faneblad, man kan klikke sig ind på, og hvordan kvaliteten egentlig er af det. Om det er kritisk videnskabsjournalistik, eller om det er mikrofonholderi, og hvorfor det i givet fald skulle forholde sig sådan, når man har nogle andre journalistiske idealer på alle mulige andre områder.

Lige præcis, men der skal man nok skelne meget mellem netaviserne og det, de kan, og det, de er nødt til at gøre, tænker jeg. Du bliver målt på, hvor mange klik du kan generere, der sidder en hel masse mennesker i pølsemaskinen, og de hamrer artikler ud, jeg ved ikke, hvad den daglige produktion er, men altså, 'du skal lave ti artikler om dagen', eller et eller andet, kadencen skal være høj, og det hele glider i flowet, og man skal jo heller ikke bruge for meget tid, fordi artiklen ligger der måske i en time eller to, så er den overhalet af alt muligt andet, der kan man virkelig tale om at skære hakkelse i døgnets rejsestald, for at bruge en rigtig gammel floskel. Og det kommer det selvfølgelig også til at bære præg af på videnskabsområdet, så på den måde adskiller det sig nok ikke så meget fra det politiske eller indlandsstoffet, eller hvad ved jeg.

Du tænker, det er vilkårene på nettet i det hele taget?

Jeg tænker, det er vilkårene på nettet i det hele taget, hvilket jeg dybest set synes er enormt skræmmende. Jeg tror, der for nogle år siden var en, der lavede en ph.d. på det der med netjournalistik, det der med, at vi læser også anderledes på nettet, og jeg kan da mærke det selv, jeg læser nogle andre artikler på nettet, end jeg gør, hvis jeg sidder med et eller andet på print. Jeg læser om mange flere knallertulykker og familietragedier og skilsmisser i kendisverdenen, jeg læser nogle ting, som jeg aldrig nogensinde kunne drømme om at læse, hvis jeg sad med en avis, og det er bare, fordi det er tomme kalorier, man sidder der og klikker rundt i stedet for at se dårligt tv, og jeg tror ikke, at jeg adskiller mig meget fra gennemsnitsmennesket. Og så kan man sige, hvis det er det, jeg sidder og klikker på, så er der noget andet, som jeg ikke klikker på, og det er typisk det, hvor der er noget substans, og hvor man rent faktisk får noget af vide, der hvor der er noget at hente. Men det er jo også det, jeg dybest set ikke mener, man bør give væk gratis på nettet, det er for fanden det, som medierne, koncernerne, skal leve af. Så allerede der er der jo også et skisma: vi vil gerne give noget væk, der er gratis, men til gengæld er det lortekvalitet. Jeg tror heller ikke, at man kommer udenom den der økonomiske vinkel, der jo er, og den er vi jo så, ja, vi er jo ikke fri for den, for vi kæmper også, men vi er jo public service, ligesom Danmarks Radio, så vi skal jo ikke tjene penge, vi skal ikke levere 15 procent til Mecom, eller hvad ved jeg. Og det er bare for at gøre det endnu mere kompliceret, end det sikker allerede er i forvejen, men det er jo et aspekt med netjournalistik.

Hvor meget producerer I hver især på en dag gennemsnitligt?

En artikel om dagen, hvis jeg sådan skal give et slag på tasken. Og nogle artikler tager jo lang tid at lave, og

andre gange, hvis man har nyhedsvagter, kan man lave noget relativt hurtigt. Men gennemsnittet det er nok en artikel om dagen, men igen, med plads til, at, hvis man sidder med noget, som er stort og tungt og researchkrævende, og man kæmper med at få fat i kilderne, jamen så kan man få tid til det. Men igen, det skal hænge sammen, vi kører med sådan en seks-om-dagen-model, stjålet fra Fødevarestyrelsen med grøntsager, det er sikkert sundt, det er det, vi har kapacitet til at lave og har kapacitet til at lave nogenlunde ordentligt. Det er jo den der, skal man have et stort flow, hvor det bare kører hele tiden, og hver gang man kommer ind, og man klikker ind fem gange om dagen for at se, om der er sket noget nyt? Sådan er vi jo ikke. Vi behøver ikke have det store flow. Engang imellem så tænker jeg, at det kunne være rart at have nogle flere elementer, der kørte, men jeg ved også, at ud fra de ressourcer, vi har, så ville kvaliteten falde, og så kan man sige, 'okay, vi er sådan et nyhedsmagasin, det gør ikke noget, der ikke er så meget, til gengæld er det bedre end, hvis vi smurte os selv noget tyndere på', og det er jo en afvejning, hvad har du og hvad du kan få ud af det.

I jeres redaktionsprogram inde på nettet, der står der, at I skal lave god og kritisk videnskabsjournalistik, hvordan gør I det, hvad ligger der i det?

Ja, hvad fanden ligger der i det? Altså, der ligger jo i hvert fald det der med, at vi ikke hele tiden har de der en-kilde-historier, som jo er rigtig, rigtig fristende at lave, 'ny forskning viser', en eller anden kommunikationsmedarbejder kommer forbi med en god historie, 'den er fantastisk, du får den solo', jeg synes, det er så gammeldags, men vi prøver på ikke at planke så mange pressemeddelelser, vi prøver på at huske at ringe op, og måske også ringe op til en ekstra kilde, og vi prøver også på at huske rent faktisk at stille spørgsmål, i stedet for at lave den der 'sportsjournalistik, 'to-nul, hvad så?', 'fortæl om din forskning...', altså, der skal jo også spørges ind.

Og hvordan spørger man så kritisk ind, når man sidder, og ikke selv er ekspert på området?

Man kan jo starte med at udfordre på, jamen er det virkelig verdens bedste? Og man kan også starte med at ringe til den der ekstra kilde, som måske kan modsige de ting, et eller andet forskningsresultat viser, eller ikke nødvendigvis modsige, det kan også være bare at lave en lille googlesøgning og konstatere, 'der ligger også nogle andre resultater', som enten lægger sig op ad og understøtter, eller viser noget lidt andet. Vores debattører er jo i virkeligheden meget gode til at sætte foden på det, de kan jo være virkelig heftige, de er virkelig nogle nørder med det der med, 'ja det er meget godt, at det der resultat viser sådan og sådan, men jeg ved tilfældigvis, at nogle andre forskere har lavet noget andet, og det viser...'

Hvad gør man så?

Så har de lov til at debattere, og så kan vi jo, hvis vi har skrevet noget, som er forkert, går vi selvfølgelig ind og retter det, men vi prøver på at holde justits. Ja hvad gør man så? Jeg synes jo, det er fint, at der er lyndeling i debatten, det må der gerne være, vi skal jo ikke ophøje det hele nødvendigvis, til en omskrevet, udbygget artikel, men det er rigtig fint at få tilskudsinformation med i debatten, hvis vi ikke selv har haft tid, mulighed, hvad ved jeg, for at finde det. Problematikken er selvfølgelig også, at 'ja, det er meget godt, men den der forskning, du linker til, den er jo fuldstændig uvederhæftig, og det der tidsskrift er ikke så anerkendt som nogle andre tidsskrifter, og så kan man komme op i en meget højpanedet diskussion om, hvordan man ranker videnskabelige tidsskrifter, og hvilke er anerkendte, og hvilke er ikke så anerkendte? Og nogle er anerkendt for noget og ikke så anerkendte for noget andet...

Ved journalisterne det? Kender de hele den sfære omkring videnskabelige artikler, og hvad der er ranket i forhold til...?

Altså, det er jo ikke noget, der er eksakt videnskab, kan man sige, det én forsker vil mene...PNAS, du kender det, jeg kan ikke engang huske, hvad det står for, lige i øjeblikket, det er faktisk rimelig anerkendt, men du kan sagtens finde en krakilsk, dansk forsker, som skriver en sur mail til mig og siger, 'det er jo ikke anerkendt, det er jo ikke lige så anerkendt som noget andet', det er jo hele tiden relativt og subjektivt, selvfølgelig er der nogle, der er mere end andre, det er klart, og man kan for eksempel have diskussionen: er det et open source-tidsskrift, eller er det et lukket, man betaler penge for? Men nej, det er ikke hugget i sten, journalisterne ved godt, at forskellene er der, og nogle kender de, der er jo sådan en håndfuld, som vi siger, dem der, dem anerkender vi som værende anerkendt som solide videnskabelige tidsskrifter, så dem stiller vi ikke spørgsmålstejn ved. Hvis der så dukker et eller andet op i et tidsskrift, som vi aldrig har hørt om, så ringer vi nok til nogen og spørger, 'hva' Kim, kender du det der..? Hvad er nu det for noget?' Så der kan man

jo blive nødt til at lave lidt grundresearch på det der tidsskrift, som den der videnskabelige artikel en eller anden pressemeddelelse måske er skrevet med udgangspunkt i, hvad fanden er det? Er det slam, eller er det okay, eller hvad er det for noget?

Det kræver ligesom, at man har nogle positioner inden for feltet, hvor man så kan sige, hvis jeg ikke lige ved, hvor det hører henne, så kan jeg lige finde ud af, hvilket segment det tilhører.

Det er klart, at sådan en redaktion som vores, det kræver, at man er rimeligt inde i sit stofområde, og man kan jo ikke være inde i det hele, men man kan være inde i rammebetingelserne, hvis man kan sige det på den måde, altså man har nogen, man kan ringe og nogle kilder, man stoler på, som man kan have en fri udveksling, og som gider lige at hjælpe en. Men det hjælper selvfølgelig også, hvis man selv har en baggrund, der gør, at man forstår, hvad det handler om. Sybille, der skriver om naturvidenskab hos os, hun er astrofysiker med en tillægsuddannelse i journalistik, Irene er historiker og retoriker med en tillægsuddannelse i journalistik, Thomas er RUC'er, nyhedsredaktør, meget samfundsorienteret, en lille smule mere akademisk, end folk er flest, jeg er den, der er dårligst klædt på, jeg er fra Journalisthøjskolen, men...

Tillægsuddannelse, specialisering.

Specialisering, nu er jeg selv ud af den gamle håndværkeruddannelse, og jeg mener faktisk, at den kan rigtig mange ting, og den er værdifuld, men jeg mener også, at man er nødt til at forholde sig til, at det kræver en høj grad af specialisering. Det er ikke sikkert, man får den på den bedste måde ved at gå på SDU eller RUC eller have den der faguddannelse på den måde, men det kræver, man må arbejde med noget stof og arbejde sig ind i det. Jeg er selv ud af erhvervsjournalistikken og har været på Børsen i en årrække, og der sad en værftsmedarbejder, som havde skrevet om skibsværfter de sidste 20 år, han vidste alt, hvad der var værd at vide. Han var ikke blevet en bedre værftsmedarbejder af at have en akademisk baggrund inden for skibsbygning, han havde bare arbejdet sig ind i sit stofområde og vidste rigtig meget om det. Grundlæggende handler det jo om, om man er klædt på til at kunne udfordre kilderne, altså det er jo i virkeligheden ret banalt, og hvis man ikke er det, så må man prøve på at blive det, og man kan jo altid få hjælp af nogle andre kilder, hvis man er kommet så langt, så man har et godt kildenet.

Går I nogensinde ind og kigger, hvis I får sådan en 'denne undersøgelse viser det og det'-pressemeddelelse, går I så nogensinde ind og kigger i den videnskabelige artikel, læser ind i metoderne og kigger på, hvordan har de gjort og spørger ind til det, eller tager I det sådan, 'nu er det publiceret, så er det godkendt, så kigger vi ikke videre på det'?

Nogle vil måske forsøge at sætte sig ind i det, Sybille printer som regel den videnskabelig artikel ud og sidder og prøver på at kværne den igennem, men det er jo typisk så specialiseret, så selvom man har en faglig baggrund, der ligger inden for det overordnede felt, så kan man ikke detaljerne, men selvfølgelig metoderne...men der er det igen, vi må sige, vi går ud fra, at metoderne er i orden, hvis det er publiceret i et anerkendt videnskabeligt tidsskrift. Der, hvor vi kan gå ind og være kritiske i høj grad, det er jo, hvordan kommunikationsafdelingerne sælger det, er det her det største siden skiveskåret brød, eller er det måske bare et lille skridt på vejen, men 'vi vil rigtig gerne i medierne, fordi vi har brug for at søge EU-tilskud lige om lidt, og derfor vil vi gerne i medierne og have dem til at skrive, at vi ved alt om nanoteknologi, og vi er bare de bedste på det felt'? Det er jo et område, det er befængt med økonomiske interesser, det er befængt med behård konkurrence, jeg tror, det er noget af det mest rådne, der findes, det er de der forskningsmiljøer, hvor de render rundt og stikker knive i ryggen på hinanden, det er virkelig...

Ja, fordi der er måske mange, som ikke er inde i denne her verden, som vil sidde og tænke, at sådan noget forskning og grundforskning og alt det, der foregår på universiteterne, det er sådan noget, der har en helt sådan ren, hellig, reel indsigt og er fuldstændig fri for interesser, 'jeg sidder bare her og er interesseret i at løse det her problem'...

Men sådan er den ikke, og det skal man være enormt bevidst om, når man agerer ude i de der miljøer. Man skal bare træde varsomt, fordi der er rigtig mange interesser på spil, det er både noget med økonomi, folks personlige karriere, der må man jo også se på, hvad er det med forskningen? Man kan sidde og arbejde intenst med et eller andet lille område i årevis, og det bliver jo det vigtigste i hele verden, det kommer jo til at fylde rigtig meget, det er noget andet, hvis man sælger computere eller et eller andet, så folk de brænder jo for det, og det giver selvfølgelig noget på både den ene og den anden side, men det kan være med til

selvfølgelig at gøre, at man måske gør lidt for meget ud af, hvor stort det er, det, man har fundet frem til, hvad ved jeg, samtidig med at jeg synes, det er fantastisk, jeg elsker de der mennesker, der virkelig brænder for det, de laver, og ved rigtig meget om et eller andet, som er noget helt andet end journalister, som typisk ikke ved en skid om noget som helst, men er meget sådan overfladeorienterede.

Jeg vil faktisk gerne vide, hvor, nu snakker vi omkring historier og kommunikationsafdelinger, hvor I finder jeres historier henne sådan typisk? Nu spørger jeg 'I', som om du er hele redaktionen.

Ja, i virkeligheden er der nogle af her ting, der skal du snakke med journalisterne, jeg ved ingenting, jeg er bare redaktør, jeg laver kaffe. Der er selvfølgelig sådan nogen hovedområder, hvor man kan sige, okay, nye videnskabelige resultater, der bliver publiceret i de internationale tidsskrifter, er der en dansker med i et eller andet? Det er sådan lidt oplagt, det er fællesstof, men det er typisk vigtigt, hvis noget er en forside i Science eller Nature eller noget, eller PNAS eller et af de andre, jamen så er det i hvert fald en kilde til historier, der får vi en del fra.

Så I sidder og kigger dem igennem og sådan, 'er der et eller andet, der springer i øjnene'?

Der er jo pressemeddelelser, det er jo fuldstændig organiseret, altså EurekAlert!, jeg ved ikke, om du var meldt til EurekAlert!, EurekAlert! er en amerikansk pressemeddelelser, som universiteterne...

Eurek?

E-u-r-e-k Alert, den er American Association of et-eller-andet Science, triple-a-s, det er dem, der laver den, det er universiteterne, der står bag, det er meget fint, det er meget anerkendt og alt muligt. Men der kommer alt muligt skrammel ud på EurekAlert!, 'dagens tilbud fra EurekAlert!', man kan altid finde et totalt langt ude israelsk forskningsresultat, som kan hente en masse klik hjem. Det er der, universiteterne sender deres pressemeddelelser ud igennem, og de betaler selvfølgelig penge for at være med og få mulighed for at gøre det, og så ryger det ud til alle de der journalister, der abonnerer på EurekAlert!. De sender også embargoed, hvad hedder det på dansk?, pressemeddelelser ud, 'på torsdag klokken 20 publicerer Science denne her fantastiske historie, Eske Willerslev har igen dissekeret en indianerlort og har fundet frem til et eller andet', og det er jo fint, så får man den på forhånd, og så kan man sætte sig ned og forberede historien, og så kan man prøve at se, om man kan få lov til at få en kommentar fra Eske Willerslev, medmindre han har solgt sin sjæl til et eller andet dagblad og derfor ikke kan tale med andre medier, det er en problematik for sig, så det kører fuldstændig automatisk. Der findes en europæisk tjeneste, der svarer til det der EurekAlert!, der hedder AlfaGalileo, den kan I også gå ind og kigge på, den er ikke så god, europæerne kommer jo altid rendende bagefter, det er lidt irriterende, men den er der i hvert fald, og der er også mange, der bruger den. Igen: Det er, universiteterne betaler for at få lov til at smide deres pressemeddelelser ind i sådan en kanal, og så sidder videnskabsjournalisterne ude i den anden ende ser, og bladrer og bladrer og bladrer, 'ja, det ser da meget spændende ud, det kan vi nok få nogle klik på, den skriver jeg af, den skal selvfølgelig lige oversættes'. Nu kanter jeg den lidt, men det jo det der sådan totalt organiserede. Så er der selvfølgelig alle de danske universiteter. Vi lavede en eller anden, 'hvor mange pressemeddelelser', vi får måske otte-ti pressemeddelelser om dagen fra universiteter og forskningsinstitutioner, og 'ny forskning viser' af forskellig art på forskellig måde, det er jo klassisk redaktion, der vælter en masse ting ind, og vi kan jo ikke lave det hele, og vi prøver på at sortere i det efter bedste evne, vi har opfundet en nyhedsvagt, som også lavet det, vi kalder 'Kort nyt', fordi vi gerne vil give vores brugere et overblik, 'hvad sker der egentlig', vi kan jo ikke nå at skrive historier om det hele, så vi laver det der lidt notebaserede, sådan så man kan se, 'Københavns Universitet har lavet en pressemeddelelse om sådan og sådan'.

Jeg skulle lige til at sige, fordi det har jeg nemlig siddet og studset over et par gange, for jeg har jo siddet og fået mange af de samme pressemeddelelser etagen under, som i har siddet og fået heroppe. Og der kan jeg jo se nogen gange inde på den der 'Kort nyt', at så er det, det står der jo så også, at det er i en pressemeddelelse og så videre, og så er det mere eller mindre pressemeddelelsen, der så er der, så er der måske rokeret lidt om eller slettet et afsnit eller et eller andet. Og så tænker jeg bare, hvilke overvejelser I gør jer i forhold til det, i forhold til den her kritiske tilgang, fordi det er stadig noget, I vælger at publicere på siden, og det er jo ikke sikkert, at brugerne som sådan er klar over forskellen, altså 'her er der en grundig journalistisk bearbejdning, og her henne der har vi egentlig ikke rigtig stillet de kritiske spørgsmål, der har vi fået tilsendt noget, som vi lige har...'.

Vi har ikke stillet et eneste spørgsmål, det er jo på samme måde, vi citerer artikler fra Ingeniøren eller fra

Jyllands-Posten eller fra nogle andre. Vi prøver på at opdrage folk til, at de skal lade være med at planke det hele, det er også sådan lidt kongstanke fra mig selv, når man laver citathistorier, så skal man ikke snuppe hele historien, så skal man tage max tre afsnit, og så skal man linke til den oprindelige kilde, og det er faktisk også det, vi prøver at gøre med 'Kort nyt' – det hedder 'Kort nyt', fordi det skal være kort, og så mener jeg faktisk også, det er mere ærligt at sige, 'jamen den her, den kommer fra Københavns Universitet', og så linker vi over til Københavns Universitet, og så kan folk selv læse videre der. Vi har ikke bylines stående oppe i toppen, men vi har det stående nede i bunden, så man kan se, hvilken journalist der har lagt det på. Det er jo lidt en afvejning, der er jo masser af eksempler på det der med, man snupper lige en pressemeddelelse, og så rokerer man rundt, og så sætter man sit navn på, og så kører det rigtig godt. Der prøver vi at gøre det lidt anderledes med de der 'Kort nyt', vi kommer til at relancere vores forside her i løbet af efteråret, og der kommer vi til at køre dem ind i flowet, i øjeblikket kører de jo ikke inde i nyhedsflowet, og det er faktisk også en måde, vi adskiller dem...

Det kunne jeg faktisk godt se...

Vi har taget dem ud af nyhedsflowet, fordi det er ikke artikler, vi har lavet, det er simpelthen noget, vi laver, fordi vi gerne vil give brugerne et overblik over, hvad der sker, fordi, som jeg sagde igen, vi har et meget lille flow, men der sker jo masser af ting derude, der kan være noget, som er enormt vigtigt..

Hvor ligger det kritiske så i det? Ligger det i udvælgelsen?

Det ligger i udvælgelsen, hvor vi siger, 'vi synes, det her er væsentligt, så det vælger vi at tage med i vores 'Kort nyt'. Men det er jo ikke noget, hvor vi taler med nogen som helst, det har vi ikke ressourcer til, der må vi jo sige 'okay, hvad har vi af ressourcer, og hvordan bruger vi dem bedst?'

Men så fordi, I gemmer dem lidt væk eller sådan, du skal ind og trykke på 'Kort nyt', før de kommer frem?

De ligger for sig selv, ja, men vi har for eksempel et problem i forhold til Facebook, det er noget, vi har været meget bekymrede over, fordi de kører ud på Facebook, ligesom de almindelige artikler, og det vil sige, der får vi kommentarer fra brugere, 'hvad er det for en skod-historie? Der har i ikke lavet jeres arbejde ordentligt', og så kan vi sidde der, 'nej, men det er en 'Kort nyt'', men det kan man ikke rigtig se på Facebook, så der er vi meget opmærksomme på, at der har vi fandeme et problem, så vi er nødt til at mærke det tydeligere op. Når vi nu relancerer forsiden, og det er et arbejde, vi skal i gang med her i september-oktober, vi går og venter på at få adgang til nogle udvikler-ressourcer, det er jo helt banalt, så kommer vi til at køre dem ind i forsideflowet, men de bliver markeret, der kommer et billede på, der kommer til at stå 'Kort nyt', der bliver markeret, at det her det er en anden type historie, end dem vi selv laver. Det er for at signalere både grafisk og på alle mulige andre måder, at det her det er en servicemeddelelse, den er ikke bearbejdet. Det svarer til notestoffet i en avis.

Hvad betyder det? Er det stof, man ikke helt står inde for?

Nej, vi står inde for det, for vi har selv valgt det, vi har ikke bearbejdet det, vi har ikke talt med nogen.

Så du skal tage det med et gran salt?

Nej, jeg mener ikke nødvendigvis, at man skal tage det med et gran salt, for jeg mener faktisk, at hvis Ingeniøren har skrevet et eller andet, Malene har siddet og begået en fantastisk historie, og vi citerer den i 'Kort nyt', så står vi inde for det på den måde, at vi har valgt at gøre vores brugere opmærksomme på, at den er der, vi linker, sådan at man kan komme hen og få den artikel, hvor nogen har gjort et stykke arbejde, og det kan også være en pressemeddelelse fra Københavns Universitet eller Aalborg Universitet, hvor man siger, 'det synes vi sgu er interessant, vi har ikke tid til at gøre noget ved det, eller 'det er en fælleshistorie, den gider vi ikke bruge en masse tid på, fordi den står også i alle de store dagblade, men vi vil gerne vise vores brugere, at dette er sket.'

Vi har set det?

'Vi har set det, og I skal også lige vide, at det er der, og så kan I klikke her, og så kan I komme hen og læse den oprindelige kilde.' Det der med at linke tilbage til den oprindelige kilde, det, synes jeg, er enormt vigtigt, og så kan jeg godt sidde og vide, at 'nå ja, men kan folk overhovedet finde ud af kildekritik, og hvad med vores gymnasieelever, der kommer, kan de forstå det?' Det ved jeg sgu ikke, men vi vil gøre opmærksom på, at et eller andet er, ikke nødvendigvis sket, men opdaget, og den viden vil gerne dele med brugerne, og så vil vi gerne sende dem hen, hvor de kan læse noget mere, fordi vi har ikke mulighed, eller vi har ikke prioriteret, at vi vil arbejde videre med lige præcis den historie. Igen, journalisterne, hvis journalisterne skal bruge en

dag på at lave en historie, så er det begrænset, hvor mange de kan skrive. Men hvis jeg lige skal spole hen til dit spørgsmål, 'hvor kommer historierne fra?', altså nogle historier kommer jo også her fra os selv, hvor vi sidder og tænker, 'okay, hvad, synes vi, er oppe i tiden, hvad vil vores målgruppe gerne læse noget om?' Vi havde en lille ideudvikling på vores redaktionsmøde i går, fordi vores primære målgruppe er de unge defineret som de 15 til 24-årige, men alle vi andre må selvfølgelig også gerne være med, men det er den primære målgruppe, det er også derfor, vi har et undervisningssite og så videre, men hvad vil de egentlig gerne læse om? Vil de gerne læse om ny frontforskning inden for Parkinson-forskning, eller vil de hellere vide noget om, hvordan ens hjerne bliver smadret, hvis man ryger for meget hash? Og der er vi inde og prøve at sige, hvad tror vi, at målgruppen gerne vil læse om? Hvorfor har vi så få historier om psykologi for eksempel? Måske skulle vi prøve at fokusere noget mere på det. Adfærdsforskning, mobning, et eller andet, hvor vi siger, 'hvad er det, målgruppen gerne vil læse om?', i stedet for vi lader os styre af, hvad universiteternes gerne vil have, at vi skriver om. Det, synes jeg, er vigtigt, vi er der jo for brugerne, vi er der jo ikke for at være et serviceorgan for Københavns Universitet, de har nogle af-fyrre kommunikationsmedarbejdere, vi er seks, altså jeg mener, okay, hvordan synes vi selv, det går?

Det er det med at tage ejerskab omkring eller tage styring?

Ja, det er vigtigt.

Det er næsten ligesom at være, altså nettet over for papiravisen, nu har jeg været på begge medier, altså hvor nettet, sådan der... reagerer.

Ja, er du reflektiv, er du ude og prøve på at styre selv, og det gør vi også - vi gør det sikkert ikke nok, men vi ville gerne. Vi prøver på en gang imellem og koster specielt praktikanterne ud i virkeligheden, 'gå ud, brug en dag i Aalborg, snak med nogle forskere og find ud af, hvad de laver', det er jo, når man er derude, at man finder ud af, hvad der foregår. Alt for meget sund og naturlig dovenskab, 'jeg skal også lige nå en hel masse og nå ja, så jeg ringer den lige hjem', men det er jo, når du er ude, at du støver noget andet op.

Men er det ikke svært at forene med den der med, at du skal producere en artikel om dagen, hvis du skal til Aarhus og tilbage igen eller til Aalborg?

Men så må du jo bruge en dag på at tage til Aarhus, men så har du måske fem artikler med hjem, du tager jo ikke til Aalborg bare for at tale med én forsker, og så tager du hjem igen, ikke på min regning i hvert fald.

I skriver også, at I skal være ressource- og vidensbank for jeres brugere, og jeg bare tænker på, hvor går grænsen mellem denne her formidling, 'jeg formidler, der er en, der har fortalt mig det her, nu formidler jeg det videre til dig, så du kan forstå det', hvor går grænsen mellem det og så den kritiske journalistik, altså hvor meget skal man gøre, for at man er kritisk, eller det er okay?

Det er et rigtig godt spørgsmål, fordi der er rigtig mange, der gerne vil formidle, altså tage noget, som er svært, og gøre det let, 'en eller anden klog person siger en hel masse, og nu modellerer jeg det, så kommer der er fantastisk læsbar og læsværdig artikel ud af det, og jeg kan blive klog, og så er vi alle glade', men der er ikke blevet stillet et eneste spørgsmål, den pågældende er ikke blevet udfordret, du har ikke husket at få perspektivet med, du har ikke ringet til et konkurrerende forskerhold på det andet universitet. Jeg synes, at man skal være meget opmærksom på, at der altså er forskel på at lave journalistik og lave formidling, og den opmærksomhed er der nok ikke altid, og virkeligheden er jo altså også bare, at det tager længere tid at lave journalistik, det er nogle andre profiler, der laver journalistik end laver formidling, den der helt basale, der er nogen, der er kommunikationsmedarbejdere, og de vil jo selvfølgelig gerne formidle, og så er der nogen, der er journalister, og de vil gerne vælte regeringen. Vi har jo lidt af begge dele. Vi kan ikke leve med kun at være formidling på den måde, at vi fortæller en masse gode historier, 'ny forskning viser', skriver et fantastisk interview med en eller anden forker - det gør vi også, det skal vi også, men engang imellem er vi også nødt til at lave det andet. Men det er svært, og man kan gøre det i det små, hvor man bare husker at ringe til en ekstra kilde og fortælle, i forbindelse med en artikel, som konkluderer, at kaffe gør dig klog, at der faktisk var et andet forskningsresultat, som viste det modsatte. Og det er bare det der med lige at klæde brugeren lidt på i forhold til, at 'det her, det er ikke nødvendigvis den evige sandhed, det kan godt være, at der er nogen, der har siddet og fundet ud af det efter have studeret det i tre år, men måske er der nogle andre, der har fundet ud af noget andet, og det skal du, kære læser, vide, så du ikke tager det hele for gode varer.' Det er jo én måde at gøre det på, og den anden er, når Sybille går ud og bruger en måned på at researche en artikel, hvor hun så ender med at trække bukserne af Novo Nordisk, fordi de laver markedsføring i stedet for

at lave brugerundersøgelser, og de har virkelig været nogle svin. Det er jo en anden slags, og den kan vi ikke lave hele tiden, men vi skal have dem engang imellem.

Så alt hos jer, som kører i nyhedsflowet, som kører på forsiden, som er journalistisk bearbejdet, har på den ene eller den anden måde noget, hvor du lige har tjekket op, har ringet en kilde hjem eller kigget på, hvad der tidligere er, eller har ringet til nogle andre forskere?

Nej, fordi vi er et medie, og vi har også travlt, det er også mennesker, der sidder der, så virkeligheden er, at det kan vi ikke altid gøre. Vi stræber efter det, og vi prøver på at gøre det efter bedste evne, men det lykkes ikke altid, så det vil være tåbeligt af mig at sige, at 'sådan er det altid', for så kan du gå ud, og så kan du læse tre historier og sige, 'ha ha, hende der, hun er fuld af løgn', gud fader bevares, så næh, vi har det som ambition, men det er ikke altid, det lykkes, det lykkes nogen gange, og nogen gange har vi også prøvet at lave statistik på, hvor tit det lykkes, og prøvet at arbejde med det og prøvet at være opmærksomme på det. Og det er jo med til at holde os fast på det, kan man sige, fordi så bliver vi jo dybt pinligt berørte, når det kun er halvdelen af artiklerne i en periode, hvor vi har gjort os ulejlighed med at ringe til en ekstra kilde eller kan kvalificere det på nogen måde, så må vi jo stramme op.

Var det resultatet af den måling, den der, var det en stikprøve?

Det var en eller anden efterkritik for længe siden, jeg kan ikke lige huske...det er bare mig, der slynger noget ud omkring...jeg kan ikke huske resultaterne. Men det er jo sådan noget, man typisk vil tage i en efterkritik.

Men det er bare interessant det der med, at der er opmærksomhed på det.

Man bliver nødt til at være opmærksom på, fordi ellers så...vi er ikke opmærksomme på det hele tiden, vi prøver på at være opmærksomme på det nogen gange, igen, der er en virkelighed, det skal hænge sammen, vi skal udkomme, men vi godt, at vi skal alle de der ting. Og sådan tror jeg sgu, det er på de fleste redaktioner. Alle vil helst lave det bedst mulige hele tiden, men det er ikke altid, man kan komme af sted med det.

Hvad er det, det giver jeres artikler og jeres brugere, at I har denne her tilgang frem for at være mikrofonholdere, i hvert fald altid, hvad er det så, at det tilfører artiklerne og tilfører brugerne frem for, hvis I ikke gør det? Hvad er det, I mener, der er så godt, ved at gøre det på den måde?

Jamen, man bliver jo bare en lille smule klogere. Man bliver en lille smule klogere, fordi man måske får af vide, at der er måske forbehold i forhold til det her, det her er ikke den endegyldige sandhed, den person siger måske sådan og sådan, men konkurrerer også med den anden forsker, og man skal lige være opmærksom på, at der er nogle interessekonflikter, der kan gøre sig gældende og være med til at påvirke. Man får måske lige lidt ekstra af vide, og jeg tror også, at det bliver lidt grundigere forklaret, det bliver måske kvalificeret en lille smule mere. Men igen, jeg synes, det er væsentligt at gøre, og vi gør det i det omfang, vi kan, men det er ikke altid, at virkeligheden er sådan. En anden ting, det var det, jeg sad og kom til at tænke på, og nu skal jeg lige huske det, det er jo det der med, forsker tager jo selv forbehold. Og nu er vi ude i den der evindelige konflikt mellem journalister og forskere. Enhver journalist vil jo gerne have den der klokkeklare rubrik. Indledning: kræftens gåde løst, forsker Svend Bent har fundet ud af, at man skal bare et-eller-andet, det er det der sådan lidt BT-agtige. Forskerne vil gerne tage forbehold, og det kan jeg godt forstå, fordi der er jo masser af forbehold, og journalister vil gerne have en skarp rubrik og forklare et eller andet fuldstændig DONK!

Så fik vi løst den.

Så fik vi løst den og så videre, og der ligger vi som specialmedie der, hvor at vi åbner for, at nogle af de der forbehold kan komme med. Vi kan ikke lide at have dem i rubrikken, og vi kan ikke lide, når de fylder for meget, fordi vi er tilpas meget journalister til, at vi vil sgu også gerne skære en skarp rubrik, og vi vil også gerne have tingene mejslet ned, sådan så at brugeren gider læse det. Men der bliver måske også lige plads til forbeholdene i et eller andet omfang, og forskerne selv vil jo tit gerne kvalificere noget på den måde, at de siger, 'vi har nogle indikationer, der viser, at det kan godt være, at det her er sandheden, men vi ved det først, når vi har testet det på femhundredede millioner patienter mere, og hvis der bliver lavet noget medicin, der kommer til at kurere det, så kommer det først til at ske om ti år. Okay, så fik vi taget luften ud af den historie. Er den så død eller hvad?

Nej, det er den ikke nødvendigvis, for det kan jo være interessant nok, og der er det jo så at man må sige, 'er det her så væsentligt, så vi skal skrive om det?' Og det er der, hvor det bliver rigtig svært, fordi hvor stort et skridt har de taget? Har de i virkeligheden taget et kæmpe skridt, det er rigtig nok, medicinen kommer først

om ti år, men det er faktisk banebrydende i forhold til, hvordan vi gjorde, og hvad vi troede før.

Det er lidt ligesom det der med EU-journalistik og alle de der mellemregninger: Hvornår er det en stor nok mellemregning til, at vi tager den med?

Det er fuldstændig rigtigt, hvornår skal man det? Vi har det meget, når vi... En gang om året kårer vi 'årets danske forskningsresultat', det vil sige, vores brugere gør det, men vi udvælger dem, der skal nomineres, ud fra alle de indstillinger, der vælter ind fra universiteter og alle mulige andre, og der er det lige præcis den der problemstilling: Er der flyttet nok i lige præcis det her til, at den kan blive nomineret, er mellemregningen stor nok? Fordi det er jo ikke altid, at kræftens gåde er løst, altså nogle gange så er det måske bare, at vi er kommet et skridt tættere på. Det er enormt svært.

Nu siger du også selv det her med klik, som du startede med at sige med klikøgning, og I vil jo gerne skabe interesse hos jeres brugere også, de skal gide at læse det her, og derfor så vil I også gerne skære den skarpt, fordi så skal det også præsenteres på en spiselig, måske en lidt finurlig, sjov, interessevækkende måde. Men hvilke overvejelser gør I jer om det kontra med at formidle tingene, altså fortælle tingene på en troværdig måde, der ikke får det til at lyde som det rene Anders And?

Ja, eller Ekstra Bladet eller BT eller... ja, afvejning, afvejning, afvejning, forhandling, forhandling. Det er jo også noget med, hvordan vores relationer er til kilderne, de føler sig jo ofte tryggede ved at snakke med en journalist herfra, end ved at snakke med en journalist fra Ekstra Bladet, altså vi behandler dem lidt anderledes. Vi er også et specialmedie, det betyder, at vi kan tage os nogle friheder i forhold til længde af artikler, og hvor meget vi forklarer og så videre. Men igen, det betyder ikke, at vi ikke gerne vil skære en god rubrik. Mit yndlingseksempel er efterhånden gammelt, men det var en forsker på Aarhus Universitet, som havde klonet nogle smågrise med et gen for Alzheimers. Det var faktisk temmelig banebrydende, fordi man jo kæmper med at finde ud af, hvordan kan man kurere Alzheimers, som er en forfærdelig sygdom, så det var et kæmpe skridt, at det lykkedes at klonе grise med Alzheimers-gen, fordi det åbnede for nogle helt nye muligheder for at finde ud af, hvad der gør, at man får det. Så skrev vi 'Alzheimer-grise' i rubrikken, og så var forskeren ved at få et føl. Der skulle stå 'grise med Alzheimer-gen' – meget lang rubrik fyldt med omsvøb. Han var ved både at kaste sig ud fra stalddaget og nægte at tale med os nogensinde mere, og så sagde vi, 'nå, men det er fint, så skriver vi 'grise med Alzheimer-gen' i rubrikken, fint.' Og så vidste vi jo godt, hvad alle de andre medier ville skrive. Vi tippede Ritzau, og så kom der jo til at stå Alzheimer-grise i alle de andre medier, og det var også fint, vi har det godt med, at vi har skrevet 'grise med Alzheimer-gen', fordi vi er et specialmedie, vi er lidt mere præcise, vi kan godt være lidt mere sådan, det må gerne være lidt længere og forklare lidt mere, vi er jo ikke Ekstra Bladet, altså det er vi virkelig ikke, men det er også fint, at de andre medier så skærer den lidt skarpere.

Hvad var begrundelsen for, at der ikke måtte stå Alzheimer-grise, men grise med Alzheimer-gen?

Det er ikke Alzheimer-grise, de grise har ikke Alzheimers, de har genet, de blevet klonet med genet, så det er upræcist at skrive Alzheimer-grise.

Og den købte I? Eller var det for ikke at brænde broen til en forsker?

Den købte vi, både fordi den var korrekt, det var mere korrekt end Alzheimer-grise, som vi med vores journalistiske hjerter bedre kunne lide, fordi den var skarpere, men den anden var mere præcis, og forskeren var glad. Og igen, det er jo lige meget, om man skriver erhvervsjournalistik eller videnskabsjournalistik, eller hvad man ellers laver, det er vigtigt, at du har en god relation til dine kilder, du vil gerne kunne tale med dem igen.

Det får mig til at tænke på, hvordan er samarbejdet med de her kilder, med de her forskere? Hvis du sidder og skriver erhvervsjournalistik og laver en eller anden beregning, så kunne du jo godt finde på at sende den retur og sige 'gider du ikke lige se igennem og se, om jeg har lavet den rigtigt, om jeg har lavet en fodfejl, eller om der er et sted, hvor der er noget galt i formuleringen?', gør I det samme her?

Vi sender ting til fakta-tjek hos forskerne, stort set hver gang. Hvis vi laver et eller andet meget konfliktorienteret, så får de deres egne citater, så får de ikke hele artiklen, fordi så ved vi godt, at så begynder de at rette i de andres citater også, og det dur ikke. Men vi er nået til, og jeg glædede mig, da jeg læser læsernes redaktør på Politiken, hvad er det nu, han hedder, Bjarne-et-eller-andet, de er faktisk begyndt... altså hans holdning er, at det bør de også gøre. Det er jo en gammel diskussion: Betyder det så, at kilderne kommer at sidde og redigere artiklerne på Videnskab.dk, er det dem, der bestemmer, hvilken vinkel der skal

lægges på en historie og alt det der? Og det må jeg sige, det gør det ikke, men vi vil rigtig gerne have, at det er faktuel korrekt, det vi skriver, og vi vil også gerne have, at det er faktuel korrekt, at de faktisk kan stå inde for det, de har sagt, og at vi ikke galt fat i det, deres citater, så vi sender artiklerne til fakta-tjek hos forskerne, med alt det bøv, det så også giver.

Og hvilket bøv er det?

Det kan jo for eksempel være, et eksempel fra det virkelige liv, man får en artikel tilbage, som er skrevet fuldstændig om, fordi forskeren har fundet ud af 'hov, det kunne vi ikke rigtig fortælle om nu alligevel, men vi vil gerne fortælle den her historie, så nu har vi lige vinklet den lidt om, og vi synes ikke, og vi vil hellere sige det der end det, vi egentlig sagde.' Altså den der artikel, den kom bare ikke på, altså så må man sige, 'nå men det var vel nok ærgerligt, at vi har spildt vores tid, det var vel nok ærgerligt, vi har spildt jeres tid', men så må vi slå den ihjel. Det er sådan det grelle eksempel. Det kan også være, et andet eksempel fra det virkelige liv, interviewer en ph.d.-studerende om hendes projekt, det handlede om noget jura, faktisk meget interessant, skriver en artikel på den længde, en artikel nu skal have, jeg sender den tilbage til forskeren, 'jeg har citeret dig sådan og sådan, kan du lige fakta-tjekke og sådan noget', og så kommer der, jeg kan ikke huske hvor mange, otte sider tilbage, 'du fik jo ikke det hele med, læserne skal da også vide...', så kommer den der, jeg har et billede af den et eller andet sted, jeg bruger den faktisk i undervisningssammenhæng. Og det er selvfølgelig, fordi forskeren brænder for det og vil gerne fortælle mest muligt, og 'det er jo ufuldstændigt det, du har fortalt, du fik ikke det hele med, der er syv vigtige pointer, og du kan ikke fortælle den historie, uden de alle sammen er med.' Og så må man sige, stor pædagogisk opgave, 'kære Birthe, vi tror ikke, at brugerne vil gnave sig igennem de der otte sider, du har sendt os. Vi er nødt til at lave den journalistiske version.' Så holde dem lidt i hånden og være meget pædagogiske og lade være med at knække deres faglighed. Det er det andet, en anden typisk ting, hvor de vil gerne have mere med, end en journalistisk artikel kan bære, men altså som regel så finder man ud af det. Det kan også være fagudtryk, de vil gerne have nogle flere fagudtryk med, det vil vi ikke, fordi så forstår folk ikke, hvad de siger, og igen bliver der forhandlet, 'jamen, skal vi ikke pille det ud i en boks og sætte det ned i bunden, fordi ellers bliver det en show-stopper, ingen vil læse det.' 'Nå jo, det kunne da godt være, det var en god ide.' Og så selvfølgelig det der med, 'jamen, det sagde jeg ikke,' så det der slagsmål om, hvad folk egentlig sagde, og vi ved godt, at de sagde det, men de vil ikke stå ved det, og det er selvfølgelig skide irriterende, og så kan man slås om det.

I har de der formidlingspartnere, hvordan foregår det? Er det sådan nogle, der sender pressemeddelelser til jer, eller er det nogle, der laver blog på siden, eller hvad er det for noget?

Vi har blandt andet, et konkret eksempel, det er jo altid godt, Aktuel Naturvidenskab. Aktuel Naturvidenskab er et fantastisk blad, der har eksisteret i ti-tolv år eller et eller andet, Karsten og Jørgen, der begge to var arbejdsløse geologer, de fik i sin tid et opdrag at lave det der blad, der hedder Aktuel Naturvidenskab. De prøver at finde nogle gode emner, som er oppe i tiden, og de får så nogle forskere til at skrive om det pågældende. Og det er jo så ægte formidling, altså det er ikke journalistik, for det er forskerne selv, der skriver det. Til gengæld er det godt formidlet, og man får forklaret nogle sammenhænge, og de er ret gode til at finde nogle emner, som er oppe i tiden, om det så er klima eller hvad ved jeg, det er faktisk et spændende blad. Det er lidt tungt i forhold til Videnskab.dk, altså man skal næsten være gymnasielærer i et eller andet fag, hvis man vil forstå det hele. Men det er en formidlingspartner på den måde, at vi har mulighed for at bringe noget af deres indhold hos os. Selvfølgelig krediterer vi og linker tilbage og præsenterer og så videre, sådan så de også får noget synlighed ud af det, fordi de gør det jo, fordi de gerne vil have synlighed for deres produkt, altså det er jo sådan en byttehandel, hvor de giver os noget indhold mod så at få noget synlighed. Og forskerne bliver jo glade, når der er flere, der læser det, de har produceret.

Hvor ligger det så henne inde på siden?

Så kører det ud i...det ligger som, nu har vi jo opfundet 'Forskerzonen', det ved jeg ikke, om du har bemærket. Vi har ikke haft teknisk mulighed for at skille det fuldstændig ad, men det kører i nyhedsflowet, og så bliver det samlet inde på det, der hedder 'Forskerzonen', hvor forskerne selv har skrevet de pågældende artikler, og det er jo noget andet, når en forsker har skrevet noget, end når en journalist har skrevet noget, og igen, det står altid i bylinen, men det er bare rart at have det samlet også for os som journalistisk medie. Noget det er fandeme så nørdet, at det er et problem at få det ud i nyhedsflowet, fordi vi risikerer, at brugerne bliver forvirret eller hylet ud af den, der kommer et eller andet, som en eller anden

professor har skrevet, det er sådan lige lidt tungere, end man måske lige havde forventet. Så der bliver for stor forskel på indholdselementerne, 'nu havde jeg lige læst en utrolig underholdende historie om et penisdyr, der er fundet på bunden af en flod i Brasilien, og så tror jeg, at de andre historier, det er sikkert også sådan noget spændende ny forskning, som er lidt sjovt, og så kommer der pludselig en eller anden kæmpe, tung artikel om et eller andet. Så derfor kan det være problematisk, hvis vi blander det alt for meget sammen. Så vi prøver at samle det på det, der hedder 'Forskerzonen', men som det er nu, så kører det alt sammen i flowet. I kan kende de der historier ved, at der er sådan en blå bjælke henover. Men så mærker vi det op. Vi har også bragt artikler fra Skalk for eksempel, kender I Skalk? Nej, hvad er Skalk? Det er et godt eksempel på, at Skalk dør, hvis ikke de sørger for at få en ny generation af læsere. Skalk de skriver om arkæologi i Danmark, det er et skide spændende blad, men gennemsnitsalderen af deres læsere og abonnenter er nok omkring 70. Men de laver fede historier, det er forskere, der skriver dem, og så sidder der en og redigerer det, så det bliver formidlet på en fed måde, så det er super spændende. Der er et blad, der hedder Sfinks, de skriver om forskning i Middelhavsregionen, det er sådan lidt specielt, fordi vi jo dybest set skriver mest om dansk forskning, men engang imellem er der noget, som vi gerne vil bringe. Man kan sige, nogen har gjort sig umage med at skrive en spændende artikel, Skalk har oven i købet nogle gange nyheder, jeg kan ikke engang huske, hvor tit de kommer, en gang i kvartalet eller hver anden måned eller sådan noget, det er sådan en lille undseelig pamflet, som bare engang imellem har sådan nogle sjove, lidt nørdede historier om klædedragterne i bronzealderen, 'man har fundet ud af, at ulden blev kartet på en særlig måde'. Men ja, sådan nogle, det er formidlingspartnere, det er typisk fagtidsskrifter, som har brug for synlighed, og de har noget indhold, som, vi synes, det kunne være spændende at bringe hos os. I virkeligheden er det sådan den anden side af medaljen i forhold til vores mediepartnere.

Ja, fordi dem vil vi sådan set også gerne snakke lidt om, fordi der er jo rigtig mange, der... jeg kan forstå, at I har de her mediepartnere, men jeres historier er jo selvfølgelig også alle mulig andre steder, hvor de så blive citeret, men hvordan er aftalen med de her mediepartnere? Er det jer, der vælger noget ud og sender til dem, eller er det dem, der beder om at få noget, eller hvordan fungerer det?

Vi vælger ud og sender til dem. Så kan det ske, at der engang imellem sidder en eller anden dybt engageret medarbejder, som kan se, at vi har noget om fodbold, og han interesserer sig frygtelig meget for fodbold, 'må vi ikke få den?', 'jo, det må i godt', men som regel så foregår det på den måde, at vi vælger, og det gør vi ud fra forskellige kriterier og overvejelser, altså noget passer bedre til nogle medier end andre medier. Vi ved godt, at Jyllands-Posten er interesseret i meget naturvidenskab, sådan lidt funderet, ikke så hej-hop tabloidt som Ekstra Bladet, det vil naturligt være en anden type artikler, vi sender til Ekstra Bladet, fordi de tænder på noget andet.

Ud af dem, vi interesserer os for, Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske, der er det Jyllands-Posten og Berlingske, er det ikke sådan?

Ja, det er det. Så har vi Ekstra Bladet og BT, og så har vi lidt note-samarbejde og lidt print-samarbejde med andre også, i Grønland, Aarhus Stift Tidende. Vi synes, det er en god ide med mediasamarbejder. Vi startede med JP, igen, den anden ting er, at der er nogle, vi har mere veneration for end andre, vi har stor veneration for JP, for det var vores første samarbejdspartner, og de har behandlet os rigtig godt, og der er en gensidig værdi, og JP har det som klar strategi, at de har en masse partnere, fra Tipsbladet til I Form til os, og jeg synes, at det sådan helt grundlæggende... nu har jeg diskuteret det med Kristian Kirkegaard fra Specialmedierne, det er jo lidt med, hvordan ser medievirkeligheden ud? Den ser ud på den måde, at de store medier er presset, der er ikke ret mange fagmedarbejdere, men til gengæld sidder der nogle mindre medier, som har noget fagligt stof, som de ikke selv er i stand til at produceret. De har måske brug for synlighed for deres eksistens, det havde vi, så derfor laver man de der byggeaftale, hvor de får lov at få noget indhold fra os, til gengæld får vi noget trafik tilbage fra dem.

Så det er faktisk den samme, som I laver med Skalk, bare omvendt?

Ja, præcis.

Får I andet end eksponering? Får I betaling?

Nej, vi får ikke penge, og det er der sikkert nogle, der gør, det ved jeg ikke. Jeg ved, det er et område, hvor rigtig mange prøver sig frem. Jeg ved også, at det er et område, hvor der har været indgået mange aftaler, som så er lavet om, og 'hvad får vi ud af dem', og man evaluerer, for der er jo også et annonce-element. Hvis

Computerworld, som jo er meget annoncebaseret, har et samarbejde med JP, og de sikrer JP en hel masse sidevisninger, hvor JP har mulighed for at få annonceeksponeringer, skulle Computerworld så ikke have nogen penge af JP for at være med til at sikre ekstra sidevisninger på deres site? Hvordan man regner det ud, det ved jeg ikke, men jeg tror, at der er betalingsaftaler også. For vores vedkommende, da vi startede med at indgå de her aftaler, der var vi helt nye, og prøv at starte et netmedie, hvor du kun har pull, du har ikke noget push, du har ikke noget print, du kan rende rundt og dele ud, du har ikke en million til at lave en stor annoncekampagne, busreklamer, for at fortælle, at 'nu er der åbnet et nyt medie'. Det er enormt svært, altså man er nødt til at finde på noget andet for at få nogle brugere ind på sit site, og for at få det markedsført. Og der var det en kæmpe hjælp, at vi havde en aftale med JP.

I sælger også til avisen, papiravisen, ikke?

Ja, det er faktisk nyt, og det er noget andet, når det er print.

Så får i penge?

Så får vi penge. Men så har vi også en aftale, som gør, at de får det først, og så får vi det bagefter. Og så får de ikke ting, der er lavet af freelancere og så videre, fordi der har du hele den der freelanceproblematik, som er følsom, altså tager vi brødet ud af munden på freelancere ved at lave sådan en aftale? Det kunne man jo godt argumentere for, så bliver de sure i Journalistforbundet.

Er det en ny ting, I har besluttet jer for, at man ikke tager freelancere til papiravisen?

Nej, vi bruger jo også freelancere selv, jeg synes grundlæggende, at man skal behandle freelancere ordentligt. Det handler jo også om, at ophavsret, altså så kan vi blive rigtig juridiske, hvordan vil en freelancer have det med, at vedkommende sælger en artikel til mig, og så sælger jeg den videre til JP? Hvem er det lige, ophavsretten ligger hos, nå hovsa, så det kræver bare rene linjer. Men til gengæld bliver jeg rigtig glad, når jeg ser, at Newton er begyndt at handle hos nogle af vores freelancere, fordi så får de da noget mere smør på brødet, så får de en kunde der. Men der er en problematik. Jeg er ikke så sart, når det gælder nettet, og det er, fordi jeg har endnu til gode at se et netmedie bruge penge på at indkøbe freelancestof, det sker ikke.

Hvordan behandler de så jeres stof, når I sådan sælger til JP eller til Berlingske? Lægger de det bare ind, de redigerer ikke?

De har vi gjort, de lægger det bare ind.

Så har I klippet i det, og så mangler der lige tre linjer, og så kan de henviser til jer?

Vi har typisk skåret det ned, fordi vi jo har det med at skrive længere, end, de synes, er fedt på deres netmedier.

Så det er simpelthen jer, der gør det...?

De får noget, der er grydeklart, og så lægger de det på, og så har vi lagt links ind, fordi hvad er det, der giver noget tilbage til os? Det er jo ikke noget værd for os, hvis vi ikke får noget tilbage. Jeg kan godt argumentere, specielt i mit bagland, for, at det ikke kun er et succeskriterium for os, at vores indhold bliver læst hos os selv. Jeg er da rigtig glad for at kunne gå tilbage til forskningsrådene og dem, der ellers giver penge til Videnskab.dk og sige, 'ved I hvad, det indhold, vi producerer, det har faktisk været læst halvanden million gange sidste år på jp.dk og de andre.' Men det er ikke nok, altså jeg skal have noget igen, når jeg laver sådan en aftale med en mediepartner, og det er trafik, og så skal der links ind i teksten, fordi ellers så virker det ikke.

Virker det?

Ja, det virker. Det virker, hvis det ligger inde i testen, det virker ikke, hvis det ligger nede i bunden. Nogle af dem, der har lavet dens slags samarbejder også, er avisen.dk, Rasmus Emborg, han kom jo fra Politiken, så han lavede en aftale med Politiken, det kan jeg huske, da han startede, jeg ved ikke, om de har lavet om på det, det går jeg ikke og følger med i. Det, synes jeg, er meget interessant, fordi jeg har også kigget på, hvordan gør de andre, der også laver de der ting. Og det var sådan noget med, at han forærede fantastiske tophistorier til Politiken, som så selvfølgelig fik en masse trafik på det, og helt nede i bunden lå der så et lille logo, hvor der stod 'den kommer fra avisen.dk og klik her'. Det er der jo ingen, der gør, fordi de når ikke derved, og hvis der ikke ligger et eller andet, andet end et reklamelogo, så er der jo ikke nogen, der gider at klikke på det, og derfor så får man ikke noget ud af det. Og det er også det, jeg mener med, at man prøver sig frem i det her game.

Så engang imellem begiver de sig ud i at lave noget selv i stedet for at få det fra jer.

Ja, og det er jo fint, ja.

Hvordan ser du de største forskelle mellem det, I laver, og det, de selv laver, nu tænker jeg kvaliteten og styrker og svagheder og...?

Det kan jo være fint nok. Engang imellem så sidder der jo en eller anden et eller andet sted og skriver en lang artikel om en eller anden spændende ny forskning, hvor jeg tænker 'gud, den ville jeg da gerne have haft, det var da ærgerligt, at vi ikke har den.' Jeg tror, der, hvor man kan sige, den største forskel er, er, at de lavet typisk noget udenlandsk, mens vi fokuserer på det danske. Og eftersom der forskes meget mere i udlandet, og man jo, når man sidder ude - jeg har bemærket, jeg kan ikke huske, hvad han hedder på JP, en eller anden, der sidder i Los Angeles eller sådan et eller andet sted, jeg kan ikke huske bylinen, men engang imellem kommer der sådan en lang artikel, og det kan da godt være, at den er planket fra Los Angeles Times eller New York Times eller et eller andet, men det kan jo være en fed historie. Så det er jo sådan, den slags er jo ikke nødvendigvis dårligt. Men der er jo mange forskellige typer af historier, de gør det jo så godt, de kan, og jeg synes da det er fedt, de har noget forskningsstof også, fordi det er jo noget, folk gerne vil læse, det er jo det, utallige brugerundersøgelser viser, og det er jo også derfor, aviserne har forsøgt at have det, Berlingske med sit univers-tillæg i sin tid, JP laver Newton, selvom det ved gud er svært at sælge annoncer til, og det er jo, fordi brugerne efterspørger det, de synes, det er fedt. Men det er bare lettere at lave, hvis du vil sælge nogle annoncer, så er det lettere at lave et boligtillæg, fordi så får du alle møbelproducenterne til at annoncere i det. Igen, det handler også om økonomi, og der er ikke så mange naturlige annoncører i forbindelse med forskning, undtagen om foråret, når universiteterne skal rekruttere unge. Men altså ellers, andre mediers forskningsdækning, det ved jeg sgu ikke, jeg kan godt svine BT lidt til, når de har lidt for mange af de der 'kræftens gåde løst'-historier, altså på et meget løst grundlag konkluderer meget bastant og fører nogle folk bag lyset, man kan næsten være etisk og sige, at det er et problem, vi hører jo de der læger, som så bliver ringet op af folk, som har læst den der artikel, 'min mand har kræft, er det det, jeg skal gøre, må han ikke være med i dit forsøg?', eller 'hvornår kommer du med et eller andet, fordi vi ligger lige her på det yderste', altså så synes jeg næsten, at det bliver uetisk, når man ikke får gjort klart, at det er et lille bitte resultat, og det indikerer et eller andet, men kuren er sgu nok ikke lige om hjørnet. Men det sælger masser af aviser, når man handler på den måde.

Det er det med, at man skriver en artikel, og så lukker man øjnene og forestiller, hvad nu hvis folk gjorde det? Altså, så er der godt nok et problem, hvis man lige googler og skriver kræftforskning.

Vi sad og kiggede den anden dag, og så skulle vi børste tænder i kokosolie, og så skulle vi...

Ja, men der er ikke den ting, altså...Og 'er det evidensbaseret?', hmm...måske, måske er der nogle, der har kunnet påvise, at det var godt at børste tænder i kokosolie, men det kan der være mange grunde til, og måske er det lige så godt at børste tænder i solsikkeolie, eller måske får man endnu bedre resultater, hvis man bruger flour-tandpasta. Jeg ved det ikke, men en vigtigt ting er i virkeligheden det der med, at forskning sjældent er entydig.

(Afsluttende snak)

Bilag 6: Artikeloversigt

Bilag 6.1: Berlingske.dk

1. oktober

B1: <http://www.b.dk/viden/soestjerne-spiser-korallerne-ved-great-barrier-reef>

B2: <http://www.b.dk/viden/global-opvarmning-kan-krympe-fisk>

2. oktober

B3: <http://www.b.dk/viden/her-er-draeberhajens-favoritmad>

B4: <http://www.b.dk/viden/forskere-snyder-mere-end-de-fejler>

B5: <http://www.b.dk/viden/kig-paa-hvalpen-og-bliv-skarp>

3. oktober

B6: <http://www.b.dk/viden/ulovlig-handel-med-2.294-doede-leoparder>

B7: <http://www.b.dk/viden/hoejt-blodtryk-hos-gravide-kan-skade-barnets-intelligens>

B8: <http://www.b.dk/viden/groenlands-indlandsis-rummer-spor-fra-de-gamle-romere>

B9: <http://www.b.dk/sundhed/saadan-faar-loebeklubberne-flere-medlemmer>

4. oktober

B10: <http://www.b.dk/viden/forskere-paa-jagt-efter-den-virkelige-mona-lisa>

B11: <http://www.b.dk/viden/pas-paa-ikke-at-give-missen-influenza>

B12: <http://www.b.dk/viden/politikere-kan-ikke-modvirke-social-arv-med-flere-penge>

5. oktober

B13: <http://www.b.dk/viden/isen-ved-antarktis-er-stoerre-end-nogensinde>

B14: <http://www.b.dk/kultur/havde-dinoen-en-numsehjerne>

B15: <http://www.b.dk/viden/moder-jord-ovrasker-med-160-nye-arter>

6. oktober

Ingen

7. oktober

16: <http://www.b.dk/viden/spionteleskoper-skal-finde-liv-i-rummet>

8. oktober

B17: <http://www.b.dk/globalt/us-air-force-ville-skabe-flyvende-tallerken>

B18: <http://www.b.dk/viden/nobel-ugen-skydes-ind-med-medicin>

B19: <http://www.b.dk/viden/nobelpris-til-stamcelleforskere>

B20: <http://www.b.dk/viden/kan-man-genkende-en-homoseksuel-der-staar-paa-hovedet>

9. oktober

B21: <http://www.b.dk/viden/taget-paa-forsk-gerning-for-evigt>

B22: <http://www.b.dk/viden/hovedbrud-om-nobelprisen>

B23: <http://www.b.dk/viden/lysforskere-loeber-med-nobelpris>

B24: <http://www.b.dk/viden/nobelpris-vaekker-jubel-i-koebenhavn>

B25: <http://www.b.dk/viden/flyvende-felix-aflyser-sin-himmelfaerd>

10. oktober

- B26: <http://www.b.dk/viden/solcelle-kemiker-kan-loebe-med-nobelpris>
B27: <http://www.b.dk/viden/derfor-bliver-du-maerkelig-i-elevatoren>
B28: <http://www.b.dk/viden/proteinforskere-faar-nobelprisen-i-kemi>
B29: <http://www.b.dk/viden/en-nobelpris-til-min-disciplin>
B30: <http://www.b.dk/viden/hvordan-undgaar-fugle-at-stoede-sammen>

11. oktober

- B31: <http://www.b.dk/viden/kvinder-nej-tak-til-behaarede-mandebryster>
B32: <http://www.b.dk/nationalt/danmark-har-koebt-et-lille-stykke-af-mars>
B33: <http://www.b.dk/viden/mus-kan-laere-at-synge>
B34: <http://www.b.dk/viden/forskere-finder-diamantplanet-stoerre-end-jorden>
B35: <http://www.b.dk/viden/fedme-bliver-grundlagt-allerede-i-spaedbarnet>

12. oktober

- B36: <http://www.b.dk/viden/vejret-paavirker-mobilbrug>
B37: (<http://www.b.dk/viden/stress-oeger-risiko-for-misdannede-boern>)

13. oktober

Ingen

14. oktober

Ingen

Bilag 6.2: Jyllands-Posten.dk

1. oktober

- J1: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4858161.ece>
J2: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4858566.ece>

2. oktober

- J3: <http://jyllands-posten.dk/international/article4859125.ece>

3. oktober

- J4: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4859422.ece>
J5: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4860701.ece>

4. oktober

- J6: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4860342.ece>
J7: <http://jyllands-posten.dk/ditliv/sundhed/article4861749.ece>
J8: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4861614.ece>
J9: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4862427.ece>
J10: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4863014.ece>

5. oktober

- J11: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4864314.ece>

6. oktober

Ingen

7. oktober

J12: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4863674.ece>

J13: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4863910.ece>

8. oktober

J14: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4865877.ece>

J15: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4865920.ece>

9. oktober

J16: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4867067.ece>

J17: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4866794.ece>

J18: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4867444.ece>

10. oktober

J19: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4868420.ece>

J20: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4868752.ece>

J21: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4868679.ece>

J22: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4868836.ece>

11. oktober

J23: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4869683.ece>

J24: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4870506.ece>

J25: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4870593.ece>

J26: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4870096.ece>

12. oktober

J27: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4871457.ece>

13. oktober

Ingen

14. oktober

J28: <http://jyllands-posten.dk/nyviden/article4871206.ece>

Bilag 6.3: Politiken.dk

1. oktober

Ingen

2. oktober

P1: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1769349/jordskorpen-vest-for-indonesien-kan-vaere-ved-at-knaekke/>

P2: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1770094/mammut-knogler-solgt-for-15-millioner/>

3. oktober

Ingen

4. oktober

Ingen

5. oktober

P3: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1772858/forskere-opdager-genfejl-som-kan-forklare-unges-pludselige-doeed/>

6. oktober

Ingen

7. oktober

P4: <http://politiken.dk/tjek/digitalt/ECE1774521/google-hylder-niels-bohr/>

8. oktober

P5: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1775517/stamcelleforskere-deler-nobelpris-som-krisen-har-gjort-mindre/>

P6: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1775751/nobelprismodtager-hjaelper-danske-stamcelleforskere/>

9. oktober

P7: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776453/fakta-her-kan-baumgartners-rekordforsoeg-gaa-galt/>

P8: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776239/forskere-finder-mulig-forklaring-paa-aar-med-vaade-somre/>

P9: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776637/vovehalsen-er-afklaret-der-findes-noget-der-er-vaerd-at-doe-for/>

P10: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776763/forskning-bag-praecisions-ure-og-supercomputere-udloeser-nobelpris/>

P11: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776787/live-foelg-opsendelsen-og-springet-fra-36-kilometer-her/>

P12: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1777300/vovehals-maa-opgive-rekordspring-fra-36-km/>

P13: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1776887/red-bull-vi-slukker-for-signalet-hvis-noget-gaar-galt/>

P14: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1777344/skuffet-baumgartner-satser-paa-rekordspring-paa-torsdag/>

10. oktober

P15: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1777841/amerikanske-professorer-deler-nobelpris/>

P16: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1778488/vovehals-kan-blive-tvunget-til-at-udsaeette-rekordspring-til-naeste-aar/>

P17: <http://politiken.dk/uddannelse/ECE1778129/koebenhavn-vil-halvere-tilskud-til-privatskoler/>

11. oktober

P18: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1778724/et-lille-stykke-af-mars-lander-i-koebenhavn/>

P19: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1779243/nasa-opdager-usaedvanligt-oeje-i-rummet/>

12. oktober

P20: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780668/barroso-det-er-en-aere-for-alle-unionens-500-millioner-borgere/>

P21: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780298/norsk-medie-eu-vinder-nobels-fredspris/>

P22: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780407/nobel-komit-eu-har-i-60-aar-bidraget-til-fred-og-forsoning/>

P23: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780198/rummet-kalder-lykkejaegere-forskere-finder-diamantplanet/>

P24: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780543/ekspert-fredsprisen-er-en-klar-advarsel-til-eu/>

P25: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1781177/caesar-doede-taet-paa-et-busstoppested/>

P26: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1780188/chokolade-forbrug-forbindes-med-nobel-succes/>

13. oktober

Ingen

14. oktober

P27: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1782243/rumeventyr-dansk-satellit-skal-overvaage-fly/>

P28: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1782454/overlaege-rekordhop-er-mere-spektakulaert-end-nyttigt/>

P29: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1782533/baumgartner-faldt-med-13428-kilometer-i-timen---det-er-124-gange-lydens-hastighed/>

P30: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1782064/oestrisk-vovehals-stiger-maaske-til-vejrs-klokken-1645/>

P31: <http://politiken.dk/udland/ECE1782116/masse-nedskydning-af-graevlinger-vaekker-harme/>

P32: <http://politiken.dk/videnskab/ECE1782399/vovehalsen-baumgartner-overlever-rekordspring/>

Bilag 7: Artikelanalysens samlede resultater

BILAG 7 SAMLET INDHOLDSANALYSERESULTATER INKL. OPHAVSANALYSE DEL 1									
	RESULTATER FRA INDHOLDSANALYSE			Ophavsanalyse			TOTALSUM EFTER OPHAVSANALYSE		
	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK	POL.DK	JP.DK	B.DK	POLITIKEN	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK
Fremgår det eksplicit, hvor mediet har historien fra?	TOTAL	TOTAL	TOTAL	Fundet	Fundet	Fundet	TOTAL	TOTAL	TOTAL
Ja	27	25	17				27	25	17
Nej	5	3	20				5	3	20
Hvis ja; hvor stammer historien fra?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK	Fundet	Fundet	Fundet	POLITIKEN	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK
Tidsskrift	2	1	1			2	2	1	3
Pressemeddelelse	5	1	4	1	1	9	6	2	13
Nyhedstjeneste	14	3	0				14	3	0
Leveringsaftale	0	10	6				0	10	6
Andet medie	8	7	8				8	7	8
Intern (Eksempelvis "siger han til" eller "Politiken har...")	1	4	0	4	2	9	5	6	9
Blog	0	0	1				0	0	1
Baggrundsvideo fra organisation	2	0	0			3	2	0	3
Fremgår ikke	5	3	20	-5	-3	-20	0	0	0
Hvis ja; hvordan fremgår det, hvor historierne er fra?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Link	0	17	8				0	17	8
Kreditering	14	8	14				14	8	14
Egen-kreditering	1	4	0				1	4	0
Byline/afsender	14	13	6				14	13	6
Fremgår ikke	5	3	20				5	3	20
Hvilken type historie er der tale om?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK	Fundet	Fundet	Fundet	POLITIKEN	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK
Egenhistorie	7	5	3	4	2	14	11	7	17
Citathistorie	20	20	14	1	1	6	21	21	20
Fremgår ikke/ikke tydeligt	5	3	20	-5	-3	-20	0	0	0

BILAG 7 SAMLET INDHOLDSANALYSERESULTATER INKL. OPHAVSANALYSE DEL 2									
	RESULTATER FRA INDHOLDSANALYSE			Ophavsanalyse			TOTALSUM		
	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Hvor mange kilder er angivet som kilder til informationerne brugt i historien?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
0	0	0	2				0	0	2
1	24	26	30				24	26	30
2	5	2	4				5	2	4
3	3	0	1				3	0	1
Flere end 3	0	0	0				0	0	0
Hvor mange kilder optræder som kilder i artiklen?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
0	4	1	8				4	1	8
1	15	22	22				15	22	22
2	7	5	5				7	5	5
3	2	5	2				2	5	2
4	1	0	0				1	0	0
5	3	0	0				3	0	0
1. Hvordan optræder kilden/kilderne i historien?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Mundtlige	20	24	21				20	24	21
Skriftlige	6	2	6				6	2	6
Video	0	0	0				0	0	0
Ikke angivet	9	3	5				9	3	5
2. Hvordan optræder kilden/kilderne i historien?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Ekspertkilde	23	27	27				23	27	27
Partskilde	2	1	1				2	1	1
Erfaringskilde	8	1	3				8	1	3
Præsenteres kilderne i artiklen med navn, stilling eller anden baggrund?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Ja	9	16	12				9	16	12
Nej	9	0	2				9	0	2
Delvist	10	11	16				10	11	16
Hvilke videnskabelige hovedretninger hører den omtalte videnskab til?	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK	BERLINGSKE.DK				TOTAL	TOTAL	TOTAL
Naturvidenskab	27	28	30				27	28	30
Humaniora	0	0	5				0	0	5
Samfundsvidenskab	5	0	2				5	0	2
Uden for kategori	0	0	0				0	0	0

BILAG 7 SAMLET INDHOLDSANALYSERESULTATER INKL. OPHAVSANALYSE DEL 3	
TOTAL EFTER OPHAVSANALYSE	
Hvilken type historie er der tale om?	POLITIKEN
Egenhistorie	11
Citathistorie	21
Hvor stammer historien fra?	POLITIKEN
Tidsskrift	14
Pressemed.	0
Nyhedstjeneste	8
Andet medie	5
Intern	0
Baggrundsviden fra organisation	2
Hvilken type historie er der tale om?	JYLLANDS-POSTEN.DK
Egenhistorie	7
Citathistorie	21
Hvor stammer historien fra?	JYLLANDS-POSTEN.DK
Tidsskrift	1
Pressemed.	2
Nyhedstjeneste	3
Leveringsaftale	10
Andet medie	7
Intern	6
Blog	0
Baggrundsviden fra organisation	0
Fremgår ikke	0
Hvilken type historie er der tale om?	BERLINGSKE.DK
Egenhistorie	17
Citathistorie	20
Hvor stammer historien fra?	BERLINGSKE.DK
Tidsskrift	13
Pressemed.	0
Leveringsaftale	6
Andet medie	8
Intern	9
Blog	1
Baggrundsviden fra organisation	3

BILAG 7.1 SAMLEDE TEKSTANALYSERESULTATER			
Optræder der eksterne kilder i historien, der kommenterer/vurderer?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	10	8	9
Nej	27	24	18
Fremgår ikke	0		1
Hvis ja: hvordan optræder disse kilder?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Modsigende	0	3	0
Bekræftende	2	1	2
Vurderende	7	6	2
Nuancerende	0	0	2
Uddybende/forklarende	5	2	5
Er der brugt styrkemarkører i teksten?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	30	27	22
Nej	7	5	6
Hvis ja: hvad er der brugt styrkemarkører om?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ift. Kilderne	1	1	0
Ift. det som historien handler om (eksempelvis undersøgelsen)	27	23	20
Begge dele	2	3	2
Har historien dansk eller udenlandsk ophav?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Dansk	7	4	6
Udenlandsk	29	27	18
Både/og	1	1	4
Ikke synligt	0	0	0
Hvis historien er udenlandsk, er den da tilført en dansk vinkel?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	8	5	5
Nej	21	22	13
Hvis ja: hvordan er historien tilført en dansk vinkel?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Dansk forskers kommentar/vurdering	4	4	4
Udenlandske forsker har arbejdet i Danmark	0	0	1
Eksempel med dansk forsker	1	0	0
I form af danske tal eller forhold	4	1	0

BILAG 7.1 TEKSTANALYSERESULTATER DEL 2

Hvilket fagligt område hører videnskabsområdet specifikt til?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Kemi	4	1	1
Arkæologi	3	2	1
Nobelpris	8	9	4
Fysik	5	5	3
Rummet	4	5	5
Biologi	9	1	3
Dyr	7	1	2
Marinebiologi: Fisk, hav	3	1	3
Kræft	0	0	2
Medicin, f.eks. ny medicin	6	4	6
Meteorologi: Vejr	2	2	1
Klima & miljø	3	0	4
Historie	5	3	5
Palæontologi: Dinosaur	1	0	1
Biler	0	0	1
Teknologi	1	1	2
Mad	0	1	1
Psykologi	5	0	0
Videnskabelig uredelighed	1	0	0
Gravide, babyer og børn	3	0	0
Sociologi	1	1	0
Motion	3	0	0
Felix Baumgartner/Red Bull Stratos	1	11	0
Geologi	0	1	0
Uddannelse	0	1	0
EU	0	4	0

BILAG 7.1 TEKSTANALYSERESULTATER DEL 3

Har historien en nyhedskrog?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	34	32	26
Nej	3	0	2
Hvis ja; hvad er historiens nyhedskrog?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Begivenhed (Eksempel: Meteor har ramt jorden)	14	24	9
Ny rapport/ny forskning/nye resultater viser...	17	8	16
Udtalelse (En mand har fået eller givet udtryk for en ny idé)	0	1	1
Igangværende forskning - foreløbige resultater	3	0	0
Hvad bruges som historiens primære nyhedsværdimæssige løftestang?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Aktualitet	15	24	7
Væsentlighed	12	11	6
Identifikation/relevans	6	4	1
Sensation/fascination	25	24	24
Konflikt	1	2	0
Konsekvens	3	0	4
Dramatik	3	8	3
Mystik	2	1	4
Omtales baggrunden for det, som historien handler om? Om kontekst eller metode.	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	11	8	7
Lidt	22	18	17
Nej	4	6	4
Er der perspektiv i artiklen? (Hvad kan det bruges til - hvorfor skal vi vide det?)	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja	14	13	10
Nej	23	19	18
Er historien forholdt eller relateret til anden forskning/artikler om samme emne?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ja (til anden forskning eller forsøg)	9	5	6
Ja (til tidligere artikler)	1	0	0
Nej	27	27	22
Hvis ja; hvordan bruges det?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Bekræftende	1	0	2
Uddybende	8	5	4
Modsigende	2	0	1
Hvad er kilden/kildernes relation til det, som historien handler om?	BERLINGSKE.DK	POLITIKEN.DK	JYLLANDS-POSTEN.DK
Ophavsmænd/intern	26	25	19
Ekstern	10	8	9
Fremgår ikke	1	0	1

Bilag 8: Indholdsanalyse og tekstanalyse, Politiken

BILAG 8: INDHOLDSANALYSE, Politiken.dk

POLITIKEN.DK - INDHOLDSANALYSE - DEL 1		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Fremgår det eksplicit, hvor mediet har historien fra?																																			
Ja		27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Nej		5																		1	1			1		1			1						
Hvis ja, hvor stammer historien fra?																																			
Tidskrift		2	1																									1							
Pressemed.		5	1								1				1							1												1	
Nyhedstjeneste		14		1	1	1	1	1	1				1		1			1	1				1							1	1	1			
Leveringsaftale		0																																	
Andet medie		8								1	1				1	1							1	1		1							1		
Intern (Eksempelvis "siger han til" eller "Politiken har...")		1											1																						
Blog		0																																	
Baggrundsviden fra organisation		2								1																								1	
Fremgår ikke		5																		1	1				1	1			1						
Hvis ja, hvordan fremgår det, hvor historierne er fra?																																			
Link		0																																	
Kreditering		14	1					1		1	1				1	1						1	1	1		1	1	1					1	1	
Egen-kreditering		1												1																					
Byline/afsender		14		1	1	1	1	1	1				1		1			1	1				1								1	1	1		
Fremgår ikke		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
Hvilken type historie er der tale om?																																			
Egenhistorie		7	1							1	1			1		1	1																	1	
Citathistorie		20		1	1	1	1	1	1				1		1			1	1			1	1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	
Hvor mange kilder er angivet som kilder til informationerne brugt i historien?																																			
0		0																																	
1		24		1	1	1	1	1	1				1	1	1			1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2		5	1								1	1				1																		1	
3 eller flere		3															1										1								
Hvor mange kilder optræder som kilder i artiklen?																																			
0		4		1		1								1				1																	
1		15					1	1	1					1							1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1		
2		7			1					1	1	1			1																			1	1
3		2																		1							1								
4		1															1																		
5		3	1															1					1												

POLITIKEN - INDHOLDSANALYSE - DEL 2		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Hvordan optræder kilden/kilderne i historien?																																			
Mundtlige	20			1				1			1	1			1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1		1	1	1		1	1	
Skriftlige	6	1														1		1			1							1				1			
Video	0																																		
Ikke angivet	9	1				1		1	1		1		1				1									1								1	
Ekspertkilde	23	1		1		1	1	1	1		1				1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Partskilde	2																																		
Erfaringskilde	8										1				1	1	1		1			1								1			1	1	
Præsenteres kilderne i artiklen med navn, stilling eller anden baggrund?																																			
Ja	9			1		1	1													1			1		1				1	1	1				
Nej	9								1						1						1							1					1	1	1
Delvist	10	1									1	1	1			1	1					1			1	1	1								
	0																																		
Hvilke videnskabelige hovedretninger hører den omtalte videnskab til?																																			
Naturvidenskab	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1				1		1	1	1	1	1	1	1	
Humaniora	0																																		
Samfundsvidenskab	5																				1			1	1	1		1							
Uden for kategori	0																																		

BILAG 8.1: TEKSTANALYSE, Politiken.dk

POLITIKEN.DK - TEKSTANALYSE - DEL 1

TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Optræder der eksterne kilder i historien, der kommenterer/vurderer?																																	
Ja	8			1			1								1		1	1							1				1			1	
Nej	24	1	1		1	1		1	1	1	1	1	1	1		1			1	1	1	1	1	1		1	1	1		1	1	1	
Ikke oplyst	0																																
Hvis ja, hvordan optræder disse kilder?																																	
Motsiger	3																	1										1				1	
Bekræfter	1						1																										
Vurderer	6			1			1								1		1											1				1	
Nuancerer	0																																
Uddyber/forklarer	2																								1				1				
Er der brugt styrkemarkører i teksten?																																	
Ja	27	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Nej	5		1											1			1	1			1												
Hvis ja, hvad er der brugt styrkemarkører om?																																	
Ift. Kilderne	1																								1								
Ift. Det som historien handler om (Eks. Undersøgelsens resultater)	23	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Begge dele	3																							1				1				1	
Hvilket fagligt område hører videnskabsområdet specifikt til?																																	
Kemi	1															1																	
Arkæologi	2		1																						1								
Nobelpris	9					1	1				1					1					1	1	1		1	1							
Fysik	5				1						1																	1	1				1
Rummet	5																		1	1				1				1	1				
Biologi	1																															1	
Dyr	1																															1	
Marinebiologi: Fisk, hav	1						1																										
Medicin	4			1		1									1												1						
Meteorologi: Vejr	2								1																						1		
Historie	3		1																1							1							
Teknologi	1																												1				
Mad	1																											1					
Sociologi	1																																
Felix Baumgartner/Red Bull Stratos	11							1	1		1	1	1	1	1	1													1	1	1		1
Geologi	1		1																														
Uddannelse	1																	1															
EU	4																													1	1	1	

POLITIKEN.DK - TEKSTANALYSE - DEL 2		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Har historien dansk eller udenlandsk ophav?																																			
Dansk	4			1																1	1								1						
Udenlandsk	27	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
Både/og	1				1																														
Ikke synligt	0																																		
Hvis historien er udenlandsk, er den da tilført en dansk vinkel?																																			
Ja	5						1		1												1					1				1					
Nej	22	1	1			1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1			1		1	1	1		1	1			1	1	1	1	
Hvis ja, hvordan er historien tilført en dansk vinkel?																																			
Dansk forsker/kilde kommenterer/vurderer	4						1														1				1					1					
Den udenlandske forsker har tidligere arbejdet i Danmark	0																																		
Der er brugt eksempel med dansk forsker	0																																		
I form af danske forhold (f.eks. Beskrevet i tal).	1									1																									
Har historien en nyhedskrog?																																			
Ja	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Nej	0																																		
Hvis ja, hvad er historiens nyhedskrog?																																			
Begivenhed (Meteor rammer jorden)	24		1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Ny rapport/ny forskning/nye resultater viser...	8	1		1						1										1		1				1	1	1							
Udtalelse (En mand har fået eller givet udtryk for en ny idé)	1																																	1	
Igangværende forskning - foreløbige resultater	0																																		
Hvad bruges som historiens primære nyhedsværdimæssige løftestang?																																			
Aktualitet	24		1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Væsentlighed	11	1		1		1	1					1	1	1	1			1				1	1	1	1	1		1							
Identifikation/relevans	4				1		1			1																			1						
Sensation/fascination	24	1	1	1	1			1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Konflikt	2																			1														1	
Konsekvens	0																																		
Dramatik	8			1				1		1		1		1		1										1								1	1
Mystik	1																					1													
Omtales baggrunden for det, som historien handler om? F.eks. metode																																			
Ja	8	1											1	1													1		1	1			1	1	
Lidt	18			1	1	1	1	1		1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1							1	
Nej	6		1							1								1								1					1	1			
Er der perspektiv i artiklen? (Hvad kan det bruges til - hvorfor skal vi vide det?)																																			
Ja	13	1		1			1					1			1	1					1				1		1	1	1	1			1		
Nej	19		1		1	1		1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1	1	

POLITIKEN.DK - TEKSTANALYSE - DEL 3		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
Er historien forholdt til anden forskning eller artikler om samme emne?																																		
Ja (til anden forskning eller forsøg)	5									1					1	1															1		1	
Ja (til tidligere artikler)	0																																	
Nej	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Hvis ja, hvordan bruges det?																																		
Bekræftende	0																																	
Hverken eller: Uddybende eller supplerende	5									1					1	1															1		1	
Modsigende	0																																	
Hvad er kildernes relation til det, som historien handler om?																																		
Ophavsmænd/intern	25	1		1		1		1	1	1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Ekstern	8		1			1										1		1	1							1				1			1	
Fremgår ikke	0																																	

Bilag 9: Indholdsanalyse og tekstanalyse, Jyllands-Posten.dk

BILAG 9: INDHOLDSANALYSE, JYLLANDS-POSTEN.DK

JYLLANDS-POSTEN.DK - INDHOLDSANALYSE - DEL 1		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Fremgår det eksplicit, hvor historien stammer fra?																														
Ja		25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nej		3																1			1				1					
Hvis ja; hvor stammer historien fra?																														
Tidsskrift		1															1													
Pressemed.		1				1																								
Nyhedstjeneste		3			1				1														1							
Leveringsaftale		10	1				1	1			1			1					1	1		1						1	1	
Andet medie		7		1						1		1	1				1									1	1			
Intern (... "siger han til")		4														1	1						1							1
Hvis ja; hvordan fremgår det, hvor historierne er fra?																														
Link		17	1	1			1	1		1	1	1	1	1	1		1		1	1		1					1	1	1	
Kreditering		13	1	1		1		1		1	1	1	1	1			1			1						1	1		1	
Egen-kreditering		4														1	1						1							1
Byline/afsender		13	1		1		1	1	1	1		1			1					1	1		1		1			1	1	
Hvilken type historie er der tale om?																														
Egenhistorie		5														1	1	1					1							1
Citathistorie		20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						1	1		1		1		1	1	1	
Hvor mange kilder er angivet som kilder til informationerne brugt i historien?																														
0		0																												
1		26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2		2														1		1												
3 eller flere		0																												
Hvor mange kilder optræder i artiklen?																														
0		1																												
1		22	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1	1	1		1	1	1			1
2		5						1								1		1										1	1	
3 eller flere		0																												
Hvordan optræder kilden/kilderne i historien?																														
Mundtlige		24	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
Skriftlige		2										1																1		
Ikke angivet		3					1									1			1											
Ekspertkilder		27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
Partskilde		1														1														
Erfaringskilde		1																											1	
JYLLANDS-POSTEN.DK - INDHOLDSANALYSE - DEL 2		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Præsenteres kilderne i teksten med navn og stilling?																														
Ja		16	1		1		1	1	1	1	1	1			1	1	1		1	1		1	1				1			
Nej		0																												
Delvist		11		1		1							1	1				1			1				1	1		1	1	1
Hvilken videnskabelig hovedretning hører den omtalte videnskab til?																														
Naturvidenskab		28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Humaniora		0																												
Samfundsvidenskab		0																												

BILAG 9.1: TEKSTANALYSE, JYLLANDS-POSTEN.dk

JYLLANDS-POSTEN.DK - TEKSTANALYSE - DEL 1		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Optræder der eksterne kilder i historien, der kommenterer/vurderer?																														
Ja	9				1										1	1	1	1	1			1						1	1	
Nej	18	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1					1		1	1		1	1		1			1
Ikke oplyst	1																									1				
Hvis ja; hvordan?																														
Modsiges	0																													
Bekræfter	2															1												1		
Vurderer	2																	1				1								
Nuancerer	2														1		1					1								
Uddyber	5														1		1	1				1							1	
Er der brugt styrkemarkører i teksten?																														
Ja	22	1	1	1		1	1		1	1	1		1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nej	6				1			1					1		1					1								1		
Hvis ja; hvad er der brugt styrkemarkører om?																														
Ift. Kilderne	0																													
Ift. Det som historien handler om (Eks. Undersøgelsen er uhyre udførlig)	20	1	1	1		1			1	1	1		1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Begge dele	2					1																								1
Hvilket fagligt område hører videnskabsområdet specifikt til?																														
Kemi	1																						1							
Arkæologi	1																						1							
Nobelpris	4															1		1				1								1
Fysik	3																	1		1								1		
Rummet	5				1	1													1							1	1			
Biologi	3	1																									1			1
Dyr	2												1														1			
Marinebiologi: Fisk, hav	3		1	1																									1	
Kræft	2						1																1							
Medicin, f.eks. ny medicin	6						1	1							1	1						1	1							
Meteorologi: Vejr	1					1																								
Klima & miljø	4		1	1		1			1																					
Historie	5								1	1	1											1				1				
Palæontologi: Dinosaur	1										1																			
Biler	1														1															
Teknologi	2														1													1		
Mad	1																					1								
JYLLANDS-POSTEN.DK - TEKSTANALYSE - DEL 2		TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Har historien dansk eller udenlandsk ophav?									1						1							1	1			1			1	
Dansk	6								1						1							1	1			1			1	
Udenlandsk	18		1	1	1	1				1		1	1	1		1	1	1	1	1			1			1	1	1	1	1
Både/og	4	1					1			1														1						
Ikke synligt	0																													
Hvis historien er udenlandsk, er den da tilført en dansk vinkel?																														
Ja	5															1		1		1			1							1
Nej	13		1	1	1	1			1		1	1	1	1			1		1								1	1	1	
Hvis ja; hvordan er historien tilført en dansk vinkel?																														
Dansk forsker kommenterer/vurderer	4															1		1		1			1							
Den udenlandske forsker har tidligere arbejdet i Danmark	1																													1
Har historien en nyhedskrog?																														
Ja	26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nej	2														1					1										
Hvis ja; hvad er historiens nyhedskrog?																														
Begivenhed (Meteor rammer jorden)	9															1	1	1		1	1		1		1				1	1
Ny rapport/ny forskning/nye resultater viser...	16	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1								1		1		1	1	1		
Udtalelse (En mand har fået eller givet udtryk for en ny idé)	1					1																								
Andet	0																													
Hvad er historiens primære nyhedsværdimæssige løftestang?																														
Aktualitet	7								1							1		1		1	1		1		1					1
Væsentlighed	6		1					1	1						1								1	1						
Identifikation/relevans	1																						1							
Sensation/fascination	24	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
Konflikt	0																													
Konsekvens	4		1					1								1								1						
Dramatik	3	1	1	1																										
Mystik	4				1							1						1					1							
Omtales baggrunden for det, som historien handler om? (Herunder kontekst eller metode)																														
Ja	7																													

Bilag 10: Indhold- og tekstanalyse, Berlingske.dk

Berlingske.dk - Indholdsanalyse. Del 1		BILAG 10: INDHOLDSANALYSE, BERLINGSKE.DK																																				
TOTAL		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Fremgår det eksplicit, hvor mediet har historien fra?																																						
Ja	17	1	1					1	1		1	1		1	1	1	1			1								1			1	1			1	1	1	1
Nej	20	1	1		1	1	1	1			1			1					1	1		1	1	1	1	1	1	1		1	1		1	1				
Hvis ja; hvor stammer historien fra?																																						
Tidsskrift	1				1																																	
Pressemed.	4								1					1				1																			1	
Nyhedstjeneste	0																																					
Leveringsaftale	6								1			1										1									1				1		1	
Andet medie	8		1						1						1	1	1												1			1			1			
Intern (...”siger han til”)	0																																					
Blog	1				1																																	
Hvis ja; hvordan fremgår det, hvor historierne er fra?																																						
Link	8		1	1					1			1					1															1				1	1	
Kreditering	14		1						1	1		1	1		1	1		1	1									1				1	1			1	1	1
Egen-kreditering	0																																					
Byline/afsender	6								1			1										1										1				1	1	
Hvilken type historie er der tale om?																																						
Egenhistorie	3				1											1	1																					
Citathistorie	14		1						1	1		1	1			1					1							1				1	1			1	1	1
Hvor mange kilder er angivet som kilder til informationerne brugt i historien?																																						
0	2								1																		1											
1	30	1	1	1		1	1		1	1	1	1	1	1	1		1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2	4																1		1	1												1						
3	1				1																																	
Hvor mange kilder optræder som kilder i artiklen?																																						
0	8				1	1		1										1		1	1			1		1		1										
1	22	1	1	1			1		1		1	1	1	1	1	1					1	1		1	1		1		1			1	1	1		1	1	
2	5																1		1												1	1				1	1	
3	2								1																				1									
Hvordan optræder kilden/kilderne i historien?																																						
Mundtlige	21	1				1		1	1	1	1	1	1		1	1						1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	
Skriftlige	6							1							1			1				1									1				1			
Video	0																																					
Ikke angivet	5		1	1									1			1																		1				
Ekspertkilde	27	1	1	1					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1		1		1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	
Partskilde	1					1																																
Erfaringskilde	3																												1	1		1						

[illegible]

BILAG 10 TEKSTANALYSE, BERLINGSKE.DK																																						
BERLINGSKE.DK - TEKSTANALYSE - DEL 1	TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Optræder der eksterne kilder i historier?																																						
Ja	10				1						1									1				1		1		1	1		1	1			1			
Nej	27	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1		1		1			1		1	1	1		1	1	1	
Fremgår ikke	0																																					
Hvis ja: hvordan optræder disse kilder?																																						
Modsiges	0																																					
Bekræfter	2				1																							1										
Vurderer	7			1															1				1		1		1			1				1				
Nuancerer	0																																					
Uddyber/forklarer	5									1														1				1		1	1							
Er der brugt styrkemarkører i teksten?																																						
Ja	30		1		1	1	1	1		1	1		1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Nej	7	1		1					1			1			1	1													1									
Hvis ja: hvad er der brugt styrkemarkører om?																																						
Ift. Kilderne	1																										1											
Ift. Det som historien handler om	27		1			1	1	1		1	1		1	1			1	1	1		1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1	1	1	1		
Begge dele	2				1															1																		
Hvilket fagligt område hører videnskabsområdet specifikt til?																																						
Kemi	4																			1								1		1	1							
Arkæologi	3								1		1												1															
Nobelpris	8																			1	1				1	1	1		1	1								
Fysik	5																			1				1	1	1	1											
Rummet	4																		1	1														1		1		
Biologi	9						1										1						1						1	1	1		1		1		1	
Dyr	7						1	1					1				1						1								1							
Marinebiologi: Fisk, hav	3		1	1	1																																	
Medicin, f.eks. ny medicin	6								1				1							1	1																	
Meteorologi: Vejr	2																										1										1	
Klima & miljø	3			1					1							1																						
Historie	5								1		1						1																1					
Palæontologi: Dinosaur	1																1																					
Teknologi	1																			1																		
Psykologi	5						1																1						1				1				1	
Videnskabelig uredelighed	1					1																																
Gravide, babyer og børn	3								1																												1	1
Sociologi	1										1																											
Motion	3									1		1	1																									
Felix Baumgartner/Red Bull Stratos	1																											1										

BERLINGSKE.DK - TEKSTANALYSE - DEL 2	TOTAL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Har historien dansk eller udenlandsk ophav?																																						
Dansk	7									1	1					1																					1	1
Udenlandsk	29	1	1	1	1	1	1	1			1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Både/og	1												1																								1	
Hvis historien er udenlandsk, er den da tilført en dansk vinkel?																																						
Ja	8				1						1									1				1	1	1	1	1	1	1								
Nej	21	1	1	1		1	1	1			1			1		1	1	1	1	1	1	1	1				1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	
Hvis ja: hvordan er historien tilført en dansk vinkel?																																						
Dansk forsker kommenterer/vurderer	4																							1		1	1		1		1							
Der er brugt foto af dansk forsker med billedtekst	1				1																																	
I form af danske forhold (f.eks. Beskrevet i tal).	4											1								1				1		1												
Har historien en nyhedskrog?																																						
Ja	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Nej	3																				1								1		1							
Hvis ja: hvad er historiens nyhedskrog?																																						
Begivenhed (Meteor rammer jorden)	14											1			1		1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1		1			1			
Ny rapport/ny forskning/nye resultater viser...	17	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1						1			1	1	1	1				1		1	1	1	1	
Udtalelse (En mand har fået eller givet udtryk for en ny idé)	0																																					
Igangværende forskning - foreløbige resultater	3										1		1																								1	
Hvad bruges som historiens primære nyhedsværdimæssige løftestang?																																						
Aktualitet	15											1		1	1		1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1		1					
Væsentlighed	12			1		1							1							1	1			1	1	1	1	1		1						1	1	
Identifikation/relevans	6									1		1																	1							1	1	
Sensation/fascination	25	1	1	1		1	1	1	1		1	1		1	1	1	1	1	1			1	1			1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	
Konflikt	1				1																																	
Konsekvens	3						1	1					1																									
Dramatik	3		1																				1				1											
Mystik	2															1		1									1											
Omtales baggrunden for det, som historien handler om? F.eks metoden																																						
Ja	11								1	1		1	1			1					1	1			1							1	1				1	
Lidt	22	1	1	1	1	1		1			1				1	1		1	1	1				1	1	1	1		1	1			1	1	1	1	1	
Nej	4						1							1															1	1								
Er der perspektiv i artiklen?																																						
Ja	14						1	1		1		1	1							1					1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	
Nej	23	1	1	1	1	1		1		1				1	1	1	1	1	1	1		1	1	1			1	1	1	1	1	1			1	1	1	
Er historien forholdt til anden forskning eller artikler om samme emne?																																						
Ja (til anden forskning eller forsøg)	9				1					1			1									1					1						1	1	1		1	
Ja (til tidligere artikler)	1																																					
Nej	27	1	1	1		1	1	1	1		1	1			1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	